

A MEZŐGAZDASÁGI KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE

2021

A MEZŐGAZDASÁGI KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE 2021

Agrárközgazdasági Intézet
Budapest, 2022

- Szerkesztette:** Péter Krisztina
Lámfalusi Ibolya
- Szerzők:** Áldorfai György
Gerencsér Ilona
Keszthelyi Szilárd
Kováč Anna Rebeka
Péter Krisztina
Szili Viktor
- Opponensek:** Stark Edina
Suga Gábor János
- Felelős kiadó:** Dr. Goda Pál
- Kiadó:** AKI Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

ISSN 2786-3247 (Online)
DOI: <https://doi.org/10.7896/ai2202>
© Agrárközgazdasági Intézet – minden jog fenntartva

A kiadvány megtekintéséhez az Adobe Acrobat Reader programot javasoljuk.

Jelen mű felhasználása a **Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább!**
4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges.

A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló	6
Háttér	6
Módszer	6
Eredmények	7
Summary	10
Introduction	10
Methodology	10
Results	11
Szabályozás és módszertan	14
Szabályozási környezet 2021. évi változása az MKR már működő pilléreivel összefüggésben	14
Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	15
Módszertan	17
Adatbázis	17
Számítási eljárások	18
Időjárási jelenségek 2021-ben	20
Az I. pillér eredményei	24
Az I. pillér összesített eredménye	24
Az I. pillér részletes eredményei	27
Részvétel	27
Járásonkénti bontás	27
Ágazatonkénti bontás	28
Méret szerinti bontás	31
Károsodás	32
Járásonkénti bontás	33
Veszélynemenkénti bontás	34
Ágazatonkénti bontás	38
Méret szerinti bontásban	40
Kárhányadok	41
Járásonkénti bontás	41
Ágazati bontás	42
Méret szerinti bontás	44
Az II. pillér eredményei	45
A II. pillér összesített eredménye	45
A II. pillér részletes eredményei	46
Részvétel	46
Járásonkénti bontás	46
Biztosítási típusonkénti bontás	49
Díjbevételek változása	51
Ágazatonkénti bontás	54
Méret szerinti bontás	58
Károsodás	60
Járásonkénti bontás	60
Veszélynemenkénti bontás	62
Biztosítási típusonkénti bontás	65
Méret szerinti bontás	72

Kárhányadok	72
Biztosítási típusonként	72
Ágazatonkénti bontás	75
Méret szerinti bontás	78
Biztosítási díjak változása	79
Az III. pillér eredményei	87
Az IV. pillér eredményei	89
Mellékletek	94
Hivatkozások jegyzéke	114

ÖSSZEFOGLALÓ

Háttér

A kiadvány a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer I-III. pillérének működését és eredményeit mutatja be a 2021-es évre vonatkozóan, továbbá a IV. pillérhez, azaz a krízisbiztosítási rendszerhez, annak elindulása óta (2021-2022. években) csatlakozott gazdálkodók főbb jellemzőit ismerteti. Az elemzés célja, hogy segítséget nyújtson a rendszer irányítójának, az Agrárminisztériumnak a jogszabályi háttér esetleges változtatásához, valamint tájékoztató pontot jelentsen a termelők, a biztosítótársaságok és biztosítói egyesületek részére.

Az értékelés első részében áttekintjük a jogszabályi háttér 2021. évi változásait, valamint a tárgyévet jellemző időjárási jelenségeket. Majd az I. és a II. pillér eredményeit értékeljük jársonként, veszélynemenként, méretkategóriánként és ágazati bontásban, továbbá megvizsgáljuk a biztosítási díjak változását az „A”, „B”, „C”, illetve kiegészítő biztosítások esetében külön-külön is. Ezt követően ismertetjük a III. pillér működésének elmúlt évi tapasztalatait. Végül bemutatjuk a kockázatkezelési rendszer legújabb, IV. pillérét, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert.

Módszer

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2021. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból áll:

- kárenyhítési hozzájárulások;
- kárenyhítő juttatások;
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések

és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét jelentő első két nyilvántartást a Magyar Államkincstár gyűjti és bocsátja rendelkezésre mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerv. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI állítja össze.

A kiadvány mutatóinak fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás.

Az értékelésnél alkalmazott méretkategória szerinti bontás eltér a kkv-törvényben megadottaktól. A méretkategóriákat az egységes kérelemben (EK) szereplő területadatok alapján alakítottuk ki a következők szerint: mikrovállalkozáson az 5 hektár alatti területtel rendelkező termelőket értjük, kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, míg nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

A III. pillér bemutatásánál döntően a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara beszámolójára támaszkodtunk, míg a IV. pillérnél a Magyar Államkincstár által rendelkezésünkre bocsátott adatokat vettük alapul.

Eredmények

A mezőgazdasági termelők 2021-ben meglehetősen szeszélyes időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak, ez a káresemények számában is tetten érhető. A legjelentősebb károkat az aszály, a tavaszi fagy, a jégeső és a vihar okozta. A károk zöme 2021-ben is a szántóföldi növénykultúrákat és az ültetvénykultúrákat érintette. Az I. pillérből fizetett kárenyhítő juttatás 93,7 százalékát aszálykára és tavaszi fagykára fordították. A II. pillérben a kárkifizetések negyötödét a jégesőkárokra folyósították, emellett az aszály, valamint a vihar okozott nagy károkat.

Az I. pillérben a termelők száma 2,0 százalékkal csökkent 2021-ben, 74 569-ről 73 068 főre változott. A tárgyévben a kárenyhítési rendszerhez önkéntesen csatlakozók száma 6,4 százalékkal haladta meg az előző évi értéket, 4640 főről 4936-ra emelkedett. A kötelezően csatlakozók számában némi mérséklődés volt megfigyelhető, számuk 61 305-ről 59 710-re csökkent 2021-ben. Az előző három évben előző három évben önkéntesen csatlakozók száma 2020-ban 8624 fő volt, ami a tárgyévben 8422 főre változott.

A kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága valamennyi növénykultúránál mérséklődött 2021-ben. A korábbi években tapasztaltakhoz hasonlóan alakult a növénykultúrák penetrációja. A legmagasabb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük átlagosan 95,9 százalék volt, ugyanakkor a szántóföldi növénykultúrák és a zöldségkultúrák átlagos penetrációja is meghaladta a 92,0 százalékot.

A jogosnak ítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma 33,7 százalékkal csökkent, a jogosan igényelt összeg 18 680 millió forintról 12 527 millió forintra mérséklődött 2021-ben, melyből – a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően – 10 894 millió forint került kifizetésre. A kárenyhítő juttatás 81,4 százalékát aszálykára, 12,3 százalékát tavaszi fagykára, 3,0 százalékát jégesőkárra, 1,5 százalékát belvízkarra fordították. Ezen kívül 0,7 százalékban viharkarra, illetve 0,6 százalékban őszi fagykár enyhítésére történt kifizetés. Felhőszakadásszára és téli fagykára 0,5 százaléknál kevesebb juttatást fordítottak, míg mezőgazdasági árvízkarra nem fizettek kárenyhítő juttatást 2021-ben.

A növénykultúránkénti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 74,7 százalékkal, az ültetvénykultúrák 13,4 százalékkal, a szántóföldi zöldségek 11,8 százalékkal részesedtek a tárgyévben. A kárhányad ágazaton belüli százalékos értékei – néhány növénykultúra értékeitől eltekintve – a 2020. évhez képest csökkentek. Améretkategória szerinti bontás alapján a legmagasabb kárhányadokkal – az előző évhez hasonlóan – a mikrovállalkozások rendelkeztek, kárhányaduk meghaladta a 240 százalékot. A nagyvállalkozásoké 200,0 százalék, a kisvállalkozásoké 173,0, a középvállalkozásoké pedig 148,0 százalék volt.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a 2020. évhez képest. A díjtámogatott biztosítást kötött gazdaságok száma 2,4 százalékkal nőtt 2021-ben, a díjtámogatott és hozzá kapcsolódó kiegészítő biztosítások díjbevételei 26,9 százalékkal gyarapodtak. Ebben szerepet játszott a forráskeret tárgyévi emelése (7 milliárdról 13 milliárd forintra), valamint a termények piaci árának emelkedése is.

A díjtámogatott biztosítások díjbevételei mindhárom kategóriában növekedtek. Az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 46,8 százalékkal, a „B” típusúé 9,5 százalékkal, a „C” típusúé pedig 28,1 százalékkal múlta felül a 2020. évi díjösszeget. A legnagyobb biztosítási díjalománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (9,5 milliárd forint). Ezt követte a „C” típusú 5,9 milliárd és a „B” típusú 2,1 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítások díjbevételei az előző évhez képest jelentősen, 60,5 százalékkal csökkentek.

A kárkifizetések és kárhányadok a tárgyévben számottevően emelkedtek. A biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) az előző évhez képest 67,1 százalékkal nőtt, a kárhányadok aránya 12,1 százalékponttal, 38,2 százalékról 50,3 százalékra emelkedett. A kárhányad az „A” csomagbiztosítás esetében 0,7 százalékponttal, a „B” biztosításnál 13,3 százalékponttal, a „C” biztosításnál 18,0 százalékponttal emelkedett, ezáltal a három biztosítási típus kárhányadai közelítettek egymáshoz. A kiegészítő biztosítások kárhányada csaknem négyszeresére nőtt, meghaladta a 700 százalékot.

A biztosítások által lefedett terület aránya a szántóföldi növényeknél és a zöldségféléknél bővült, az ültetvényeknél viszont mérséklődött. A szántóföldi növények penetrációja 41,9-ről 44,4 százalékra nőtt, ezen belül a nagyobb területen termesztett búza, kukorica, napraforgó, káposztarepce és árpa esetében a penetráció 2,0–5,2 százalékponttal növe 43,4–68,0 százalék között alakult 2021-ben. Az ültetvénykultúrák esetében 1,0 százalékponttal, 12,8 százalékról 11,8 százalékra mérséklődött a penetráció az előző évihez viszonyítva. A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területének aránya 3,3 százalékponttal 51,0 százalékra emelkedett, ami az ágazatok közül a legmagasabb.

Míg a megelőző hét évben a támogatási igény meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, addig a 2021. évi biztosítási díjtámogatás esetén már nem volt szükség visszaosztásra köszönhetően a jelentős mértékben megemelt keretösszegnek. Mindhárom biztosítási típust kötő termelő a biztosítási díj maximális 70 százalékát kaphatta vissza támogatásként.

Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább növekedett 2021-ben.

A kockázatkezelési rendszer III. pillére, az országos jégkár-mérséklő rendszer (JÉGER) védekezési időszaka 2021-ben az időjárás tekintetében meglehetősen szélsőségesen alakult. Az év egészében többször volt tapasztalható heves zivatar borsó, cseresznye, egy-egy esetben dió nagyságú jég hullással együtt. Már az előző három évben több volt a zivataros napok száma, nem alakult ez másképp 2021-ben sem, a tárgyév júliusa és augusztusa bizonyult a zivatarok szempontjából a legextrémebbnek. A legtöbbet július hónapban, a Közép-Magyarország régióban kellett a jégkár-megelőző rendszert üzemeltetni 2021-ben.

Magyarországon 2021-ben vezették be a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert (MKBR), a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer IV. pillérét. A biztosítás és a támogatás elemeit ötvöző átfogó kockázatkezelési eszköz a többi eszközzel ellentétben nemcsak az időjárás okozta károk, hanem termelési, gazdasági és piaci kockázatok ellen is pénzügyi védelmet nyújt a gazdaságok jövedelmezőségének szinten tartása érdekében. A rendszer egyik legnagyobb előnye, hogy a növénytermesztés és kertészet ágazatok mellett az állattenyésztők előtt is nyitva áll. A krízisbiztosítási rendszerben való részvétel önkéntes és a termelői öngondoskodáson alapul.

Az új belépőkkel együtt 2022-ben összesen 195 termelő volt tagja az MKBR-nek, amelyek közül 81-81 üzem az „A”, illetve „B” jövedelemszámítási módszertan választotta, míg a „C” módszer szerint 33 üzem állapítja meg jövedelmét. A csatlakozott ügyfelek többsége Bács-Kiskun (24,6 százalék), Szabolcs-Szatmár-Bereg (15,4 százalék) és Hajdú-Bihar (13,3 százalék) megyében tevékenykedett, a csatlakozási kérelmet benyújtók 48,7 százaléka állattartó, 39,0 százaléka növénytermesztő, 11,3 százaléka vegyes gazdaság és 1,0 százaléka – a jelenlegi adatszolgáltatás alapján – nem sorolható be termelési irány szerint (a hiánypótlások lezárása után nyílik lehetőség ezen tagok kategorizálására).

SUMMARY

Introduction

This publication reviews the achievements and the operation of the Hungarian Agricultural Risk Management System (HARMS) in 2021. The aim of our analysis is to assist the system manager, the Ministry of Agriculture, to make changes in the legal framework, as well as to provide a point of reference for producers, insurance companies and associations.

In the first part, the regulatory background for 2021 and the typical weather phenomena in the current year are reviewed. We evaluate the results of Pillars 1 and 2 by districts, hazards, farm size classes and sectoral breakdowns. In addition, we separately analyse the changes in the subsidised insurance ('A', 'B', 'C' insurance) and the additional insurance fee. We summarise the experience of the operation of Pillar 3. Finally, we describe the Agricultural Crisis Insurance System (Pillar 4), that is the latest income stabilization tool of the Hungarian Agricultural Risk Management System.

Methodology

In the evaluation of the Hungarian Agricultural Risk Management System in 2021, we mainly used the database of the system and that of the Institute of Agricultural Economics (IAE), which relies on insurance companies' data. The complex database consists of three blocks, namely: (a) the compensation contribution; (b) the compensation benefit; and (c) insurance premium and compensation payments, and their related data.

The contribution and benefit data are collected and provided by the Hungarian State Treasury as the responsible authority for these data sets under Pillar 1 of the compensation scheme. The third database is compiled by business insurers and is prepared by IAE.

The above-mentioned different aggregation levels of the index in the publication (which could be avoided in the future by harmonisation of data supply) made estimates in the disaggregation of farm-level data necessary. In the listed indices for the compensation benefit, only farm-level data were available.

Farm size category decoupling was not carried out according to the SME Act (for example there are no numbers of farmers and revenue data), but it was based on the area data of the Single Request. We consider producers with less than 5 hectares micro-enterprises, with 5–20 hectares small businesses, with 20–200 hectares medium-sized enterprises, and with over 200 hectares large enterprises.

The evaluation of Pillar 3 mainly relies on the report of The Hungarian Chamber of Agriculture (HCA), while in case of Pillar 4, we examined data from the Hungarian State Treasury.

Results

The weather conditions in 2021 were capricious, which can also be seen in the increase in the number of damage events. The most significant damage was caused by drought, spring frost, hail, and storm. Arable crops and plantations were also most affected in 2021. 93.7 per cent of the compensation paid from Pillar 1 was spent on drought and spring frost damage. In Pillar 2, four-fifths of the damages were paid for hail damage, while drought and storms also caused serious damages.

In 2021 the number of participating farmers in Pillar 1 decreased by 2.0 per cent from 74,569 to 73,068. In the current year, the number of volunteers joining the compensation scheme was 6.4 per cent higher than in the previous year, increased from 4,640 to 4,936. There was a slight decrease in the number of mandatory entrants, from 61,305 to 59,710 in 2021. The number of volunteers in the previous three years was 8,624 in 2020, and 8,422 in the current year.

The area covered by the compensation scheme was decreased in all crops in 2021. As in previous years, the penetration of crops was the same. Plantations still presented the highest penetration, 95.9 per cent of the total insured crop area, while the average penetration of arable crops and vegetables exceeded 92.0 per cent.

The number of applications eligible for compensation benefit decreased by 33.7 per cent while the claimed compensation benefit decreased from HUF 18,680 million to HUF 10,894 million. The share of the total benefit paid for drought damage was 81.4 per cent, for spring frost was 12.3 per cent, for hail was 3.0 per cent and for inland water was 1.5 per cent. In addition, benefit paid for storm damage was 0.7 per cent, for autumn frost damage was 0.6 per cent of the total compensation benefit paid. For heavy rain and winter frost, the amount of benefit was less than 0.5 per cent of the total payment, while there were no payments for agricultural floods in 2021.

Arable crops, plantations and field vegetables received 74.7, 13.4 and 11.8 per cent respectively of the total annual compensation benefits. The percentage of the loss ratio within the sector, excluding some crops, decreased in 2021 compared to the previous year. As in the previous year, the micro-enterprises had the biggest loss ratio, which exceeded 240 per cent. Large enterprises accounted for 200.0 per cent, small businesses accounted for 173.0 per cent and medium businesses accounted for 148.0 per cent.

For Pillar 2, the number of farmers paying their subsidised insurance fee and the total fee further increased in 2021 compared to the previous year. The number of farmers with subsidised insurance increased by 2.4 per cent in 2021, and income from premium subsidized and supplementary insurance fee rose by 26.9 per cent. The increase of the current year's support envelope (from HUF 7 billion to HUF 13 billion) contributed to this.

In 2021, premium income from subsidized premium insurance increased in all three categories. The 'A' type of subsidised premium exceeded the 2020 figure by 46.8 per cent, the 'B' type increased by 9.5 per cent, while the subsidised premium of 'C' type rose by 28.1 per cent. Subsidised premium was the highest for 'A' type (HUF 9.5 billion), which was followed by the 'C' type (HUF 5.9 billion) and the 'B' type (HUF 2.1 billion). Supplementary insurance premium decreased significantly by 60.5 per cent compared to the previous year.

In 2021, compensation payments and loss ratios increased significantly compared to the previous year. The amount of subsidised premium and supplementary insurance premium increased by 67.1 per cent and the loss ratios by 12.1 percentage points from 38.2 per cent to 50.3 per cent. The loss ratios of the 'A' type insurance increased by 0.7 percentage points, of the 'B' type by 13.3 percentage points, and of the 'C' type by 18.0 percentage points, thereby the loss ratios of the three types of insurance approached each other. The loss ratio of supplementary insurance almost fourfold, exceeded 700 per cent.

The proportion of area covered by insurance increased in arable crops and field vegetables and decreased in plantations. Penetration of arable crops rose from 41.9 per cent to 44.4 per cent, of which the penetration of winter wheat, maize, sunflower, oil rape seed and winter barley grown on large areas increased by 2.0–5.2 percentage points, so the area covered by the compensation scheme was 43.4–68.0 per cent in 2021. Penetration of plantations decreased by 1.0 percentage points from 12.8 per cent to 11.8 per cent compared to the previous year. The area of field vegetables covered by the compensation scheme increased by 3.3 percentage points to 51.0 per cent, which is the highest among the sectors.

While in the previous seven years the claim for support exceeded the available funds, in the case of the 2021 premium subsidy, no reallocation was necessary thanks to the significantly increased budget. In the case of all three types of insurance, farmers could receive a maximum of 70 per cent of their insurance premium as subsidy.

Overall, demand for subsidised premiums further increased in 2021.

The defence period of Pillar 3 of the Hungarian Agricultural Risk Management System, the National Hail Damage Reduction System (NHDRS) in 2021 was quite extreme in terms of weather. Several times heavy rainstorms occurred throughout the year, along with peas, cherries, and in some cases walnut-sized ice falls. The number of days with thunderstorms was already higher in the previous three years, and 2021 was no different, July and August proved to be the most extreme in terms of thunderstorms. In the current year, the Hail Damage Reduction System had to be operated most in July, in the Central Hungary region.

The agricultural crisis insurance scheme was introduced in Hungary in 2021, which is the 4th pillar of HARMS. Unlike other tools, this comprehensive risk management tool combining insurance and support elements provides financial protection not only against weather damage but also against production, economic and market risks in order to maintain the profitability of farms. One of the greatest advantages of the system is its availability not only for arable crop farmers but also for livestock farmers. Participation in the Crisis Insurance System is voluntary and based on farmers self-sufficiency.

Including new entrants, in 2021 a total of 195 farmers were members of the ACIS, of which 81–81 farms opted for the “A” and “B” income calculation methodology, while under the “C” method 33 farms calculate their income. The majority of connected farmers are in Bács-Kiskun (24.6 per cent), Szabolcs-Szatmár-Bereg (15.4 per cent) and Hajdú-Bihar (13.3 per cent) counties, 48.7 per cent of the applicants were livestock farmers, 39.0 per cent were crop producers, 11.3 per cent were mixed farms and 1.0 per cent – based on current data – could not be classified by type of production (it will be possible to categorise these farmers after the gap filling).

SZABÁLYOZÁS ÉS MÓDSZERTAN

Magyarországon a mezőgazdaságnak és élelmiszeriparnak komoly stratégiai jelentősége van hosszú távon. Az ágazat alapanyag-termelése ugyanakkor fokozottan ki van téve természeti és piaci kockázatoknak. A természeti, legfőképpen a szélsőséges időjárási kockázatok által okozott károk térítésére 2012-től sikeresen működik hazánkban a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer (MKR), amelynek indulása óta négy pillére alakult ki. Az I-III. pillér a növénytermesztési ágazat szereplőinek nyújt segítséget. Nagy előrelépést jelent e tekintetben a 2021. januártól elindult IV. pillér, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer, amely már az állattenyésztők számára is igénybe vehető, valamint az időjárás okozta károk mellett a termelési, gazdasági és piaci kockázatok ellen is védelmet nyújt. A fejezet első részében az egyes pillérek szabályozási környezetében bekövetkezett változásokra térünk ki, majd részletesen bemutatjuk a IV. pillér elindulása kapcsán bevezetett törvényi változásokat. A fejezet zárásaként a módszertani megjegyzéseket szerepeltetjük.

Szabályozási környezet 2021. évi változása az MKR már működő pilléreivel összefüggésben

A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet (a továbbiakban: vhr.) teremti meg a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezelését szolgáló rendszer jogszabályi alapját.

A korábbi évekhez képest lényeges változás, hogy az Mkk. törvény módosítása értelmében a kárenyhítési hozzájárulás mértéke másfélszeresére emelkedett. Ültetvényművelésre szolgáló termőföld és szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló termőföld után hektáronként

4 500 forint, míg az egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló termőföld után hektáronként 1 500 forint a mezőgazdasági termelő befizetési kötelezettsége.

Módosítás történt továbbá a 27/2014. (XI.25) FM rendelet 10. § 2 (2a) pontjában, mely 2021. március 9-től lépett hatályba. Korábban a gazdálkodó által megadott tényleges hozam számított a kárenyhítő juttatás kiszámításánál. A jogszabály-változás értelmében azonban amennyiben a betakarított mennyiség alapján számított tárgyévi hozam 30 százalékot meghaladó mértékben múlja alul a kárbejelentésre hozott döntésben igazolt káresemény utáni várható hozamot, akkor tárgyévi hozamként a kárbejelentésre hozott döntésben igazolt káresemény utáni várható hozamot kell figyelembe venni. Ez adódhat például abból, hogy az első kárbejelentést követően más káresemények is történtek az adott növénykultúrával, melyeket viszont nem jelentettek be. Ha a kárbejelentést követően az állomány további romlása figyelhető meg, akkor célszerű új kárbejelentést tenni, illetve ha az év folyamán az adott kultúrát más időjárási káresemény is sújtja, azt is be kell jelenteni, mert a kárenyhítő juttatás kiszámításakor a hozamkiesés adatai összeadódnak.

A tárgyévben a hasznosítások kódtáblában is történtek változások. A Vegyes ültetvény (ULT12), Egyéb ültetvény (ULT28) és a Keverék kultúra (KEV01) nem releváns, vagyis nem meghatározó kultúrákként lettek megjelölve a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer I. pillére vonatkozásában. Ezen területek kikerültek a beszámítható kultúrák köréből, tehát ezekre kárt bejelenteni és kárenyhítő juttatást igényelni nem lehet.

A mezőgazdasági díjtámogatás feltételeiben is történtek változások 2021-ben. A Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című VP3-17.1.1-16 kódszámú pályázati felhívás módosult, amely szerint a 2021-es évben a tűzkárt kivették az elismert és díjtámogatásban részesíthető káresemények közül. A díjtámogatásra fordítható keretösszeg 7 milliárd forintról 13 milliárd forintra nőtt, valamint a támogatási időszak egy évvel meghosszabbodott, azaz a támogatást igénylők 2022. december 31-ig jogosultak támogatási kérelem benyújtására.

Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer

Az agrárágazatot érintő 2020. évi piaci nehézségek, illetve az elsősorban koronavírus-járvány okozta gazdasági körülmények és kihívások a meglévő mezőgazdasági kockázatkezelési eszköztár bővítését tették szükségessé egy, a biztosítás és a támogatás elemeit ötvöző átfogó kockázatkezelési eszközzel. Az új eszköz a korábbiaktól eltérően nemcsak az időjárás okozta károk, hanem termelési, gazdasági és piaci kockázatok ellen is pénzügyi védelmet hivatott nyújtani a gazdaságok jövedelmezőségének szinten tartása érdekében.

Magyarországon az Agrárminisztérium kezdeményezésére a Magyar Államkincstár (MÁK), valamint az Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. (továbbiakban: AKI) közreműködésével az Európai Unióban elsőként került bevezetésre a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer, az MKR IV. pillére. Ennek köszönhetően az állattenyésztési, növénytermesztési és kertészeti ágazattal foglalkozó termelőknek lehetőségük nyílt a piaci zavarokból (kereskedelmi korlátozások), áringadozásokból (például inputköltségek növekedéséből) eredő vagy a gondos termelés ellenére is elszenvedett (például természeti csapásból, pandémiából fakadó) veszteségeik kezelésére.

A 2021 elején elindult krízisbiztosítási rendszernek különösen nagy jelentőséget adott az év első negyedétől meginduló dinamikus nyersanyag- és energiaár-növekedés, amely a Covid-19 és egyéb járványok okozta válsághelyzet, valamint az abból való kilábalás piaci következménye, illetve a 2022 februárjában kitört orosz-ukrán háború, amely a már turbulens piaci folyamatokat súlyosbította tovább, ezzel növelve érdemben a piaci kockázatokat.

A krízisbiztosítással kapcsolatos szabályozás részleteit az Mkk. törvény új, II/A. fejezete tartalmazza. A krízisbiztosítási rendszerben való részvétel önkéntes és a termelői öngondoskodáson alapul. A rendszer egyik legnagyobb előnye, hogy a növénytermesztők mellett az állattenyésztők előtt is nyitva áll. A rendszerhez csatlakozott termelők évente krízisbiztosítási hozzájárulást fizetnek, amelynek alapja a mezőgazdasági termelő által használt termőföld területe, illetve az átlagos állatállomány. A gazdálkodók mezőgazdasági jövedelmük megállapításához gazdasági és pénzügyi adatokat szolgáltatnak a referencia-időszakra (csatlakozást megelőző három év) és a tárgyévre vonatkozóan. Ha a termelő mezőgazdasági tevékenységéből származó tárgyévi jövedelme a referencia-időszak jövedelméhez képest a termelőnek nem felróható okból 30 százalékot meghaladó mértékben csökken, akkor a gazdálkodó a krízisbiztosítási rendszeren keresztül a kölcsönös kockázatkezelési pénzeszköz kedvezményezettjévé válik. A termelői befizetésekből (30 százalék), valamint a Vidékfejlesztési Program európai uniós támogatásából (70 százalék) álló krízisbiztosítási pénzeszközből a termelő krízisbiztosítási kompenzációra tartthat igényt, amely igénybevételéhez a tárgyévet követő évben kompenzációs kérelem benyújtása szükséges. A kompenzációs összeg a jövedelemkiesés legfeljebb 69,9 százaléka lehet.

A krízisbiztosítási rendszerrel összefüggő végrehajtási, nyilvántartási és egyéb közigazgatási feladatokat a Magyar Államkincstár mint jogszabályban kijelölt krízisbiztosítási szerv látja el. A rendszerhez önkéntes alapon, elektronikus kérelem benyújtásával lehet csatlakozni minden évben február 1. és február 28. között. A gazdálkodó a belépés napját követő hároméves időtartamra szerez tagsági jogviszonyt. Az igénybevétel feltétele legalább hároméves működés, átlátható költségvetés, valamint a tárgyévet és azt megelőző 3 évet érintő, a jövedelemről és gazdálkodásról teljes képet adó adatszolgáltatási kötelezettség elfogadása és betartása.

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerben való részvétel feltételei a következők:

- A rendszerhez önkéntes alapon a csatlakozási kérelem elektronikus úton történő benyújtásával lehet csatlakozni.
- Csatlakozás évében rendelkezni kell legalább három év lezárt könyvelési adatával.
- A termelő a mezőgazdasági tevékenység bevételeit és költségeit elkülönítetten tartja nyilván a nem mezőgazdasági tevékenység bevételeitől és költségeitől.
- A termelőnek készletnyilvántartást kell vezetnie.
- A termelőnek eleget kell tennie a gazdálkodásával összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségének (pl.: korcsoportonkénti állatállomány, hasznosított földterület mérete, növénykultúra, árbevétel, költség, hozam).
- Östermelők esetén a csatlakozás évét megelőző 3 évre vonatkozó személyijövedelemadó-bevallásában a termelő nem élhetett nemleges nyilatkozattételi jogával.
- Amennyiben a termelő úgy dönt, hogy csatlakozik a rendszerhez, akkor tagságát a csatlakozási évtől számított harmadik év végéig nem szüntetheti meg és nem szüneteltetheti.
- A rendszerben csak a krízisbiztosítási szerv honlapján közzétett közlemény szerinti listán szereplő mezőgazdasági (növény, állat és állati) termékekkel lehetséges részt venni. A csatlakozó ügyfél azonban a listán szereplő valamennyi mezőgazdasági termékével részt kell, hogy vegyen az intézkedésben, tehát nem választhatja le csak az állati termékek termeléséből elért jövedelmét, amennyiben az állattenyésztési tevékenység mellett növénytermesztéssel is foglalkozik.
- A termelő által alkalmazott egyéb kockázatkezelési eszköz (agrárkárenyhítési rendszer, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás) egyidejű alkalmazása esetén is lehetséges a rendszerhez való csatlakozás, azonban a kompenzáció kiszámításakor figyelemmel kell lenni az egyéb eszközökből származó bevételekre.
- A csatlakozást követően a termelőnek a csatlakozás évében használt földterülete és a csatlakozást megelőző évben tartott állatállománya alapján meghatározott krízisbiztosítási hozzájárulást határidőre meg kell fizetnie, egyéb esetben elveszíti jogosultságát a kompenzációra.

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerben részt vevő ügyfél adatszolgáltatási kötelezettségének az erre a célra kialakított elektronikus űrlapkitöltő felületen tehet eleget évről évre az alábbi időpontokban és tartalommal (tárgy év/csatlakozás éve = n. év):

- február 1–28. között, csatlakozáskor
  - éves átlagos állatállományról (n-3. év, n-2. év)
  - megművelt földterületről (n-3. év, n-2. év, n-1. év)
  - jövedelemadatokról, készletnyilvántartásról (n-3. év, n-2. év)
- május 2–31. között
  - éves átlagos állatállományról (n-1. év)
  - jövedelemadatokról, készletnyilvántartásról (n-1. év)
- július 1–31. között: adatszolgáltatás és igazolás beszerzése
  - megművelt földterületről (n. év).

A mezőgazdasági jövedelem-, illetve eredménykimutatásához szükséges egyes tételeket az elektronikus űrlapkitöltő felületen az ügyfélnek olyan részletezettséggel kell megadnia, amilyen felosztásban a mezőgazdasági jövedelem kimutatására választott, illetve választható módszer megköveteli. A jövedelemkimutatás módszerei az alábbiak:

- „A” módszer: a jövedelemkimutatás a kettős könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott egyéni adatok alapján történik. (Ezt a módszert minden termelő választhatja, de a kettős könyvvizetésre kötelezettek számára kötelező.)
- „B” módszer: a jövedelemkimutatás az egyszeres könyvvitel szabályai szerint teljeskörűen nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi és költségadatok alapján történik. (Ezt a módszert csak az az egyszeres könyvelést vezető választhatja, aki teljes körű költségnyilvántartással is rendelkezik.)
- „C” módszer: a jövedelemkimutatás az egyszeres könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi adatok és az AKI által megajánlott költségadatok alapján történik. (Ezt a módszert minden egyszeres könyvelést vezető választhatja.)

Krízisbiztosítási kompenzációra abban az esetben jogosult a rendszerhez csatlakozott ügyfél, ha:

- a tárgyévi mezőgazdasági jövedelme 30 százalékot meghaladó mértékben esett vissza az előző három év átlagos mezőgazdasági jövedelméhez (referenciajövedelem) képest,
- a jövedelemcsökkenés nem az üzemméret változásából (standard termelési értékre vetített jövedelemmel vizsgálva), gondatlanságból vagy a körülmények mesterséges megteremtéséből adódik,
- a krízisbiztosítási hozzájárulását határidőre és maradéktalanul megfizette,
- adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tett,
- a csatlakozás évét megelőző három év átlagos mezőgazdasági jövedelme nem negatív,
- krízisbiztosítási kompenzációs kérelmet nyújtott be.

Módszertan

Adatbázis

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer I. és II. pillérének 2021. évi értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból áll, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások (772 998 rekord);
  - kárenyhítő juttatások (50 624 rekord, a tételes és a kérelemszintű adatszolgáltatás alapján készült);
  - biztosítói díjbevételek és kárkifizetések (689 846 rekord)
- és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét jelentő, első két nyilvántartást a Magyar Államkincstár vezeti és bocsátja rendelkezésre – melyekért ezúton is köszönetünket fejezzük ki – mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerv. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI készíti el. A MÁK-tól érkező, valamint a biztosítóktól kapott adatokból az elemzés egységes adatbázisát az AKI állítja össze, és ennek alapján képezi a szükséges mutatókat, melyek az alábbiak:

I. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat);
- referenciahozam (növény szintű adat, a károsodott növények esetén adott, nem károsodott növények esetén lehetőség szerint megyei vagy országos hozamokkal helyettesített);
- hozamcsökkenés (tartalma: referenciahozam – tényleges hozam);
- kárenyhítési hozzájárulás (üzemi és növény szintű adat);
- kárenyhítő juttatás (üzemi szintű adat, növény szinten számított);
- kárhányad (tartalma: kárenyhítő juttatás/kárenyhítési hozzájárulás).

II. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- biztosított hozam (üzemi és növény kultúra-szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás díja (üzemi és növény szintű adat, egyes biztosítók esetében a teljes biztosítási díj alapján becsült érték);
- díjtámogatás (üzemi és növény szintű adat, becsült érték – a biztosítás típusától függően a díjtámogatott biztosítás díjának 55, 40, 40 százalékaival számított összeg);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás esetén fizetett kártérítés (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- kárhányad (tartalma: kártérítési összeg/biztosítási díj).

A III. pillér bemutatásánál döntően a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara beszámolójára támaszkodtunk, míg a IV. pilléرنél a Magyar Államkincstár által rendelkezésünkre bocsátott adatokat vettük alapul.

Számítási eljárások

Az I. és II. pillér esetében a mutatók fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás, melynek dezaggregálása az alábbi módokon történt:

- A kérelemszinten kifizetett támogatási összeget a tételszintű adatokban megadott jóváhagyott támogatási összegek arányában bontottuk.
- A biztosítási díj a legtöbb biztosító esetében veszélynemenként bontva szerepelt. A rendelkezésre álló adatok alapján képeztünk növényenkénti és veszélynemenkénti biztosítási összegarányokat, amelyek segítségével az összegezve szereplő biztosítási díjakat veszélynemenekre bontottuk.
- A díjtámogatás mértékét a biztosítók által szolgáltatott üzemenkénti és növényenkénti adatok alapján számítottuk. A díjtámogatás kalkulálásánál az alapbiztosítás díjának 70 százalékos támogatottságával számoltunk mindhárom biztosítás típus esetében.
- A termelési érték növényenkénti becsléséhez a már említett összefüggést (termelési érték = vetésterület × referenciahozam × referenciaár) alkalmaztuk. Ahol ezek a tényezők nem álltak rendelkezésre, ott a vetésterületekkel súlyozott megyei, annak hiányában országos átlagokkal dolgoztunk.

A méretkategória szerinti bontás eltér a kkv-törvényben megadottaktól, az egységes kérelemben szereplő területadatok alapján történik. Mikroállalkozáson az 5 hektárnál kevesebb területtel rendelkező termelőket értjük. Kisállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

A díjtámogatással biztosítható veszélynemek köréből 2021-től jogszabályváltozás miatt kikerült a tűzkár. Ennek a veszélynemnek a kiegészítő biztosítással történő kezelése a biztosítói adatközlésekben nem egységes, a feldolgozás során a tűzbiztosításokat így nem vettük figyelembe.

Tárgyévtől a Polgárdi járás nélkül ábrázoljuk a térképeket, 176-ról 175-re változott a járások száma.

IDŐJÁRÁSI JELENSÉGEK 2021-BEN

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) megerősítette, hogy 2021 – hat globális adatbázis szerint is – a hét legmelegebb év egyike volt. A Copernicus program ERA5 globális reanalízis adatbázisa szerint, amely jelenleg a legkorszerűbb módszer az 1950-től kezdődő időszak éghajlatának elemzésére, 2021 az ötödik legmelegebb évnak minősült (a 2020-as a második legmelegebb év volt), de a többi adatbázis is a 6., illetve 7. helyre sorolja. Európa nagy részét az átlagoshoz közeli időjárás jellemezte, a meleg és hideg időjárású területek megoszlása közel egyenlő arányú volt (OMSZ).

Magyarországon az évi középhőmérséklet a szóban forgó évben átlagosan 10,8 °C volt, 0,1 °C-kal múlta felül az 1991–2020-es éghajlati normált. Az elmúlt 121 évben 2021 volt a 19. legmelegebb év. Az évi középhőmérséklet országos átlaga emelkedő tendenciát mutat az 1901-től kezdődő hosszú idősor lineáris trendbecslése alapján. Az évi középhőmérséklet országos átlagának változása az elmúlt 121 év alatt (1901–2021) átlagosan +1,38 °C volt, míg az országban belül +1,25 °C és +1,63 °C közötti változás fordult elő.

A sokévi átlagnál magasabb és alacsonyabb középhőmérsékletű hónapok egyaránt előfordultak az év során, főként a téli és nyári hónapok voltak melegebbek, míg a tavaszi és őszi hónapok hidegebbek az éghajlati normálnál (1. ábra). A 2021. áprilisi középhőmérséklet 2,9°C-kal, a májusi 2,1°C-kal maradt el a standard éghajlati normáltól, ugyanakkor júniusban és júliusban 2,1-2,2°C-kal, januárban 1,9 °C-kal meghaladta a sokévi átlagot. Az 1901-től induló hosszú éghajlati adatsor alapján 2021-hez köthető az ötödik legmelegebb nyár.

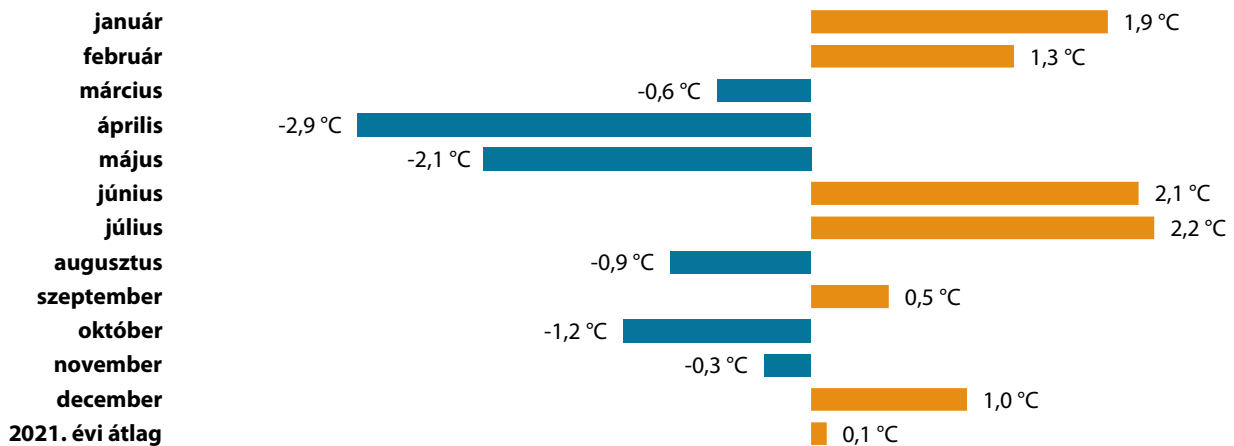
A téli és nyári hónapok melegebbek, míg a tavaszi és őszi hónapok hidegebbek voltak az átlagnál 2021-ben.

Országos átlagban 514 mm csapadék hullott az év során, ez az 1991–2020-as sokévi átlag 83 százaléka, melynek eloszlása térben és időben is szélsőségesen alakult. A huszadik legszárazabb év volt 1901 óta a 2021. év. Bár januárban még a havi normál érték negyedével több csapadék esett, március és június már különösen aszályos volt, míg szeptemberben csupán a fele, októberben az 58 százaléka hullott a szokásos csapadékmennyiségnek. Májusban a havi csapadékösszeg 23 százalékkal haladta meg az ilyenkor megszokott értéket, júniusban

Ez volt a legszárazabb június 1901 óta.

azonban országos átlagban csupán 16 mm csapadék hullott, a szokásos csapadékmennyiség mindössze 23 százaléka, 1901 óta ez volt a legszárazabb június. A júliusi és az augusztusi csapadékösszeg is elmaradt a normáltól (12 és 4 százalékkal), így a nyár a 23. legszárazabb lett a 121 éves adatsorban. Ősszel is folytatódott a csapadékszegény időjárás, majd az év utolsó két hónapján a havi csapadékmennyiségek meghaladták a szokásos értékeket (2. ábra).

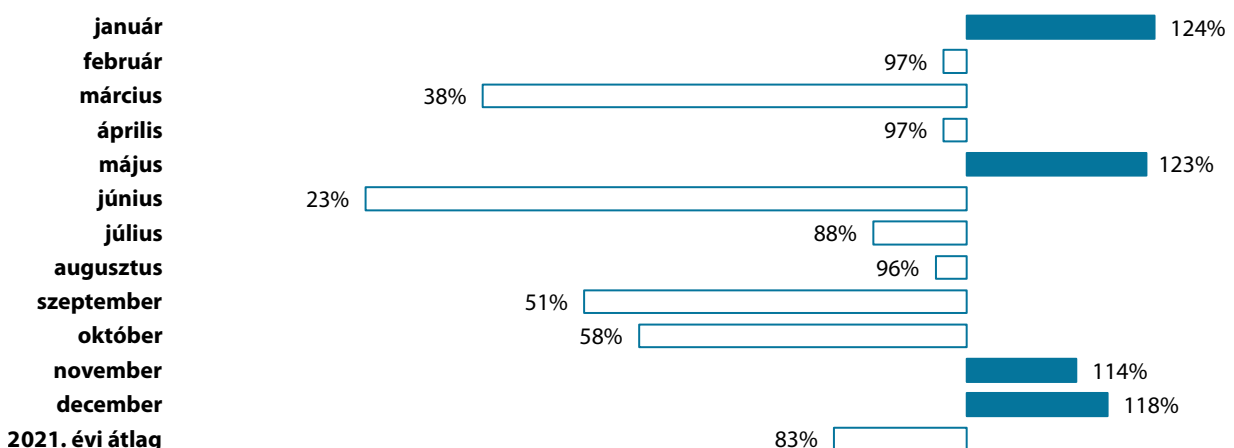
1. ábra AZ ORSZÁGOS HAVI KÖZÉPHŐMÉRSÉKLET ELTÉRÉSE A SOKÉVI (1981–2010-ES) ÁTLAGTÓL 2021-BEN

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

2. ábra AZ ORSZÁGOS HAVI CSAPADÉKÖSSZEGETEK ELTÉRÉSE A SOKÉVI (1981–2010-ES) ÁTLAGTÓL 2021-BEN

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Az év első két hónapját nagy hőmérsékleti ingadozás és egyenlőtlen csapadékeloszlás jellemezte. Tavasziasan enyhe periódusok és rövid, de igen hideg időszakok váltakoztak. Az ország nyugati és déli területein már január végén beindult a korai növények nedvkeringése, virágozott a mogoró, a hóvirág. Összességében csapadékos volt a januári időjárás, ugyanakkor jelentős területi különbségek fordultak elő. A keleti és déli országrészben, valamint a Kisalföldön

hullott több csapadék, a Dunántúl nagy részén azonban elmaradt a sokévi átlagtól. Mivel a talajok országszerte telítettek voltak a 2020 utolsó heteire jellemző sok eső miatt, így január végére az Alföldön több helyen belvizes területek is kialakultak. Februárban is folytatódott az enyhe és csapadékos időjárás. A hőmérséklet még éjjel sem hűlt le fagypont alá, és tovább nőtt a belvizes területek nagysága. A tartósan belvizes foltokban sokféle kipusztult a vetés. Az enyhe időnek egy hidegbetörés vetett véget, amikor a hőmérséklet hirtelen 15 fokot esett -10 °C alá, és keleten 5-10 cm hóréteg képződött. A hónap második felében visszatért a tavaszi, bár már szárazabb idő, így lassan csökkenni kezdett a belvízzel elöntött területek nagysága. A tél folyamán tehát a mezőgazdasági kultúrákat károsító nagy hideg nem fordult elő, az őszi vetések jól teleltek. Ugyanakkor a tél végi enyhe idő hatására a déli országrészben a korai virágzású gyümölcsfák fejlődésnek indultak, ami a fagykár veszélyét növelte.

Napsütéses, ám hűvös, száraz időjárással köszöntött be a tavasz. Gyakoriak voltak az éjszakai fagyok, melyek elsősorban a déli és középső országrészben okoztak kárt a még február végén virágzásnak indult kajszi- és mandulaültetvényekben. A hónap végén erősödött a nappali felmelegedés mértéke, gyors fejlődésnek indult a vegetáció. Ugyanakkor kevés csapadék hullott a hónap során, ami a Tisza-menti és délkeleti belvízzel érintett tájakon jól jött, de az ország jelentős részén a talaj felszínközeli rétege kritikusan szárazzá vált. A tavaszi gabonák vetését ezért sokféle száraz, poros felszínen kezdték meg. Áprilist változékony időjárás jellemezte. Hűvösebb és napsütésben szegényebb volt a sokéves átlagnál. A hajnali fagyok, melyek a hónap utolsó hetéig rendszeresen előfordultak, jelentős károkat okoztak a korai virágzású gyümölcsösökben és a többi csonthéjas ültetvényben. Az akácot a Dunántúlon és az Alföldön jelentős fagykár érte, ami a méhészetet súlyosan érintette. Az alacsony hőmérséklet miatt a kukorica vetését csak késve lehetett elkezdni, mert a talaj felszínközeli része sem tudott a szükséges 10 °C -ra felmelegedni. A hűvös idő miatt a növények fejlődése lelassult. A szárazság áprilisban is folytatódott, majd hónap közepén megérkezett a csapadék áztató esők formájában, a talajok átnedvesedtek. A május is hűvösebb volt az átlagosnál, és kimondottan csapadékos időjárás jellemezte, a hónap közepétől áztató esők, záporok, zivatarok egyaránt jelentkeztek országszerte. A csapadék ellenére a hideg miatt a kukorica és a napraforgó fejlődése elmaradt az ilyenkor szokásos fejlettségi állapottól. A hónap utolsó dekádjában a Tisza mentén és az Alföld délkeleti részén helyenként ismét belvíz alakult ki.

A nyár még hűvös napokkal indult, de már az első héten melegebbre fordult az idő, majd június második felétől beköszöntött a kánikula. A hónap eleji száraz idő segítette a talajok szikkadásában. Június első felében a sok napsütés, a meleg idő és a talajok megfelelő nedvességtartalma ideális körülményeket biztosított a növények fejlődéséhez, a kalászosok és a repceállományok erőteljesen növekedtek. A hónap második felében azonban fokozódott a meleg, gyakori volt a légköri aszály, míg csapadék csak elvétve hullott záporok, zivatarok formájában. A hónap végére a talaj felső, félméteres rétege kritikusan szárazzá vált, ami nem kedvezett a kapásnövényeknek, a kukoricának és a napraforgónak nagy szüksége lett volna csapadéokra ebben az időszakban. Júliusban az ország jelentős részén folytatódott az aszályos időjárás. A száraz, meleg időben megkezdődött a kalászosok és a repce aratása. A csapadékhiány miatt a napraforgó- és kukoricaállományok egyenetlenül fejlődtek, még táblán belül is. A hóhullámokat követő hidegfrontok nyomán heves zivatarok alakultak ki, melyek többfelé okoztak jelentős jég- és viharkárokat, villámárvizeket. Az augusztus záporokkal, zivatarokkal kezdődött, heves szellőkésések okoztak jelentős károkat az Alföld déli és keleti megyéiben. A szélviharokat helyenként felhőszakadás és jégeső is kísérte. Az ország délkeleti területein súlyos aszály alakult ki. A július végi hőség augusztus elejére mérséklődött, majd a hónap közepén visszatért. A hónap utolsó dekádjában több-kevesebb csapadék is hullott szinte minden nap, ami megkönnyítette a repce vetését, a magágyelőkészítést, azonban a kukorica és a napraforgó számára többnyire ez már nem volt elég. A nyári hőség az elmúlt három évtized legalacsonyabb kukoricaterméséhez vezetett (KSH).

.....
A tavasz hűvös, a nyár
rendkívül csapadékhiányos
volt.
.....

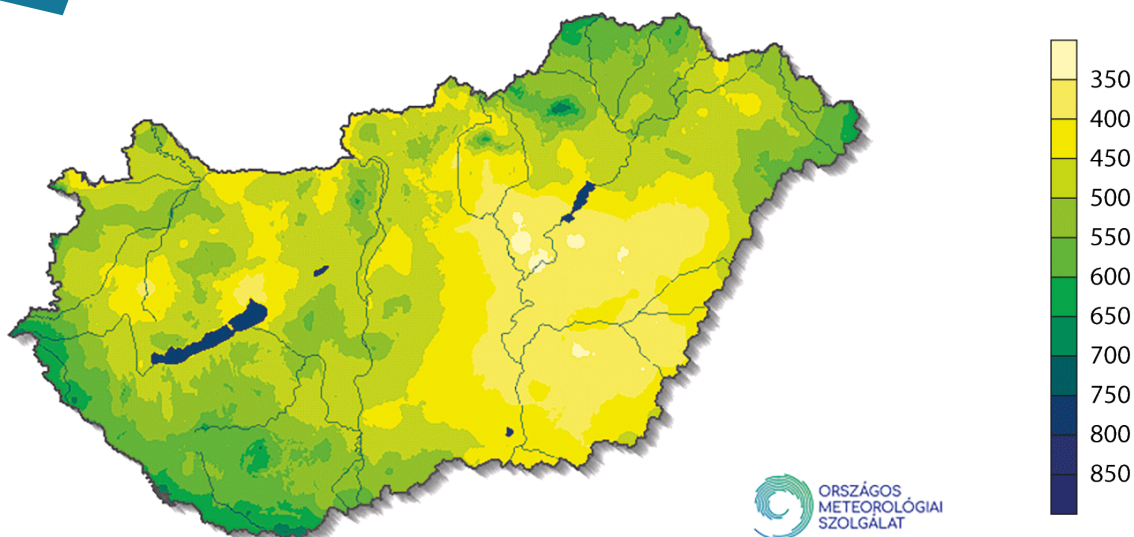
Szeptember első felét napos, száraz, meleg idő jellemezte, ami kedvezett az őszi gyümölcsök érésének. A szárazság azonban nehezítette a repce korai fejlődését, illetve a későbbi vetésű táblákon a kelését. Összességében nagyon száraz volt ez a hónap, az ilyenkor megszokott csapadéknak csupán fele hullott. A hőmérséklet több hullámban esett vissza, majd 21-én hajnalban a Felső-Kiskunság fagyugaiban megjelent az első őszi fagy is. A hónap végén őszi fordult az idő, megjelentek a köd- és párafoltok, előfordult, hogy esők, záporok nehezítették a betakarítási munkákat. A rendkívül száraz szeptembert csapadékban szegény október követte. A hónap első felében az ország északkeleti részét leszámítva esett némi eső, ami a repce fejlődését, a szeptemberi szárazságban vetett állományok egységesedését elősegítette. Az őszi árpa már jellemzően kisorolt, az őszi búza vetése is jól haladt. A hónap közepétől többfelé előfordultak hajnali talajmenti fagyok. Az október második felében az ország nagy részén tapasztalt napos, száraz idő kedvezett a betakarításnak. A hónap közepétől már előfordultak hajnali fagyok, de napközben a hőmérséklet rendszerint 15 fok fölé emelkedett. A száraz október után a novemberben sokfelé jelentkező kiadós eső jól jött az őszi vetéseknek és megkönnyítette a késő őszi talajmunkákat is. A talaj felszínközeli rétegének nedvességtartalma optimálissá vált a növények fejlődéséhez. Aránylag kevés volt a párá, ködös nap, a hőmérséklet is a sokévi átlagnak megfelelően alakult. A hónap végén újabb csapadékos időszak következett, és bár összességében az átlagosnál szárazabb volt ez a hónap is, az őszi vetések kedvező állapotban várták a telet.

Decemberben folytatódott a csapadékos időjárás, a Dunántúlon 10-15 centiméteres hóréteg is kialakult, ami azonban hamar elolvadt. Az enyhe idő nem tette lehetővé a kártevők és kórokozók ritkulását. A hónap végén országszerte változatos időjárás alakult ki, száraz és enyhe idő, melegrekordok éppúgy előfordultak, mint kemény fagyok, köd és ónos eső. A talajok felső rétege feltöltődött nedvességgel, de a fél méter alatti rétegben, főleg az Alföldön és a Dunántúl északi részén, maradt hiány.

Az ország nagy részén 350-550 milliméter között alakult az évi csapadékösszeg. A legtöbb csapadék a délnyugati és az északkeleti országgrészben hullott, míg a legszárazabb terület az Alföld volt, ahol 300-450 milliméter közötti éves csapadékmennyiséget mértek. A legmagasabb évi csapadékösszeget (760 mm) 2021-ben Miskolc Lillafüred-Jávorkút állomáson, a legalacsonyabbat (359,7 mm) a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Jászládány állomáson összegezték. (3. ábra).

A legtöbb csapadék a délnyugati és az északkeleti országgrészben, legkevesebb az Alföld területén hullott.

3. ábra A 2021. ÉVI CSAPADÉKÖSSZEG (mm)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

AZ I. PILLÉR EREDMÉNYEI

Az I. pillér összesített eredménye

A mezőgazdasági kockázatkezelési törvényt (továbbiakban: Mkk. törvény) megalkotása óta többször módosították a kárenyhítési alap forrásösszegének minél hatékonyabb felhasználása, valamint az önkéntesen csatlakozó termelők számának növelése érdekében.

A kockázatkezelési rendszer I. pillérében a tagok száma 2021-ben 2,0 százalékkal mérséklődött a 2020. évhez képest, azaz 74 569-ről 73 068 főre változott. A befizetett kárenyhítési hozzájárulás azzal egyidejűleg 48,6 százalékkal, 4145-ről 6159 millió forintra emelkedett. A növekedés hátterében a kárenyhítési hozzájárulás fajlagos összegének a 2021. kárenyhítési évtől kezdődő, 50 százalékos mértékű emelése áll.

.....
Az I. pillérben a tagok száma 2,0 százalékkal mérséklődött, a kárenyhítési hozzájárulás összege 48,6 százalékkal nőtt egy év alatt.
.....

A kárenyhítési alap tárgyévi forrása 41,7 százalékkal csökkent az előző évhez viszonyítva, amely változás a tárgyévi megnövekedett befizetéseknek és a kapcsolódó költségvetési forrásoknak, valamint az előző évben kifizetett kárenyhítő juttatásnak és a JÉGER tárgyévi üzemeltetési költségeinek az egyenlege. Így a 2021. évi károk kezelésére 11,3 milliárd forint állt rendelkezésre.

A termelők 2021-ben több szempontból szeszélyes időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak. A szélsőséges időjárási viszonyokat tükrözi a kárbejelentések száma (is). Több mint 18 ezer káreseményt jelentettek be 460 821 hektár területre, ami az előző évi bejelentett károsodott terület 89,1 százaléka. A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület 130 240 hektár volt, szemben a 2020. évi 152 251 hektárral. A jogosnak ítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma 33,7 százalékkal csökkent, a jogosan igényelt összeg 18 680 millió forintról 12 527 millió forintra mérséklődött 2021-ben, melyből – a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően – 10 894 millió forint került kifizetésre (1. táblázat).

1. táblázat: AZ I. PILLÉR FŐBB MUTATÓI A 2020. ÉS 2021. ÉVBEN

Megnevezés	2020	2021	2021/2020, százalék
I. pillérben tag termelők száma, fő	74 569	73 068	98,0
Befizetett kárenyhítési hozzájárulás, millió HUF	4 145	6 159	148,6
A kárenyhítési alap tárgyévi forrása, millió HUF	19 414 ^{a)}	11 318	58,3
Bejelentett káresemények ^{b)} száma, db	21 056	18 346	87,1
Bejelentett károsodott terület, ha	517 132	460 821	89,1
Jogosnak ítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma, db	8 713	5 780	66,3
Jogosan igényelt összeg, millió HUF	18 680	12 527	67,1
Kifizetett kárenyhítő juttatás, millió HUF	18 680	10 894	58,3
Biztosítás hiányában nem kifizethető összeg, millió HUF	5 370	2 566	47,8
A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület, ha	152 251	130 240	85,5

^{a)} Az összeg már tartalmazza az 1072/2021 (II.23.) Korm. hat. alapján megítélt 3138 millió forintot, miközben a JÉGER 1791 millió forintos éves működési költségét levontuk.

^{b)} Bejelentett káresemény: termelőnként azonos időpontban, azonos veszélynemre bejelentett káresemények.

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A 2021. évi károk után a megállapított mintegy 10 894 millió forintnál több kárenyhítő juttatásban is részesülhettek volna a termelők, azonban egy részük nem rendelkezett a hozamértékének legalább 50 százaléka vonatkozó mezőgazdasági biztosítással, amelynek következtében a jóváhagyott kárenyhítő juttatásnak csak a felére szerzett jogosultságot. A biztosítás hiányában nem kifizethető összeg 2021-ben 2566 millió forint volt.

A legsúlyosabb károkat ebben az évben az aszály, a tavaszi fagy, a jégeső és a belvíz okozta a kárenyhítési rendszerben. Az előző évhez képest jelentősen megnőtt a bejelentett káresemények száma az aszály, az őszi fagy és kismértékben a jégeső, a téli fagy és a vihar vonatkozásában, miközben tavaszi fagykár, felhőszakadás, valamint belvízkár kevesebb volt. A legtöbb (10,8 ezer) bejelentés aszálykára érkezett, több mint 359 ezer hektáryi területre, amelyre a legnagyobb összegű, 8,9 milliárd forint kárenyhítő juttatást kapták a termelők. Az összes károsodott terület 58,7 százalékát sújtotta ez a káresemény (2. táblázat).

A legsúlyosabb károkat továbbra is az aszály és a tavaszi fagy okozta.

2. táblázat: A FŐBB VESZÉLYNEMEK ÁLTAL OKOZOTT KÁROK ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ KÁRENHYÍTÉS ALAKULÁSA AZ I. PILLÉRBEN

Megnevezés	Bejelentett káresemények száma, darab		Bejelentett károsodott terület, ha		Az adott káreseményre kifizetett kárenyhítő juttatás összege, millió HUF	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Káresemény						
Aszálykár	6 312	10 762	323 534	359 053	7 582,2	8 870,2
Belvízkár	1 379	735	43 585	21 214	1 398,2	164,9
Felhőszakadás	1 164	165	28 398	2 392	1 826,6	41,8
Jégesőkár	1 870	2 362	32 198	39 219	717,7	322,4
Mezőgazdasági árvíz	33	23	309	275	0,0	0,0
Tavaszi fagykár	9 914	3 624	82 288	29 587	6 980,3	1 335,6
Téli fagykár	22	63	194	790	0,6	15,4
Őszi fagykár	10	100	35	1 496	7,9	63,8
Viharkár	352	512	6 590	6 796	166,4	79,6
Összesen	21 056	18 346	517 132	460 821	18 680,1	10 893,7

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az enyhe tél után korán megindult a növények nedvkeringése. A hullámokban érkező komoly éjszakai fagyok ennek nem kedveztek, és jelentős károkat okozott elsősorban a gyümölcsösökben a tavaszi fagykár, a bejelentett károsodott terület meghaladta a 29 ezer hektárt. Ennek ellenére jóval kisebb volt a tavaszi fagykárral sújtott terület és a kárnemre történt kifizetés is, mint 2020-ban. A második legnagyobb összegű kárenyhítő juttatás kifizetése erre a kárnemre történt, ami 12,3 százalékos arányt jelent. A tavaszi fagykárkompenzálása céljából 1336 millió forintot juttattak el a termelőkhez.

A nyári hőségperiódusokat lezáró hidegfrontokat heves eső, jégeső kísérte, ez sokfelé okozott súlyos károkat, emiatt jelentős nagyságú termőterületre (39,2 ezer hektár) jelentettek be jég-esőkárt is. Az erre a jogcímre kifizetett kárenyhítő juttatás a harmadik legnagyobb összegű volt (322,4 millió forint). 164,9 millió forint kifizetés történt ugyancsak a hirtelen lezúduló csapadékkal összefüggésben, belvízkárra. Az érintett termőterület nagysága nem érte el a jég-esőkárral sújtott területet.

Egymilliárd forintnál kisebb összegek kifizetésére került sor viharkárra, őszi fagykára és felhőszakadástárra, amelyek a kárenyhítő juttatások kisebb hányadát (0,7, 0,6 és 0,4 százalék) képezték, valamint 20 millió forintnál kevesebb téli fagykára. Mezőgazdasági árvíz kárra nem történt kifizetés.

A károsodott terület nagysága több mint 10 százalékkal mérséklődött.

A jogszabályi változások következtében a kárenyhítési hozzájárulás összege jelentősen növekedett az előző évhez képest, meghaladta a 6 milliárd forintot. Ennek megfelelően a befizetések összege valamennyi méretkategóriában nőtt. A nagyvállalkozásoknál a befizetések összege 57,6 százalékkal, a középvállalkozásoknál 45,9 százalékkal emelkedett az előző évhez képest, míg a kisvállalkozások befizetései 25,3 százalékkal, a mikro-vállalkozásoké pedig 21,6 százalékkal haladta meg az előző évit (3. táblázat).

Jogszabályi változás miatt a kárenyhítési hozzájárulás összege jelentősen emelkedett az előző évhez képest.

3. táblázat: A KÁRENYHÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS ÉS A KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ALAKULÁSA MÉRETKATEGÓRIÁK SZERINT

Méretkategória	Kárenyhítési hozzájárulás 2020, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás 2021, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás változása 2021/2020, százalék	Kárenyhítő juttatás 2020, millió HUF	Kárenyhítő juttatás 2021, millió HUF	Kárenyhítő juttatás változása 2021/2020, százalék
Mikrovállalkozás	80,4	97,8	121,6	923,9	236,4	25,6
Kisvállalkozás	438,4	549,5	125,3	2 999,4	949,5	31,7
Középvállalkozás	1 734,9	2 530,6	145,9	7 671,5	3 743,5	48,8
Nagyvállalkozás	1 891,4	2 981,3	157,6	7 085,3	5 964,3	84,2
Összesen	4 145,2	6 159,2	148,6	18 680,1	10 893,7	58,3

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kárenyhítő juttatás összege minden méretkategóriánál csökkent 2020-hoz képest. A mikro-vállalkozások esetében 74,4 százalék volt a visszaesés, az előző évi 923,9 millió forintról 2021-ben 236,4 millió forintra változott. A kisvállalkozások esetében ugyancsak számottevő csökkenésről beszélhetünk, amely 68,3 százalékos volt. A középvállalkozásoknak 51,2 százalékkal, míg a nagyvállalkozásoknak kifizetett juttatások mindössze 15,8 százalékkal mérséklődtek. A kárenyhítési hozzájáruláshoz képest továbbra is a nagyvállalkozások befizetései domináltak (48,4 százalék), viszont 2021-ben először a kárenyhítő juttatás legnagyobb része (54,7 százalék) is a nagyvállalkozásokhoz került. Valamennyi méretkategória esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás összegét meghaladta a kárenyhítő juttatás összege. A mikro-vállalkozások befizetései több mint kétszeresét, a nagyvállalkozások kétszeresét kapták meg kárenyhítő juttatásként. A kisvállalkozások több mint másfélszer, a középvállalkozások másfélszer annyi kárenyhítő juttatásban részesültek, mint amennyit kárenyhítési hozzájárulásként befizettek.

A kárenyhítő juttatás összege minden méretkategóriánál csökkent.

Az I. pillér részletes eredményei

Részvétel

Az I. pillérben a termelők száma 2,0 százalékkal mérséklődött 2021-ben, 74 569-ről 73 068 főre változott. A tagok számának alakulását a tárgyévben önkéntesen, a tárgyévben kötelezően és a korábbi években önkéntesen csatlakozók köre határozza meg. A tárgyévben a kárenyhítési rendszerhez önkéntesen csatlakozók száma 6,4 százalékkal haladta meg az előző évi értéket, 4640 főről 4936-re emelkedett. A kötelezően csatlakozók számában némi mérséklődés (-2,6 százalék) volt megfigyelhető, számuk 61 305-ről 59 710-re változott 2021-ben. Az előző három évben önkéntesen csatlakozók száma 2020-ban 8624 fő volt, míg a tárgyévben 8422 főre csökkent. A tagságban bekövetkező változás a kötelezően belépők, illetve az önkéntesen benn maradók számának csökkenésével magyarázható 2021-ben.

A következőkben a termelői befizetések alakulását ismertetjük járások, ágazatok és méretkategóriák szerint.

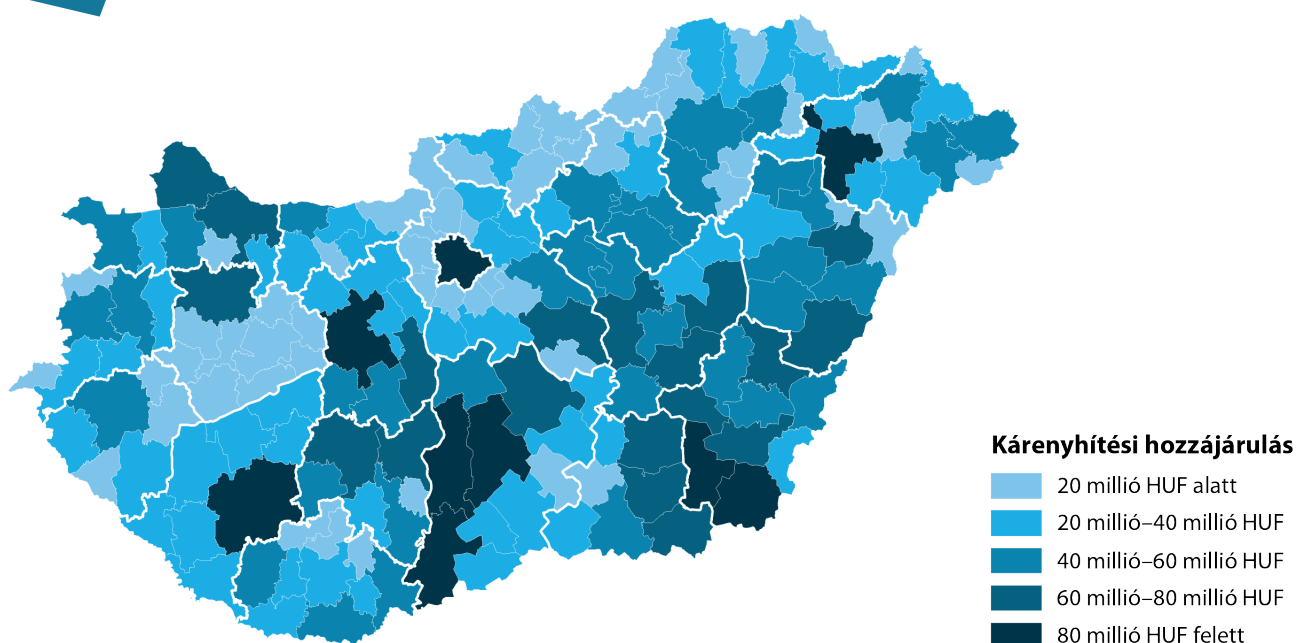
Járásonkénti bontás

A termelők kárenyhítési hozzájárulásainak összege 9 járásban haladta meg a 80 millió forintot, 19 járásban 60–80 millió forint között, 37 járásban 40–60 millió forint között alakult. A hozzájárulások zömét az Alföld, a Dunántúl délkeleti és Fejér megye nyugati és déli, illetve a Kisalföld északi részében található területek után fizették be. A legmagasabb összegű hozzájárulások – a szabályozásból adódóan is – a nagy értékű ültetvénykultúrákkal és szántóföldi zöldségtermesztéssel foglalkozó járásokban fordultak elő. A járások közel egyharmadában (55) 20–40 millió forint között alakult a kárenyhítési hozzájárulás összege, 55 járásban pedig nem érte el a 20 millió forintot, az utóbbiak többsége Észak-Magyarország, Pest megye és a Dunántúl Veszprém megye területén volt található (4. ábra).

A kárenyhítési hozzájárulások zömét az Alföldön és a Dunántúlon található területek után fizették be.

4. ábra

A KÁRENYHÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZEGE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

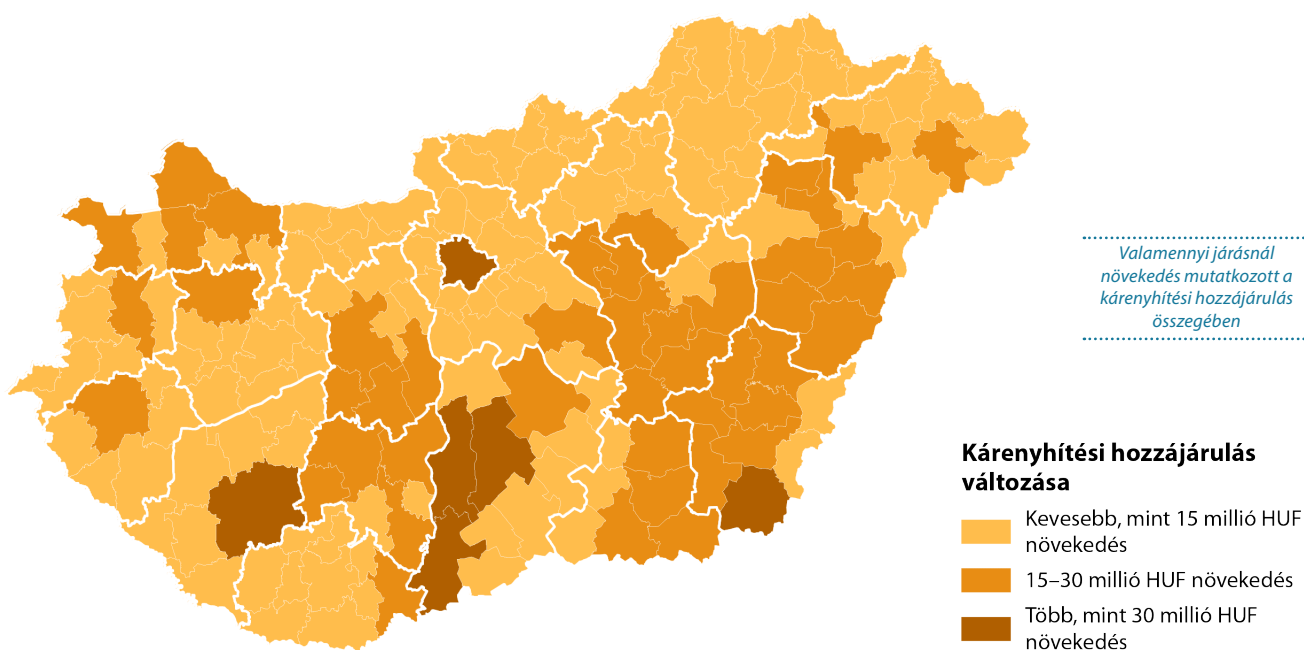

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Össességében a 2021. évi hozzájárulás jelentős mértékben, több mint 2 milliárd forinttal (48,6 százalék) növekedett. A kárenyhítési hozzájárulás összegének alakulásában a jogszabályi változásoknak köszönhetően kizárólag növekedés volt megfigyelhető 2021-ben. A járások 70,9 százalékánál (124 járás) kevesebb, mint 15 millió forinttal nőtt, 25,7 százalékánál (45 járás) 15 és 30 millió forint között, illetve a járások 3,4 százalékánál (6 járás) több, mint 30 millió forinttal emelkedett a befizetett kárenyhítési hozzájárulás összege (5. ábra).

5. ábra

A KÁRENYHÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZEGÉNEK JÁRÁSONKÉNTI VÁLTOZÁSA 2020-RÓL 2021-RE

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Ágazatonkénti bontás

Az ágazatonkénti bontást figyelembe véve fontos megjegyezni, hogy a kötelező belépés méret és növénykultúra szerint szabályozott. A szántóföldi növénytermesztők esetében a 10 hektár vagy azt meghaladó termőterülettel rendelkezőknek kötelező taggá válni.

A szántóföldi növénytermesztők 3,8 millió hektáron gazdálkodtak 2021-ben, ami nagyságrendileg megegyezik az előző évi területtel, 20 957 hektárral volt kisebb annál. Ezzel összefüggésben kismértékben változott a kárenyhítési rendszer által lefedett terület nagysága a 2020. évi területi adathoz képest, csekély 0,5 százalékpontos csökkenés mutatható ki. Az I. pillér lefedettsége alapján megállapítható, hogy a nagy területen termesztett szántóföldi kultúrák, így a kukorica, az árpa, a napraforgó, a búza és a káposztarepce az előző évhez hasonlóan 91–97 százalékban részt vettek a mezőgazdasági kárenyhítési rendszerben (4. táblázat).

A nagy területen termesztett szántóföldi kultúrák 91–97 százalékban vettek részt a mezőgazdasági kárenyhítési rendszerben.

4. táblázat: A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁK RÉSZVÉTELE AZ I. PILLÉR BEN

Szántóföldi kultúra	Vetésterület 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2020-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Búza	861 540	860 793	812 707	94,4	94,3
Kukorica	1 035 850	866 853	939 070	108,3	90,7
Napraforgó	654 728	573 953	615 865	107,3	94,1
Káposztarepce	258 522	303 224	251 201	82,8	97,2
Árpa	270 077	243 860	249 589	102,3	92,4
Tritikálé	66 229	64 271	55 736	86,7	84,2
Szója	62 819	57 558	61 070	106,1	97,2
Durumbúza	29 488	26 752	29 056	108,6	98,5
Rozs	32 009	28 400	27 930	98,3	87,3
Zab	25 676	23 771	22 100	93,0	86,1
Cukorrépa	12 303	12 967	12 237	94,4	99,5
Dohány	3 099	3 080	2 980	96,7	96,2
Egyéb szántóföldi növény	446 351	444 797	413 505	93,0	92,6
Szántóföldi növény összesen	3 758 691	3 510 278	3 493 046	99,5	92,9

^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
 Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A vetésterületek több mint felét (50,5 százalék) kitevő búza és kukorica lefedettsége változatlan maradt az egy évvel korábbi arányszámhoz képest, a penetráció az előbbi esetben 94,3 százalékot ért el, utóbbi felülmúlta a 90 százalékot. A cukorrépa penetrációja meghaladta a 99 százalékot, míg a durumbúzáé a 98 százalékot, a káposztarepce és a szója lefedettsége pedig a 97 százalékot. Az utóbbi két növénykultúra azonban az összes vetésterületen belül csak 8,5 százalékos részarányt jelentett. Az összes vetésterület 1,8 százalékát kitevő tritikálé lefedettségi aránya volt a legkisebb (84,2 százalék) 2021-ben. Az egyéb szántóföldi növények¹ penetrációja 92,6 százalékos volt.

Az ültetvénykultúráknál kiemelkedően magas az I. pillér által lefedett területek aránya. Az ágazatot ez a tendencia jellemzi már 2008 óta, mivel a rendszer alacsony kárenyhítési hozzájárulás mellett nyújt viszonylag nagyfokú védelmet a tavaszi fagyra különösen érzékeny ültetvények számára, miközben ezek biztosítására a biztosítók a díjtámogatások 2012-es bevezetése óta is kevésbé vállalkoznak.

Az ültetvénykultúrák területe 5 százalékkal csökkent a 2020. évihez viszonyítva. A kárenyhítési rendszer által lefedett terület az előző évitől eltérően nem érte el a 130 ezer hektárt, nagysága 4,2 százalékkal mérséklődött 2020-hoz viszonyítva, vagyis nőtt a penetráció 0,4 százalékponttal. A főbb ültetvénykultúrák lefedettségében (2000 hektár ültetvényterület felett) negatív irányú elmozdulás történt az előző évhez képest. A kultúrák közül a legnagyobb mértékű csökkenés (27,2 százalék) az egyéb gyümölcsfélénél volt megfigyelhető a tárgyévben. Termőterülete az előző évhez képest azonos mértékben csökkent (30,2 százalékkal), melynek háttérben az ültetvények fogalmának pontosításából fakadóan a vegyes gyümölcsösök kárenyhítési rendszerből való kikerülése húzódik meg. A ribiszke és a körte kárenyhítési rendszer által lefedett területe 5,1–5,4 százalékkal, a cseresznye és az alma lefedett területe 4,2–4,7 százalékkal, a szamócaé és az őszibaracké 3,6–3,8 százalékkal, a szilváé és a meggyé 2,5–2,6 százalékkal,

.....
 Az ültetvénykultúrák penetrációjában negatív irányú elmozdulás történt.
 .....

¹ Egyéb szántóföldi növény – lásd 4. melléklet.

a dió, a borszőlő és a kajsziabarack esetében pedig 2 százalékos alatti csökkenés volt megfigyelhető a lefedett terület nagyságát illetően az előző évhez képest. Az ültetvénykultúrák közül egyedül az egyszőlősültetvényeknél mutatkozott 2 százalékos növekedés (5. táblázat).

5. táblázat: A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁK RÉSZVÉTELE AZ I. PILLÉRBEN

Ültetvénykultúra	Ültetvényterülete 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2020-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya az ültetvényterülethez képest, százalék
Borszőlő	52 124	51 038	50 686	99,3	97,2
Alma	23 240	23 797	22 686	95,3	97,6
Meggy	13 961	14 062	13 703	97,4	98,2
Dió	8 374	7 122	7 099	99,7	84,8
Szilva	6 324	6 257	6 102	97,5	96,5
Kajsziabarack	5 646	5 597	5 492	98,1	97,3
Őszibarack	3 051	3 059	2 944	96,2	96,5
Cseresznye	2 872	2 878	2 758	95,8	96,0
Körte	2 107	2 152	2 035	94,6	96,6
Egyéb szőlősültetvény	1 923	1 747	1 782	102,0	92,7
Ribiszke	1 120	1 167	1 107	94,9	98,8
Szamóca	554	504	485	96,4	87,6
Egyéb gyümölcsféle	9 014	11 049	8 042	72,8	89,2
Ültetvény összesen	130 309	130 429	124 920	95,8	95,9

^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az ültetvénykultúrák penetrációját mérsékelt növekedés jellemezte 2021-ben. Az egyéb szőlősültetvény területe az összes ültetvényterületből csupán 1,5 százalékot jelentett, penetrációja a legnagyobb mértékben, 4,3 százalékponttal nőtt a tárgyévben. Közel azonos mértékű növekedés volt megfigyelhető az egyéb gyümölcsféléknél is, penetrációja 3,7 százalékponttal emelkedett 2021-ben. A borszőlő területe az ültetvények összes területéből 40 százalékot jelentett, penetrációja 0,4 százalékponttal, a dióé és a kajsziabaracké 0,2 százalékponttal, míg a ribiszkéé 0,1 százalékponttal emelkedett a tárgyévben. A nagyobb területtel rendelkező ültetvénykultúrák esetében (alma, meggy) kisebb mértékű, 0,4 százalékpontos csökkenés volt tapasztalható a kárenyhítési rendszer által lefedett terület összes ültetvényterülethez viszonyított arányszámában. A körte és a cseresznye penetrációja 2,3–2,9 százalékponttal mérséklődött 2021-ben. Kismértékű visszaesés történt a szamóca (1,5 százalékpont) esetében, illetve nem változott a szilva penetrációja az előző évhez képest.

A zöldségkultúrák vetésterülete 4335 hektárral, a kárenyhítési rendszer által lefedett területe pedig 3487 hektárral csökkent az előző évhez képest, vagyis a penetráció 0,5 százalékponttal növekedett.

A legnagyobb területen termesztett csemegekukorica kárenyhítési rendszer által lefedett területének nagysága 2,7 százalékkal, penetrációja pedig 0,3 százalékponttal mérséklődött az előző évhez képest. A második legnagyobb vetésterülettel rendelkező borsó kárenyhítési rendszer által lefedett területe 0,6 százalékkal bővült, penetrációja azonban nem változott az elmúlt évhez viszonyítva.

A további zöldségkultúrák penetrációjának alakulását tekintve elmondható, hogy mértékük $-0,9$ és $+6,8$ százalékpont között változott. Mérséklődött a bab, a burgonya, a dinnye és a káposztafélék esetében $0,1-0,9$ százalékponttal, míg az összes többi növényé emelkedett, ezek közül a legkisebb mértékben a spárga ($0,1$ százalékpont), a legnagyobb mértékben pedig a sárgarépa ($6,8$ százalékpont) penetrációja változott (6. táblázat).

A zöldségkultúrák közül legnagyobb mértékben a sárgarépa penetrációja változott.

Összegezve megállapítható, hogy az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága valamennyi növénykultúrában kivétel nélkül mérséklődött 2020-hoz viszonyítva. A legmagasabb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, átlagos értékük elérte a $95,9$ százalékot.

6. táblázat: A FŐBB ZÖLDSÉGGKULTÚRÁK RÉSZVÉTELE AZ I. PILLÉR BEN

Zöldségkultúra	Vetésterület 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2020-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2021-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Csemegekukorica	29 281	28 989	28 218	97,3	96,4
Borsó	21 983	21 500	21 640	100,6	98,4
Burgonya	7 153	6 908	5 684	82,3	79,5
Dinnye	3 686	3 738	3 185	85,2	86,4
Bab	1 520	1 808	1 448	80,1	95,2
Tök	2 598	2 514	2 224	88,4	85,6
Paradicsom	1 637	1 466	1 577	107,6	96,3
Fűszerpaprika	1 538	1 289	1 307	101,4	85,0
Spárga	1 333	1 201	1 141	95,0	85,6
Káposztafélék	1 762	1 484	1 422	95,8	80,7
Vöröshagyma	1 489	1 345	1 332	99,1	89,5
Paprika	1 321	959	1 056	110,2	80,0
Sárgarépa	1 729	1 275	1 574	123,5	91,1
Egyéb szántóföldi zöldség	22 387	21 455	20 637	96,2	92,2
Szántóföldi zöldség összesen	99 415	95 931	92 444	96,4	93,0

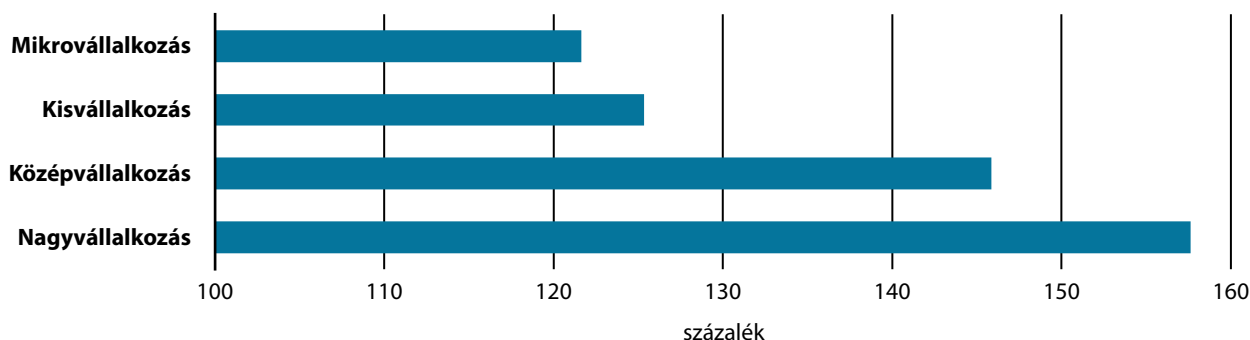
^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Méret szerinti bontás

A kárenyhítési hozzájárulás összege növekedett a 2020. évhez képest $48,6$ százalékkal. A nagyvállalkozások által befizetett összeg $57,6$ százalékkal, a középvállalkozásoké $45,9$ százalékkal, míg a kisvállalkozásoké $25,3$ százalékkal, a mikrovállalkozásoké pedig $21,6$ százalékkal emelkedett az előző évhez képest (6. ábra).

6. ábra

A KÁRENYHÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZEGÉNEK VÁLTOZÁSA MÉRETKATEGÓRIÁK SZERINT 2020-RÓL 2021-RE

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

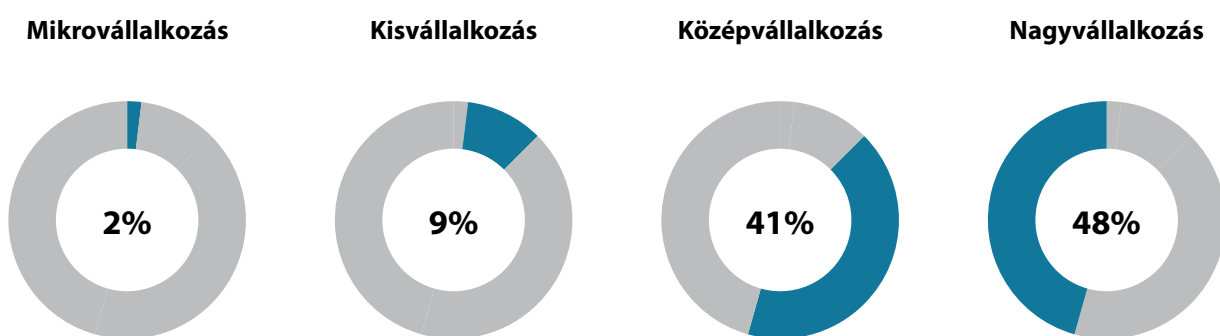
A kárenyhítési hozzájárulás befizetéseinek méretkategóriánkénti megoszlásában jelentős változás nem történt a 2020. évhez képest. A mikrovállalkozások részesedése (2 százalék) 0,1 százalékponttal haladta meg, míg a kisevállalkozások részesedése (9 százalék) 1,6 százalékponttal maradt el az előző évitől. A mikrovállalkozások 97,8 millió, a kisevállalkozások 549,5 millió forinttal járultak hozzá a kárenyhítési rendszerhez, ami az összes befizetés 10,5 százalékát jelentette a tárgyévben.

A kárenyhítési hozzájárulás túlnyomó részét a közép- és nagyvállalkozások teljesítették. A középvállalkozások részesedése a korábbi 41,9-ről 41,1 százalékra csökkent egy év alatt, a nagyvállalkozások százalékos aránya 2021-ben 48,4 százalék volt, ami 2,8 százalékpontos növekedésnek felelt meg (7. ábra). A középvállalkozások 2530,6 millió forintot, a nagyvállalkozások 2981,3 millió forintot fizettek be kárenyhítési hozzájárulásként a tárgyévben.

A közép- és nagyvállalatok teljesítették a kárenyhítési hozzájárulás túlnyomó részét.

7. ábra

KÁRENYHÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS MEGOSZLÁSA MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Károsodás

Változékonyan alakult az időjárás 2021-ben, ami nem kis kihívást jelentett a mezőgazdaságnak. A kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére az előző évihez képest mérséklődött mind a károsodott terület, mind pedig a kárbejelentések száma, így csökkent a tárgyévben kifizetett kárenyhítő juttatás összege is.

A kárbejelentések száma 12,9 százalékkal, a bejelentett károsodott terület nagysága pedig 10,9 százalékkal csökkent 2021-ben. A jogosnak ítélt kérelmek száma 33,7 százalékkal² mérséklődött, valamint kisebb mértékű csökkenés volt megfigyelhető a kárenyhítés alapját képező károsodott terület nagyságában, amely 14,5 százalékkal, a jogosan igényelt összeg pedig 41,7 százalékkal maradt el az egy évvel korábbi értéktől (2. táblázat).

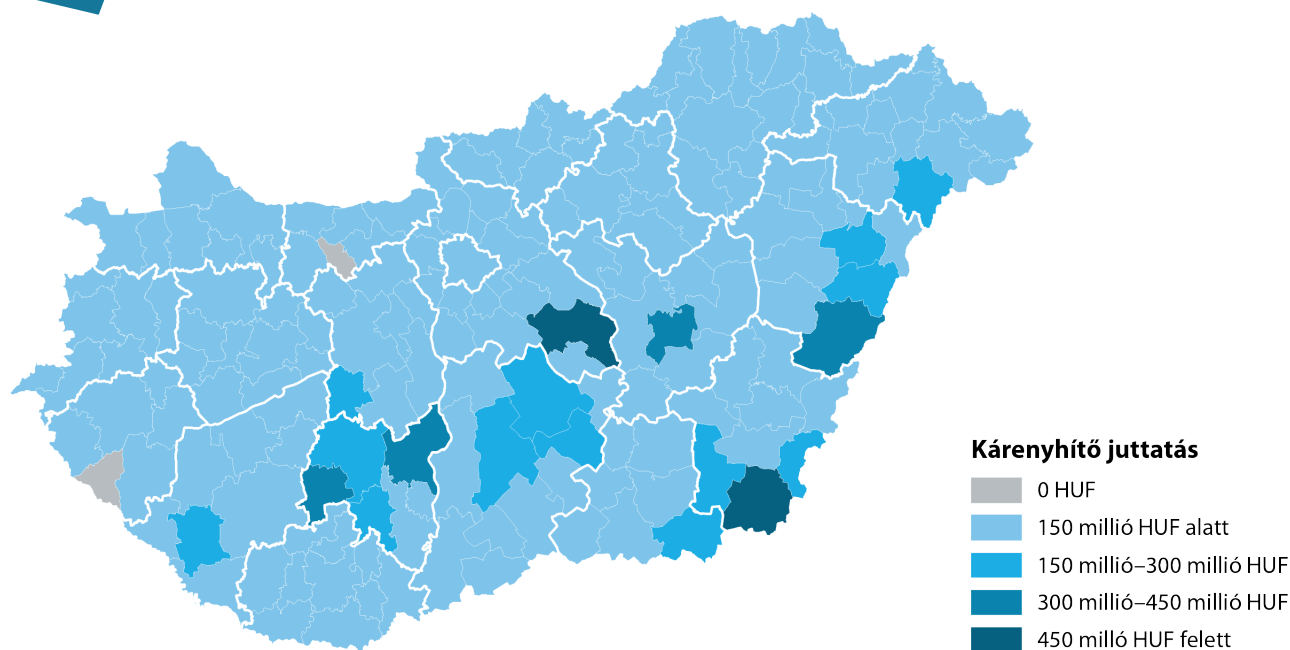
A kárenyhítő juttatás 81,4 százalékát aszálykára, 12,3 százalékát tavaszi fagykára, 3,0 százalékát jégesőkára, 1,5 százalékát belvízkára, 0,7 százalékát viharkára, 0,6 százalékát pedig őszi fagykára fordították. Ezen felül mérsékelt összegben felhőszakadókára és téli fagykára történt kifizetés. Mezőgazdasági árvízkára kifizetés nem történt 2021-ben.

Járásonkénti bontás

Magyarország 175 járásából³ 173-ban került sor kárenyhítő juttatás kifizetésére a tárgyévben, ami 5 járással több, mint 2020-ban. Az előző évhez hasonlóan 450 millió forint feletti volt a legmagasabb kifizetési kategória 2021-ben is (8. ábra).

A járások 99 százalékában került sor kárkifizetésre 2021-ben.

8. ábra A KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ÖSSZEGE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kifizetett kárenyhítő juttatás összege a járások 88,0 százalékában nem érte el a 150 millió forintot. Az összes járásból 13-ban 150–300 millió forint, 4 járásban 300–450 millió forint között alakultak a kifizetések, 450 millió forintot meghaladó összegű kárenyhítő juttatást pedig 2 járásban fizettek ki. Területileg Békés, Pest, Tolna, Hajdú-Bihar, valamint Bács-Kiskun megyében volt jelentős a kifizetett kárenyhítő juttatás összege.

² A nagymértékű csökkenés okát jórészt a 2021. évi március 9-től hatályosult 27/2014. (XI.25) FM rendelet 10. § 2. (2a) pontjára lehet visszavezetni. Sok termelő a kárenyhítési eljárás korábbi „rossz” gyakorlatát követve a kárenyhítési kérelem novemberi beadásakor a kormányhivatal által ellenőrzött és igazolt kárhoz képest 30 százalékot meghaladó mértékben nagyobb kárigényt (kisebb hozamot) próbált meg érvényesíteni. Nagy hányaduknál a MÁK elutasító határozatot adott ki, mert az újonnan hatályosult jogszabály miatt erre a régi bevett gyakorlatra 2021-ben már nem volt lehetőség.

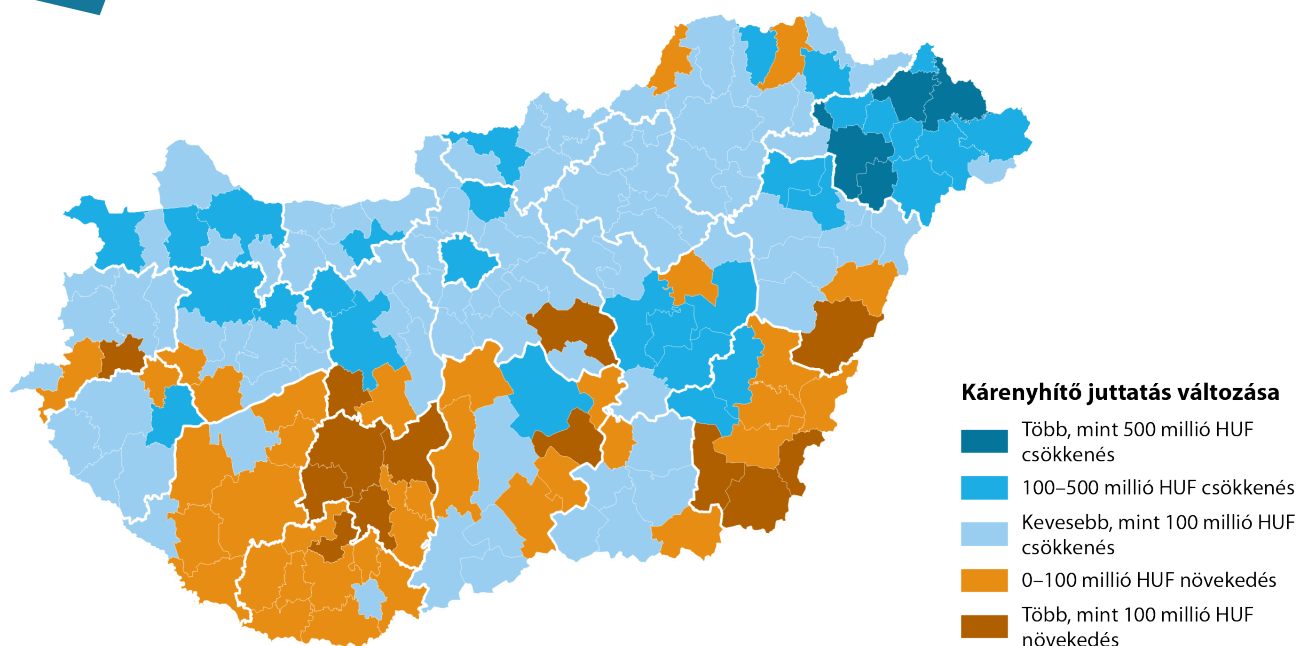
³ Budapest egy járásként jelenik meg az elemzésekben.

Az előző évhez képest 100 millió forintot meghaladó mértékben nőtt a kárenyhítő juttatás összege 13 járásban, amelyek nagy része a Dunántúl és az Alföld déli részén helyezkedett el. Hasonló nagyságrendű csökkenés volt 4 járásban, ahol a kifizetések összege több, mint 500 millió forinttal maradt el az előző évi kárenyhítő juttatási összegtől. Ezek leginkább az Alföld északkeleti részében fordultak elő (9. ábra).

Az előző évhez képest a kárenyhítő juttatás összege 13 járásban 100 millió forintot meghaladó mértékben nőtt.

9. ábra

A KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ÖSSZEGÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-RÓL 2021-RE JÁRÁSONKÉNT

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Veszélynemenkénti bontás

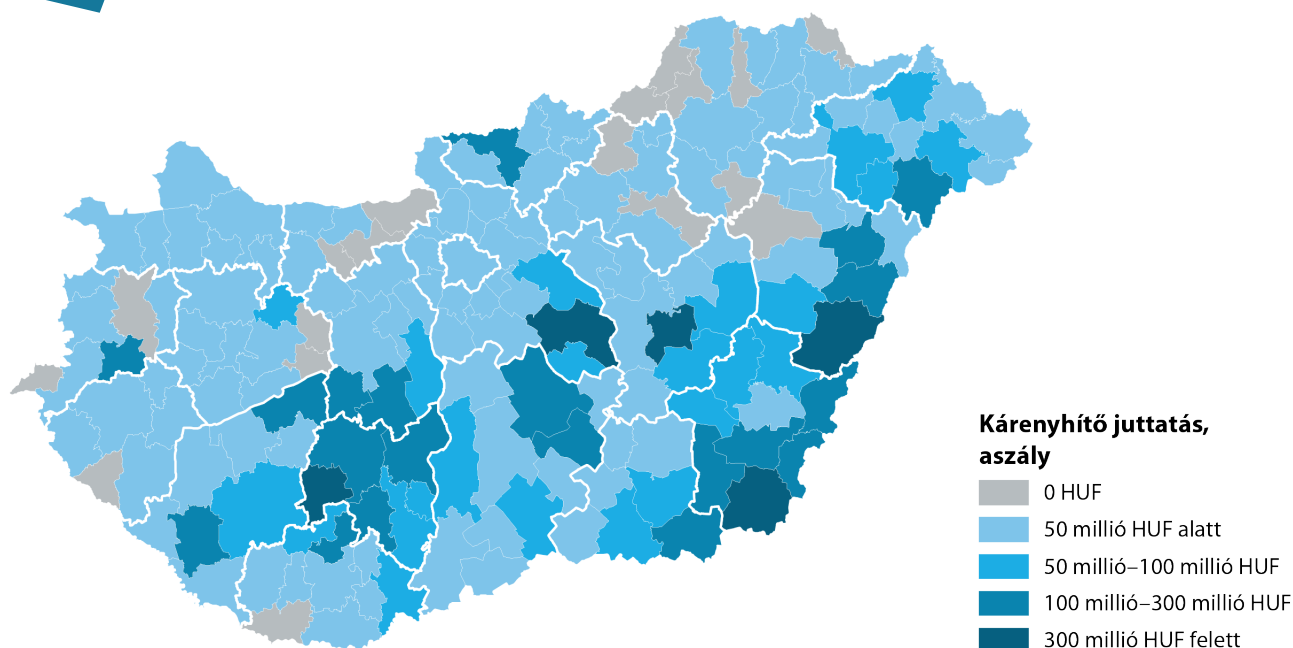
A 2021. évben ismét jelentős károkat okozott az aszály, amely az előző években is sújtotta a gazdálkodókat. Mind a bejelentések száma, mind a károsodott terület, valamint a kifizetett juttatás is meghaladta az előző évi értéket, akárcsak az őszi és téli fagy esetében, míg a tavaszi fagykár, a belvízkár és a felhőszakadók az előző évhez képest csökkent mindhárom tekintetben. A jégeső- és a viharkárra vonatkozó bejelentések száma, illetve a károsodott terület nagysága emelkedett, viszont a kárenyhítő juttatások összege mérséklődött az előző évhez viszonyítva (2. táblázat). A 2021. év igen enyhe és kevés csapadékot hozó téllal indult, tavasszal azonban jelentős fagyok okoztak károkat a gyümölcsösökben, a szárazság pedig egyaránt sújtotta az őszi vetéseket és a nehezen kelt kapásnövényeket. A bejelentett káresemények 58,7 százalékát kitevő aszálykár 359,1 ezer hektáron jelentkezett, ami az országos károsodott terület 77,9 százaléka. Az év eleji enyhe idő miatt korán megindult vegetációban a több hullámban érkező éjszakai fagyok okoztak károkat. A tavaszifagykár-bejelentések a káresemények 19,8 százalékát tették ki és a károsodott terület 6,4 százalékát fedték le. Az év eleji száraz hónapokat csapadékos nyári időszak követte, amely rövid idő alatt lehulló nagy mennyiségű eső formájában és jéggel érkezett. Ezek hatására megnövekedett a jégesőkár-bejelentések száma (+12,9 százalék) is. A jégesőkárral érintett károsodott terület nagysága a 2020-as évhez viszonyítva növekedett és a bejelentett terület 8,5 százalékát érintette.

Az országos károsodott terület 77,9 százaléka volt aszálykárral érintett.

A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék további káresemények, így a belvízkár-bejelentések számában is megmutatkozott. Az előző évhez képest azonban a bejelentések száma a felére csökkent, amelyek a károsodott terület 4,6 százalékát érintették. Az összes károsodott terület 1,5 százaléka szenvedett vihart. Felhőszakadást 2021-ben kevésbé sújtotta a mezőgazdasági területeket. A kárbejelentések 0,9 százaléka, a kárt szenvedett területek 0,5 százaléka kötődött ehhez a veszélynemhez. A rendszerbe immáron öt éve bekerült őszi fagykára mindössze 100, téli fagykára 63, míg mezőgazdasági árvízre 23 bejelentés érkezett.

Míg 2020-ban 323,5 ezer hektárra érkezett 6312 aszálykár-bejelentés és 153 járásban történt kifizetés, addig 2021-ben az aszálykárral sújtott területek nagysága 359,1 ezer hektárra nőtt, és 157 járásban fizettek ki kárenyhítő juttatást. Összesen 8,9 milliárd forintot folyósítottak kárenyhítő juttatás keretében 2021-ben, szemben a 2020. évi 7,6 milliárd forinttal. A kifizetett kárenyhítő juttatás 109 járásban nem haladta meg az 50 millió forintot. A járások közül 23-ban 50–100 millió forint közé, 20-ban 100–300 millió forint közé tehető az aszálykár utáni kifizetések összege, míg 5 járásban meghaladta a 300 millió forintot (10. ábra).

10. ábra ASZÁLYKÁRRAL KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

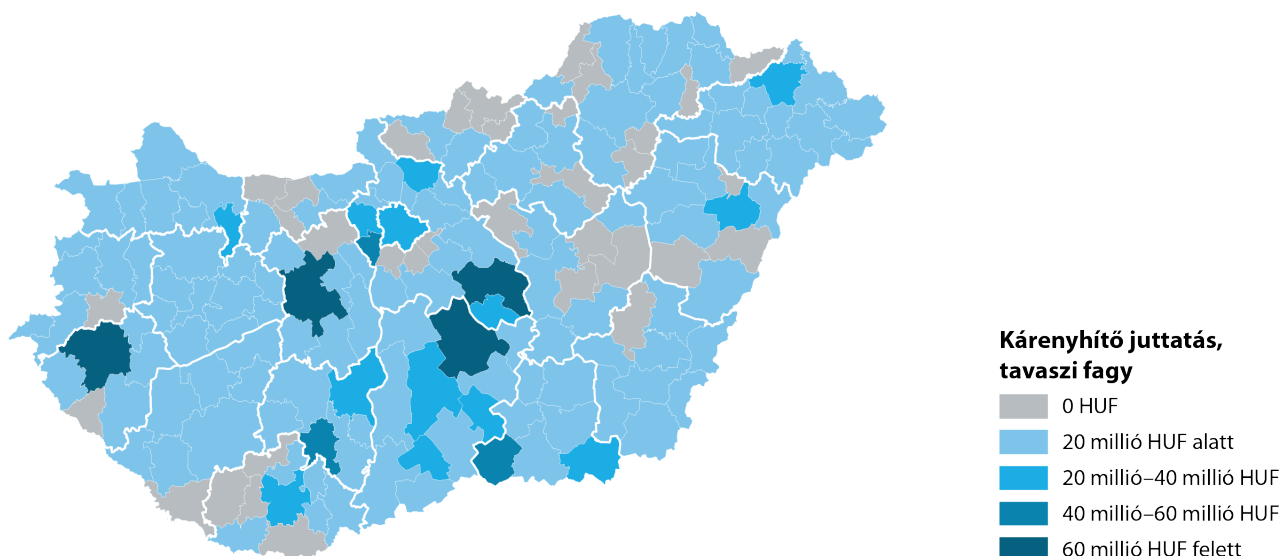
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A tavaszi fagykár a második legjelentősebb kárnem volt 2021-ben a kifizetett kárenyhítő juttatások tekintetében. A kárnem hatása leginkább Bács-Kiskun megye északi és Pest megye déli részét, valamint Fejér megyét és Zala megyét érintette. Bejelentés 29,6 ezer hektárra érkezett, ami a bejelentett összes károsodott terület 6,4 százaléka. Tavaszi fagykára 141 járásban fizettek kárenyhítő juttatást, 121 járásban a kifizetések 20 millió forint alatt maradtak, 13 járásban 20–40 millió forint között alakultak. Három járásban a kifizetések 40 és 60 millió forint közötti összeget értek el. Négy járásban a kifizetések meghaladták a 60 millió forintot (11. ábra).

Tavaszi fagykára 141 járásban fizettek kárenyhítő juttatást.

11. ábra

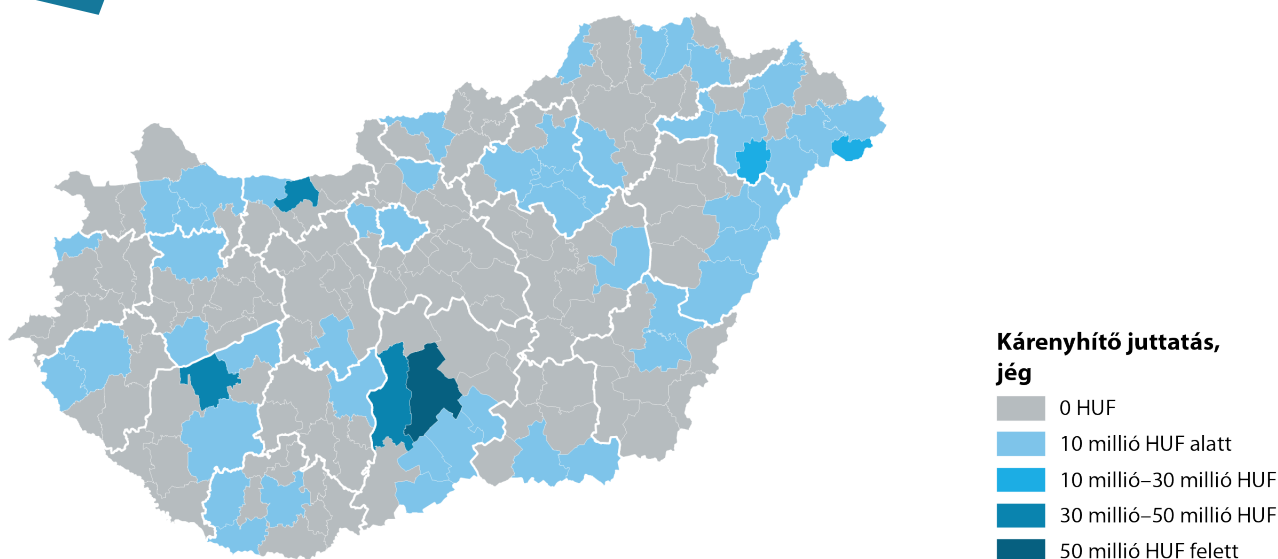
TAVASZI FAGYKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

12. ábra

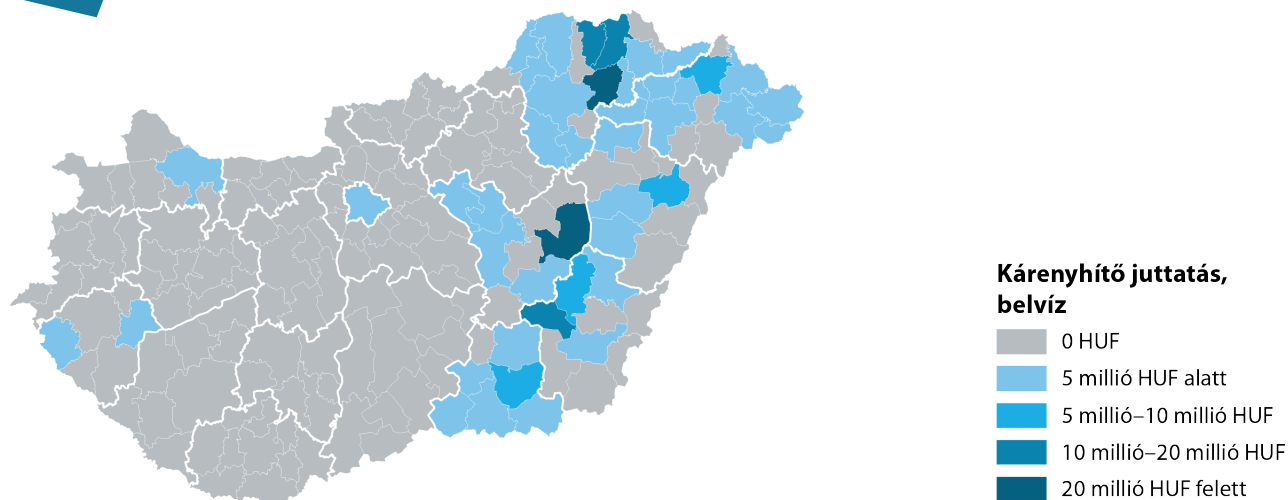
JÉGKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdasági területeken a tavalyi évhez viszonyítva 2021-ben több kárt okozott a nyári hónapokban heves zivatarokkal érkező jégeső. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett területek 8,5 százalékán okozott károkat a jégverés, a kifizetések 3,0 százaléka irányult erre a veszélynemre. A jégkárral érintett bejelentett terület nagysága meghaladta a 39 ezer hektárt (2020-ban 32,2 ezer hektár volt), 0,3 milliárd forintot fizettek ki erre a kárnemre, ami 395 millió forinttal kevesebb az előző évinél. A járásokat tekintve megállapítható, hogy 119 járásban nem történt kifizetés jégesőkárra 2021-ben (12. ábra). A járások közül 50-ben 10 millió forint alattira tehető a folyósított kárenyhítő juttatás, 10–30 millió forint között 2, 30–50 millió forint között 3 járásban, míg 50 millió forint felett 1 járásban történt kifizetés erre a kárnemre.

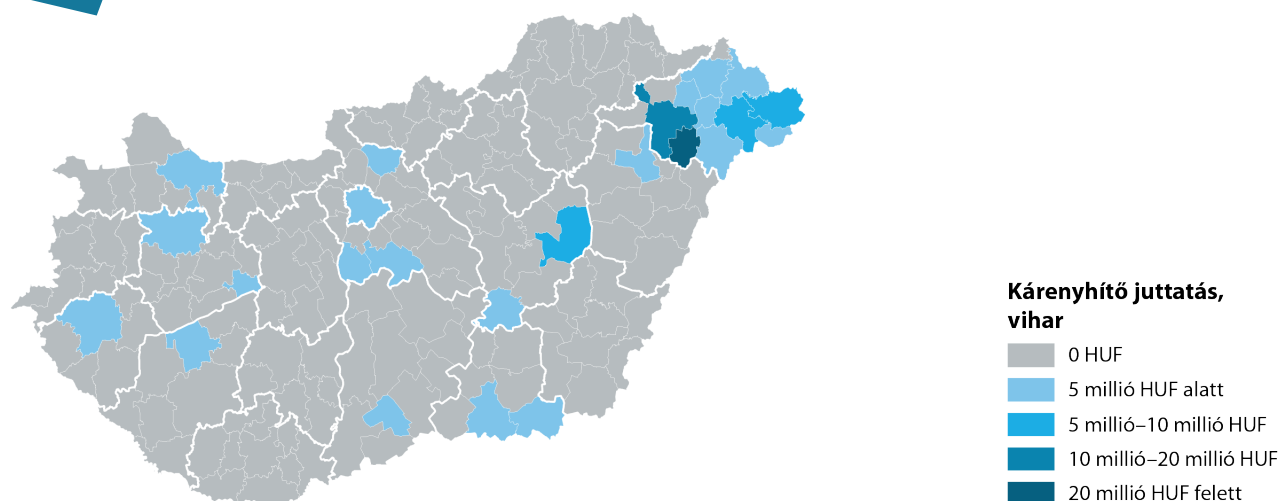
A jégkárral érintett bejelentett terület nagysága meghaladta a 39 ezer hektárt.

13. ábra BELVÍZKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A belvízkár 2021-ben leginkább az ország keleti, legfőképp a tiszántúli járásainak termelőit sújtotta. A bejelentett belvízzel borított terület közel felére csökkent a tárgyévben, a kifizetések 1398 millió forintról 165 millió forintra mérséklődtek. A kárenyhítő juttatás iránti igény keretében bejelentett összes terület 4,6 százaléka tartozott ezen veszélynemhez és 44 járásban történt kifizetés. A legnagyobb összegű, 20 millió forint feletti kifizetésre két járásban (Szerencsi, Karcagi) került sor. Ötmillió forint alatti belvízkár-kifizetés történt 35 járásban, 5–10 millió forint közötti 4 járásban, 10–20 millió forint közötti 3 járásban, 131 járásban pedig nem fizettek kárenyhítő juttatást belvízkárra (13. ábra).

Az előző évhez képest a belvízzel borított terület közel felére csökkent.

14. ábra VIHARKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

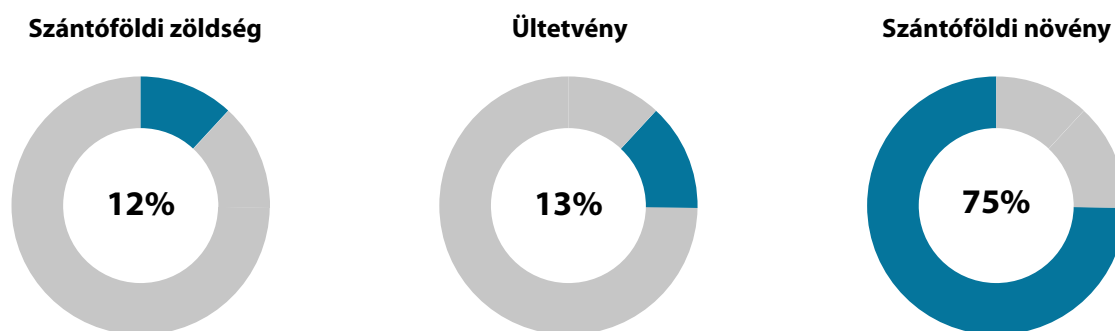
Viharkár az előző évhez képest valamivel nagyobb mértékben pusztított a 2021. kárenyhítési évben, a bejelentett károsodott terület 1,5 százalékát érintette, mindössze 25 járásban történt kifizetés. Ötmillió forint alatt maradt a folyósítás összege 20 járásban, 3 járásban 5–10 millió forint között alakult. Egy járásban 10–20 millió forint közé esett a kárenyhítő juttatás összege, 1 járásban pedig meghaladta a 20 millió forintot (14. ábra).

Ágazatonkénti bontás

Magyarországon a növénykultúrák szerinti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 74,7 százalékkal, az ültetvények 13,4 százalékkal és a szántóföldi zöldségek 11,8 százalékkal részesedtek a tárgyévben (15. ábra).

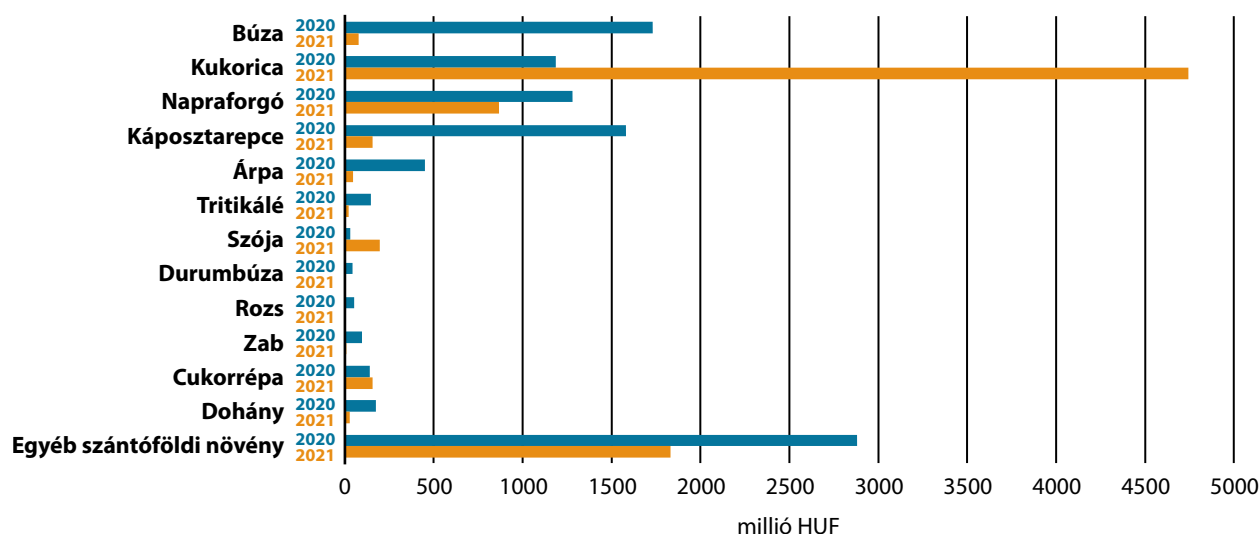
Az összes kárenyhítő juttatáson belül a szántóföldi növények részesedése volt meghatározó.

15. ábra A FŐBB NÖVÉNYCSOPORTOK RÉSZESÉDÉSE A KIFIZETÉSEKBŐL 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

16. ábra A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRENHYÍTŐ JUTTATÁS ALAKULÁSA

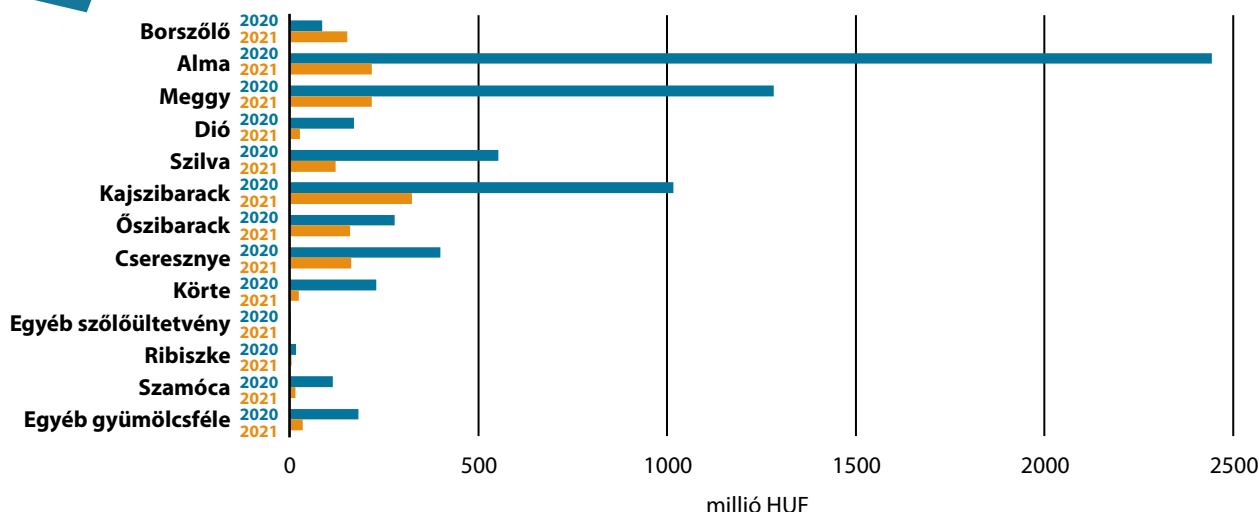
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A részesedések jól jelzik az egyes növénykultúrák különböző kárnemek iránti érzékenységét. A szántóföldi növénykultúrákat elsősorban az aszály veszélyezteti, ami 2020-ban is számottevő mértékű volt, de 2021-ben még jelentősebb károkat idézett elő. Az aszály okozta veszteségek ellentételezésére 2021-ben 8,9 milliárd forintot fizettek a termelőknek, ami az előző évi kifizetési összeget 1,3 milliárd forinttal haladta meg. Az aszályra különösen érzékeny kukorica esetében a tárgyévben 3556 millió forinttal több kárenyhítő juttatást fizettek, mint 2020-ban. A kárenyhítő juttatások közel egynegyedét (22,5 százalékát) az egyéb szántóföldi növényekben keletkezett mezőgazdasági károk jelentették. Az előző évhez viszonyítva a búzában keletkezett károokra kifizetett kárenyhítő juttatás összege 1731 millió forintról 77 millió forintra változott. Jelentős veszteségeket okozott a hosszan tartó csapadékmentes időszak az ugyancsak vízigényes napraforgóban és káposztarepcebén is. Az előző évhez viszonyítva a napraforgóra

történt kifizetések mérséklődtek ugyan, de még így is a juttatások 10,7 százalékát jelentették. A káposztarepce esetében az előző évi 1580 millió forint kárenyhítő juttatás összege 155 millió forintra csökkent a tárgyévben. A belvíz leginkább a vetésekben okozott komolyabb károkat, a szója esetében több mint hatszorosára növekedett a kárenyhítő juttatások összege 2021-ben (16. ábra).

Az országban az ültetvények esetében általában a tavaszi fagy okozza a legnagyobb hozamcsökkenést. Az előző évhez hasonlóan komoly károkat idézett elő a tavaszi fagy a korai virágzású gyümölcsösökben (kajszi, mandula) és a középkorai fajtákban (őszibarack). A gazdálkodók fagy megelőzés céljából alkalmazott eszközeinek, illetve tevékenységének is köszönhető, hogy a tavaszi fagykárrel érintett terület nagysága közel harmadára, míg az erre a kárnemre kifizetett kárenyhítő juttatás nagyságrendileg ötödére csökkent a tárgyévben. A kajszi-barack után kifizetett juttatások összege kevesebb mint egyharmadára, míg az őszi-baracké kevesebb mint felére esett vissza (17. ábra).

17. ábra A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ALAKULÁSA

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

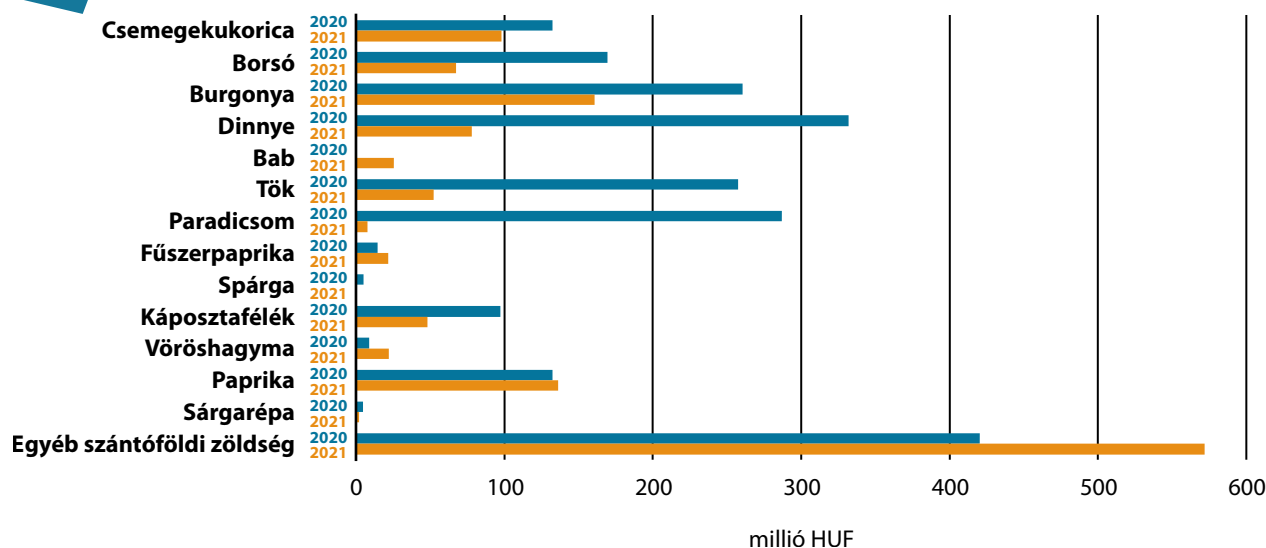
Az ültetvénykultúrák közül az almában és a meggyben elszenvedett károk voltak még számottevőek, bár az alma esetében a kifizetések összege a több mint egytizedére, míg a meggy esetében közel a hatodára csökkent 2021-ben. A körténél szintén közel az egytizedére, a szilva esetében pedig negyedére mérséklődött a kifizetett kárenyhítő juttatás összege az előző évhez képest. Az ültetvénykultúrák kárenyhítésére összesen 1,5 milliárd forintot fizettek ki (2020-ban ez az érték 6,8 milliárd forint volt). A 1,5 milliárd forint 62,7 százalékát a kajszi-barack, a meggy, az alma és az őszibarack kárenyhítésére fordították. Az előző évhez viszonyítva a többi később virágzó gyümölcsösben is mérséklődött a kárenyhítő juttatás összege. A szamócánál az egyhatedére, a diónál az egyhatodára csökkent a kifizetés az előző évhez képest. A kárenyhítő juttatás nagysága a borszőlőnél csaknem másfélszerese volt a tárgyévben, mint 2020-ban.

A zöldségfélék esetében a kifizetett kárenyhítő juttatás összege kevesebbnek bizonyult, mint az ültetvényeknél. A zöldségkultúrákat elsősorban az aszály (ha nem öntöztek), valamint a jégeső veszélyezteti. A tárgyévben az előbbi jelentős károkat okozott. Az egyéb szántóföldi zöldség, valamint a burgonya után kifizetett kárenyhítő juttatás összege volt a legjelentősebb, amely a tárgyévben 572 és 161 millió forintot tett ki. A paprikára kifizetett kárenyhítő juttatás közel azonos volt, mint előző évben, 136 millió forint (2020-ban ez az összeg 132 millió

A zöldségfélék esetében az egyéb szántóföldi zöldség, valamint a burgonya után kifizetett kárenyhítő juttatás összege volt a legjelentősebb

forint volt). A dinnye, a paradicsom, illetve a tök után folyósított kárenyhítő juttatás összege jelentősen csökkent az előző évhez képest. A borsó esetében több mint felére, a káposztaféléknél pedig felére csökkentek a kifizetések. A csemegekukoricára folyósított összeg 133 millió forintról 98 millió forintra mérséklődött. A vöröshagyma után kifizetett összeg 9 millió forintról 22 millió forintra, a fűszerpaprika utáni 15 millió forintról 22 millió forintra növekedett (18. ábra).

18. ábra A FŐBB ZÖLDSÉGGULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ALAKULÁSA

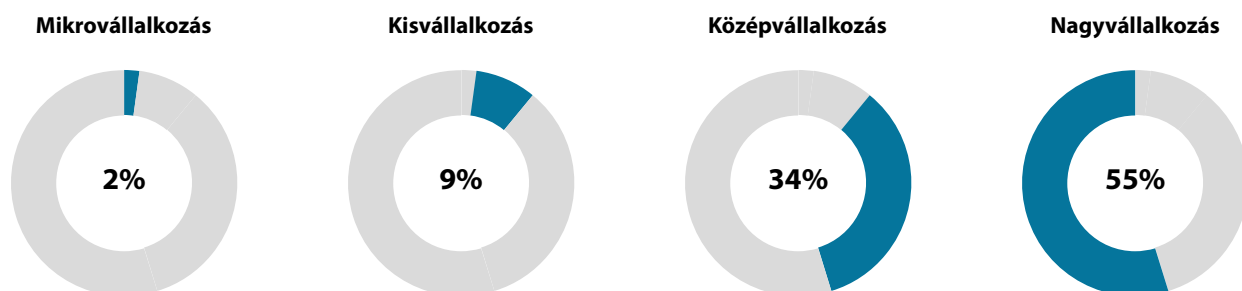
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Méret szerinti bontásban

A 10,9 milliárd forint kárenyhítő juttatásból a mikrovállalkozások 2,2, a kisvállalkozások 8,7, a középvállalkozások 34,4, a nagyvállalkozások 54,7 százalékkal részesedtek a 2021. kárenyhítési évben. A százalékos arányokban jelentősebb elmozdulás a nagyvállalatok esetében történt a méretkategóriák között az előző évhez képest. A mikrovállalkozások részesedése 2,9 százalékponttal, míg a kisvállalkozásoké 7,1 százalékponttal csökkent. A középvállalkozásoké ugyancsak 7,1 százalékponttal mérséklődött, míg a nagyvállalkozásoké 17,1 százalékponttal emelkedett. Ezáltal a kárenyhítő juttatásból legnagyobb mértékben részesedő csoport a nagyvállalkozásoké lett (19. ábra).

A kárenyhítő juttatásból a legnagyobb részesedése a nagyvállalkozásoké volt.

19. ábra A KÜLÖNBÖZŐ MÉRETKATEGÓRIÁJÚ TERMELŐK RÉSZESÉDESE A KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ÖSSZEGÉBŐL 2021-BEN

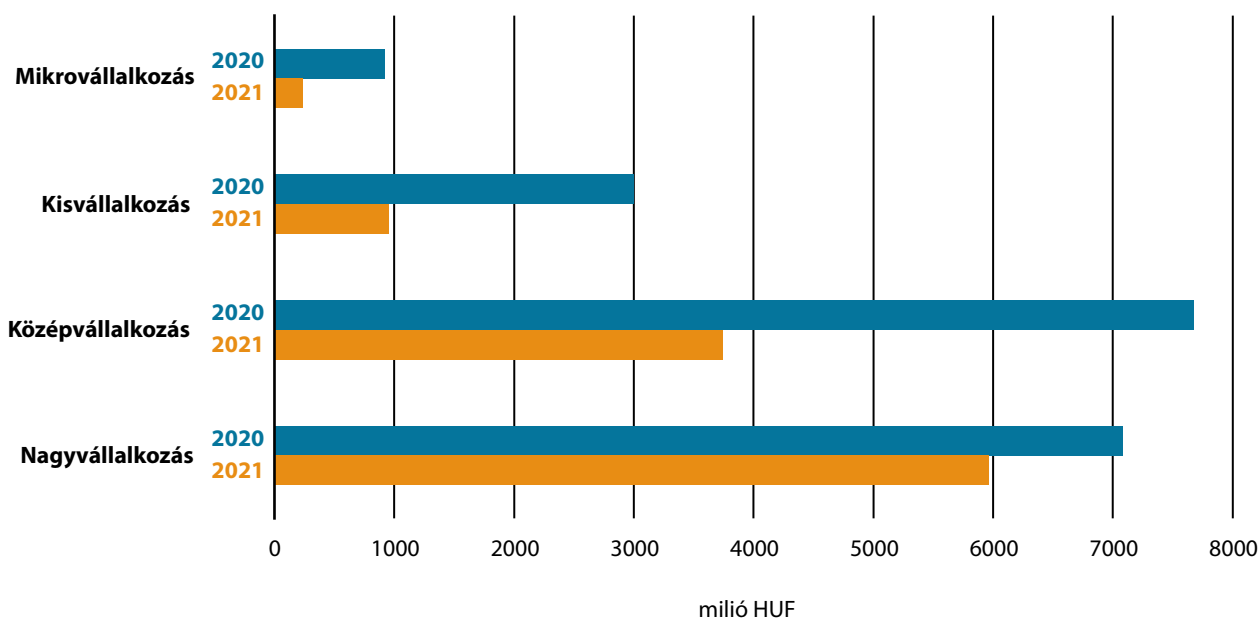

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A méretkategóriákat tekintve a 2021. évben a termelőknek kifizetett kárenyhítő juttatás minden méretkategóriában csökkent, de eltérő mértékben. A mikrovállalkozásoknál a keletkezett károk nagysága a 2020. évi összegtől 74,4 százalékkal maradt el. A kisvállalkozások kárenyhítő juttatása 68,3 százalékkal, a középvállalkozásoké 51,2 százalékkal, a nagyvállalkozásoké pedig 15,8 százalékkal mérséklődött az egy évvel ezelőtti értékhez viszonyítva (20. ábra).

20. ábra KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ÖSSZEGE MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kárhányadok

A kárhányad ágazaton belüli százalékos értékei néhány növénykultúra értékeitől eltekintve csökkentek 2021-ben. A járások csupán 1,1 százalékánál volt 0 százalék ez az érték. A méretkategória szerinti bontás alapján a legmagasabb kárhányadokkal, az előző évhez hasonlóan, továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek.

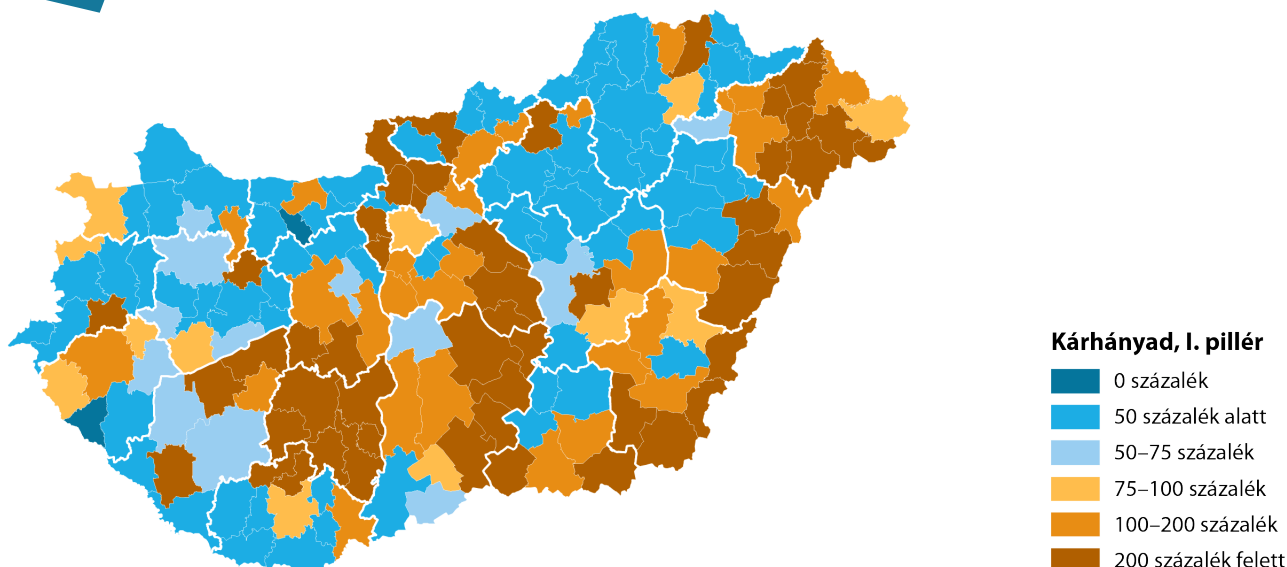
Járásonkénti bontás

A kifizetett kárenyhítő juttatás és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számolt kárhányad értéke járásonként eltérően változott. A legmagasabb, 200 százalék feletti kárhányad 50 járásban fordult elő (előző évben 105-ben), ezek Észak-Magyarország és az Alföld déli és keleti járásai, illetve a Dunántúl néhány nyugati és több délkeleti járása. A kárhányad 2 járásban volt 0 százalék, 69 járásban 50 százalék alatt, 13 járásban 50–75 százalék között, 12 járásban 75–100 százalék között, további 29 járásban 100–200 százalék között alakult (21. ábra).

A legmagasabb 200 százalék feletti kárhányad a járások 29 százalékában fordult elő.

21. ábra

KÁRHÁNYADOK JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA AZ I. PILLÉR BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

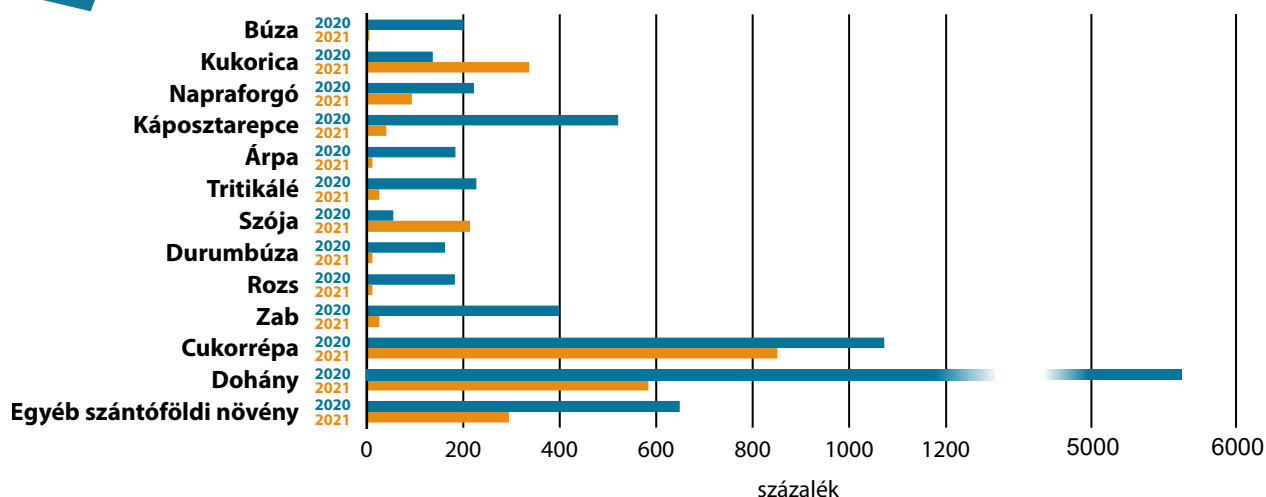
Ágazati bontás

A szántóföldi kultúrák esetében az erősen káros 2020-as évben 201–5620 százalék közötti kárhányadokról beszélhetünk, míg a 2021-es évben, két növénykultúra (szója, kukorica) kivételével, visszaestek a kárhányadértékek, és 6–851 százalék között mozogtak. Jelentős mértékű csökkenés mutatkozott a dohánynál (5620-ról 583 százalékra), a káposztarepcénél (521-ről 41 százalékra) és a zabnál (398-ról 26 százalékra). Legmagasabb kárhányad a tárgyévben a cukorrépánál (851 százalék) keletkezett. A legnagyobb területen termesztett szántóföldi kultúrák közül a kukorica 337, a szója 215 százalékos kárhányaddal rendelkezett, a kalászosok (búza, árpa, durumbúza, rozs, tritikálé) kárhányada pedig 100 százalék alatt maradt (22. ábra).

Jelentős mértékű kárhányadcsökkenés mutatkozott a dohánynál, a káposztarepcénél és a zabnál 2021-ben.

22. ábra

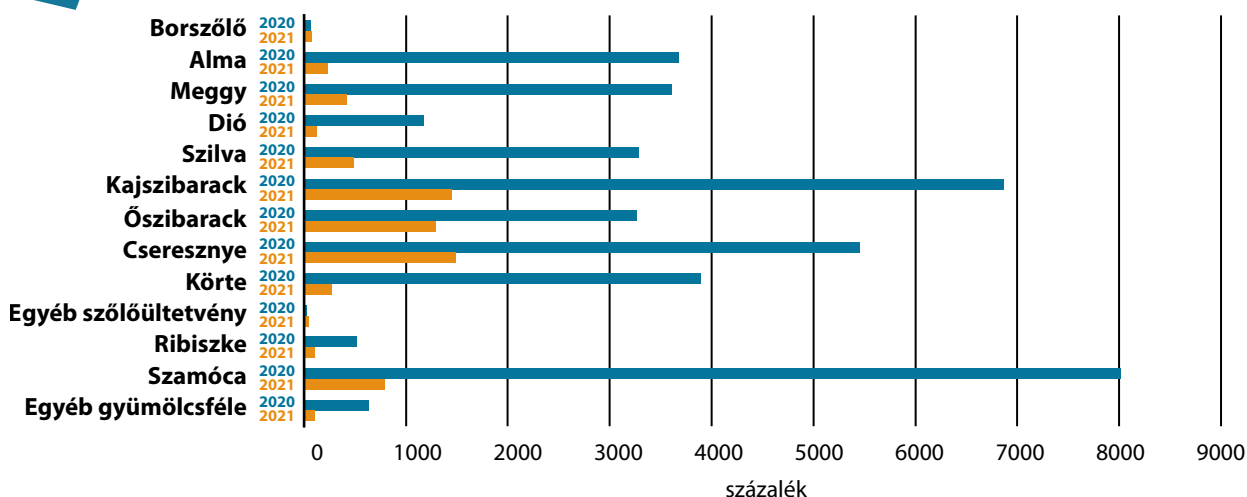
A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI AZ I. PILLÉR BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kárhányadértékek az ültetvénykultúrákban 2021-ben jellemzően 46–1485 százalék között alakultak, egy nagyságrenddel nagyobbak voltak, mint a szántóföldi növénytermesztésnél. Ennek több oka is lehet: egyrészt az ültetvénykultúrák jóval érzékenyebbek az időjárási tényezőkre és nagyobb mértékben károsodnak, másrészt lényegesen magasabb a hektáronkénti termelési érték, ennek megfelelően gyakrabban és nagyobb mértékben károsodnak, mint a szántóföldi növénytermesztés növényei (23. ábra).

23. ábra A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI AZ I. PILLÉRBEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

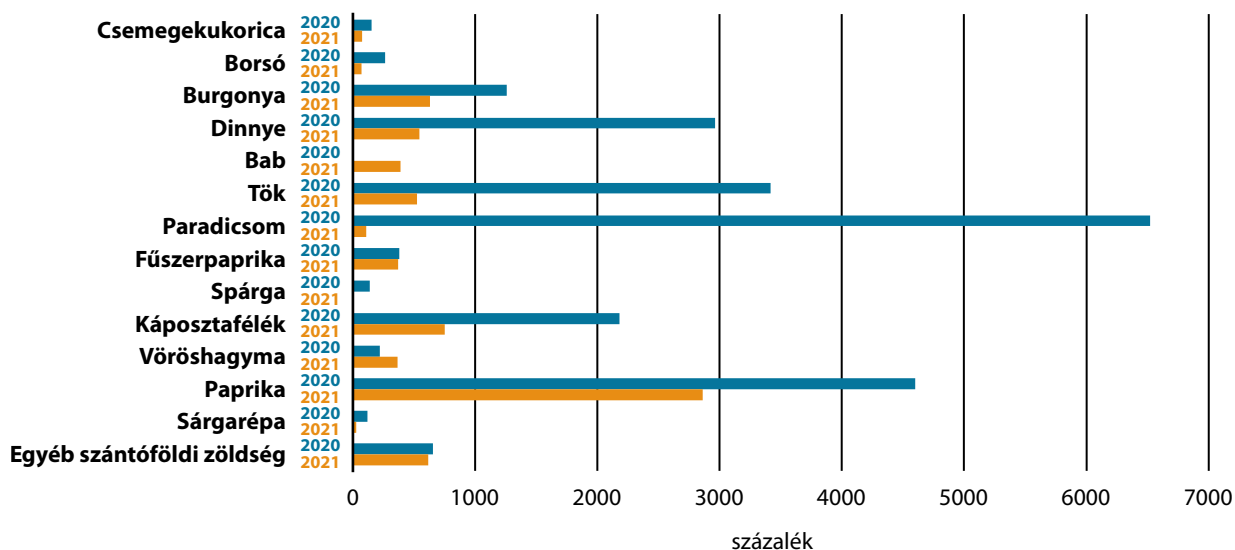
A kárhányadérték három korai virágzású ültetvénykultúrában volt kiemelkedő a tárgyévben. Jelentős károkat szenvedett el 2021-ben a cseresznye (1485 százalék), a kajszibarack (1450 százalék) és az őszibarack (1294 százalék). A borszőlő és az egyéb szőlőültetvény kivételével minden más ültetvénykultúránál többszörös kárenyhítő juttatást fizettek ki a termelőknek, mint amennyi a kárenyhítési hozzájárulás befizetése⁴ volt. Az előző évhez viszonyítva, ugyancsak e két ültetvénykultúra (borszőlő, egyéb szőlőültetvény) kivételével, valamennyi ültetvénykultúrában csökkent a kárhányad. Az összes ültetvény tekintetében a kárhányadérték átlaga 2020-ban 3114 százalék, 2021-ben pedig 530 százalék volt.

A borszőlő és az egyéb szőlőültetvény kivételével valamennyi ültetvénykultúrában csökkent a kárhányad 2021-ben.

A zöldségfélékre, ha kisebb mértékben is, de szintén jellemző a magasabb kockázat és az alacsony hozamérték-arányos díj csakúgy, mint az ültetvényekre. Ennek megfelelően a károk nagyságrendje is hasonló az ültetvényekéhez, az átlag 2020-ban 1633 százalék, míg 2021-ben 523 százalék volt. A korábbi éveket az jellemezte, hogy a nagyfokú gépesítéssel, iparszerűen művelt zöldségek (csemegekukorica, borsó) termelői többnyire nettó befizetői voltak a rendszernek, ezzel szemben a kisebb parcellákon, nem integráltan termelt növények (pl.: paradicsom, paprika, tökfélék) esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás többszörösét fizették ki a termelőknek. Ez a tendencia a tárgyévben is megfigyelhető, mivel jellemzően (a spárga kivételével, kárhányada 0 százalék) az utóbbi növénykultúrák termesztoi voltak most is a rendszer hasznélvezői. A paprika kárhányada 2021-ben 2860 százalékot tett ki, míg a második legnagyobb kárhányadot a káposztafélék érték el 753 százalékkal, a harmadiknak a burgonya kárhányada bizonyult 629 százalékkal (24. ábra).

⁴ A szántóföldi kultúrák esetében a hektáronkénti 1500 forintos befizetés áll szemben a 200-300 ezer forintos hozamértékkel. Az ilyen nagyságrendű hozamértékben bekövetkezett károkat kell pótolni az 1500, illetve az állami támogatást beleszámítva 3000 forintos összegből. Az ültetvényeknél 500-2500 ezer forintos hektáronkénti érték áll szemben a 4500 forintos hektáronkénti kárenyhítési hozzájárulással (állami támogatás beszámításánál 9000 forintos az összeg).

24. ábra A FŐBB ZÖLDSÉGGULTURÁK KÁRHÁNYADAI AZ I. PILLÉR BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Jelentősen csökkent a paradicsom kárhányada: 6522-ről 107 százalékra, csakúgy mint a töké, amely 3415-ről 523-ra, a dinnyéé 2961-ről 544-re, illetve a burgonyáé 1257-ről 629 százalékra. Az előző évhez képest kisebb lett a kárhányad a borsó (263-ról 69 százalékra mérséklődött), valamint a sárgarépa (118-ról 29 százalékra változott) esetében is, ugyanakkor megnőtt a babnál (0-ról 388 százalékra) és a vöröshagymánál (219-ről 363 százalékra).

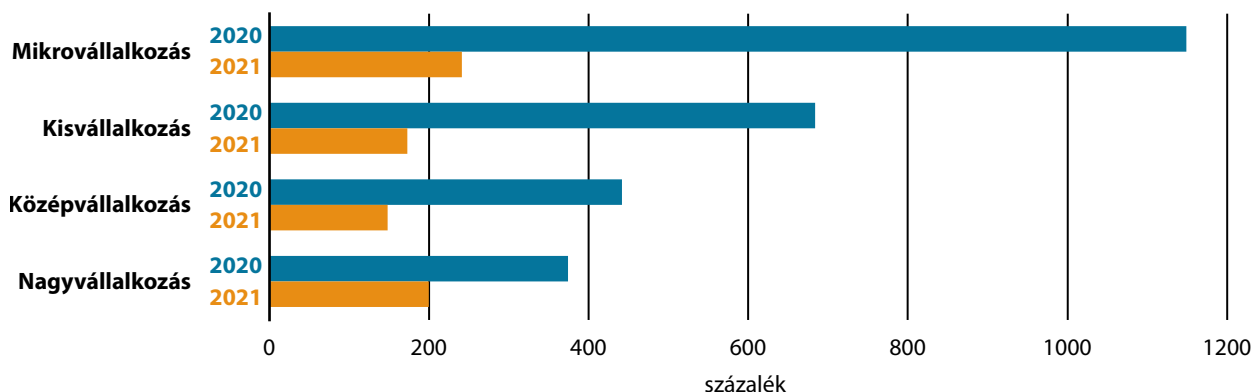
A paradicsom kárhányadértéke csökkent a legnagyobb mértékben.

Méret szerinti bontás

Az egyes méretkategóriákban a kárhányadok 148–242 százalék között változtak 2021-ben. A mikrovállalkozások által fizetett kárenyhítő hozzájáruláshoz képest magasan alakult a kifizetés összege, azonban az előző évhez képest kárhányaduk 907 százalékponttal csökkent (1149-ről 242 százalékra). A nagyvállalkozások kárhányada 175 százalékponttal 200 százalékra mérséklődött, a kisvállalkozások kárhányada 684 százalékról 173 százalékra, a középvállalkozásoké pedig 442 százalékról 148 százalékra csökkent (25. ábra).

A mikrovállalkozások által fizetett kárenyhítő hozzájáruláshoz képest magasan alakult a részükre kifizetett juttatás összege.

25. ábra A KÁRHÁNYADOK MÉRETKATEGÓRIÁNKÉNTI ALAKULÁSA AZ I. PILLÉR BEN 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

AZ II. PILLÉR EREDMÉNYEI

A II. pillér összesített eredménye

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatást 2016-tól nem nemzeti támogatásként, hanem a Vidékfejlesztési Program (VP)⁵ keretében hirdették meg, így az átmeneti időszakban is annak keretében volt igényelhető, de már az új, 2021–2027. évi források terhére. Míg a megelőző hét évben a támogatási igény meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, addig a 2021. évi biztosítási díjtámogatás esetén már nem volt szükség visszaosztásra köszönhetően a jelentős mértékben megemelt keretösszegnek. Mindhárom biztosítási típust kötő termelő a biztosítási díj maximális 70 százalékát kaphatta vissza támogatásként.

A megemelt keretösszegnek köszönhetően 2021-ben a biztosítási díj maximális 70 százalékát kaphatták vissza a termelők.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak tovább emelkedtek 2021-ben (7. táblázat). A gazdaságok száma 20 956-ról 2,4 százalékkal 21 452 gazdaságra, a termelői díjbefizetés együttes összege 14,2 milliárd forintról 26,9 százalékkal 18,0 milliárd forintra nőtt az előző évihez képest. A növekedésben szerepet játszott a forráskeret tárgyévi emelése (7 milliárdról 13 milliárd forintra) is. A „B” típusú biztosítást kötő gazdaságok száma csökkent 4,8 százalékkal, ugyanakkor az „A” csomagbiztosítás népszerűsége tovább emelkedett, 8,3 százalékkal többen választották ezt a konstrukciót. A „C” biztosításoknál mérsékeltebb, 0,9 százalékos növekedés történt. A kiegészítő biztosításokat kötő gazdaságok száma kismértékben, 3,2 százalékkal bővült.

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás népszerűsége tovább nőtt, a gazdaságok száma és a befizetett díjak tovább emelkedtek.

Az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei mindhárom kategóriában növekedtek. Az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 46,8 százalékkal, a „B” típusúé 9,5 százalékkal, a „C” típusúé pedig 28,1 százalékkal múlta felül a 2020. évi díjösszeget. A legnagyobb biztosítási díjállománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (9,5 milliárd forint). Ezt követte a „C” típusú 5,9 milliárd és a „B” típusú 2,1 milliárd forintra. A kiegészítő biztosítási díjak az előző évhez képest jelentősen csökkentek, értékük kevesebb, mint fele az előző évi befizetésnek.

⁵ A támogatás igénybevételének részletes feltételeit, illetve a végrehajtási szabályokat a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatásról szóló VP-17.1.1-16 számú pályázati felhívás, valamint az annak elválaszthatatlan részét képező Általános útmutató és Általános szerződési feltétel szabályozza.

A kárkifizetések és kárhányadok a tárgyévben mindhárom díjtámogatott biztosítási típusnál, valamint a hozzájuk köthető kiegészítő biztosításnál is növekedtek. Az előző évekhez hasonlóan a jégesőkárok domináltak, emellett az aszály, a vihar és a tavaszi fagy okozott nagy károkat. A biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) az előző évhez képest 67,1 százalékkal nőtt, a kárhányadok aránya 12,1 százalékponttal emelkedett 38,2 százalékról 50,3 százalékra. A kárhányad az „A” csomagbiztosítás esetében lényegében nem változott, míg a „B” biztosításnál 13,3 százalékponttal, a „C” biztosításnál 18,0 százalékponttal nőtt, a kiegészítő biztosításoknál pedig több mint háromszorosára változott 199,3-ról 732,4 százalékra.

A biztosítás által lefedett terület aránya a szántóföldi növények és a zöldségkultúrák esetében bővült, a szántóföldi növényeké elérte a 44,4 százalékot, a zöldségkultúráké 51,0 százalékra emelkedett 2021-ben. Az ültetvények penetrációja mérséklődött 11,8 százalékra.

Össességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább emelkedett 2021-ben. A gazdálkodók körében évről évre nő a díjtámogatott mezőgazdasági biztosítások népszerűsége, különösen a veszélynemekre együttesen köthető „A” csomagbiztosításé.

7. táblázat: A HAZAI NÖVÉNYBIZTOSÍTÁSI PIAC ALAKULÁSA 2020-BEN ÉS 2021-BEN

Megnevezés	2020				2021			
	Gazdaság-szám, darab	Díj, millió HUF	Kár-kifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék	Gazdaság-szám, darab	Díj, millió HUF	Kár-kifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék
Díjtámogatott „A”	9 407	6 466,3	2 049,0	31,7	10 186	9 491,4	3 074,6	32,4
Díjtámogatott „B”	3 697	1 930,8	416,2	21,6	3 519	2 114,3	737,3	34,9
Díjtámogatott „C”	13 299	4 630,4	642,3	13,9	13 417	5 933,7	1 889,8	31,8
Díjtámogatott összesen	20 956	13 027,5	3 107,5	23,9	21 452	17 539,4	5 701,7	32,5
Kiegészítő biztosítás díjtámogatotthoz	20 693	1 156,0	2 303,5	199,3	21 365	456,2	3 341,4	732,4
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	20 956	14 183,5	5 411,0	38,2	21 452	17 995,6	9 043,1	50,3

Minden biztosítási típusnál növekedtek a kárkifizetések és a kárhányadok.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A II. pillér részletes eredményei

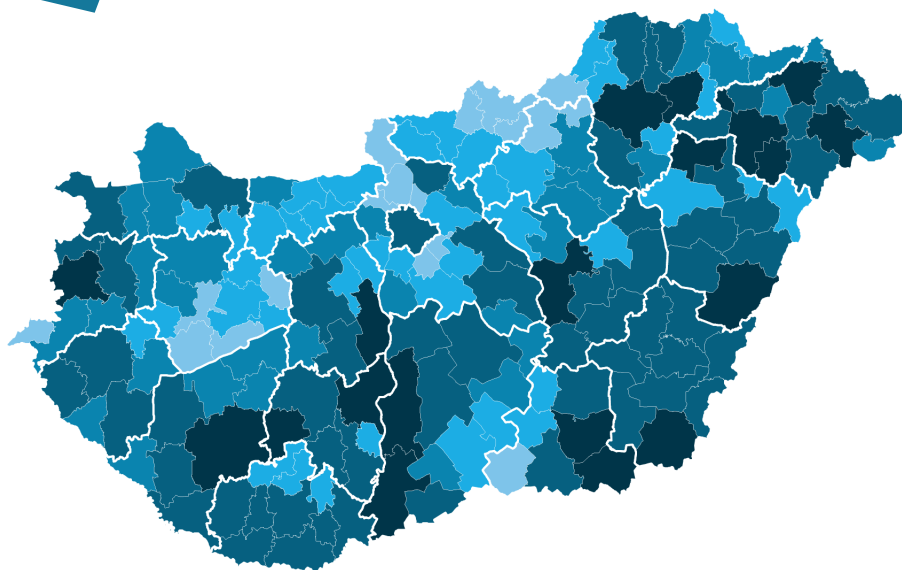
Részvétel

Járásonkénti bontás

Minden járásban kötöttek díjtámogatott biztosítást 2021-ben. A díjbevételek járásonkénti alakulását tekintve elmondható, hogy a 175 járás 10,9 százalékában a díjtámogatott biztosítások díjbevétele meghaladta a 200 millió forintot jellemzően az Alföld területén, a Dél-Dunántúlon, valamint Észak-Magyarországon Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. A járasok felénél 50–200 millió forint között alakultak a díjbevételek az aktuális évben, ebből 60 járásban 100–200 millió forint, 36 járásban 50–100 millió forint volt a termelői díjbefizetés. A járasok csaknem egynegyedében (42 járás) a termelői befizetések nagyságrendje 10–50 millió forint között változott, 18 járásnál pedig nem érte el a 10 millió forintot (26. ábra).

26. ábra

A DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

Legmagasabb díjbevételek az Alföldön, a Dél-Dunántúlon és az északkeleti országrészen keletkeztek.

Biztosítói díjbevétel, díjtámogatott

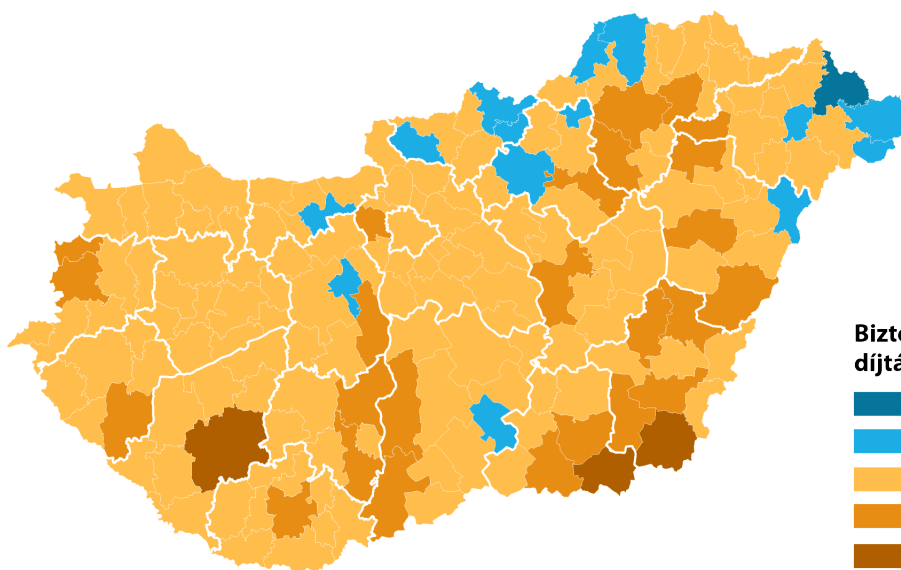
- 10 millió HUF alatt
- 10 millió–50 millió HUF
- 50 millió–100 millió HUF
- 100 millió–200 millió HUF
- 200 millió HUF felett

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A díjtámogatott biztosítások díjbevételének változását vizsgálva megállapítható, hogy 2021-ben az előző évhez viszonyítva 160 járásban növekedés, 15 járásban csökkenés mutatkozott. Három járásban 100 millió forintot meghaladó mértékben nőtt a biztosítási díjállomány, ezek az Alföld területén a Mezőkovácsházai és Makói járások, valamint a Kaposvári járás. A járások háromnegyedénél (132 járás) 50 millió forint alatti, további 14,3 százalékánál (25 járás) 50–100 millió forint közötti díjbevétel-bővülés történt. A járások 8,6 százalékánál mérséklődött a díjbevétel, 14 járásban 50 millió forint alatti, míg a Vásárosnaményi járásban 50 millió forintot meghaladó mértékben csökkent a befizetett biztosítási díj (27. ábra).

27. ábra

A DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-RÓL 2021-RE JÁRÁSONKÉNT

Biztosítói díjbevétel változása, díjtámogatott

- Több, mint 50 millió HUF csökkenés
- Kevesebb, mint 50 millió HUF csökkenés
- 0–50 millió HUF növekedés
- 50 millió–100 millió HUF növekedés
- Több, mint 100 millió HUF növekedés

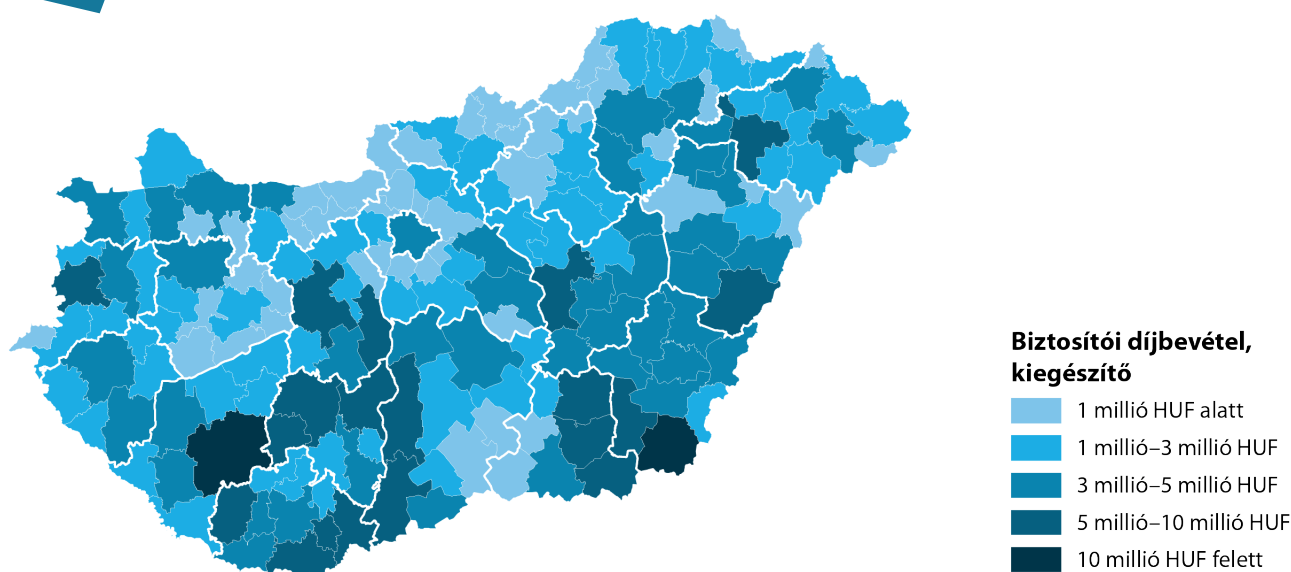
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kiegészítő biztosítást kötő gazdaságok száma emelkedett, de a díjbevételeik jelentősen csökkent.

A díjtámogatott biztosításokhoz kapcsolódó kiegészítő⁶ biztosítások népszerűsége töretlen volt 2021-ben, minden járásban éltek ezzel a lehetőséggel a gazdák. A 21 452 díjtámogatott biztosítást kötő gazdaságból 21 365 kiegészítő biztosítást is kötött. A kiegészítő biztosítást is kötő gazdaságok száma 3,2 százalékkal emelkedett az aktuális évben, ugyanakkor a díjbevételeik jelentősen csökkent, 1,2 milliárd forintról 0,5 milliárd forintra (7. táblázat).

A bevétel csupán két járásban (Mezőkovácsházai és Kaposvári) haladta meg a 10 millió forintot. A járások 10,9 százalékában (19 járás) 5–10 millió forint, a járások negyedében (44 járás) 3–5 millió forint közé esett. A járások több mint egyharmadában (36,6 százalék, 64 járás) a kiegészítő biztosítás díjbevétele 1–3 millió forint között alakult, míg 46 járásban nem érte el az egy millió forintot (28. ábra).

28. ábra A KIEGÉSZÍTŐ BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyes járásokat nézve megállapítható, hogy a kiegészítő biztosítások díjbevétel-eloszlása jórészt követte a díjtámogatott biztosítások területi elhelyezkedését. Ugyanakkor például Bács-Kiskun megyében, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Dunántúl nyugati területein (amely területek kimagasló jelentőséggel bírnak a gyümölcsstermesztésben) a kiegészítő biztosítások kevésbé elterjedtek, mint a díjtámogatott alapt biztosítás, aminek az a magyarázata, hogy a gyümölcsösökben már kisebb jégverés vagy tavaszi fagy is okozhat 20 százalék feletti hozamcsökkenést, ezért a díjtámogatott biztosítás (20 százalékos kiesés feletti térítés) önmagában is érdemi védelmet jelent a rendkívül nagy károk és éves hozamingadozások miatt. A gazdák gyakran megelégszenek ezzel a védelemmel, mivel a gyümölcsösök biztosítását még díjtámogatással is nagyon drágának találják. Továbbá a 2019. évtől a csonthéjas, héjas gyümölcsökre is köthető „A” csomagbiztosítás, és a „B” biztosításon belül is már minden veszélynemre biztosíthatók az ültetvények.

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítás összesített díjbevételein belül a kiegészítő biztosítások díjbevételeinek aránya jelentősen, 8,2 százalékról 2,5 százalékra csökkent 2021-ben (7. táblázat).

A teljes díjbevételein belül a kiegészítő biztosítások aránya 2,5 százalékra csökkent.

⁶ A biztosítók által szolgáltatott adatok szerint minden veszélynem szerepel a kiegészítő biztosításnál is. A cél, hogy kiegészítsék a termelői fedezetet a díjtámogatott biztosítási konstrukció szerint nem téríthető káreseményekre is. Így amíg a díjtámogatott biztosítás csak a 20 százaléknál nagyobb károk esetén fizet kártérítést, a kiegészítéssel már az 5 és 20 százalék közötti károk is téríthetővé, illetve termelői szempontból fedezhetővé válnak.

Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások díjbevétele az előző évi 21,8 százalékos növekedéshez képest nagyobb mértékben, 26,9 százalékkal haladta meg a 2020. évi értéket. A díjtámogatott biztosítások díjbevétele 4,5 milliárd forinttal nőtt, ami 34,6 százalékos emelkedést jelent, a kiegészítő biztosításoké viszont 699,7 millió forinttal, az előző évi értéknek kevesebb mint felére csökkent.

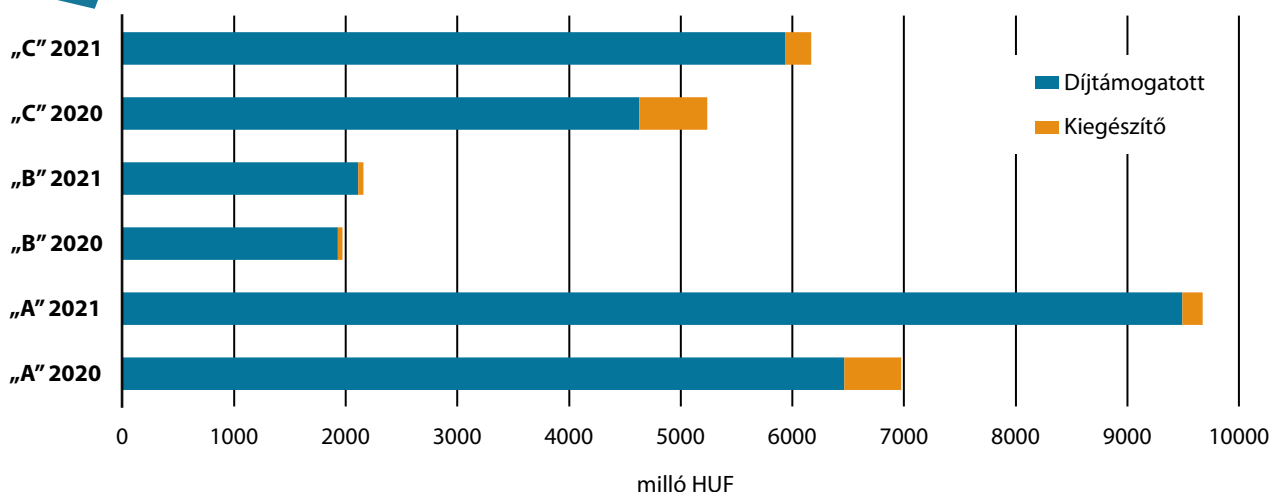
A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes díjbevétele mindhárom típus esetében nőtt: legnagyobb mértékben az „A” kategóriánál 38,7 százalékkal, 7,0 milliárd forintról 9,7 milliárd forintra. A „B” biztosításnál 9,4 százalékkal, 2,0 milliárról 2,2 milliárd forintra, a „C” kategóriánál pedig 17,7 százalékkal, 5,2 milliárról 6,2 milliárd forintra emelkedett.

A díjtámogatott biztosítások díjbevétele-változását tekintve az „A” biztosítási kategóriánál 46,8 százalékkal, a „B” biztosításnál 9,5 százalékkal és a „C”-nél 28,1 százalékkal nőttek a befizetett díjak 2021-ben. A kiegészítő biztosítások bevétele az „A” és „C” típusnál a 2020. évinek 36-38 százalékára csökkent, míg a „B” típusnál 4,0 százalékos növekedés következett be az aktuális évben (29. ábra).

A fentebb említettek alapján elmondható, hogy 2021-ben a biztosítók díjbevétele tovább emelkedett, 3,8 milliárd forint díjbevétele-növekedést realizálhattak, szemben az előző évi 2,5 milliárd forintos bővüléssel.

Az „A”, „B” és „C” biztosítások díjbevétele emelkedett, a kiegészítő biztosításoké viszont csökkent.

29. ábra A BIZTOSÍTÓI DÍJBEVÉTELEK VÁLTOZÁSA BIZTOSÍTÁSI TÍPUSONKÉNT 2020-RÓL 2021-RE

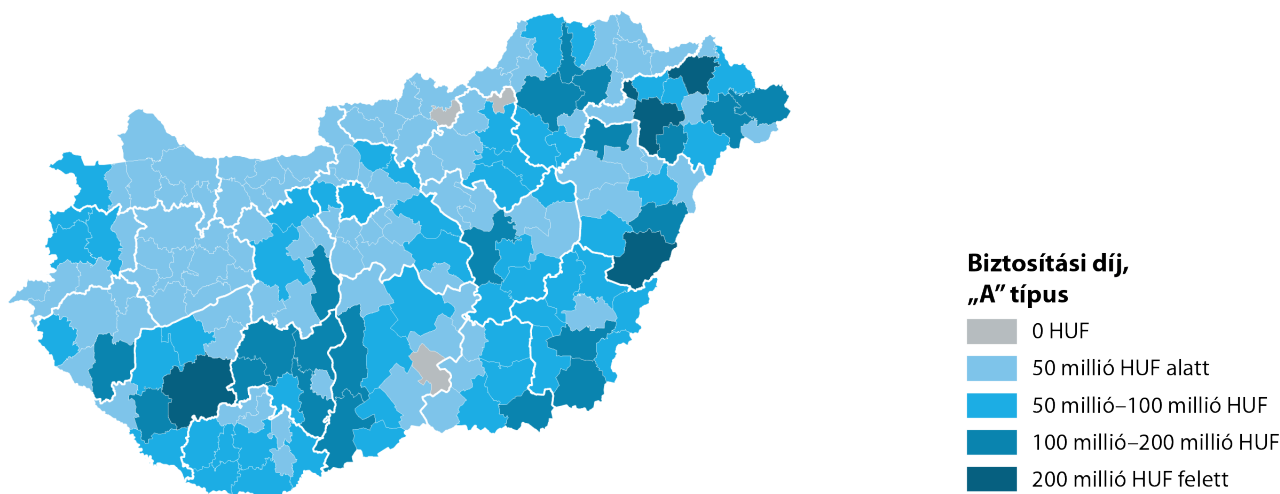

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A területi eloszlást tekintve megállapítható, hogy az „A” típusú biztosítások díjbevétele főként az Alföld területére, Észak-Magyarország északkeleti járásaira, valamint a Dunántúl déli és nyugati részére és a Duna–Tisza közti járásokra koncentrált.

Négy járásban, az alföldi Nyíregyházi, Kisvárdai és Berettyóújfalvi, valamint a Kaposvári járásokban a díjbevételek meghaladták a 200 millió forintot, 21 járásban 100–200 millió forint között alakultak. A járások 30,3 százalékában (53 járás) 50–100 millió forint közé estek, több mint felében pedig (94 járás, 53,7 százalék) 50 millió forint alatt maradtak a befizetett díjak. Két észak-magyarországi járásban (Bátonyterenyei, Bélapátfalvai) és a Kiskunmajsai járásban nem kötöttek „A” típusú biztosítást 2021-ben (30. ábra).

30. ábra

**„A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN
(DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)**

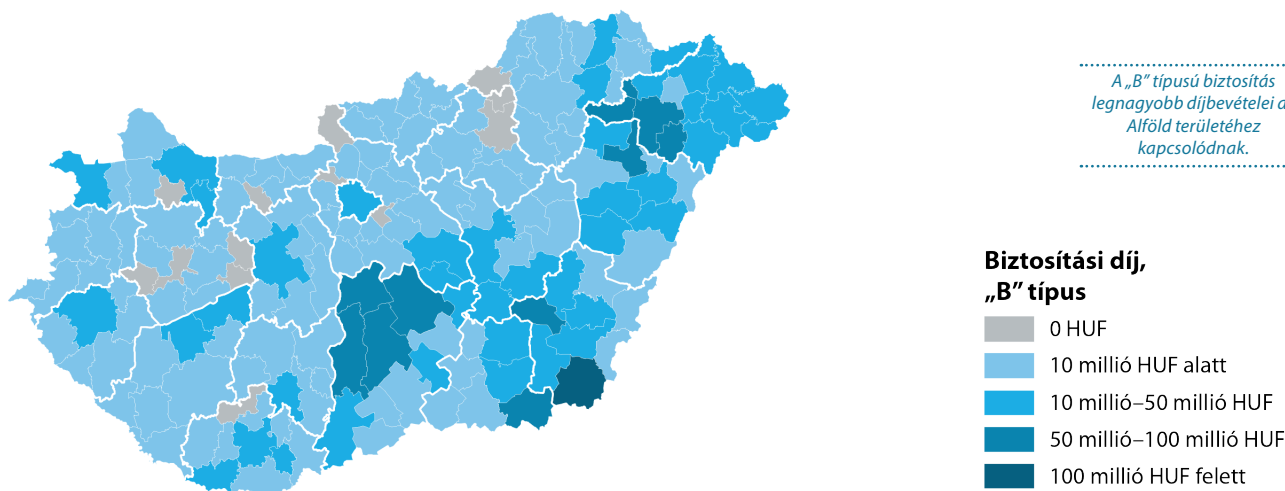
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az előző évvel összevetve 150 járásban nőtt a díjbevétel, legnagyobb mértékben az alföldi és a dél-dunántúli területeken. A Kaposvári és a Berettyóújfalui járásokban 90 millió forintot is meghaladó díjnövekedés történt. Csökkent a díjbevétel 23 járásban, ezek közül legnagyobb mértékben, 19 millió forint felett Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Vásárosnaményi, Csengeri és Fehérgyarmati járásaiban. Két járásban egyik évben sem kötöttek „A” típusú növénybiztosítást.

A járások 86 százalékában nőtt az „A” típusú biztosítás díjbevétele.

A „B” típusú biztosítások legnagyobb díjbevételei az Alföld területéhez kapcsolódnak. A járások 6,3 százalékában (11 járás) 50 millió forint felett alakultak a bevételek, ezek közül a Mezőkovácsházai járásban meghaladták a 135 millió forintot. A járások negyedében (43 járás) 10–50 millió forint között, 108 járásban (61,7 százalék) pedig 10 millió forint alatt maradtak a befizetések (31. ábra).

31. ábra

**„B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN
(DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)**

A „B” típusú biztosítás legnagyobb díjbevételei az Alföld területéhez kapcsolódnak.

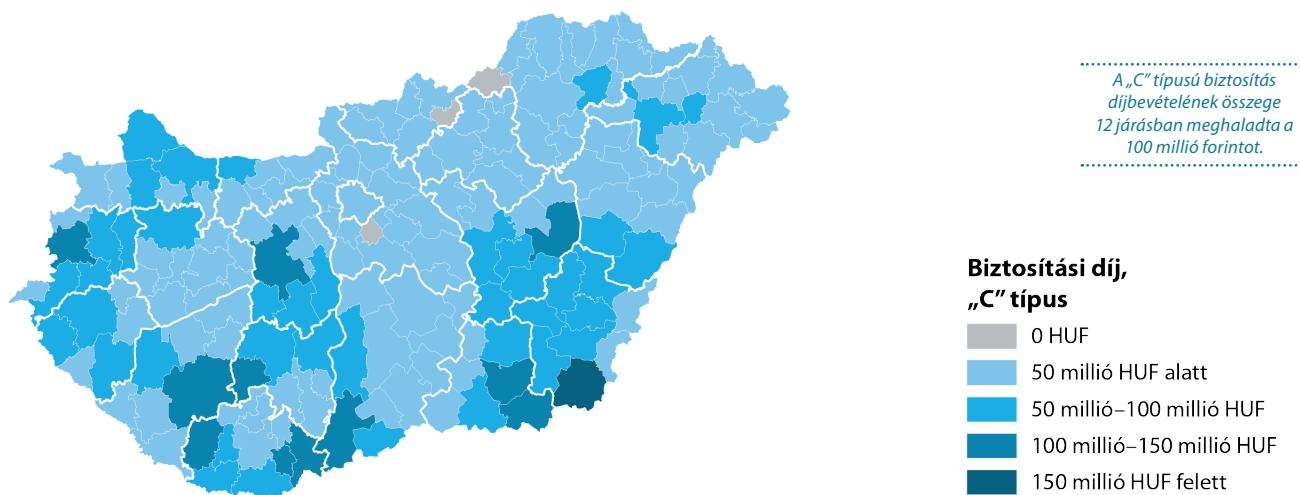
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az összes járásból 13-ban nem kötöttek „B” típusú biztosítást 2021-ben. A járások közül 98-ban volt növekedés az előző évhez képest, legnagyobb mértékben Békés és Hajdú-Bihar megyék járásaiban (a Mezőkovácsházai és a Hajdúböszörményi járásokban 30 millió forintnál is nagyobb volt a bővülés). Csökkent a díjbevétel 67 járásban, ezek közül 20 millió forintot is meghaladó visszaesés mutatkozott a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Encsi járásban és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 3 járásában. További 10 járásban egyik évben sem kötöttek „B” típusú biztosítást.

A „C” típusú biztosítás díjbevételének összege 12 járásban 100 millió forint felett alakult, a Mezőkovácsházai járásban meghaladta a 178 millió forintot. A járások csaknem negyedében (40 járás) 50–100 millió forint között, 68,6 százalékában (120 járás) 50 millió forint alatt maradtak a befizetések. Három járásban nem kötöttek „C” típusú biztosítást 2021-ben (32. ábra). A járások közül 129-ben emelkedett a díjbevétel az előző évhez képest (a Szegedi járásban 40 millió forintot meghaladó mértékben), 43 járásban pedig csökkent (a csökkenés két járásban, az Aszódi és a Mezőkövesdi járásban lépte túl a 10 millió forintot). Három járásban egyik évben sem kötöttek „C” típusú biztosítást a gazdálkodók.

32. ábra

„C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK DÍJBEVÉTELE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Díjbevételek változása

A biztosított terület nagysága 2021-ben „A” típusú csomagbiztosításnál 619,8 ezer hektár, a „B” típusú biztosításnál 63,9 ezer hektár, a „C” típusú biztosításnál 1,1 millió hektár volt, ami az „A” csomagbiztosításoknál 18,4 százalékos emelkedést, míg a „B” típusú biztosításnál 3,8 százalékos, a „C” típusú biztosításnál pedig 0,9 százalékos csökkenést jelent 2020-hoz képest (2. és 3. melléklet, 8. táblázat). A tűz veszélynem kivezetése a díjtámogatásból nem okozott visszaesést, azt korábban is jellemzően jég, jég-vihar kockázatok mellé kötötték, nem önállóan. Amennyiben a díjtámogatott tűzbiztosítást korábban a teljes kárenyhítés elérése érdekében kötötték, vélhetően ebből a célból most kötöttek más veszélynemre díjtámogatott biztosítást.

Az összes „B” típusú biztosítás veszélynemenkénti területi eloszlását nézve megállapítható, hogy a felhőszakadás, a mezőgazdasági árvíz és a vihar esetében a biztosított terület növekedett. A felhőszakadásokra az előző évi terület csaknem kétszeresére, árvízre ötszörösére

A biztosított terület nagysága az „A” csomagbiztosításoknál nőtt, míg a „B” és „C” típusú biztosításoknál csökkent.

A zöldség- és a szántóföldi kultúráknál nőtt a mezőgazdasági árvíz, illetve a felhőszakadás ellen biztosított terület és a díjbevétel.

kötöttek díjtámogatott biztosítást, viharoknál 16,9 százalékos bővülés történt. A többi kárnem tekintetében a biztosított terület 2,6–43,0 százalékkal visszaesett a 2020. évhez képest, a jellemzően kis területre kötött aszályokra biztosított terület pedig 70-ről 2 hektárra csökkent. A főbb növénycsoportokat nézve a zöldségkultúráknál minimális növekedés, a szántóföldi kultúráknál és az ültetvényeknél 20 százalékot meghaladó mértékű csökkenés mutatkozott. A zöldségkultúráknál a felhőszakadás ellen az előző évi területnek csaknem háromszorosára, árvízre pedig mintegy ötszörösére kötöttek díjtámogatott biztosítást. A legnagyobb biztosított területet jelentő jégeső- és viharok-biztosítások területe némileg emelkedett. Az ültetvényeknél az árvíz kivételével jelentősen visszaesett a biztosított terület, a legjelentősebb kárnemek, a jég- és viharok-biztosítások területe is csökkent 21,8 és 9,7 százalékkal, a tavaszi fagy ellen pedig az előző évi 384 hektárral szemben csupán 2 hektárra biztosították a gyümölcsösöket.

8. táblázat: A „B” ÉS „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA VESZÉLYNEMENKÉNT ÉS FŐBB NÖVÉNYCSOPORTONKÉNT 2021-BEN

százalék

Veszélynem	Biztosított terület változása				Díjbevétel változása			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Aszály	6,4	–	0,0	2,9	13,8	–	0,0	2,8
Felhőszakadás	126,0	45,2	274,9	180,0	180,8	39,9	201,2	151,0
Jégeső	79,4	78,2	102,4	97,4	111,5	93,7	119,3	111,0
Mezőgazdasági árvíz	–	113,4	477,4	480,3	–	115,3	2 205,1	1 656,8
Őszi fagy	–	–	0,0	80,6	–	–	0,0	79,1
Tavaszi fagy	103,1	0,5	113,1	57,0	237,3	0,2	198,6	7,5
Téli fagy	69,2	0,0	86,4	76,9	122,5	0,0	63,8	61,9
Vihar	98,3	90,3	124,5	116,9	95,8	92,2	171,7	135,2
„B” típusú biztosítások összesen	79,4	77,8	102,4	96,2	109,6	84,6	122,8	109,5
„C” típusú biztosítások								
Aszály	144,9	–	–	144,9	138,3	–	–	138,3
Felhőszakadás	214,2	–	–	214,2	278,2	–	–	278,2
Jégeső	100,0	–	–	100,0	135,4	–	–	135,4
Mezőgazdasági árvíz	307,4	–	–	307,4	231,1	–	–	231,1
Őszi fagy	134,4	–	–	134,4	147,9	–	–	147,9
Tavaszi fagy	132,0	–	–	132,0	161,1	–	–	161,1
Téli fagy	100,4	–	–	100,4	104,3	–	–	104,3
Vihar	95,9	–	–	95,9	123,4	–	–	123,4
„C” típusú biztosítások összesen	99,1	–	–	99,1	128,1	–	–	128,1

Megjegyzés: A tavaszi és az őszi takarmányborsó, a mezei borsó és a takarmánykáposzta a hasznosítási kódok alapján az egyéb szántóföldi növények közé tartozik, de köthető rá „B” biztosítás.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az ültetvényesek szinte minden veszélynem esetében kisebb területre kötöttek díjtámogatott biztosítást.

A „B” típusú biztosításnál a területhez hasonlóan a díjbevételek is növekedtek a mezőgazdasági árvíz-, a felhőszakadás- és a viharkár ellen kötött szerződéseknél. A jégkárnál is 11,1 százalékkal több díjat fizettek a gazdálkodók annak ellenére, hogy kisebb területre kötöttek. A többi kárnem tekintetében a díjbevétel a biztosított terület csökkenéséhez hasonló mértékben esett vissza az előző évhez képest, illetve a tavaszi fagykára biztosított terület közel felére csökkenése (57,0 százalék) a befizetett díj 92,5 százalékos mérséklődésével járt. A tavaszi fagykárbiztosítások területének 3–13 százalékos növekedése a szántóföldi és a zöldségkultúráknál a befizetett díjállomány megduplázódását eredményezte, míg az ültetvényeknél alig kötöttek tavaszifagy-biztosítást. A zöldségkultúráknál a felhőszakadás-karra biztosított terület 2,7-szeresére emelkedett, a befizetett díjállomány megduplázódott. Az ültetvényesek az árvízkártól eltekintve (ami a biztosított terület csupán 0,1 százalékát jelenti) minden veszélynem esetében kisebb területre kötöttek díjtámogatott biztosítást. A már említett tavaszi fagy mellett csökkent a vihar-, a jégeső- és a felhőszakadásokra kötött biztosított területük (8,7–54,8 százalékkal) és a befizetett díjállományuk (6,3–60,1 százalékkal).

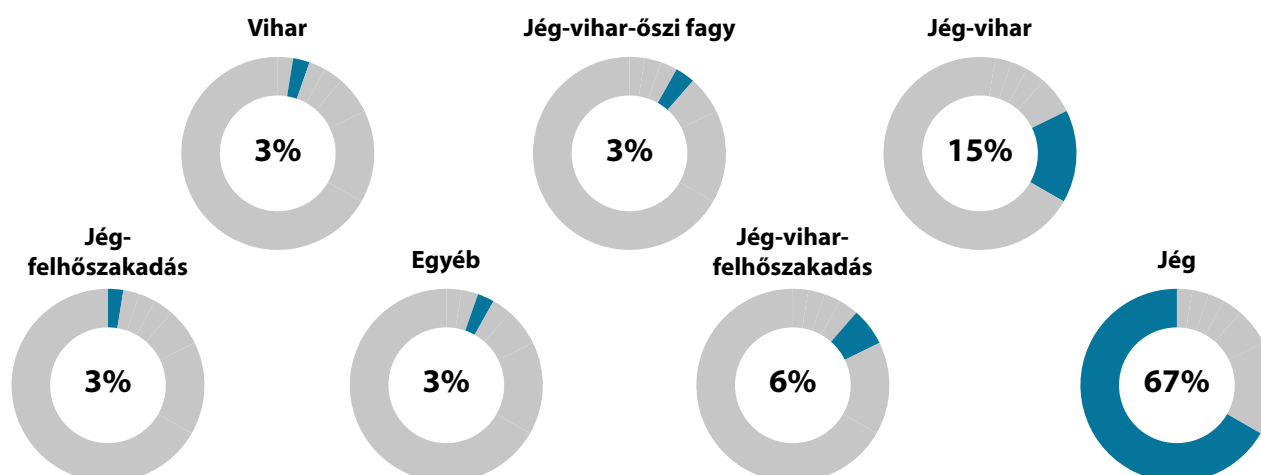
A szántóföldi kultúrákra, kalászosokra köthető „C” típusú díjtámogatott biztosítás által lefedett terület nagysága összességében 0,9 százalékkal mérséklődött, díjbevétele 28,1 százalékkal nőtt 2021-ben. A biztosított terület minden veszélynemnél növekedett a viharkár kivételével – a jégkár utáni második legnépszerűbb biztosított kockázat –, ami 4,1 százalékkal elmaradt az előző évitől, a díjállomány pedig minden esetben bővült. Az egyes veszélynemek közül a felhőszakadás ellen biztosított terület duplájára nőtt, a megkötött biztosítás díjbevétele csaknem megháromszorozódott. A legnagyobb arányt képviselő jégbiztosítások területe alapvetően nem változott, a befizetett díjak 35,4 százalékkal emelkedtek. Az aszály ellen biztosított terület 44,9 százalékkal, a díjbevétel pedig 38,3 százalékkal gyarapodott (8. táblázat, 2–3. melléklet).

A jégbiztosítás és a jég-vihar kombináció volt a legnépszerűbb mind a „B”, mind a „C” típusú biztosítás esetében.

A „B” típusú biztosításnál a veszélynemenkénti eloszlást tekintve megállapítható, hogy az összes 2,1 milliárd forint díjbevétel 66,7 százalékát jégeső ellen fizették ki a termelők 2021-ben. Ezt követte a jég-vihar kombináció 15,5 százalékkal, majd a jég-vihar-felhőszakadás 6,3 százalékkal (33. ábra). A „C” típusnál az összes biztosítói díjbevételből 58,7 százalékot a jégbiztosítás tett ki. Ezt követte a jég-vihar párosítás 32,9 százalékkal, majd a jég-vihar-őszi fagy 5,3 százalékkal (34. ábra). A tűz veszélynem kivezetésre került a díjtámogatott biztosítási kockázatok közül.

33. ábra

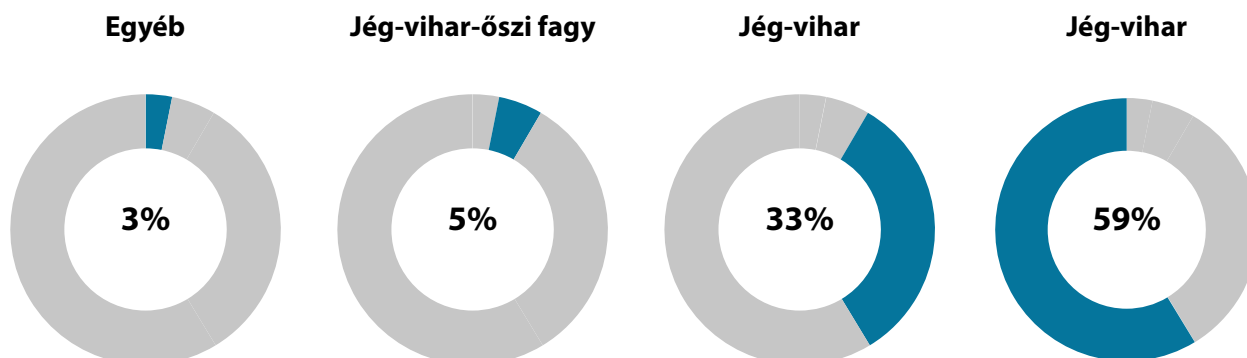
A BIZTOSÍTÓI DÍJBEVÉTELEK VESZÉLYNEMENKÉNTI MEGOSZLÁSA A „B” TÍPUSÚ DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁS ESETÉN 2021-BEN (MILLIÓ HUF)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

34. ábra

A BIZTOSÍTÓI DÍJBEVÉTELEK VESZÉLYNEMENKÉNTI MEGOSZLÁSA A „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS ESETÉN 2021-BEN (MILLIÓ HUF)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növények vetésterülete a 2020. évi vetésterülettel közel megegyezően alakult, azaz 3,8 millió hektár volt a tárgyévben (21 ezer hektárral csökkent). A vetésterület viszonylagos változatlansága mellett a díjtámogatott biztosítások által lefedett összes terület nagysága 1585 ezer hektárról 5,4 százalékkal 1670 ezer hektárra bővült 2021-ben, ami azt jelenti, hogy a penetráció 41,9 százalékról 44,4 százalékra javult. A biztosítási típusok tekintetében némi átrendeződés tapasztalható az „A” biztosítások növekvő népszerűsége miatt. Az „A” típusú csomagbiztosítással lefedett terület nőtt 18,5 százalékkal, a biztosított terület vetésterülethez viszonyított aránya 16,3 százalékra emelkedett az előző évi 13,7 százalékról. „C” típusú biztosítást 0,9 százalékkal kisebb területre kötötték a vizsgált évben, a penetráció 0,1 százalékponttal csökkent 28,0 százalékra (9. táblázat).

A szántóföldi növények penetrációja 2,5 százalékponttal emelkedett.

A legnagyobb vetésterületen termesztett szántóföldi növények közül a kukorica és a napraforgó díjtámogatott biztosítással lefedett területe 13,0, illetve 12,2 százalékkal emelkedett, a búzáé számottevően nem változott. A szójánál és a durum búzánál 18,7–19,9 százalékos növekedés jelentkezett, az árpa, a cukorrépa, a dohány és az egyéb szántóföldi növények biztosított területe 5,0–7,6 százalékkal nőtt. A tritikálé, a zab, a káposztarepce és a rozs biztosítással lefedett területe csökkent 5,0–15,1 százalékkal.

A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a penetráció 2,0–5,2 százalékponttal nőtt, ezáltal a biztosítás által lefedett terület aránya a kukoricánál, árpánál, napraforgónál, búzánál és káposztarepcénél 43,4–68,0 százalék között alakult 2021-ben. A rozsnál csökkent egyedül a vetésterülethez viszonyított lefedettség, 2,4 százalékponttal.

Az „A” típusú biztosításnál a legmagasabb, 34,4 százalékos penetrációval a káposztarepce rendelkezett, ami 8,5 százalékpontos növekedést jelent az előző évhez képest. A „C” típusnál a szója és a cukorrépa vetésterülethez viszonyított lefedettsége 7,0 és 8,0 százalékpontos növekedés eredményeképpen meghaladta a 60 százalékot 2021-ben.

9. táblázat: A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁK RÉSZVÉTELE A II. PILLÉR BEN 2021-BEN

Megnevezés	Vetésterület 2021-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2020-ban, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2021-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség a vetésterülethez viszonyítva, százalékok			
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	
Búza	862	138	0	294	432	0	271	430	115	0	92	99	18	0	31	50
Kukorica	1 036	127	0	271	398	0	291	450	125	0	108	113	15	0	28	43
Napraforgó	655	126	0	150	276	0	159	310	119	0	107	112	23	0	24	47
Káposztarepce	259	81	0	115	196	0	87	176	110	0	76	90	34	0	34	68
Árpa	270	33	0	80	112	0	79	120	126	0	99	107	15	0	29	45
Tritikálé	66	6	0	10	16	0	9	15	104	-	90	95	10	0	13	23
Szója	63	0	0	34	34	0	41	41	-	0	119	119	0	0	65	65
Durumbúza	29	4	0	9	14	0	10	17	141	0	111	120	21	0	35	56
Rozs	32	2	0	4	6	0	2	5	128	-	62	85	8	0	7	15
Zab	26	0	0	5	5	0	5	5	-	0	95	94	0	0	19	19
Cukorrépa	12	0	0	7	7	0	8	8	-	-	108	108	0	0	63	63
Dohány	3	0	0	2	2	0	2	2	-	-	105	105	0	0	56	56
Egyéb szántóföldi növény	446	1	4	82	87	1	88	93	92	96	107	107	0	1	20	21
Szántóföldi növény összesen	3 759	518	5	1 062	1 585	614	1 052	1 670	118	79	99	105	16	0	28	44

^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerekített területek szerepelnek.
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Az ültetvénykultúrák területe 4,7 százalékkal mérséklődött 2020-hoz képest, minden kultúránál megfigyelhető 0,6–5,2 százalék közötti csökkenés. A legnagyobb területtel rendelkező ültetvénykultúrák közül almát 4,2, borszőlőt 1,1, meggyet 2,2 százalékkal kisebb területen termesztettek a tárgyévben.

A csökkenő összes ültetvényterület mellett 12,3 százalékkal visszaesett a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága is 2021-ben. A ribiszke és a kajszibarack biztosított területe 18,4 és 16,1 százalékkal, a meggy és a borszőlő területe 5,3 és 2,4 százalékkal növekedett. Az alma biztosított területe 25,9 százalékkal, 8,3 ezer hektárról 6,1 ezer hektárra csökkent. Hasonló mértékű (20,6–31,2 százalék közötti) visszaesés mutatkozott a körténél, szamócánál, őszibaracknál és egyéb szőlőültetvénynél. A dió díjtámogatott biztosítással lefedett területe 16,3 százalékkal, a szilváié, a cseresznyéé és az egyéb gyümölcsféléké 1,1–1,7 százalékkal mérséklődött.

Az ültetvénykultúrák esetében 1,0 százalékponttal, 12,8 százalékról 11,8 százalékra csökkent a penetráció az előző évihez viszonyítva. Az összes biztosítási típust figyelembe véve a legjobb penetrációja az almának volt még annak ellenére is, hogy a tárgyévben 7,7 százalékponttal csökkent, így 2021-ben az összes almaültetvény területének 26,4 százalékára kötöttek díjtámogatott biztosítást. Ezt követte a kajszibarack 24,5 százalékkal (a tárgyévben 3,8 százalékpont bővülés eredményeképpen), a körte 22,2 százalékkal (az almához hasonlóan 7,6 százalékpontos visszaesés mellett) és a meggy 19,4 százalékkal. Legalacsonyabb lefedettséggel a ribiszke, az egyéb szőlőültetvény, a szamóca és a borszőlő rendelkezett, 1,5–4,0 közötti százalékkal. Az egyes biztosítási típusokat figyelembe véve megállapítható, hogy a „B” típusú biztosítás penetrációja az előző évi 9,0 százalékról 7,4 százalékra csökkent, az „A” típusúé pedig 3,8 százalékról 4,4 százalékra nőtt (10. táblázat).

Az ültetvénykultúrák penetrációja 1,0 százalékponttal csökkent.

A zöldségkultúrák vetésterülete 4,2 százalékkal csökkent az előző évhez képest. A sárgarépa vetésterülete 14,2, a paprika és paradicsom területe 6,0, valamint 6,1 százalékkal bővült, a borsóé nem változott számottevően. A többi szántóföldi zöldségnövény esetében 1,7–19,9 százalékos csökkenés figyelhető meg, legjobban a bab, a burgonya és a dinnye vetésterülete csökkent az aktuális évben.

A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe 2,4 százalékkal nőtt 2021-ben, ezáltal a penetráció 47,7 százalékról 51,0 százalékra emelkedett, ami a szántóföldi növénykultúrák, ültetvények és szántóföldi zöldségek közül a legmagasabb. Az egyes kultúrákat tekintve a lefedettségben legnagyobb növekedés a spárgánál (64,5 százalék) következett be, amelynél – bár a vetésterülete csökkent – az előző évi 31,2 hektárral szemben 2021-ben már 51,3 hektárra kötöttek díjtámogatott biztosítást, valamint a paprikánál és paradicsomnál 20,2, illetve 21,2 százalékkal nőtt a biztosított terület. Csökkent a tök díjtámogatott biztosítások által lefedett területének nagysága 29,7 százalékkal, továbbá a vöröshagyma, csemegekukorica, dinnye és burgonya lefedett területe 2,0–15,9 százalékkal.

A növénykultúrák közül a zöldségkultúrák penetrációja a legmagasabb, 51,0 százalék.

A zöldségkultúrák penetrációja a legnagyobb területen termesztett csemegekukoricánál csekély mértékben, 0,2 százalékponttal mérséklődött, a borsónál pedig 7 százalékponttal nőtt, mindkettő esetében meghaladta a 63 százalékot. A paradicsom penetrációja a legmagasabb, 9,5 százalékpontos növekedés után tárgyévben elérte a 76,3 százalékot. A bab vetésterületéhez viszonyított lefedettsége nőtt legnagyobb mértékben 43,3 százalékról 56,5 százalékra, emellett a fűszerpaprikáié haladta meg még az 50 százalékot. Legalacsonyabb penetrációval továbbra is a spárga rendelkezik, a vetésterület mindössze 3,8 százalékára kötöttek díjtámogatott biztosítást, és alacsony még a burgonya (12,1 százalék), valamint a káposztafélék (14,3 százalék) penetrációja (11. táblázat).

10. táblázat: A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁK RÉSZVÉTELE A II. PILLÉR BEN 2021-BEN

Megnevezés	Ültetvényterület 2021-ben, ha		Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2020-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2021-ben, ha			Díjtámogatott terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség az ültetvényterülethez viszonyítva, százalék			
	A	B	Összesen	A	B	Összesen	A	B	Összesen	A	B	Összesen	A	B	Összesen
Borszőlő	52 124	1 342	2 021	848	1 222	2 070	125	91	102	2	2	4			
Alma	23 240	4 945	8 263	3 318	2 808	6 126	100	57	74	14	12	26			
Meggy	13 961	2 100	2 566	844	1 858	2 702	181	89	105	6	13	19			
Dió	8 374	57	616	82	434	515	143	78	84	1	5	6			
Szilva	6 324	138	797	193	595	788	140	90	99	3	9	12			
Kajsziabarack	5 646	189	1 194	132	1 254	1 385	70	125	116	2	22	25			
Őszibarack	3 051	18	386	13	294	307	71	80	79	0	10	10			
Cseresznye	2 872	89	465	102	357	460	115	95	99	4	12	16			
Körte	2 107	232	648	224	243	467	97	58	72	11	12	22			
Egyéb szőlőültetvény	1 923	38	61	35	13	48	93	56	79	2	1	3			
Ribizke	1 120	0	14	0	16	16	-	118	118	0	1	1			
Szamóca	554	0	29	0	20	20	-	69	69	0	4	4			
Egyéb gyümölcsféle	9 014	5	499	6	490	496	112	98	98	0	5	6			
Ültetvény összesen	130 309	5 228	17 564	5 797	9 603	15 400	111	78	88	4	7	12			

^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

11. táblázat: A FŐBB ZÖLDSÉKGULTÚRÁK RÉSZVÉTELE A II. PILLÉR BEN 2021-BEN

Megnevezés	Vetésterület 2021-ben, ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2020-ban, ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2021-ben, ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	Lefedettség a vetésterülethez viszonyítva, százalék
		B	B	B	B
Csemegekukorica	29 281	19 162	18 657	97	64
Borsó	21 983	12 635	14 262	113	65
Burgonya	7 153	1 030	866	84	12
Dinnye	3 686	1 263	1 162	92	32
Bab	1 520	822	859	104	56
Tök	2 598	812	571	70	22
Paradicsom	1 637	1 031	1 249	121	76
Fűszerpaprika	1 538	747	791	106	51
Spárga	1 333	31	51	164	4
Káposztafélék	1 762	238	252	106	14
Vöröshagyma	1 489	505	495	98	33
Paprika	1 321	375	450	120	34
Sárgarépa	1 729	524	591	113	34
Egyéb szántóföldi zöldség	22 387	10 346	10 441	101	47
Szántóföldi zöldség összesen	99 415	49 520	50 697	102	51

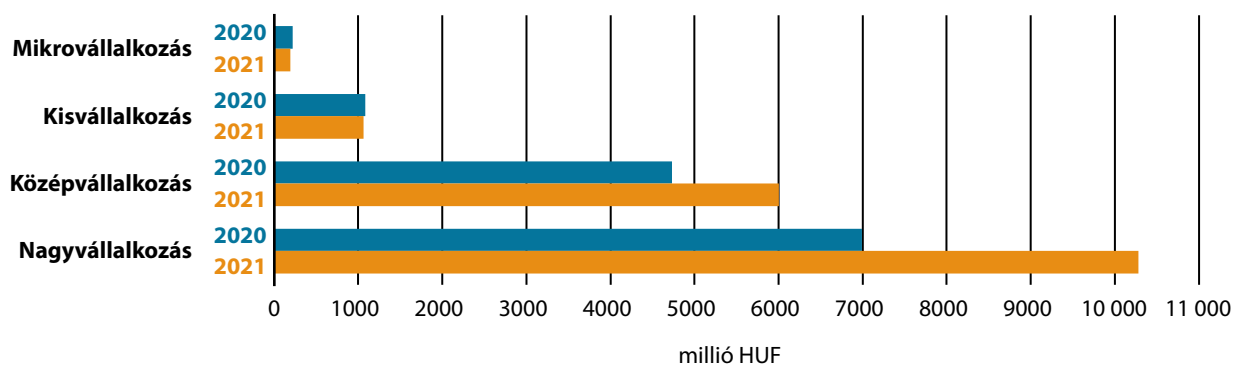
^{a)} Változás: 2021/2020 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerekített területek szerepelnek.
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások díjállománya a mikro- és kisvállalkozásoknál csökkent 2021-ben, a mikrovállalkozásoknál 12,0 százalékkal, a kisvállalkozásoknál 2,2 százalékkal. A középvállalkozásoknál 26,9 százalékkal, a nagyvállalkozásoknál pedig 47,0 százalékkal nőtt az előző évhez képest a befizetett díjak összege (35. ábra).

A díjtámogatott biztosítások díjállománya a közép- és nagyvállalkozásoknál jelentősen nőtt, míg a mikro- és kisvállalkozásoknál csökkent.

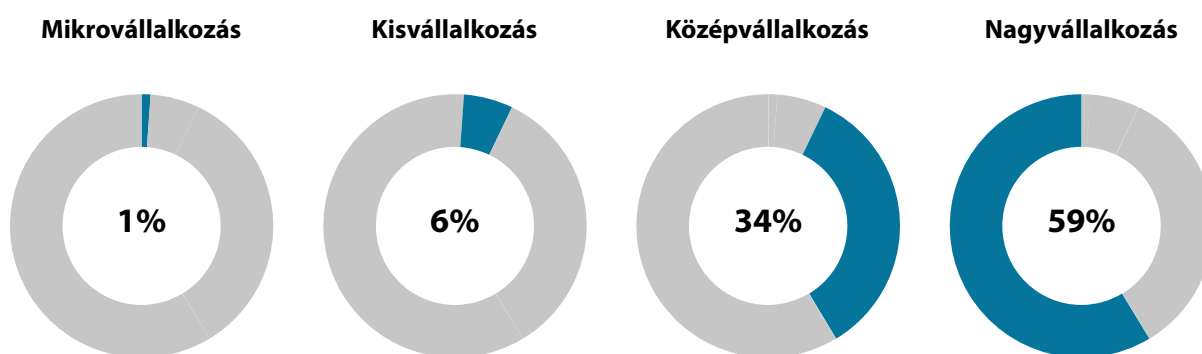
35. ábra DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK DÍJÁLLOMÁNYÁNAK VÁLTOZÁSA MÉRETKATEGÓRIÁK SZERINT 2020-RÓL 2021-RE

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A díjtámogatott biztosítások esetében egyértelműen kirajzolódik, hogy a legnagyobb gazdaságok fordítják a legmagasabb összegeket biztosításkötésre, részesedésük kismértékben, 4,9 százalékkal emelkedett is az előző évi 53,7 százalékos értékhez képest⁷ (36. ábra). A kisvállalkozásoknál 2,3 százalékpontos, a mikrovállalkozásoknál 0,6 százalékpontos, a középvállalkozásoknál pedig 2,1 százalékpontos csökkenés következett be 2021-ben az előző évihez viszonyítva.

36. ábra DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK DÍJÁLLOMÁNYÁNAK MEGOSZLÁSA MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2021-BEN

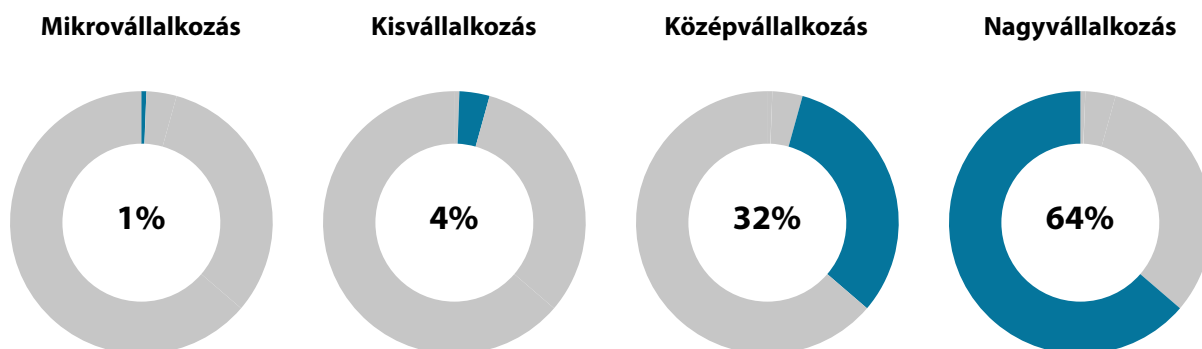

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kiegészítő biztosítások esetében ugyancsak a nagyvállalkozások domináltak, díjbevételeikből ezek a szereplők 63,7 százalékot tudhattak magukénak 2021-ben, bár ez 3,2 százalékponttal elmaradt az előző évi arányszámtól. A középvállalkozások részesedése 2,3, a kisvállalkozásoké 0,6, a mikrovállalkozásoké pedig 0,2 százalékponttal nőtt (37. ábra).

A közép- és nagyvállalkozások részesedése a teljes díjállományból 90 százalék feletti mind az alap-, mind a kiegészítő biztosításoknál.

37. ábra KIEGÉSZÍTŐ BIZTOSÍTÁSOK DÍJÁLLOMÁNYÁNAK MEGOSZLÁSA MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

⁷ A mikro- és kisvállalkozások jellemzően kis területeken magas termelési értékű kultúrákat termesztnek, amelyek biztosítási díja arányosan jóval magasabb, mint a kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összege a szántóföldi és ültetvénykultúrák esetében.

Károsodás

Járásonkénti bontás

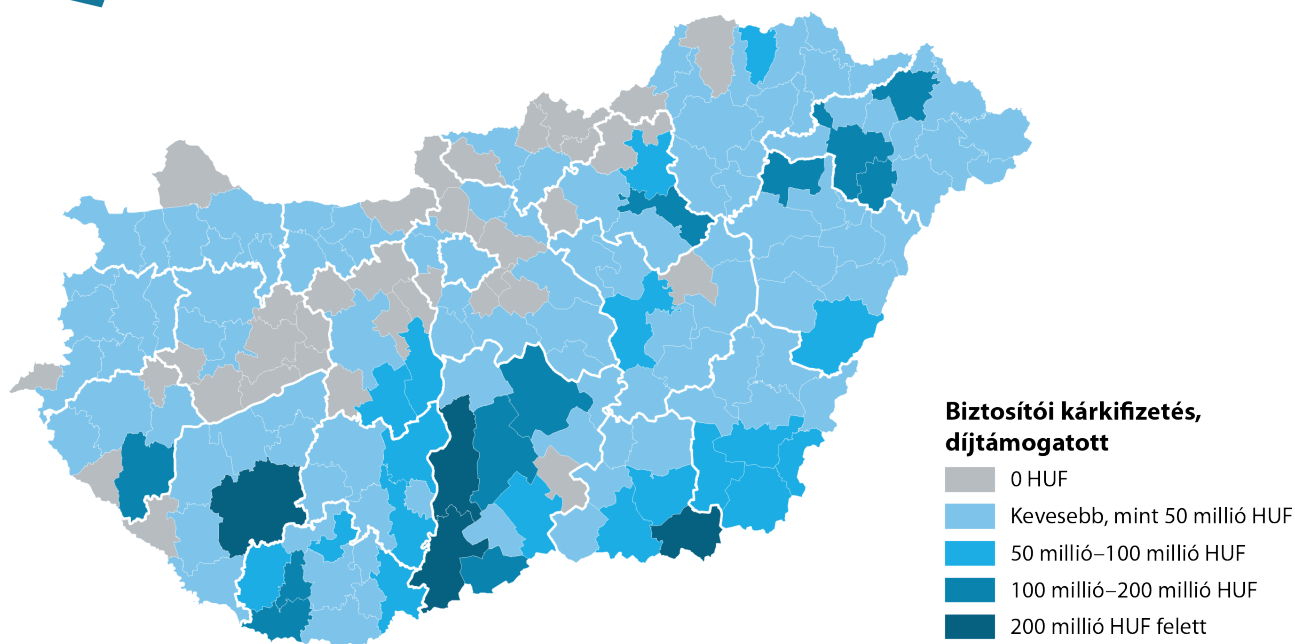
A 2021. évben a biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) 67,1 százalékkal emelkedett az előző évhez képest, 5,4 milliárd forintról 9,1 milliárd forintra, a kárhányadok aránya pedig 12,1 százalékponttal, 38,2 százalékról 50,3 százalékra nőtt (7. táblázat).

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások kárkifizetések összege 9,1 milliárd forintra, kárhányaduk 50,3 százalékra nőtt.

A díjtámogatott biztosítások kárkifizetéseit tekintve megállapítható, hogy nagyobb károk az Alföld déli és északkeleti térségeiben, valamint a Duna–Tisza közén keletkeztek (38. ábra). A legjelentősebb, 200 millió forint feletti kifizetéseket a Makói, a Bajai, a Kalocsai és a Kaposvári járásokban folyósították a termelőknek. További 11 járásban (6,3 százalék) a kiadások 100–200 millió forint között, 18 járásban (10,3 százalék) 50–100 millió forint között változtak. A járások több mint felében (105 járásban) a kárkifizetések nem érték el az 50 millió forintot 2021-ben. A járások 21,1 százalékánál (37 járás) nem történt biztosítói kárkifizetés, ez 12-vel kevesebb, mint 2020-ban. A kármentes területek elsősorban az Észak-Dunántúlon, Észak-Magyarországon, valamint a főváros körül helyezkedtek el.

A legmagasabb kárkifizetéseket az Alföld, a Duna-Tisza köze és Dél-Dunántúl termelői kapták.

38. ábra A DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK KÁRKIFIZETÉSEI JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

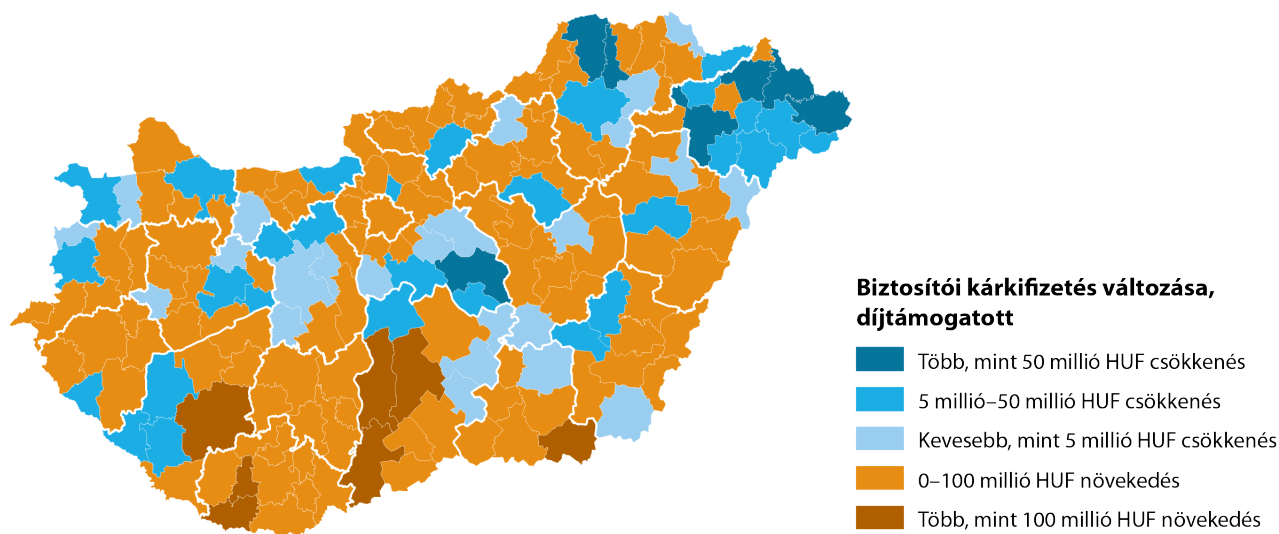

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A díjtámogatott biztosítások kárkifizetésének változását vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb, 100 millió forintot is meghaladó növekedés az alföldi és dunántúli területek 7 járásában fordult elő (4,0 százalék). A járások felében (87 járás) 100 millió forint alatti növekedésről beszélhetünk 2020-hoz viszonyítva, 21 járásban egyik évben sem történt kifizetés. A járások harmadánál (60 járás) csökkenés mutatkozott, melynek mértéke 24 járásban (13,7 százalék) nem érte el az 5 millió forintot, 29 járásban (16,6 százalék) 5–50 millió forint között alakult, hét járásban pedig (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye négy járása, Észak-Magyarországon a Szikszói és Edelényi járások, valamint a Ceglédi járás) a csökkenés meghaladta az 50 millió forintot (39. ábra).

39. ábra

A DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK KÁRKIFIZETÉSÉNEK VÁLTOZÁSA JÁRÁSONKÉNT 2020-RÓL 2021-RE

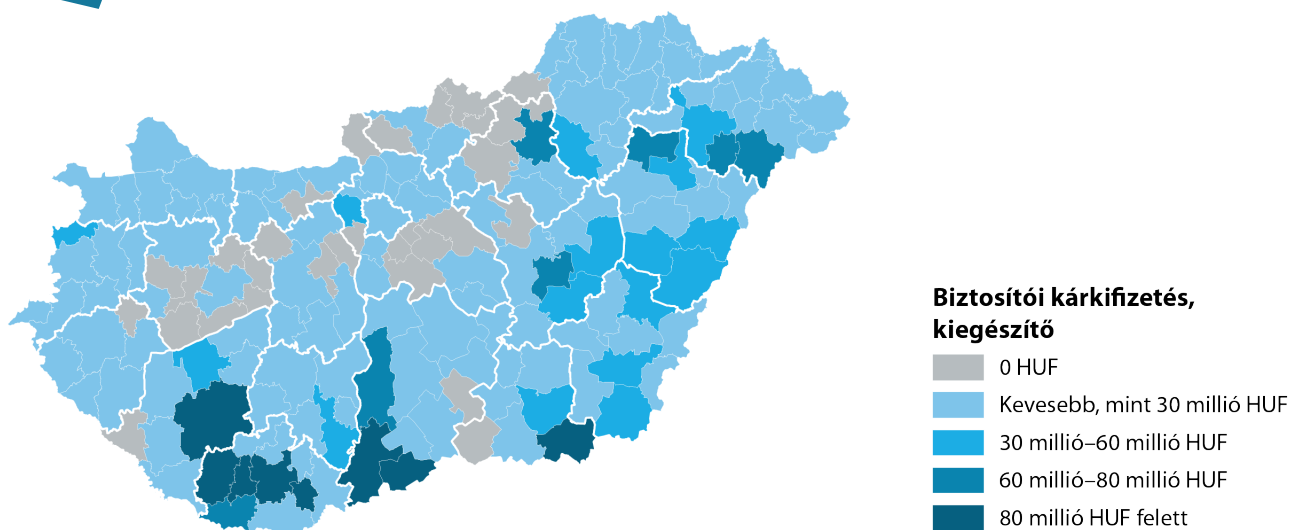

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kiegészítő biztosítások kárkifizetése közel másfélszeresére, az előző évihez viszonyítva 45,1 százalékkal 3,3 milliárd forintra nőtt. A járasok 17,7 százalékában (31 járásban) nem volt kárkifizetés, csaknem kétharmaduknál (64,6 százalék) pedig 30 millió forint alatti kártérítést kaptak a gazdálkodók. A járasok 9,1 százalékában (16 járás, főként az Alföldön) 30–60 millió, hét járásban 60–80 millió forint közötti, nyolc járásban 80 millió forintot is meghaladó kárkifizetés történt, ez utóbbiak az Alföld és a Dunántúl déli részén találhatóak (40. ábra).

40. ábra

A KIEGÉSZÍTŐ BIZTOSÍTÁSOK KÁRKIFIZETÉSEI JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Veszélynemenkénti bontás

A veszélynemek közül a kifizetett kártérítések alapján a jégeső dominált 2021-ben, emellett jelentős kifizetések kapcsolódtak aszály- és viharkárokhoz. A virágzásnak indult gyümölcsösöket a kora tavaszi fagyok károsították, de az erre a veszélynemre kötött biztosítások csökkenése miatt a kárkifizetés tekintetében a tavaszi fagy a negyedik helyre került. A nyár folyamán többször előforduló heves zivatarok, jégeső és viharos szél nagy károkat okozott a betakarítás előtt álló növényekben, gabonáknál.

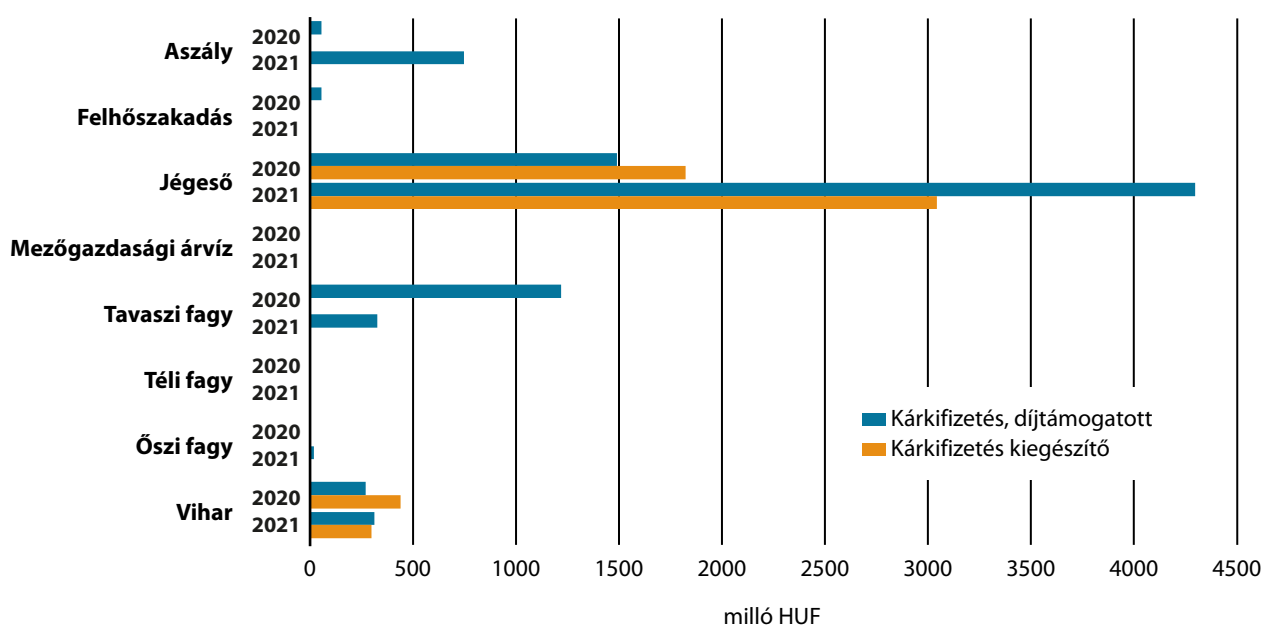
A korábbi évekhez hasonlóan legnagyobb károkat okozó jégesőnél a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás kártérítései megduplázódtak 2020-hoz képest, elérték a 7,3 milliárd forintot, ami 4,0 milliárd forinttal több az előző évi kifizetésnél. Ezt követte az aszálykár térítése 747,3 millió forintos összeggel, majd a viharkár 610,7, a tavaszi fagykár 326,3, az őszi fagy 18,2 millió forinttal. Téli fagykára egyetlen járásban történt kifizetés búza károsodására, 1,8 millió forint értékben, mezőgazdasági árvíz miatt szintén egy járásból történt kárbejelentés napraforgóra, ami után 421,2 ezer forintot térítettek. Felhőszakadásokra nem fizettek kártérítést a biztosítók a díjtámogatott biztosítások keretében (41. ábra, 8. és 9. melléklet).

A jégeső eredményezte a legnagyobb kárkifizetéseket 2021-ben.

Ugrás a 8. melléklethez

Ugrás a 9. melléklethez

41. ábra VESZÉLYNEMENKÉNTI KÁRTÉRÍTÉSI ÖSSZEGETEK A DÍJTÁMOGATOTT ÉS A KIEGÉSZÍTŐ BIZTOSÍTÁSOK ESETÉBEN 2020-BAN ÉS 2021-BEN

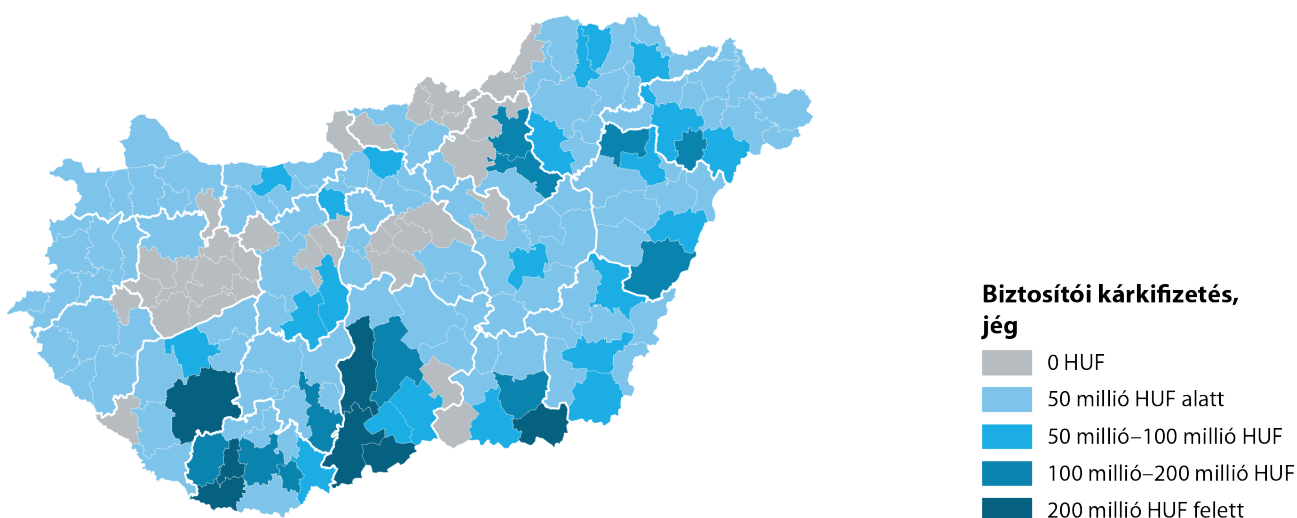

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

A 2021. évi káreseményeknél a kifizetések 81,1 százalékát jégesőkére fordították a biztosítók. Ez az arány 19,9 százalékponttal több, mint az előző évben. Hét járásban 200 millió forintot meghaladó kártérítést fizettek a biztosítók a gazdálkodóknak 2021-ben, ezek a déli országokban találhatóak: az Alföldön a Makói, Bajai, Kalocsai, Bácsalmási, valamint a Dunántúlon a Sellyei, Szentlőrinci és Kaposvári járások. Az alföldi járásokban jellemzően a káposztarepcére, a dunántúli járásokban főként a búzára, kukoricára fizették a legnagyobb összegű kártérítéseket. További 11 járásban (6,3 százalék) 100–200 millió forint közé, 22 járásban (12,6 százalék) 50–100 millió forint közé esett a kártérítés értéke. A járások több mint felében 50 millió forintnál kevesebb kárkifizetés volt, 34 járásban (19,4 százalék) pedig nem történt a jégkára biztosítói kifizetés (42. ábra).

Az összes kárkifizetés 81,1 százalékát jégesőkére fizették a biztosítók.

42. ábra

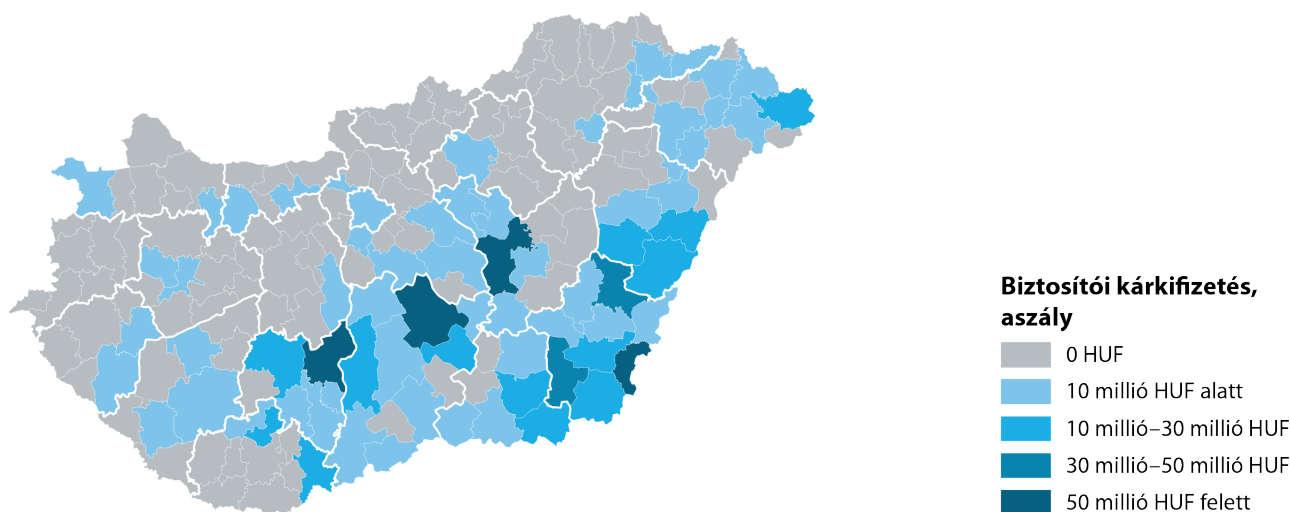
**JÉGKÁRRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN
(DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A jégeső után 2021-ben az aszály okozta a legnagyobb pusztítást, míg 2020-ban komolyabb aszálykár, amelyre díjtámogatott biztosítás keretében kártérítést fizettek, az országban csak elszórtan fordult elő. Az összes kártérítés 8,3 százalékát erre térítették a biztosítók, ami az előző évihez képest 7,2 százalékpontos növekedést jelent. A 43. ábrán jól látható, hogy komolyabb aszálykár, amelyre biztosítói kártérítést fizettek, az Alföld területén fordult elő. Jelentősebb kifizetések a kukoricát ért aszálykára történtek, a teljes összeg 88,1 százalékát, 658,3 millió forintot erre térítették a gazdáknak. A legtöbb, 200 millió forintot meghaladó kártérítést a Paksi, a Kecskeméti, a Szolnoki és a Gyulai járásokban fizették, további két alföldi járásban (Orosházi és Szeghalmi) 30–50 millió forint, 13 járásban 10–30 millió forint és 53 járásban 10 millió forint alatt alakult a kárkifizetés összege. A járások 58,9 százalékában, 103 járásban nem fizettek kártérítést aszálykára 2021-ben.

A jégeső után az aszály kártételeire fizettek leg többet a biztosítók, a teljes kártérítés 8,3 százalékát.

43. ábra

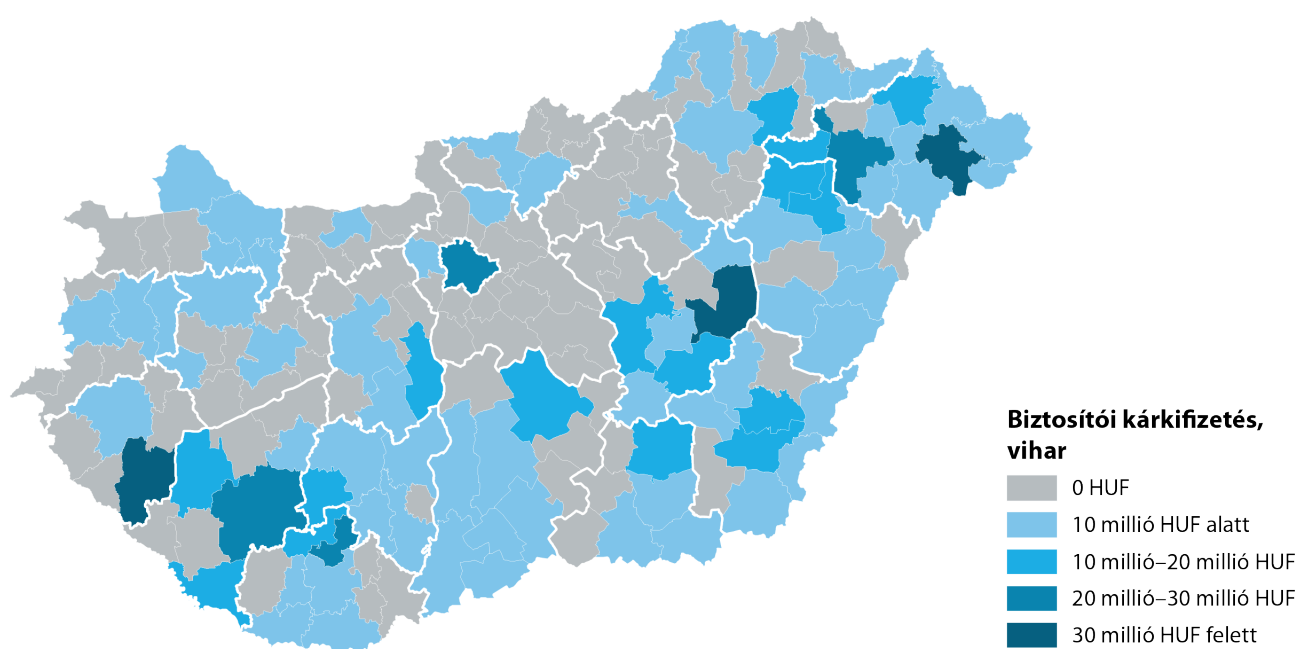
**ASZÁLYKÁRRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN
(DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A viharok 2021-ben is okoztak pusztításokat a mezőgazdaságban országszerte, főként a szántóföldi kultúrákban. A kifizetések egyharmadát napraforgóra fizették a károsult gazdáknak. Viharkárra az összes kártérítés 6,8 százalékát fordították a biztosítók, amely az előző évihez képest 6,4 százalékponttal csökkent. Három járásban, az ország különböző pontjain 30 millió forintot meghaladó kifizetésre került sor, ezek a Karcagi, a Nagykanizsai és a Mátészalkai járások. Négy járásban (2,3 százalék) 20–30 millió forint közötti, 16 járásban (9,1 százalék) 10–20 millió forintos kifizetés történt. A járások harmadában a kárkifizetés összege nem érte el a 10 millió forintot, míg a járások csaknem felében (87 járásban) nem fizettek kártérítést viharokra 2021-ben (44. ábra).

44. ábra

VIHARKÁRRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

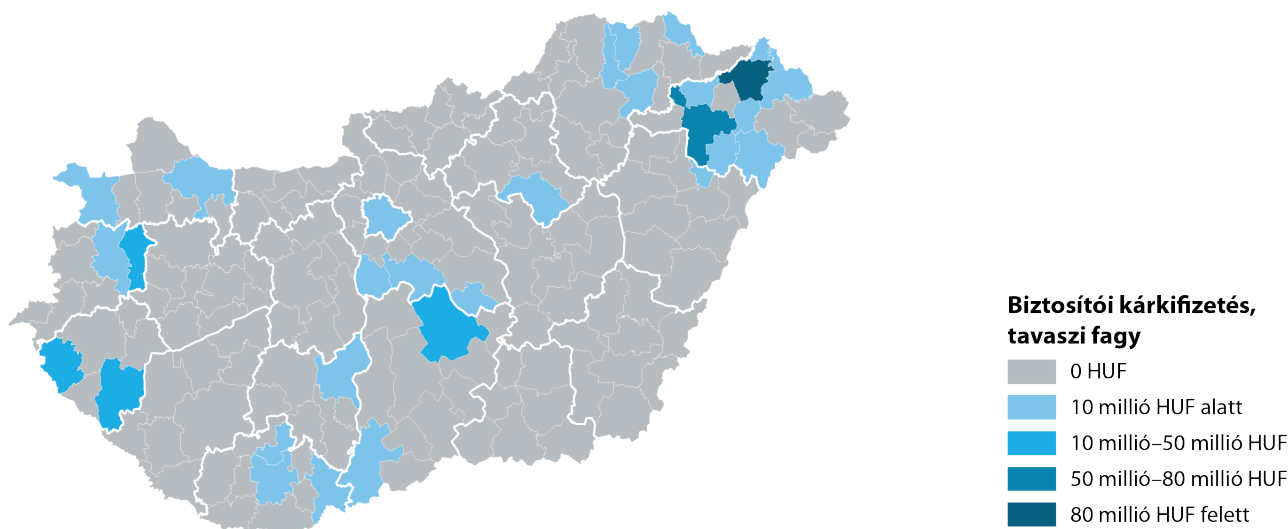
Tavaszi fagykára az összes kártérítés 3,6 százalékát fordították a biztosítók, amely az előző évihez képest 18,9 százalékponttal csökkent. A csökkenés mögött részben az ültetvények tavaszi fagybiztosításainak jelentős visszaesése áll. Tavaszi fagykár elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye alma- és meggyültetvényeiben okozott jelentős károkat, valamint a körte-, kajsz- és cseresznyeültetvényekben. A járások mindössze 17,1 százalékában került sor kártérítés folyósítására, 24 járásban ez 10 millió forint alatt maradt, négy járásban 10–50 millió forint, egy járásban (Nyíregyházi) 50–80 millió forint között alakult, egy járásában pedig (Kisvárdai) meghaladta a 80 millió forintot a kifizetés (45. ábra).

Tavaszi fagykára az ültetvényesek lényegesen kevesebb biztosítást kötöttek 2021-ben, részben emiatt csökkent a kárkifizetés.

45. ábra

TAVASZI FAGYKÁRRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Őszi fagykárra kifizetés két járásban, a Nagykállói és a Nyírbátori járásokban paprika kártételére történt 18,2 millió forint összegben, téli fagykár miatti kifizetésre pedig csupán a Putnoki járásban került sor búzára 1,8 millió forint összegben (7. és 8. melléklet). Felhőszakadássárra a II. pilléren belül nem történt kárkifizetés 2021-ben.

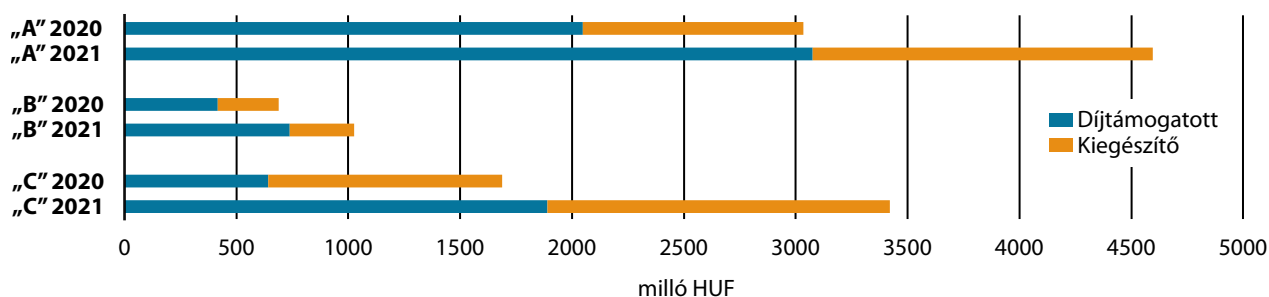
Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítási kárkifizetések összege 67,1 százalékkal nőtt az előző évhez képest. A díjtámogatott biztosítások kifizetései együttesen 83,5 százalékkal emelkedtek, ezen belül az „A” csomagbiztosítás kárkifizetése 50,1 százalékkal, a „B” típusú biztosításé 77,1 százalékkal és a „C” típusúé háromszorosára nőtt 2021-ben. A jelzett változások eredményeképpen a díjtámogatásokhoz köthető összes kártérítés több mint fele (53,9 százaléka) az „A” csomagbiztosítás keretében történt.

Mindhárom díjtámogatott biztosítási típus, valamint a kiegészítő biztosítások kártétele is emelkedett.

46. ábra

A BIZTOSÍTÓI KÁRKIFIZETÉSEK ÖSSZEGE TÍPUSONKÉNT 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

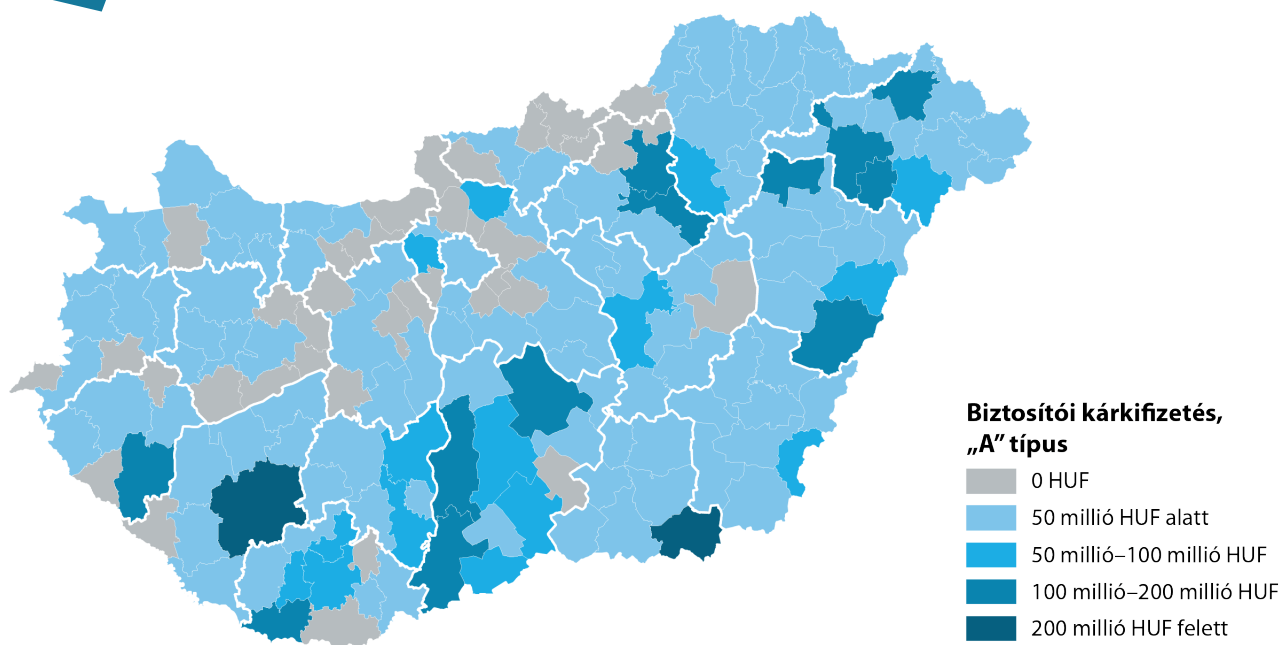
A kiegészítő biztosítások kártérítése is emelkedett 45,1 százalékkal, a növekedés mindhárom típusnál jelentkezett. Az „A” típusú biztosításhoz kötött kiegészítő biztosításoknál 54,6 százalékkal, a „B”-nél 5,7 százalékkal, a „C” típusnál 46,4 százalékkal nőtt a kárkifizetés (46. ábra).

Az „A” csomagbiztosítás és a „B” típusú biztosítás kifizetései kiegészítő biztosítással együtt másfélszeresére nőttek (51,5 százalékkal az „A”, 48,8 százalékkal a „B” típus esetében), a „C” típusú biztosítás és a hozzá kapcsolódóan kötött kiegészítő biztosítások együttes kifizetései pedig megduplázódtak, 102,7 százalékkal múlták felül az előző évi kárkifizéseket.

Az „A” típusú biztosítások (díjtámogatott és kiegészítő) kárkifizései a járások négyötödét érintették 2021-ben. Az összes járás közül 37-ben (21,1 százalék) nem fordult elő „A” típusú biztosításra történő kárkifizetés, főként az ország északi területein. További 109 járásban (62,3 százalék) a kifizetett összegek nem érték el az 50 millió forintot, 15 járásban (8,6 százalék) 50–100 millió forint között, 12 járásban 100–200 millió forint között alakultak. Legnagyobb összegű kártérítést a Makói és a Kaposvári járásokban fizettek a biztosítók, a kárkifizetés ott meghaladta a 200 millió forintot (47. ábra).

„A” típusú biztosításra legnagyobb összegű, 200 millió forintot meghaladó kártérítést a Makói és a Kaposvári járásokban fizettek a biztosítók.

47. ábra AZ „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS KÁRKIFIZETÉSEI 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

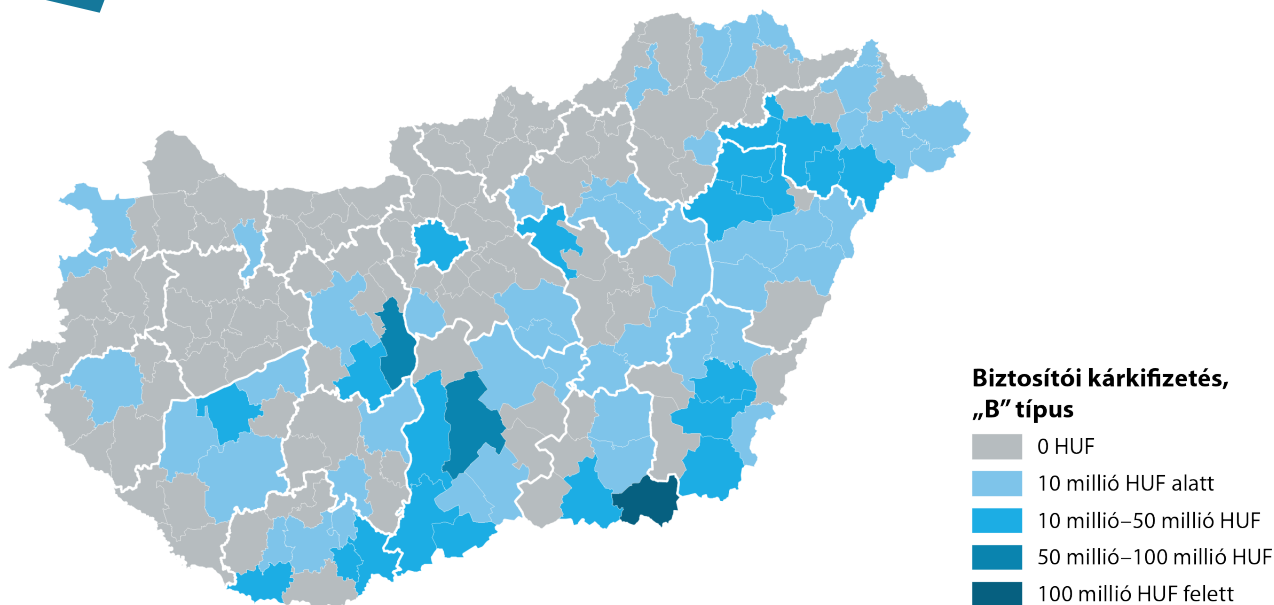

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A „B” típusú biztosítások esetében 48,8 százalékkal nőtt a kárkifizetés az előző évhez képest. A járások 58,9 százalékában, 103 járásban nem történt kárkifizetés, 27,4 százalékuknál 10 millió forint alatti összegben nyújtottak kártérítést a biztosítók. További 21 járásban (12,0 százalék) 10–50 millió forint közé esett az összes kártérítés értéke. A legnagyobb, 50 millió forintot meghaladó kártérítések kifizetésére a Kiskőrösi és Dunaújvárosi járásokban, valamint 100 millió forintot is meghaladó összegben a Makói járásban került sor 2021-ben (48. ábra).

„B” típusú biztosításra a járások 41 százalékában történt kifizetés.

48. ábra A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS KÁRKIFIZETÉSEI 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

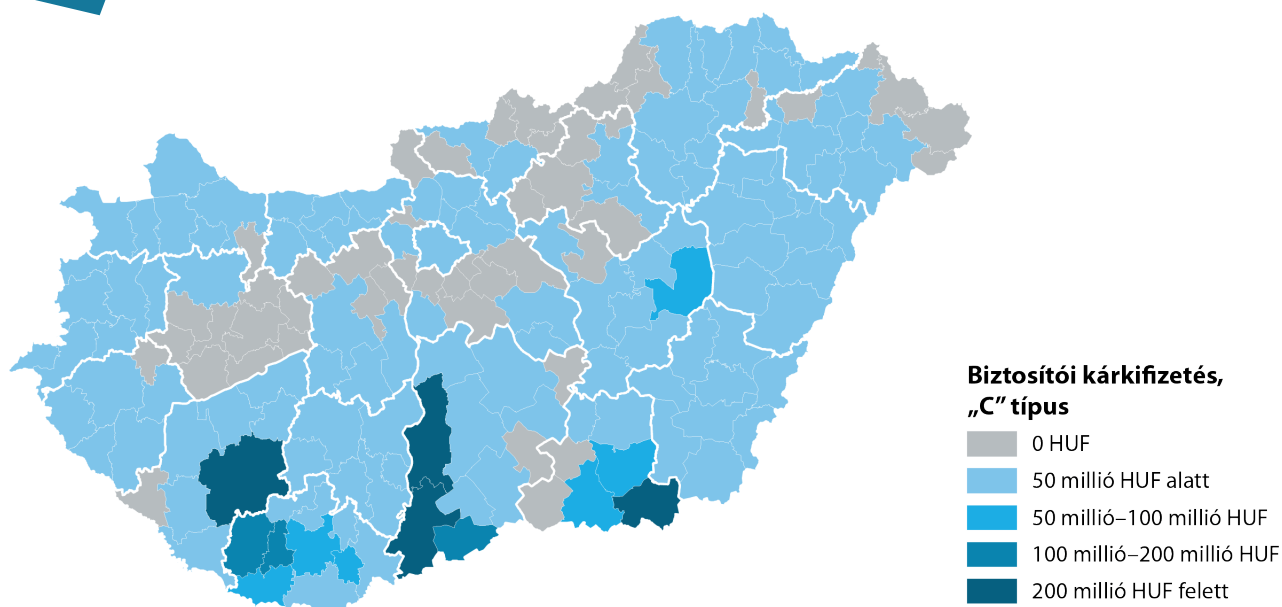

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A „C” típusú biztosításra az előző évhez képest kétszer több kártérítést fizettek ki a biztosítók 2021-ben a járások háromnegyedét érintően. A járások 27,4 százalékában, 48 járásban nem történt kifizetés, további 114 járásban (65,1 százalék) 50 millió forintnál kevesebb volt a kártérítés. Az 50 millió forintot meghaladó kárkifizetések az Alföld és a Dunántúl déli területein fordultak elő. Hat járásban (3,4 százalék) 50–100 millió forint, három járásban (1,7 százalék) 100–200 millió forint közötti kárkifizetésre került sor, a Makói, a Kalocsai, a Bajai és a Kaposvári járásokban meghaladta a 200 millió forintot (49. ábra).

„C” típusú biztosításra a legnagyobb összegű kifizetések a déli országrészekén fordultak elő.

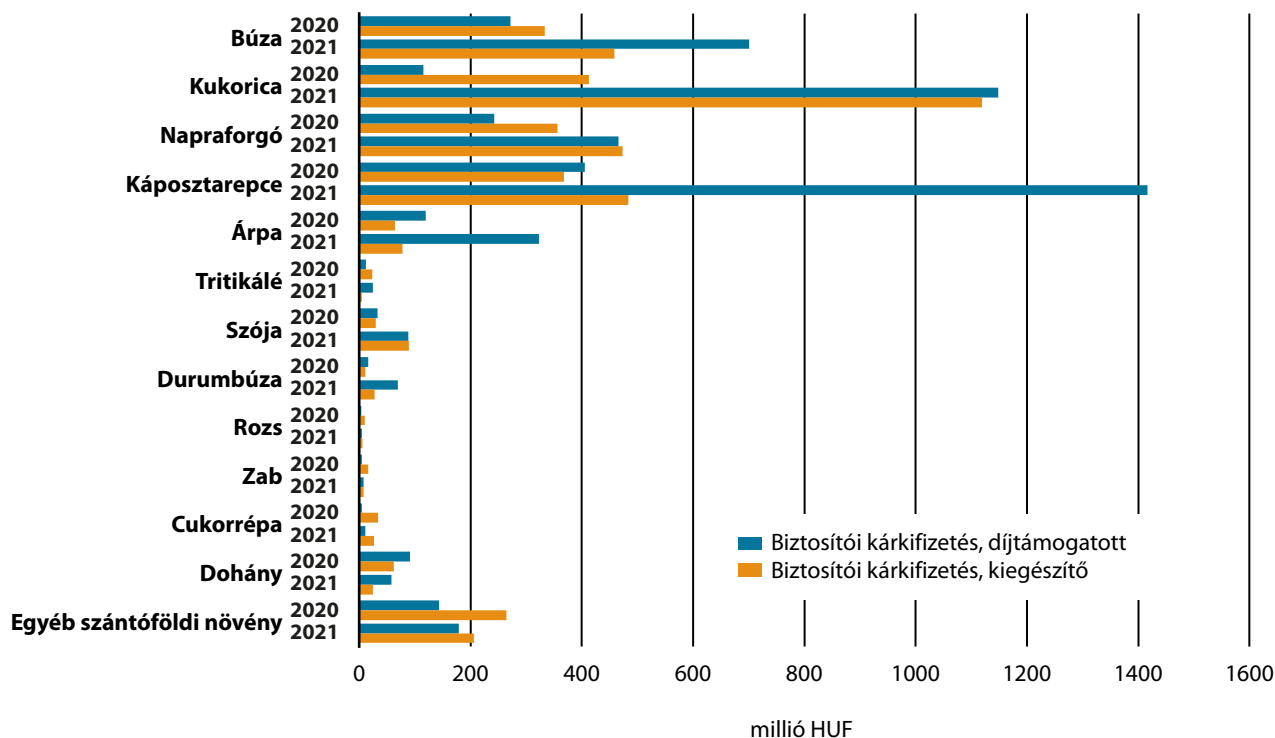
49. ábra A „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS KÁRKIFIZETÉSEI 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A főbb szántóföldi kultúrák közül a kukorica, a káposztarepce, a búza és a napraforgó kárkifizései voltak a legmagasabbak 2021-ben, amelyek együttesen a szántóföldi növénykultúrák összes kárkifizéséből 83,5 százalékkal részesedtek. Ezt követte az árpa 5,3 százalékkal és az egyéb szántóföldi növény 5,1 százalékkal. A többi szántóföldi növény együttesen 6,0 százalékos részarányt képviselt az összes szántóföldi növény kárkifizéseiből (50. ábra).

50. ábra A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK ALAKULÁSA

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyes biztosítási típusok kárkifizéseit vizsgálva megállapítható, hogy a legmagasabb összeget, 1,4 milliárd forintot az „A” típusú díjtámogatott alap- és kiegészítő biztosításnál fizettek ki kukoricára, amely 35,5 százalékos részesedést jelent az „A” kategórián belül. Az „A” biztosítási csomagban káposztarepcére jutott a kifizetések további 27,9 százaléka, napraforgóra 16,2 százalék, búzára 13,6 százalék. A „C” típusnál (díjtámogatott és kiegészítő) a kifizetésekből szintén a kukoricára fordították a legnagyobb összeget, 829,0 millió forintot, ami az összes „C” típusú kifizetésen belül 24,2 százalékot tett ki. Jelentősebb, 22,6 százalékot elérő kifizetés történt káposztarepcére ebben a kategóriában 771,4 millió forint összegben, továbbá búzára 608,8 millió forint összegben (17,8 százalék). Az egyéb szántóföldi növények részesedése a „C” csomagbiztosítás kárkifizéséből meghaladta a 10 százalékot, a napraforgóé a 8 százalékot (12. táblázat).

Az „A” típusú alap- és kiegészítő biztosítások térítésének harmadát, 1,4 milliárd forintot a kukorica kárára fizettek ki a termelőknek.

Az ültetvénykultúrákban 2021-ben lényegesen kevesebb díjtámogatott biztosítást kötöttek, mint egy évvel korábban, ami a kárkifizésekben is megmutatkozik. A díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt felére csökkent (1,5 milliárd forintról 0,7 milliárd forintra) a kárkifizetés az előző évhez képest. A tavaszi fagy komoly termés kiesést okozott elsősorban a szabolcsi almatermelő vidékeken és a meggyültetvényekben. Ennek következtében az ültetvénykultúrák közül az almánál volt a legmagasabb a kártérítés összege (díjtámogatott és kiegészítő), az összes kifizetés 40,3 százaléka, 293,2 millió forint került az almatermelő gazdaságokhoz. Jelentősen

A tavaszi fagy bár komoly termés kiesést okozott az ültetvényekben, ám a biztosításkötési hajlandóság visszaesése miatt a kárkifizés is csökkent.

károsodott még a meggy, ami után 184,4 millió forint kártérítést kaptak a biztosított gazdálkodók, a teljes ültetvényekre fizetett kártérítés 25,4 százalékát, valamint a kajszibarack, amire 69,4 millió forintot térítettek. A borszőlő és a körte aránya is meghaladta a 7 százalékot a teljes kártérítésből (51. ábra).

12. táblázat: A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK MEGOSZLÁSA BIZTOSÍTÁSI TÍPUSONKÉNT

millió HUF

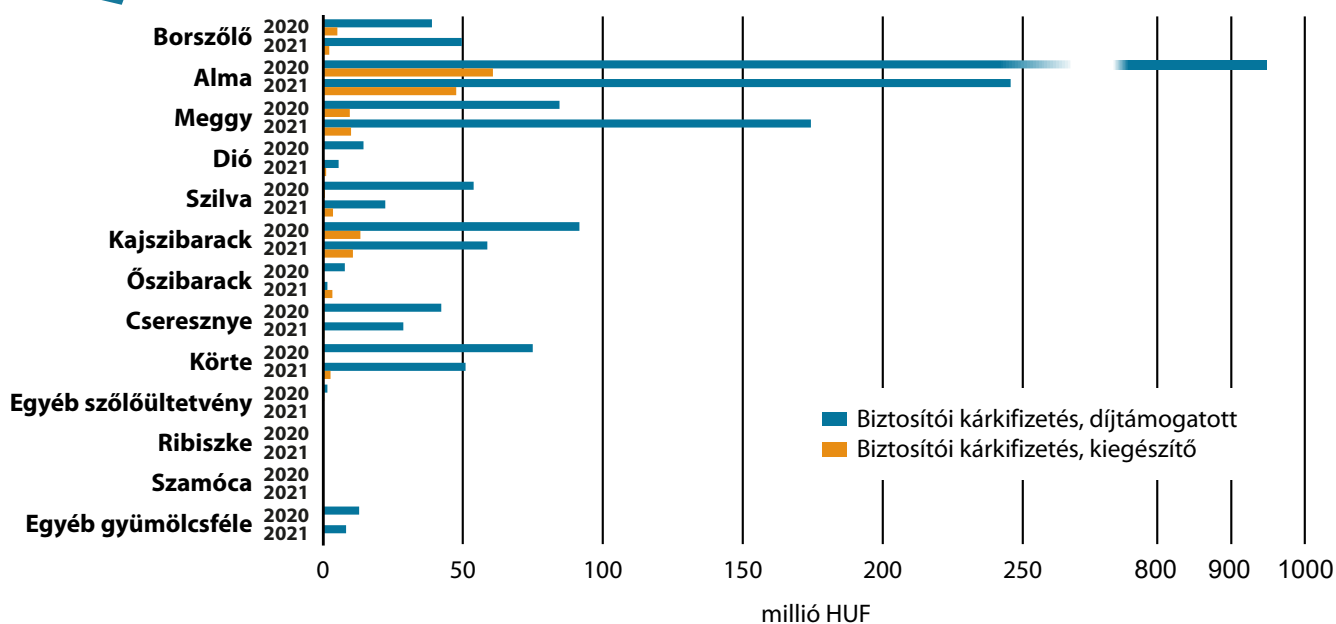
Megnevezés	Biztosítói kártérítés, díjtámogatott, 2020			Biztosítói kártérítés, kiegészítő 2020			Biztosítói kártérítés, díjtámogatott 2021			Biztosítói kártérítés, kiegészítő 2021		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Búza	206,7	0,0	65,6	212,8	0,0	120,8	281,7	0,0	419,1	268,8	0,0	189,6
Kukorica	58,4	0,0	56,8	225,4	0,0	186,9	878,8	0,0	269,6	560,0	0,0	559,4
Napraforgó	182,2	0,0	60,9	216,6	0,0	139,5	358,2	0,0	107,6	296,9	0,0	176,3
Káposztarepce	234,7	0,0	170,3	210,2	0,0	157,9	845,7	0,0	570,9	283,4	0,0	200,5
Árpa	90,8	0,0	29,0	35,7	0,0	28,8	186,7	0,0	136,1	41,6	0,0	35,9
Tritikálé	9,1	0,0	2,5	20,7	0,0	2,9	14,8	0,0	10,3	3,0	0,0	2,2
Szója	0,0	0,0	33,2	0,0	0,0	29,8	0,0	0,0	87,9	0,0	0,0	89,7
Durumbúza	16,3	0,0	0,0	2,9	0,0	7,6	16,2	0,0	53,2	7,4	0,0	19,8
Rozs	2,9	0,0	0,5	9,6	0,0	0,2	4,4	0,0	0,0	1,5	0,0	4,6
Zab	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	16,6	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	7,4
Cukorrépa	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	33,6	0,0	0,0	11,4	0,0	0,0	26,7
Dohány	0,0	0,0	91,7	0,0	0,0	62,2	0,0	0,0	58,1	0,0	0,0	24,2
Egyéb szántóföldi növény	1,1	19,8	122,6	0,1	6,4	258,5	0,5	20,7	157,8	0,7	11,7	194,0
Szántóföldi növény összesen	802,2	19,8	642,3	933,9	6,4	1 045,4	2 587,1	20,7	1 889,8	1 463,3	11,7	1 530,3

Megjegyzés: A tavaszi és az őszi takarmányborsó, a mezei borsó és a takarmánykáposzta a hasznosítási kódok alapján az egyéb szántóföldi növények közé tartozik, de köthető rá „B” biztosítás.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

51. ábra

A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK ALAKULÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az alma részesedése az „A” csomagbiztosítás kifizetéseiből jelentősen csökkent.

A biztosítási típusokat tekintve az „A” csomagbiztosítás keretében ültetvénykárokra kifizetett összeg az előző évhez képest kevesebb mint felére csökkent, 1,3 milliárd forintról 546,2 millió forintra. A csökkenés főként az alma kárkifizetésének jelentős visszaeséséből adódott. Emiatt az alma részesedése az „A” biztosítás kifizetéséből 72,5 százalékról 47,6 százalékra szűkült (13. táblázat). Az „A” típusú csomagbiztosítás keretében 2019-től a csonthéjas gyümölcsök is biztosíthatók. Ezek együttes kárkifizetése 2021-ben nagyságrendileg nem változott 2020-hoz képest, viszont arányuk az összes kifizetésen belül elérte a 40 százalékot a korábbi 18 százalékkal szemben. A meggyre 132,4 millió forint kártérítést (díjtámogatott és kiegészítő) fizettek a biztosítók a tárgyévben, ami két és félszerese az egy évvel korábbi összegnek. Az összes többi gyümölcs esetében csökkentek az „A” biztosításra kifizetett kártérítések. A kajszibarack és a körte kártérítése meghaladta a 45 millió forintot, a borszőlő és a cseresznye kártérítése pedig a 20 millió forintot. A „B” biztosításokra kifizetett kártérítés 10,7 százalékkal 180,8 millió forintra emelkedett A „B” biztosítások kártérítésének 28,7 százaléka a meggyet, 18,5 százaléka az almát termelő gazdaságokhoz került. További 17,3 százaléka a borszőlő-, 13,3 százaléka a kajszibarack-, 8,2 százaléka a szilvatermelők kárait fedezte. A körténél 13-szoros, borszőlőnél ötszörös, a kajszibarack- és őszibaracknál, szilvánál nagyjából kétszeres kártérítést fizettek a biztosítók az 2020-as évhez képest, ugyanakkor almára 33,5 millió forintot térítettek szemben az előző évi 67,8 millió forinttal.

13. táblázat: A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK MEGOSZLÁSA BIZTOSÍTÁSI TÍPUSONKÉNT

millió HUF

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2020		Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2020		Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2021		Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2021	
	A	B	A	B	A	B	A	B
Borszőlő	37,6	1,3	0,2	4,9	20,3	29,2	0,1	2,1
Alma	900,8	46,8	39,7	21,0	213,6	32,0	46,2	1,5
Meggy	51,7	32,8	0,2	9,4	126,1	48,2	6,3	3,8
Dió	6,2	8,1	0,0	0,0	5,6	0,0	1,2	0,0
Szilva	46,4	7,3	0,1	0,6	8,3	14,0	2,7	0,8
Kajszibarack	84,4	7,2	10,6	2,8	44,4	14,3	0,9	9,8
Őszibarack	5,8	2,1	0,0	0,0	1,0	0,6	0,0	3,3
Cseresznye	37,2	5,0	0,0	0,5	21,6	7,1	0,0	0,4
Körte	74,8	0,0	0,0	0,5	46,4	4,5	1,1	1,6
Egyéb szőlőültetvény	1,4	0,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Ribiszke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Szamóca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb gyümölcsféle	0,5	12,4	0,0	0,0	0,4	7,9	0,0	0,0
Ültetvény összesen	1 246,8	123,2	50,7	40,1	487,6	157,6	58,6	23,2

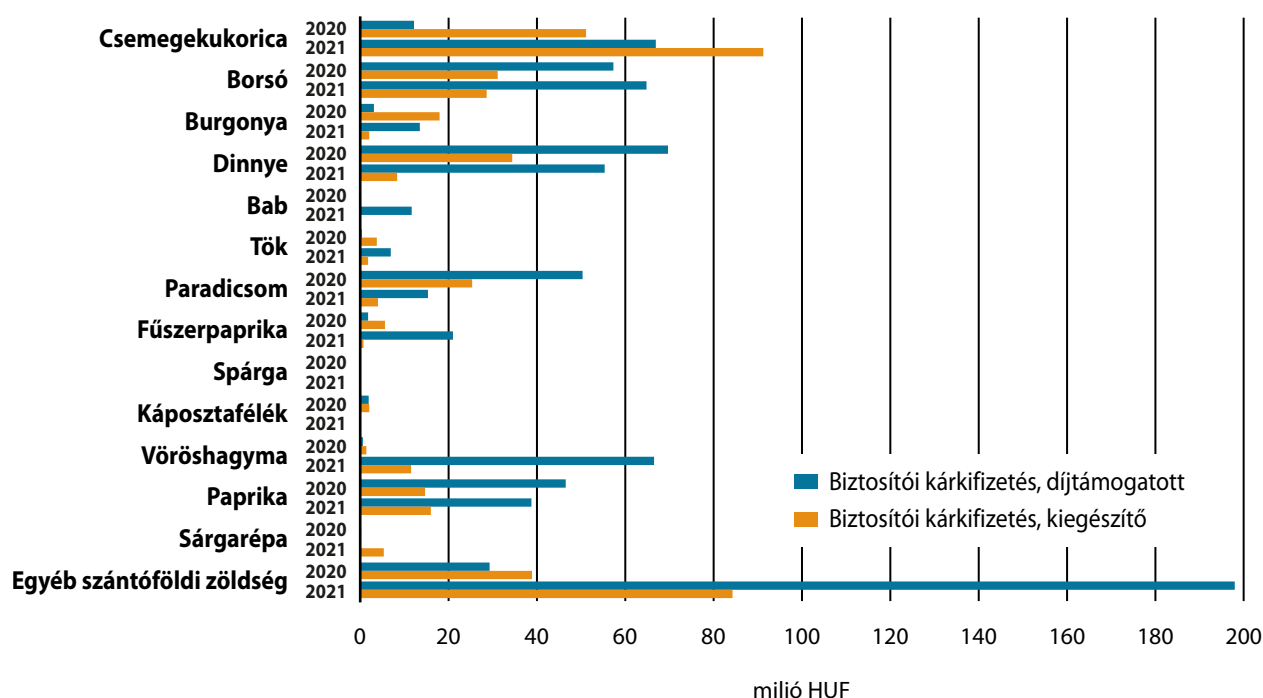
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A zöldségkultúráknál a kárkifizetések 2021-ben a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt 813,2 millió forintra, a 2020. évi másfélszeresére emelkedtek. A legnagyobb kárkifizetések az egyéb szántóföldi zöldségeknél (282,2 millió forint), a csemegekukoricánál (158,2 millió forint) és a borsónál (93,5 millió forint) fordultak elő. Ezt követte a vöröshagyma, a dinnye és a paprika 54–78 millió forint közötti kártérítéssel, majd a fűszerpaprika, a paradicsom, a burgonya, a bab, a tök és a sárgarépa kárkifizetései 5–22 millió forinttal (52. ábra).

A zöldségkultúrák kárkifizetése másfélszeresére emelkedett 2021-ben.

52. ábra

A FŐBB ZÖLDSÉGGULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK ALAKULÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyes zöldségkultúráknál a kifizetett kártérítési összeg a díjtámogatott „B” típusnál 558,9 millió forint volt, ami az előző évi összegnek a duplája. A „B” típushoz kapcsolódó kiegészítő biztosítás kifizetése kismértékben, 12,0 százalékkal nőtt, az előző évi 227,0 millió forintról 254,2 millió forintra (14. táblázat).

14. táblázat: A FŐBB ZÖLDSÉGGULTÚRÁKRA KIFIZETETT KÁRTÉRÍTÉSEK ALAKULÁSA A „B” BIZTOSÍTÁSI TÍPUSNÁL

millió HUF

Megnevezés	Biztosítói kárfizetés, díjtámogatott, 2020	Biztosítói kárfizetés, kiegészítő, 2020	Biztosítói kárfizetés, díjtámogatott, 2021	Biztosítói kárfizetés, kiegészítő, 2021
Csemegekukorica	12,2	51,2	66,9	91,3
Borsó	57,3	31,2	64,9	28,6
Burgonya	3,1	18,0	13,5	2,1
Dinnye	69,7	34,4	55,3	8,3
Bab	0,0	0,1	11,7	0,0
Tök	0,4	3,7	7,0	1,8
Paradicsom	50,4	25,3	15,4	4,1
Fűszerpaprika	1,8	5,6	21,0	0,8
Spárga	0,0	0,0	0,0	0,0
Káposztafélék	1,9	2,1	0,0	0,0
Vöröshagyma	0,7	1,4	66,6	11,5
Paprika	46,5	14,7	38,7	16,1
Sárgarépa	0,0	0,3	0,0	5,4
Egyéb szántóföldi zöldség	29,3	39,0	197,9	84,3
Szántóföldi zöldség összesen	273,2	227,0	558,9	254,2

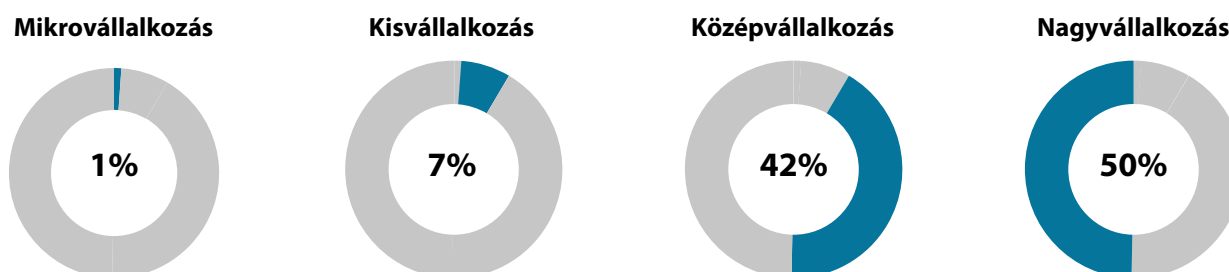
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlásában az előző évhez képest átrendeződések történtek: nőtt a nagyvállalkozások részesedése 14,2 százalékponttal, míg a kis-, a mikro- és a középvállalkozások részaránya csökkent. Ezzel a nagyvállalkozások átvették a vezető szerepet, a legnagyobb kárkifizetési összeggel, a teljes biztosítói kifizetés 49,7 százalékaival rendelkeztek az összes méretkategória közül 2021-ben. A középvállalkozások kárkifizetéséből való részesedése 44,9 százalékról 41,8 százalékra csökkent. A kisvállalkozások aránya a kifizetéseken belül 9,5 százalékponttal 7,4 százalékra, a mikrovállalkozásoké 1,5 százalékponttal 1,1 százalékra csökkent (53. ábra).

A nagyvállalkozások kapták a díjtámogatott biztosítások kárkifizésének felét 2021-ben.

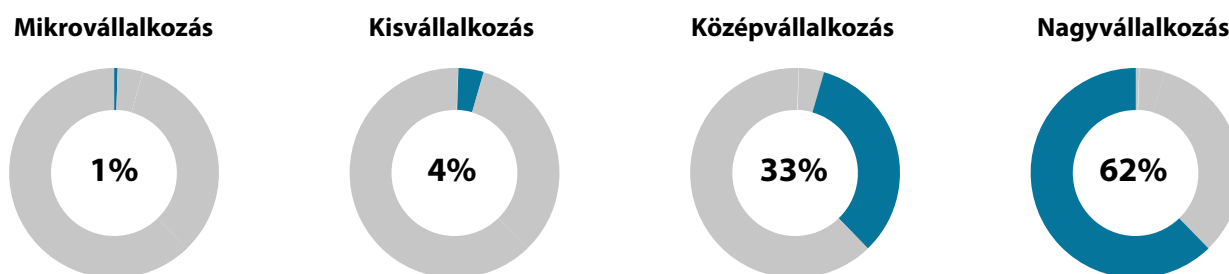
53. ábra DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK KÁRKIFIZETÉSEINEK MEGOSZLÁSA MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A kiegészítő biztosítások kárkifizéseinél a középvállalkozások részesedése nőtt 1,7 százalékponttal, míg a nagyvállalkozásoké 0,2 százalékponttal, a mikrovállalkozásoké 0,3 százalékponttal, a kisvállalkozások aránya pedig 1,2 százalékponttal mérséklődött az előző évihez képest 2021-ben (54. ábra).

54. ábra KIEGÉSZÍTŐ BIZTOSÍTÁSOK KÁRKIFIZETÉSEINEK MEGOSZLÁSA MÉRETKATEGÓRIA SZERINT 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kárhányadok

Biztosítási típusonként

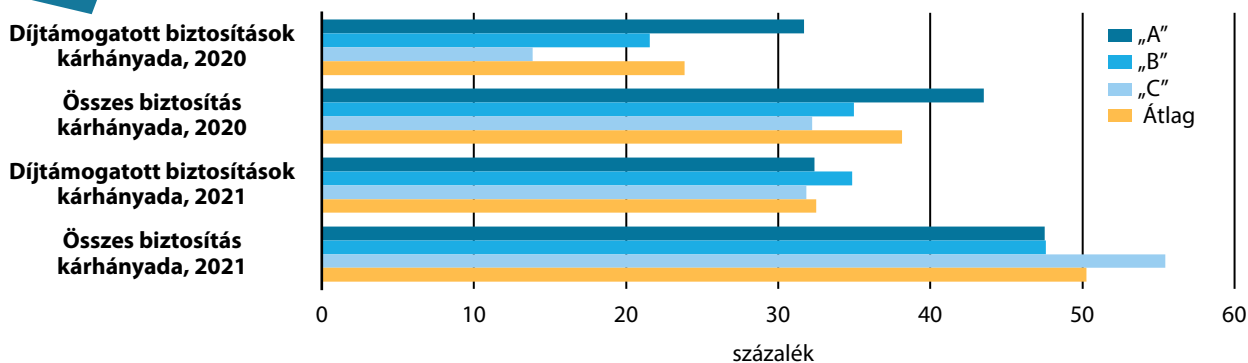
A díjtámogatott és kiegészítő biztosítás együttesen számított kárhányada 2021-ben átlagosan az előző évi 38,2 százalékról 50,3 százalékra nőtt. A díjtámogatott biztosítások kárhányada mindegyik biztosítási típusnál emelkedett, de eltérő mértékben. Az „A” típusú biztosításnál a kárhányad csak csekély mértékben, 31,7 százalékról 32,4 százalékra változott, míg a „B”

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások kárhányada 12,1 százalékponttal 50,3 százalékra nőtt.

típusú biztosításnál 21,6 százalékról 34,9 százalékra, a „C” típusú biztosításnál 13,9 százalékról 31,8 százalékra nőtt az aktuális évben (55. ábra).

55. ábra KÁRHÁNYADOK ALAKULÁSA BIZTOSÍTÁSI TÍPUSONKÉNT 2021-BEN

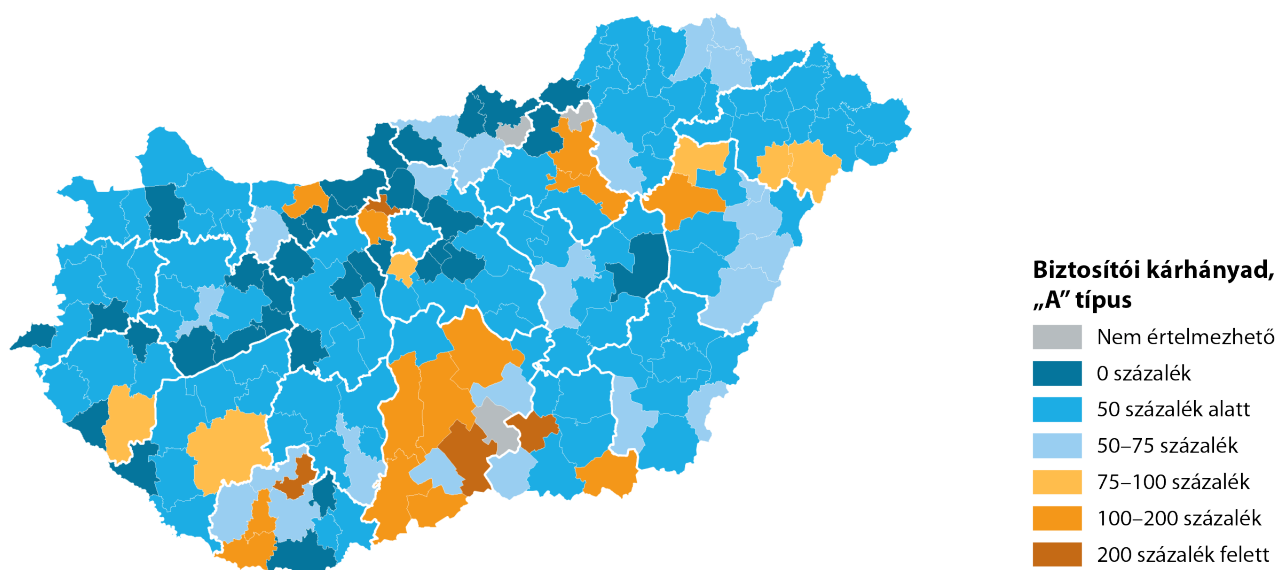
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Járásonkénti bontás

A kárhányadok területi alakulása nagyon fontos a biztosítók számára a bonus-malus rendszer kialakításában⁸. A térképeken látható, hogy a 2021. évi időjárás az ország néhány területén okozott jelentősebb károkat. Az „A” típus esetében a legmagasabb, 100 százalékot meghaladó kárhányaddal rendelkező járások száma emelkedett az előző évhez képest. Nagyobb kárhányadok főként a Duna-Tisza köze, a Dunántúl déli része és Észak-Magyarország egyes járásai-ban jelentkeztek (56. ábra).

Az „A” típusú biztosítás esetében nőtt a magasabb, 100 százalék feletti kárhányaddal rendelkező járások száma.

56. ábra KÁRHÁNYADOK JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA AZ „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS ESETÉN 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Megjegyzés: A szürke színnel jelzett járásokban nem kötöttek „A” típusú biztosítást 2021-ben.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

⁸ Ha egy járás sorozatosan kedvezőtlen (75 százalék feletti) kárhányadokat produkál, a biztosítók az adott járásban várhatóan emelni fogják a díjakat, hogy csökkentse az adott járás kárhányadát, és hozzáigazítsák a biztosítások díját a kárkifizetésekhez. Emellett azonban egy-egy járás egy-egy éves kárhányadának drasztikus eltérése az éves országos kárhányadtól nem jelent extrém esetet: a biztosítói működés lényegéhez tartozik, hogy a veszélyközösségtől összegyűjtött biztosítási díjakat az adott évben éppen károsodó termelő vagy járás kapja meg, amelynek kárhányada így természetesen jóval meghaladhatja nemcsak a 75, hanem a 100 százalékot is.

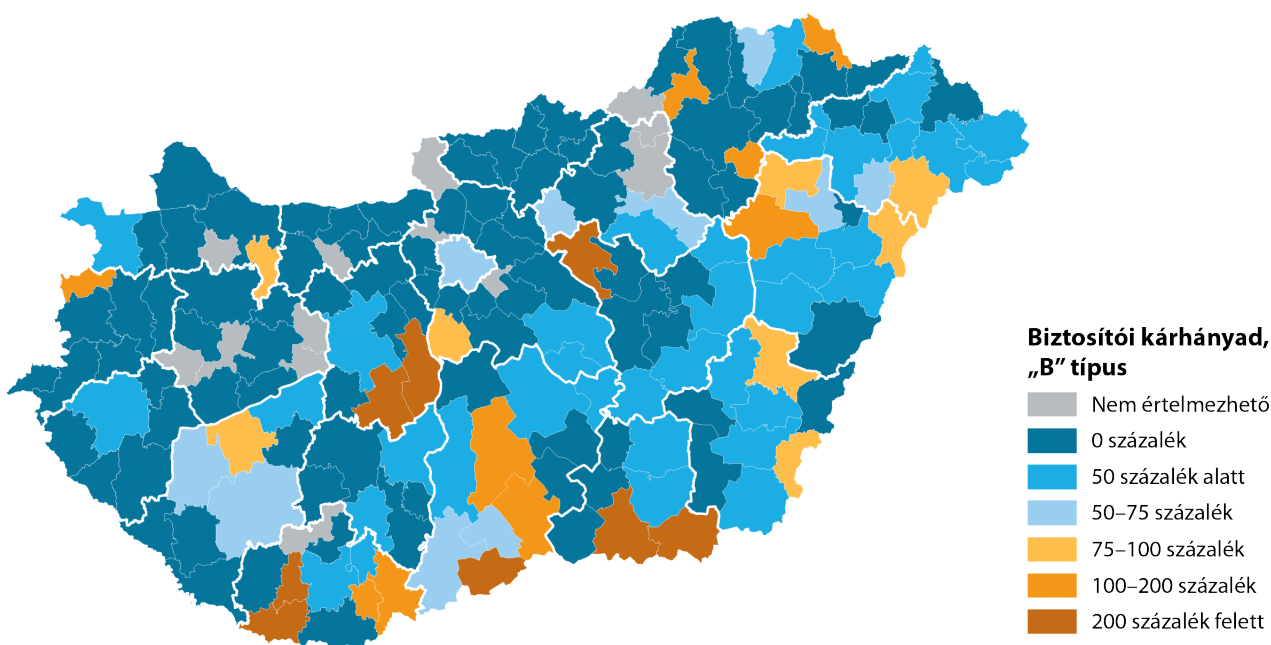
Négy járásban (Kiskunhalasi, Kisteleki, Komlói és Pilisvörösvári) keletkezett 200 százaléknál magasabb kárhányad, további 13 járásban 100–200 százaléknál magasabb, 6 járásban 75–100 százaléknál magasabb és 23 járásban 50–75 százaléknál magasabb kárhányadokról beszélhetünk. A járások több mint felénél (92 járás) 50 százaléknál kisebb kárhányadok keletkeztek, 34 járásban pedig nem volt kár 2021-ben.

A „B” típusú biztosításoknál az 50 százaléknál magasabb kárhányaddal rendelkező járások száma emelkedett 2021-ben. Az előző évi 5 járáshoz képest 8 járásban keletkezett 200 százaléknál magasabb kárhányad, a 100–200 százaléknál magasabbak száma 4-ről 9-re, a 75–100 százaléknál magasabbaké 7-ről 8-ra, az 50–75 százaléknál magasabbaké 7-ről 10-re nőtt. A járások egyötödében (37 járás) nem érték el az 50 százaléknál magasabbat, a járások felében pedig (90 járás) nem keletkezett kár 2021-ben (57. ábra).

A „B” és „C” típusú biztosítások esetében is nőtt az 50 százaléknál magasabb kárhányadú járások száma.

57. ábra

KÁRHÁNYADOK JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS ESETÉN 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

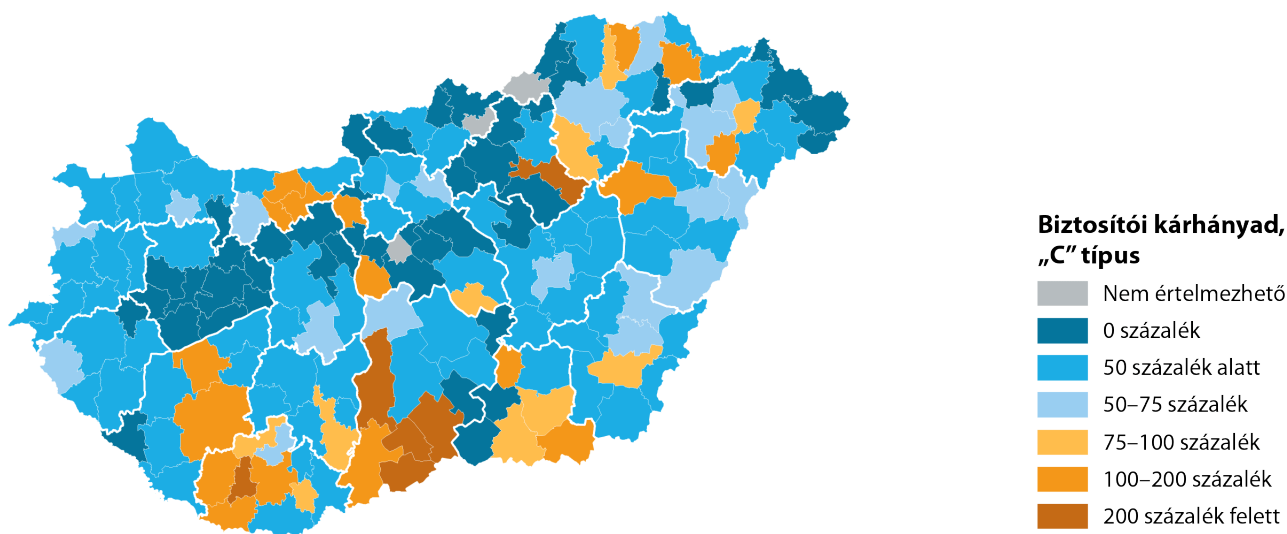
Megjegyzés: A sötét színnel jelzett járásokban nem kötöttek „B” típusú biztosítást 2021-ben.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A „C” típusú biztosítási kategóriában az 50 százaléknál magasabb kárhányadú járások számában minden kategória esetében növekedés történt 2021-ben. Nagyobb kárhányadok az ország déli területein, a Dunántúlon, valamint az északi, északkeleti országrészben több helyen szóróványosan fordultak elő. A kárhányad 6 járásban meghaladta a 200 százaléknál magasabbat, további 17 járásban 100–200 százaléknál magasabb, 10 járásban 75–100 százaléknál magasabb, 20 járásban 50–75 százaléknál magasabb kárhányadról számolhatunk be. A járások 42,3 százalékában (74 járás, szemben az előző évi 96-tal) a kárhányad nem érte el az 50 százaléknál magasabbat, míg a járások negyedében nem történt kárkifizetés, a kárhányad nulla volt 2021-ben (58. ábra).

58. ábra

KÁRHÁNYADOK JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA A „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁS ESETÉN 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

Megjegyzés: A szürke színnel jelzett járásokban nem kötöttek „C” típusú biztosítást 2021-ben.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

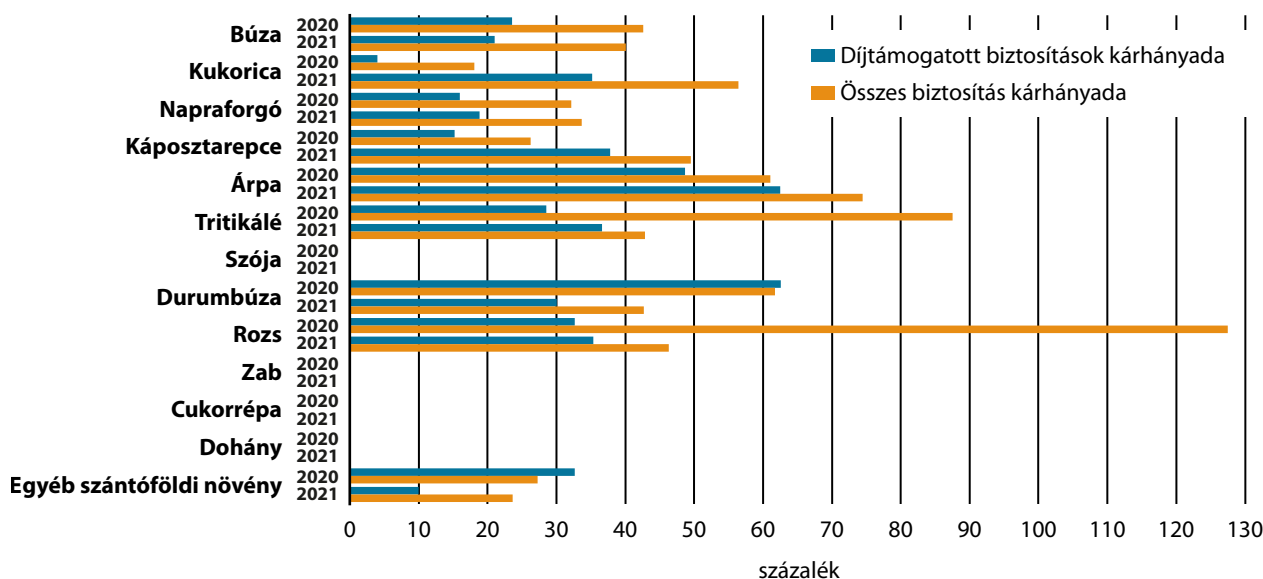
Ágazatonkénti bontás

Az „A” típusú biztosításnál a szántóföldi növénykultúrák mindegyikénél 100 százalék alatt maradtak a kárhányadok. Az előző évhez képest érdemi csökkenés történt a rozs, a tritikálé és a durumbúza kárhányadában. Legmagasabb kárhányada az árpának volt, 74,5 százalék, majd a kukorica következett 56,5 százalékkal. A búza, a káposztarepce, a tritikálé, a durumbúza és a rozs kárhányada 40–50 százalék közé esett, a napraforgóé 33,7 százalékot ért el az aktuális évben (59. ábra).

Minden szántóföldi növénykultúra kárhányada 100 százalék alatt maradt az „A” biztosításnál.

59. ábra

A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI A II. PILLÉRBEN „A” TÍPUS ESETÉBEN

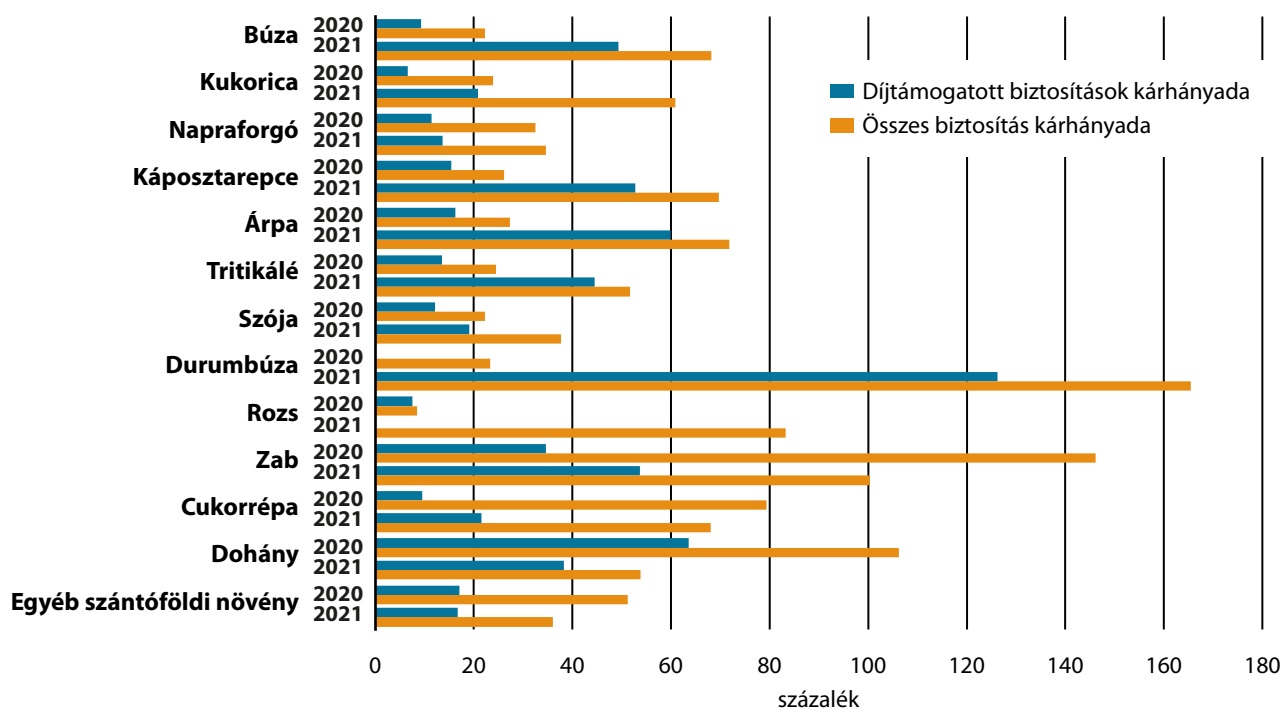

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

A „C” típusú biztosításnál az előző évhez képest a biztosítások kárhányada a zab, a cukorrépa, a dohány és az egyéb szántóföldi növény kivételével nőtt. A legnagyobb kárhányaddal a durumbúza (165,5 százalék) és a zab (100,3 százalék) rendelkezett. Ezt követte a rozs 83,2 és az árpa 71,9 százalékos értékkel. A legnagyobb területen termesztett növények közül a kukorica kárhányada az előző évi 23,9 százalékról 60,9 százalékra, a búzáé 22,2 százalékról 68,1 százalékra emelkedett. A napraforgó alig változott, 32,5-ről 34,6 százalékra nőtt, ezzel a legalacsonyabb kárhányadú szántóföldi növény volt 2021-ben (60. ábra).

A „C” biztosításnál legnagyobb kárhányaddal a durumbúza és a zab rendelkezett.

60. ábra A FŐBB SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI A II. PILLÉRBEN „C” TÍPUS ESETÉBEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

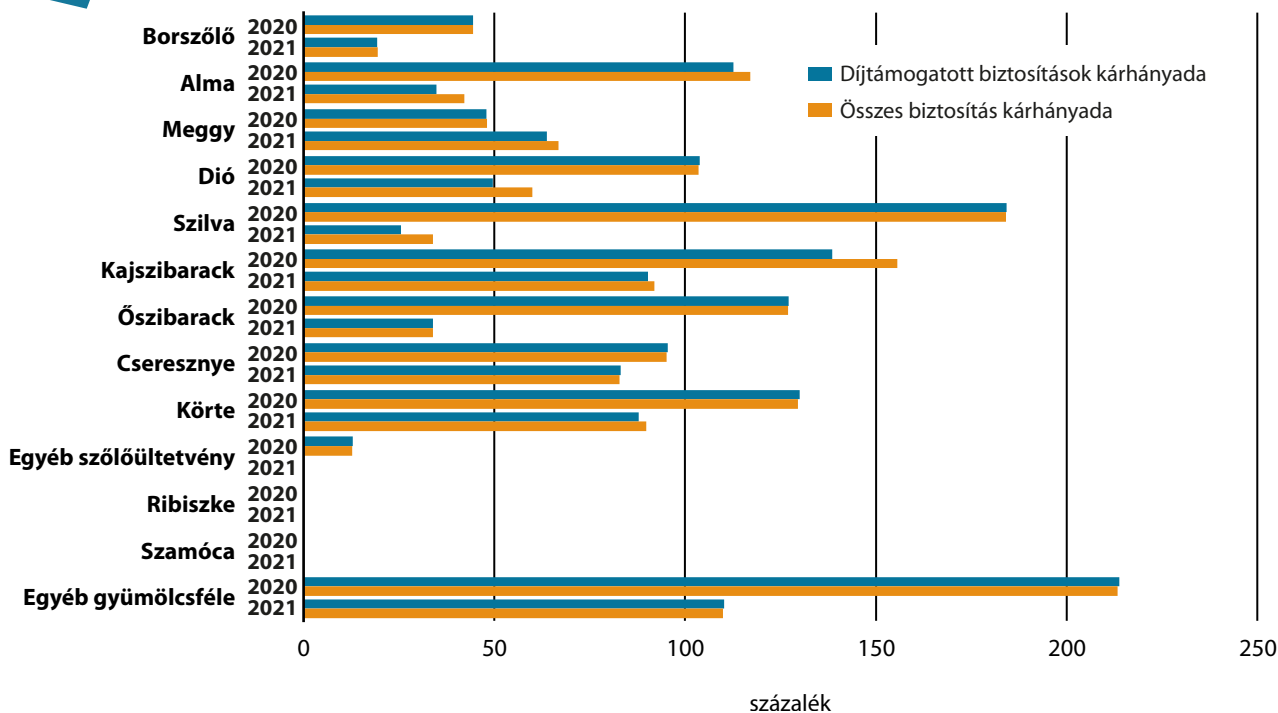
A főbb ültetvénykultúrák köre az „A” típuson belül kibővült 2019-ben a csonthéjas gyümölcsökkel. A 2020. évi kárhányadokban történt növekedés után 2021-ben a meggy kivételével minden gyümölcsfaj kárhányada csökkent. Legnagyobb visszaesés a szilvánál mutatkozott, ahol a kárhányad 184,1 százalékról 34,0 százalékra zuhant, de jelentős volt az egyik legnagyobb területen termesztett almánál is, amelynek kárhányada 117,0-ről 42,1 százalékra esett vissza. Legnagyobb kárhányaddal az egyéb gyümölcsfélék (109,9 százalék) és a kajszibarack (92,0 százalék) bírt, de 80 százalék feletti kárhányada volt a körtének és a cseresznyének is (61. ábra).

Az „A” típusú biztosítás esetében a meggy kivételével minden ültetvénykultúra kárhányada csökkent 2021-ben.

A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a „B” típusú biztosítás esetében az előző évhez képest ingadoztak. Nem volt kárkifizetés, így nullára esett vissza a dió kárhányada az előző évi 64,2 százalékról és az egyéb szőlőültetvényeké 21,5 százalékról. Csökkent még az egyéb gyümölcsfélék és az alma kárhányada. Jelentősebb növekedés történt a borszóló (8,3 százalékról 45,1 százalékra), a szilva (23,9 százalékról 50,5 százalékra), a körte (2,0 százalékról 24,7 százalékra) és a meggy (30,0 százalékról 51,4 százalékra) kárhányadának alakulásában (62. ábra).

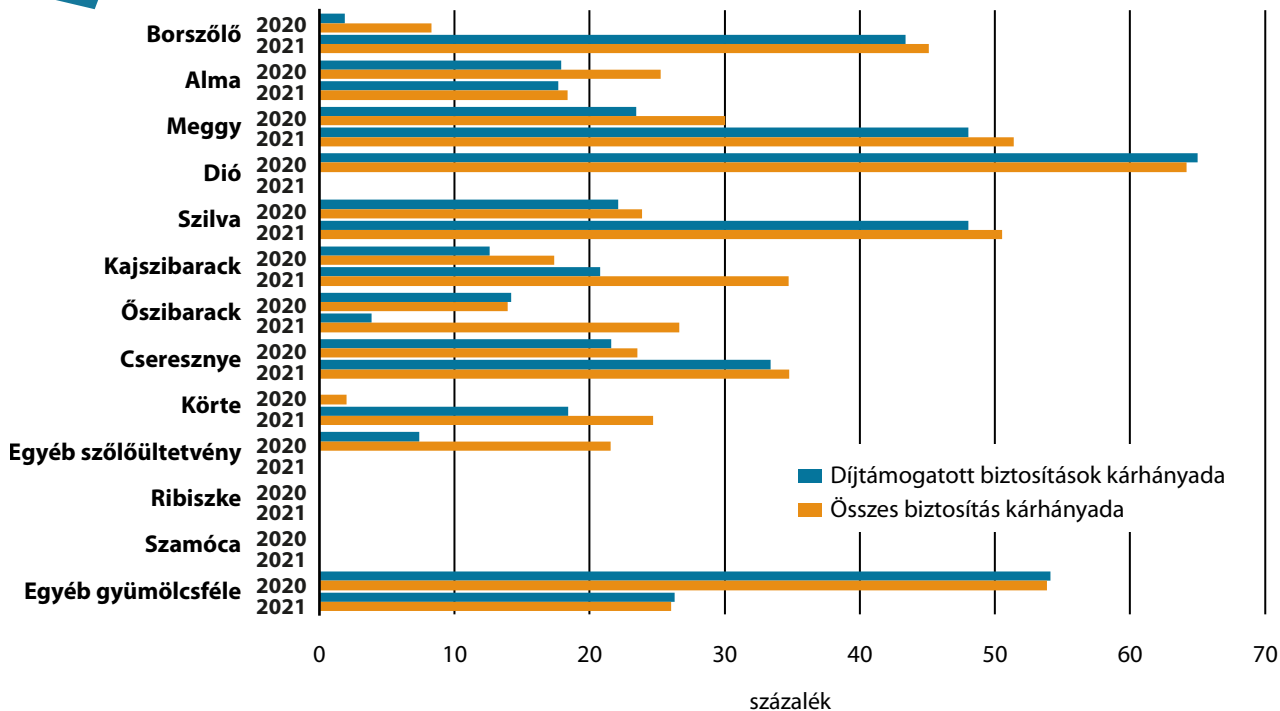
A „B” biztosításoknál az ültetvények közül a borszóló, a szilva és a meggy kárhányada jelentősen nőtt, meghaladva a 45 százalékot.

61. ábra FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI A II. PILLÉRBEN AZ „A” TÍPUS ESETÉBEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

62. ábra A FŐBB ÜLTETVÉNYKULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI A II. PILLÉRBEN A „B” TÍPUS ESETÉBEN

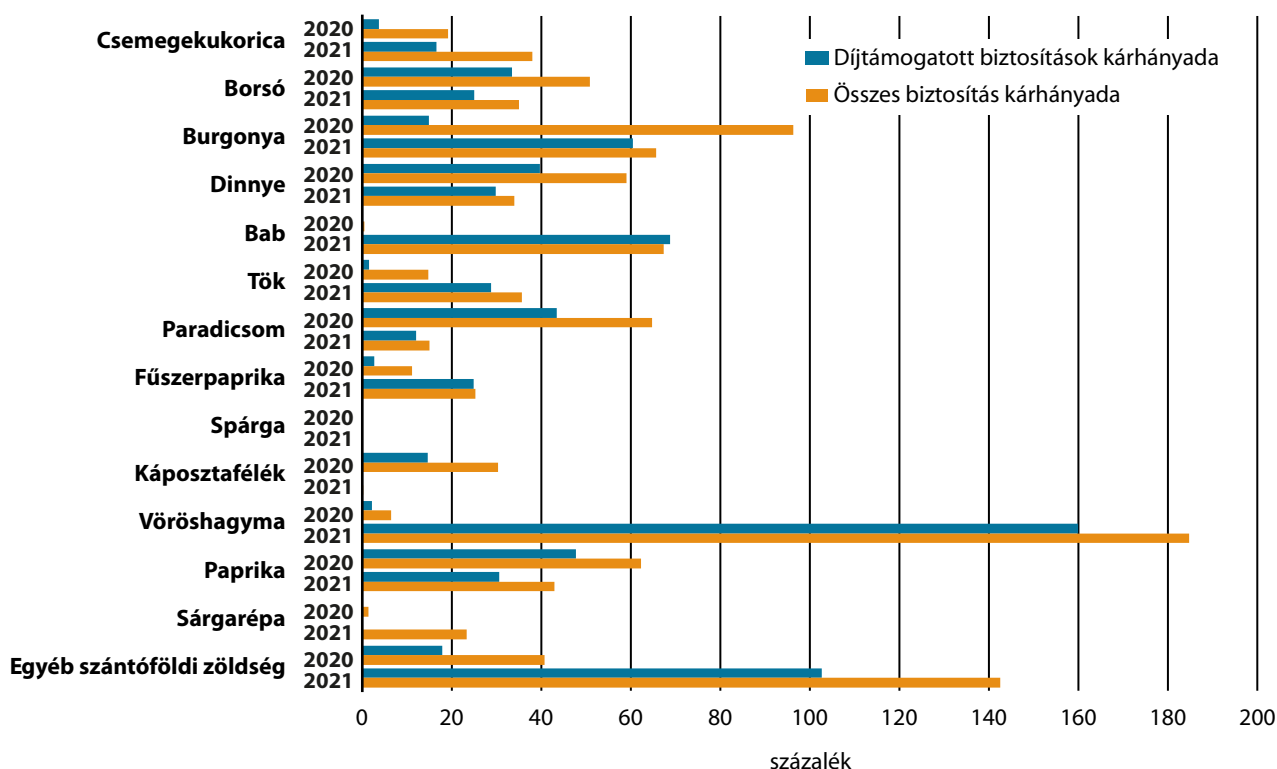

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A főbb zöldségkultúráknál „B” típusú biztosítás esetében az előző évhez képest a vöröshagyma kárhányada 6,4 százalékról 184,7 százalékra nőtt, ezzel a legmagasabb kárhányadú zöldség lett 2021-ben. Emellett az egyéb szántóföldi zöldségek kárhányada emelkedett 100 százalék fölé, 40,8 százalékról 142,6 százalékra nőtt. Őket követte a bab 67,4 százalékkal (ami egy évvel korábban 0,5 százalék volt), majd a burgonya 65,7 és a paprika 43,0 százalékkal. A csemegekukorica, a dinnye és a tök kárhányada 30–40 százalék közé esett. Jelentősen csökkent a paradicsom kárhányada 64,8 százalékról 15,0 százalékra (63. ábra).

A zöldségkultúrák közül legmagasabb, 185 százalékos kárhányaddal a vöröshagyma rendelkezett 2021-ben.

63. ábra A FŐBB ZÖLDSÉGGULTÚRÁK KÁRHÁNYADAI A II. PILLÉRBEN A „B” TÍPUS ESETÉBEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

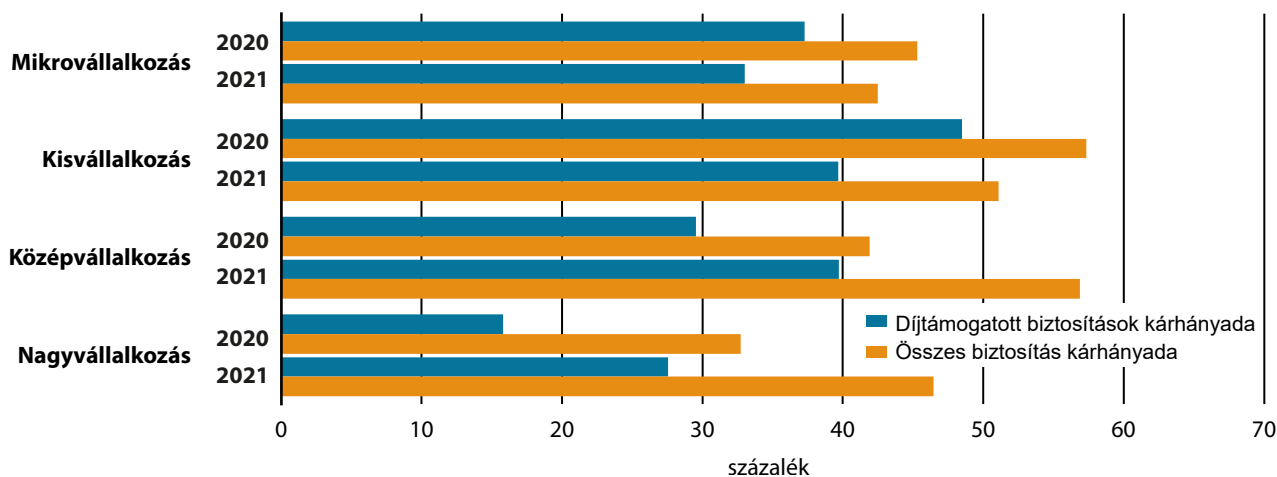
Méret szerinti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes kárhányada a mikrovállalkozásoknál 45,3-ról 42,5 százalékra, a kisvállalkozásoknál 57,3-ról 51,1 százalékra csökkent az előző évhez képest. A közép- és nagyvállalkozások kárhányada viszont jelentősen megemelkedett, 15, illetve 14 százalékponttal, így 2021-ben már nem a kisvállalkozások rendelkeztek a legnagyobb arányokkal, hanem a középvállalkozások, melyek kárhányada elérte az 56,9 százalékot. A nagyvállalkozások a korábbi utolsó helyről a harmadikra kerültek 46,5 százalékos kárhányadukkal (64. ábra).

A közép- és nagyvállalkozások kárhányada jelentősen megemelkedett 2021-ben.

64. ábra

A KÁRHÁNYADOK MÉRETKATEGÓRIÁNKÉNTI ALAKULÁSA A II. PILLÉR BEN 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Biztosítási díjak változása

A biztosítási díjak kulcstényezőt jelentenek úgy a biztosításkötési hajlandóság tekintetében, mint a biztosítói kárhányadok alakulásában. Ennek megfelelően a következőkben bemutatjuk, hogy az egyes ágazatok esetében milyen biztosítási díjtételekkel⁹ találkozhattak a termelők, és milyen változások következtek be 2020 és 2021 között az egyes biztosítási típusok között.

A szántóföldi növényekre kötött „A” típusú díjtámogatott biztosítások díjtétele 2,0–5,5 százalék, a kiegészítő biztosításoké 0,04–0,06 százalék közé esett. A díjtámogatott biztosítások díjtétele minden kultúra esetében nőtt, a kiegészítő biztosítások díjtétele viszont minden kultúránál csökkent. A legnagyobb területen termesztett búza, kukorica, napraforgó és káposztarepce díjtámogatott biztosításának díjtételei 5,8–8,8 százalékkal emelkedtek, kiegészítő biztosításuk díjtételei 79,9–85,7 százalékkal csökkentek (65. ábra).

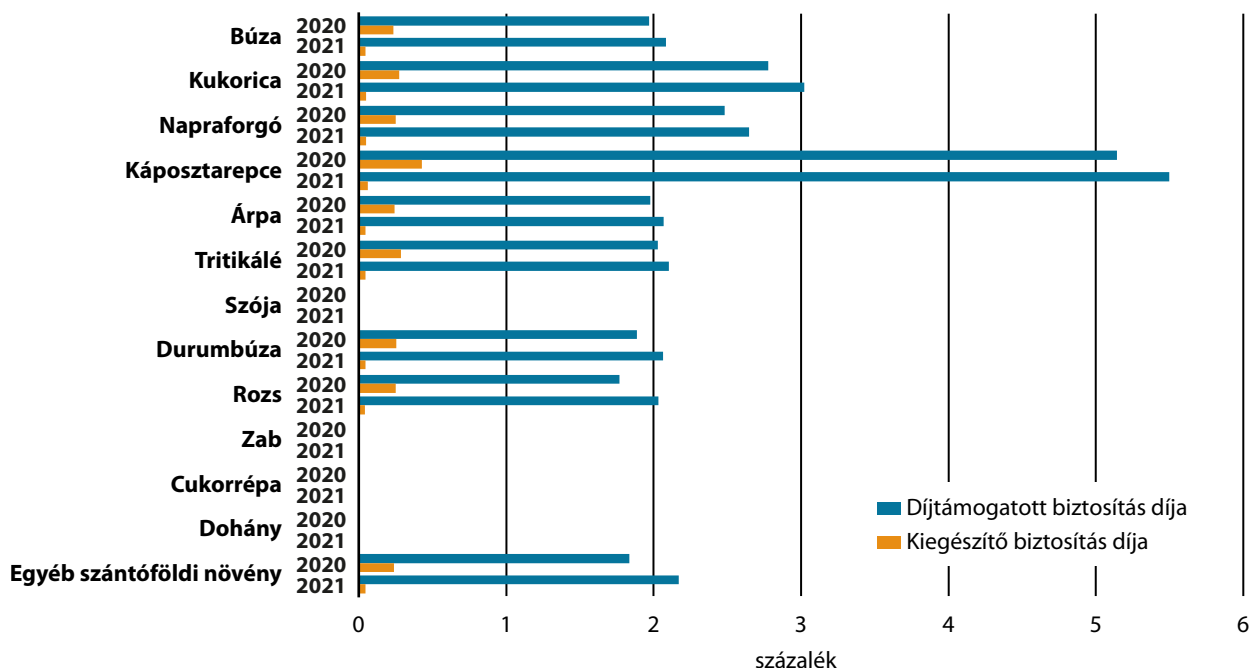
A szántóföldi növényekre kötött „A” típusú biztosítások alapidjételei nőttek, kiegészítő díjtételei csökkentek minden kultúránál.

A mezőgazdasági biztosításokat kínáló piaci szereplők díjtételei között, illetve az egyes növénykultúrák előző évi díjszabásaihoz képest jelentős eltérések mutatkoztak. A szántóföldi növényeknél az „A” biztosítási típus minimum- és maximumdíjtételei közeledtek egymáshoz, az egyéb szántóföldi növények kivételével minden növénykultúránál mérséklődött a különbség. A napraforgó minimumdíja nőtt legnagyobb mértékben, 75,9 százalékkal, míg maximumdíja 0,7 százalékkal csökkent. Több mint 50 százalékkal nőtt a kukorica és a káposztarepce minimumdíja is, maximumdíjuk 1,9–3,2 százalékkal emelkedett. A többi szántóföldi növény minimumdíja 19,8–41,2 százalékkal nőtt. A maximumdíjak a már említett napraforgón kívül az árpánál, a tritikálénál és a durumbúzánál csökkentek 3,4–6,5 százalékkal, a többi kultúránál jellemzően 0,6–5,5 százalékkal, az egyéb szántóföldi növényeknél 43,3 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbi maximumdíjakat (66. ábra).

A szántóföldi növényeknél az „A” biztosítási típus minimum- és maximumdíjtételei közeledtek egymáshoz.

⁹ A díjtétel a biztosított terményérték (biztosítási összeg) meghatározott százaléka.

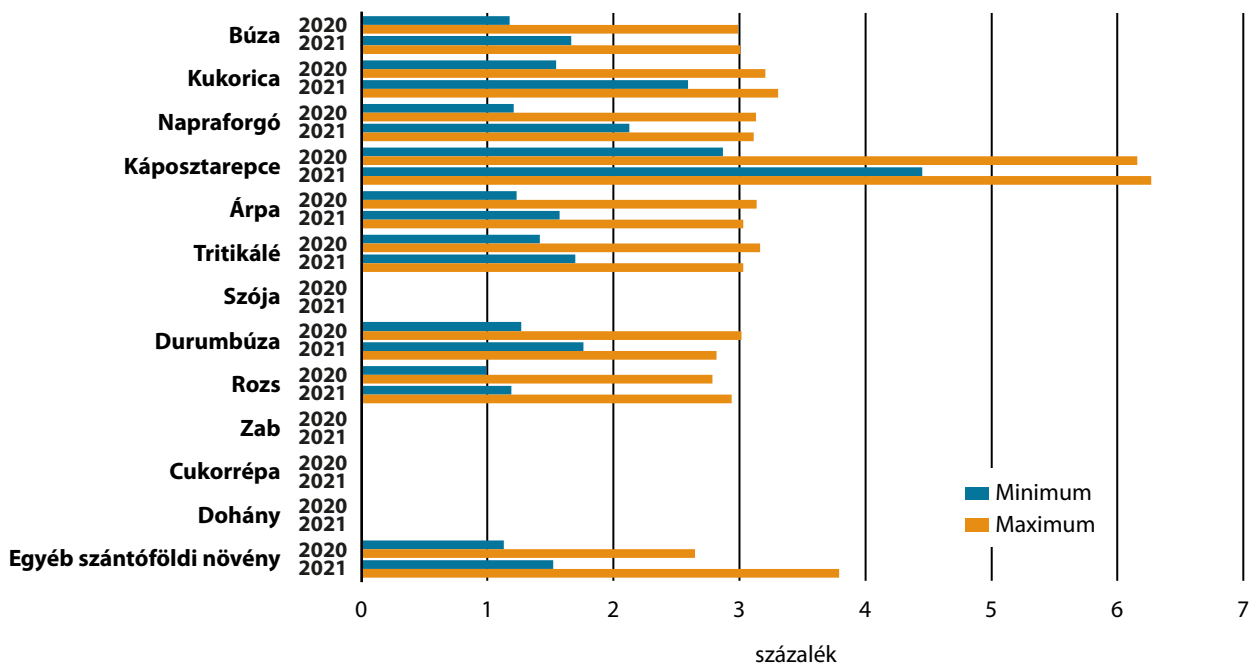
65. ábra

AZ „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK ÁTLAGOS DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ DÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK KÖRÉBEN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

66. ábra

AZ „A” TÍPUSÚ DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOK MINIMUM- ÉS MAXIMUMDÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK KÖRÉBEN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

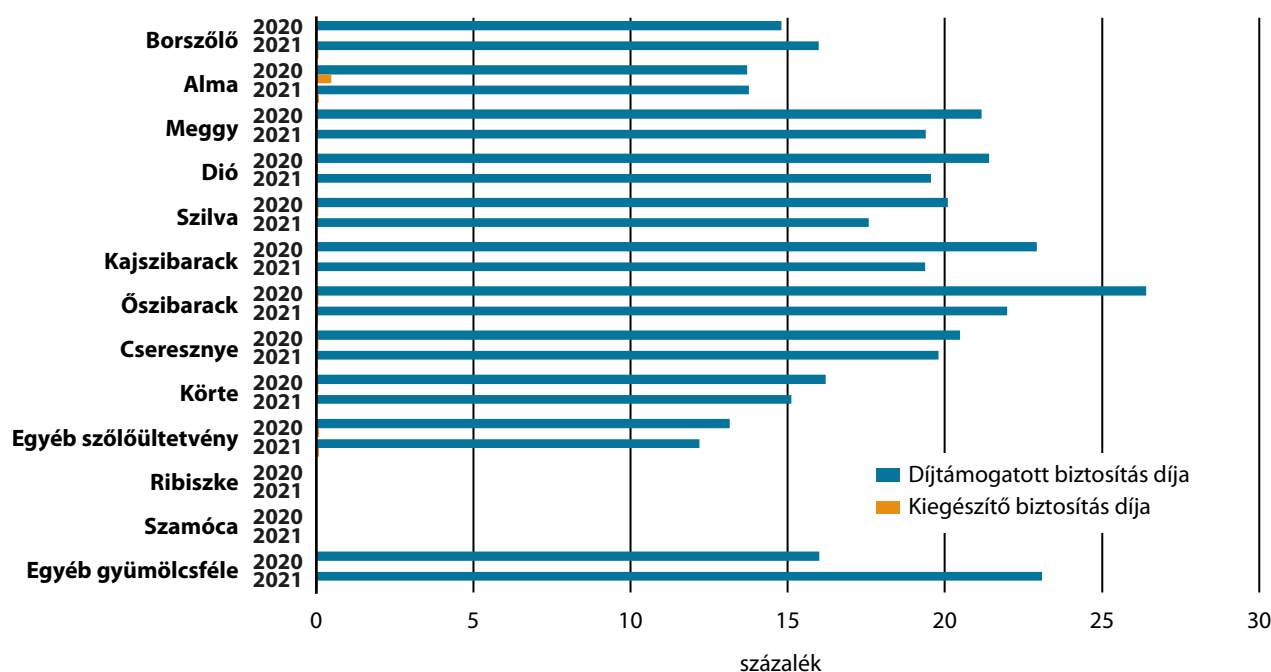

Az ültetvénykultúrára kötött „A” típusú díjtámogatott biztosítások legmagasabb, 20 százalékos körüli díjtételeivel a csonthéjas gyümölcsök rendelkeztek.

Az ültetvénykultúrára kötött „A” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei 12,2–23,1 százalék, a kiegészítő biztosításoké 0,04–0,08 százalék között alakultak 2021-ben. Az alpbiztosítás díjai növekedtek az almánál, a borszőlőnél és az egyéb gyümölcsféléknél, a kiegészítőé a borszőlőnél és az egyéb gyümölcsféléknél. A borszőlő esetében 8,0 százalékkal nőtt a díjtámogatott és 41,3 százalékkal a kiegészítő, az egyéb gyümölcsféléknél 44,4 százalékkal nőtt a díjtámogatott és duplájára emelkedett a kiegészítő, az almánál 0,4 százalékkal nőtt a díjtámogatott, viszont 82,5 százalékkal csökkent a kiegészítő biztosítás díjtétele. A többi gyümölcs-kultúránál 3,3–16,7 százalékkal csökkent a díjtámogatott, 3,6–46,5 százalékkal a kiegészítő biztosítások díja. Legmagasabb, 20 százalék körüli vagy azt meghaladó díjtételekkel az ebbe a biztosítási típusba 2019-től bekerült csonthéjas gyümölcsök rendelkeztek, valamint az egyéb gyümölcsfélék (67. ábra).

67. ábra

AZ ÜLTETVÉNYKULTÚRÁKRA KÖTÖTT „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK ÁTLAGOS DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ DÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

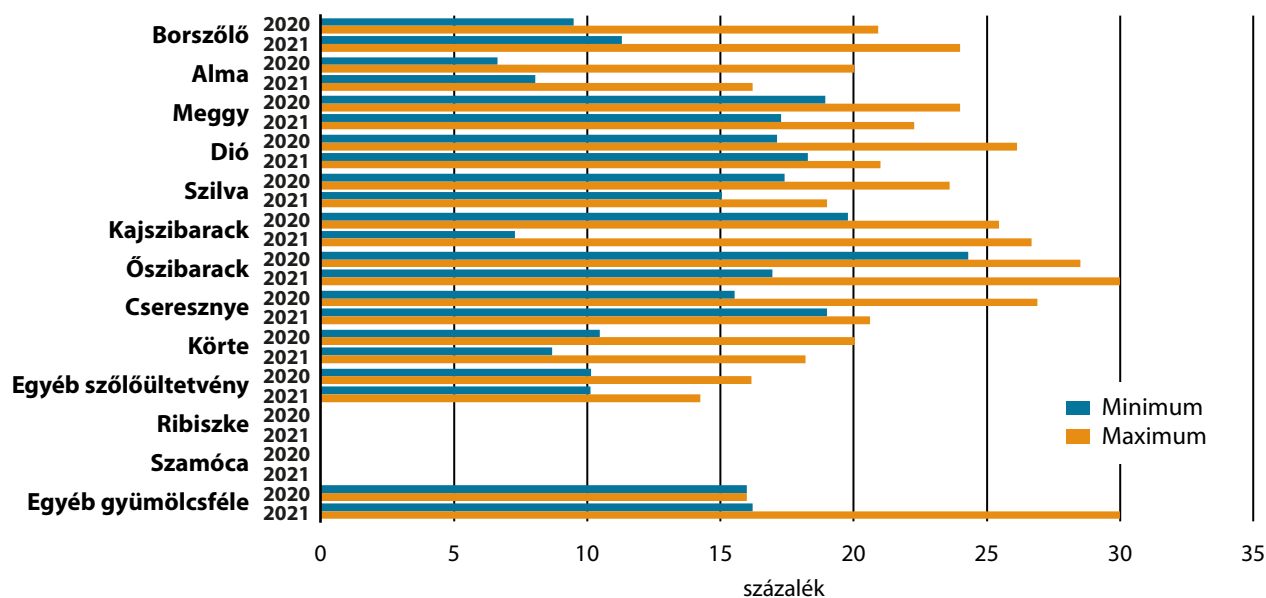
Az „A” biztosítási kategóriában legnagyobb mértékben a kajsziarack minimumdíjtétele csökkent, 19,8-ról 7,3 százalékra, továbbá 8,8–30,3 százalékkal mérséklődött a meggy, a szilva, a körte és az őszibarack minimumdíjtétele, míg 20 százalék körüli mértékben növekedtek az alma, a borszőlő és a cseresznye minimumdíjai. A maximumdíjtételeknél növekedés csak a borszőlő, a kajszi- és őszibarack, valamint az egyéb gyümölcsfélék esetében jelentkezett, a többi gyümölcsnél a maximumdíjtételek 7,2–23,3 százalék közötti csökkenése volt jellemző (68. ábra).

Az ültetvénykultúrára kötött „B” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei 6,4–9,9 százalék között alakultak.

Az ültetvénykultúrára kötött „B” típusú díjtámogatott biztosítások esetében az alpbiztosítás díjtételei 6,4–9,9 százalék, a hozzá kötött kiegészítő biztosításoké 0,02–0,14 százalék között változtak. A dió és a körte alpbiztosításának díjtétele 30 százalékot meghaladó mértékben nőtt 2020-hoz képest, továbbá a borszőlő, az alma, a meggy, a kajszi- és őszibarack és az egyéb gyümölcsfélék díjtételei is emelkedtek 2,3–15,5 százalékkal az előző évhez képest. Csökkentek az alapidjak a szilva, a szamóca, a ribiszke, a cseresznye és az egyéb szőlőültetvények esetében

0,5–10,5 százalékkal. A kiegészítő biztosítási díjtételek a szamócánál és az egyéb szőlőültetvénynél 3,7, illetve 3,9-szeresére nőttek, megduplázódtak a cseresznyénél és a kajszibaracknál, továbbá a meggyénél, diónál, szilvánál, őszibaracknál és egyéb gyümölcsféléknél 42,1–81,6 százalékkal emelkedtek a 2020. évihez képest. A ribiszkénél, borszőlőnél, almánál és körténél 19,3–94,1 százalék közötti csökkenés következett be (69. ábra).

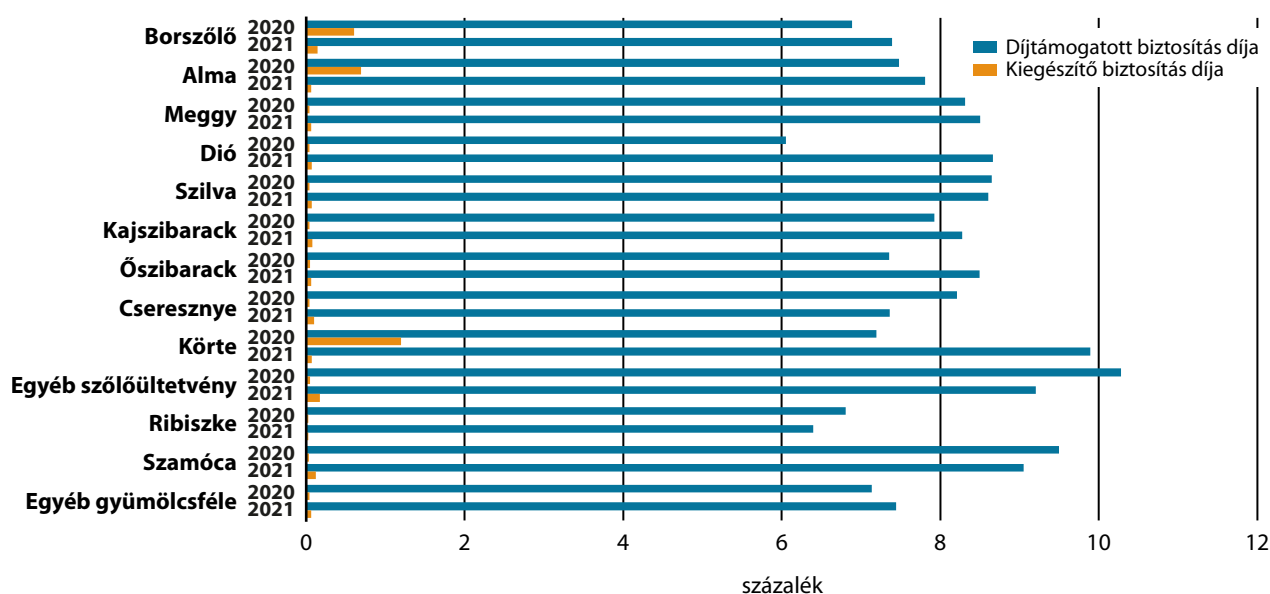
68. ábra AZ „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK MINIMUM- ÉS MAXIMUMDÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN A GYÜMÖLCSÖK ESETÉN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

69. ábra A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK ÁTLAGOS DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ DÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020-BAN ÉS 2021-BEN A GYÜMÖLCSÖK ESETÉN

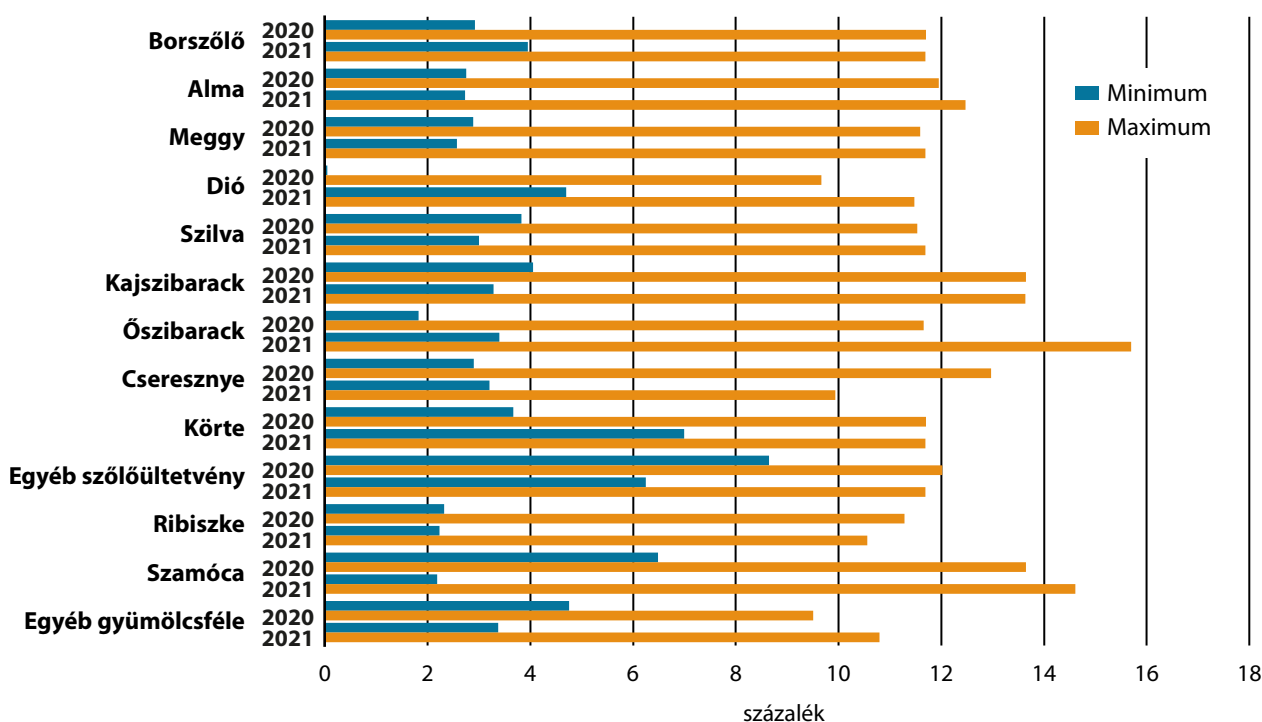
Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A gyümölcsöknél kötött „B” biztosítási kategóriában a dió minimumdíjtétele 0,05-ről 4,7 százalékra emelkedett, ezen kívül 90,6 százalékkal nőtt a körte, 86,4 százalékkal az őszibarack, 35,4 százalékkal a borszőlő és 10,6 százalékkal a cseresznye minimumdíjtétele. A szamóca minimumdíjtétele harmadára csökkent, a meggy, a szilva, a kajszibarack, egyéb szőlőültetvény és egyéb gyümölcsfélék minimumdíjtétele 10,9–29,1 százalékkal, az almáé és a ribiszkéé minimális mértékben csökkent. Az ültetvénykultúrák maximumdíjai jellemzően 0,1–6,4 százalékkal csökkentek, illetve 0,9–18,7 százalékkal emelkedtek, nagyobb mértékű csökkenés a cseresznyénél (23,4 százalék), jelentősebb díjemelkedés pedig az őszibaracknál (34,6 százalék) történt (70. ábra).

70. ábra

A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK MINIMUM- ÉS MAXIMUMDÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020–2021-BEN A GYÜMÖLCSÖK ESETÉN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

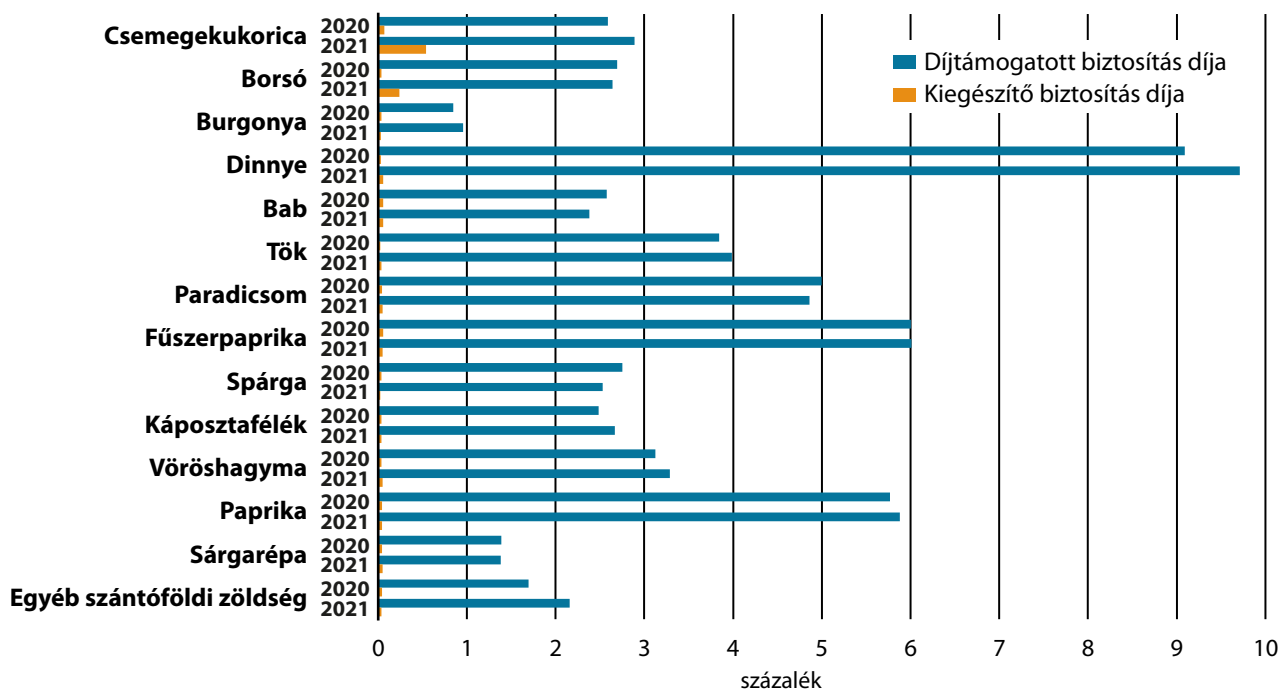
A zöldségfélékre kötött díjtámogatott biztosítások díjtétele 1,0–9,7 százalék között alakult. A borsónál, a babnál, a paradicsomnál, a spárgánál és a sárgarépanál 10 százaléknál kisebb mértékben csökkent, a többi zöldség alapdíja 0,1–27,4 százalékkal nőtt. A kiegészítő biztosítások díja 0,02–0,54 százalék közé esett, és többnyire emelkedett az előző évhez képest, legnagyobb mértékben, 6-7-szeresére a borsónál és a csemegekukoricánál (71. ábra).

A zöldségfélékre kötött díjtámogatott biztosítások díjtétele 1,0–9,7 százalék között alakult.

A maximumdíjtétel továbbra is a dinnyénél és a fűszerpaprikánál volt a legmagasabb, továbbá jelentős, másfélszeres emelkedés következett be a töknél, ami így a harmadik helyre került. A spárga maximumdíjtétele lényegében nem változott, a sárgarépaé, vöröshagymaé és paradicsomé 3,8–12,3 százalékkal csökkent, a többi kultúránál 2,0–30,7 százalék közötti növekedés történt. A minimumdíjtétel a csemegekukoricánál, a paprikánál és a káposztaféléknél számottevően nem változott, a borsónál, a töknél, a spárgánál és az egyéb szántóföldi zöldségeknél 15,6–35,9 százalékkal csökkent. A többi zöldség minimumdíja jellemzően 2,9–8,6 százalékkal, a vöröshagymaé 33,7 százalékkal nőtt 2021-ben (72. ábra).

71. ábra

A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK ÁTLAGOS DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ DÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020–2021-BEN A ZÖLDSÉGEK ESETÉN

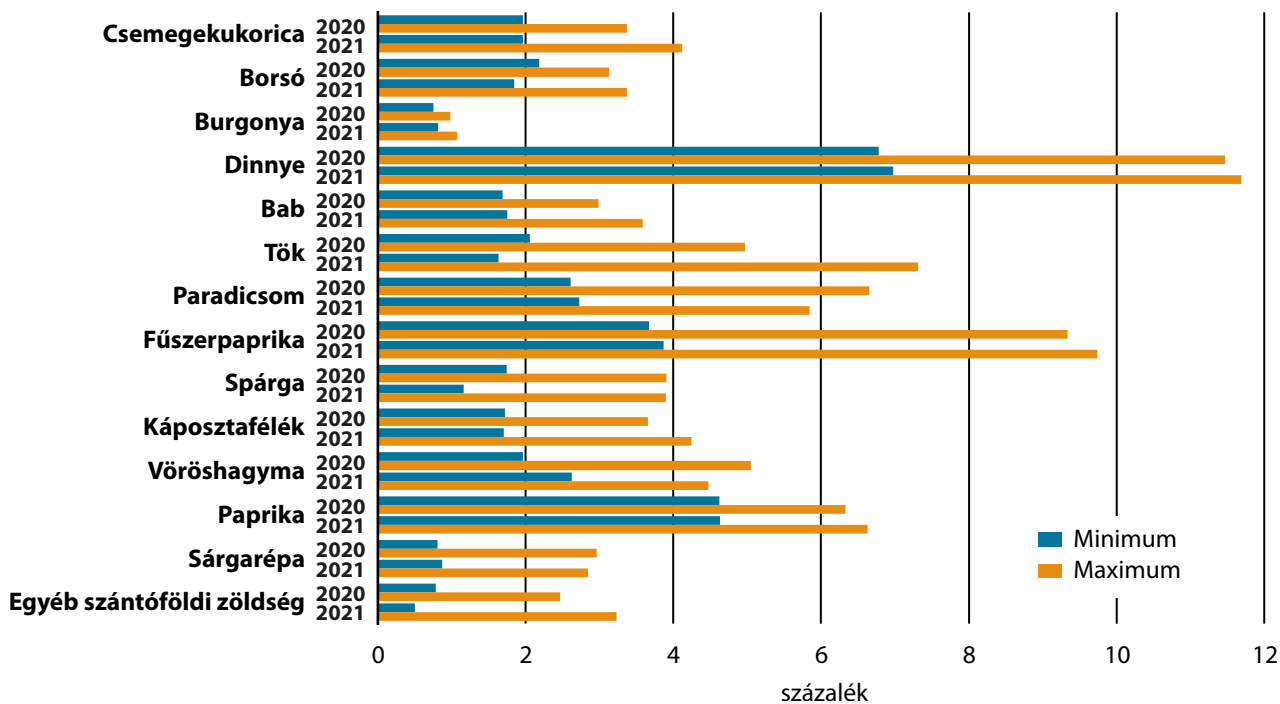

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

72. ábra

A „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK MINIMUM- ÉS MAXIMUMDÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020–2021-BEN A ZÖLDSÉGEK ESETÉN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

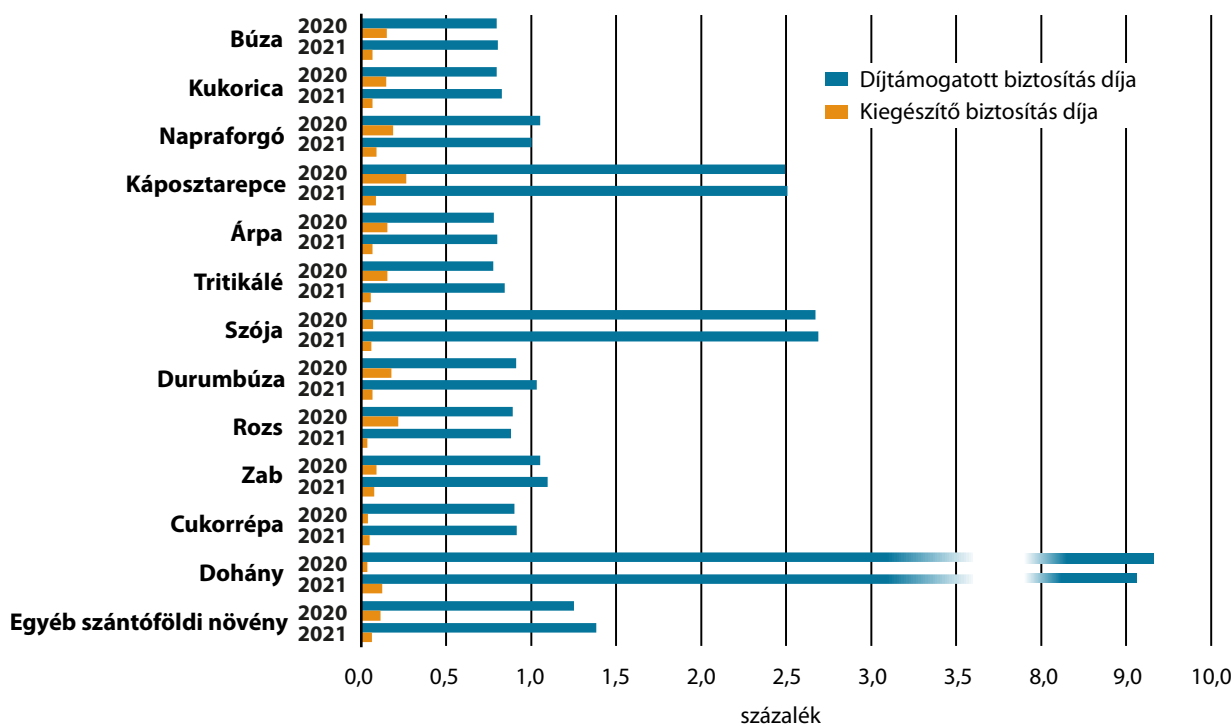
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A szántóföldi növények közül a dohány díjtétele a legmagasabb a „C” típusú biztosítások körében.

A szántóföldi zöldségek „C” típusú díjtámogatott biztosításának díjtétele jellemzően 0,8–2,7 százalékos közé esett, ennél lényegesen magasabb volt a dohányé, 9,1 százalékos. A rozs, a dohány és a napraforgó díjtámogatott biztosításának díjtétele 1,2–4,5 százalékkal csökkent, a többi szántóföldi növény esetében 0,5–13,1 százalékos növekedés történt. A kiegészítő biztosítások díjtétele 0,04–0,1 közé esett 2021-ben. A dohány kiegészítő biztosításának díjtétele 3,4-szeresére nőtt, a cukorrépánál 28,3 százalékos emelkedés volt, a többi növény kiegészítő biztosításának díjtétele viszont csökkent a 2020. évhez képest (73. ábra).

73. ábra

A „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK ÁTLAGOS DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ DÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020–2021-BEN A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK ESETÉN

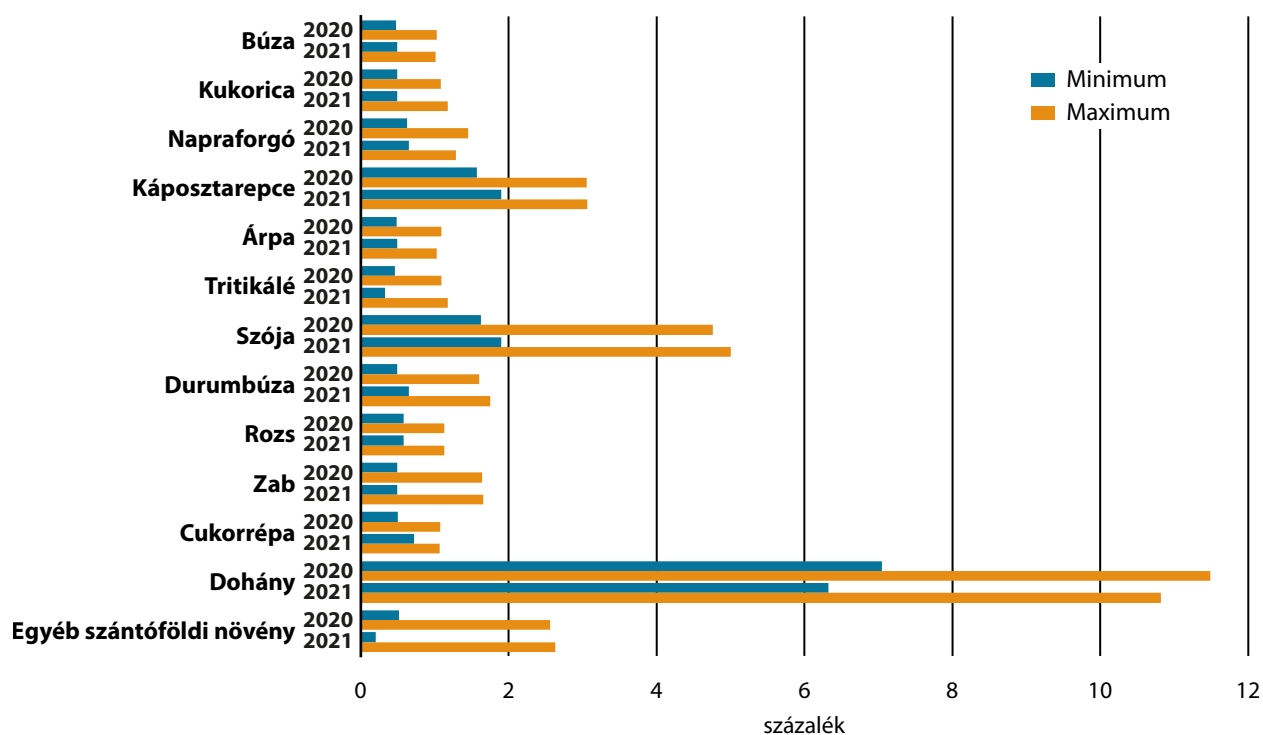
Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A minimumdíjtétel a rozsnál, az árpánál és a zabnál nem változott. A legmagasabb díjtételű dohánynál a minimum és maximum értékek egyaránt csökkentek. Ezen kívül csökkent a minimumdíjtétel a kukoricánál, a tritikálénál és az egyéb szántóföldi növényeknél 0,7–61,2 százalékkal, a többi növényenél pedig nőtt 2,3–44,1 százalékkal. A maximumdíjtételben kismértékű, 10 százalékos alatti növekedés, illetve csökkenés volt jellemző az egyes szántóföldi növényeknél (74. ábra).

74. ábra

A „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK MINIMUM- ÉS MAXIMUMDÍJTÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA 2020–2021-BEN A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK ESETÉN

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

AZ III. PILLÉR EREDMÉNYEI

A 2021-es évben a jégkarmérséklő rendszer (JÉGER) védekezési időszaka a korábbi évekhez képest sokkal szélsőségesebben alakult az időjárás tekintetében, hiszen a tavaszi aszályos periódus és a hűvös április után hetente követték egymást a heves zivatarok felhőszakadással, jégesővel, néhol villámárvizekkel kísérve. A határon túlról több alkalommal rekordmennyiségű szupercella is érkezett viharos erejű széllel, jégesővel társulva. A forróságnak, hőségnek hidegfront vetett véget, amelyek heves zivatarokkal érkeztek, és viharos szellőkések, több helyen jégeső és felhőszakadás kísérte azokat, néhol villámárvizeket okozva. Ugyanakkor a csapadék területi eloszlása is szélsőséges volt, így az ország egyes részeit hosszan tartó aszály sújtotta. Az elmúlt négy év védekezési időszakai közül a 2021. évi bizonyult a zivatarok szempontjából a legextrémebbnek.

Működési oldalról a 2020-as védekezési időszakot követően a rendszerek utólagos elemzése további fejlesztéseket, rendszerszintű javításokat tett indokolttá, melyek a 2021-es védekezési szezon indulásáig elkészültek. A JÉGER munkatársai számára kialakított monitoring, valamint ticketing rendszerek a generátorkezelőkkel történő kapcsolattartást, feladatkezelést és ellenőrzést szolgálták. A generátorkezelők számára a rendszerekhez kapcsolódó applikáció stabilizálása is megtörtént. A fejlesztések legfőbb célja a működési stabilitás továbbfejlesztése volt, a minél magasabb informatikai támogatottsági szint segíti a rendszer optimális és költség-hatékony működtetését.

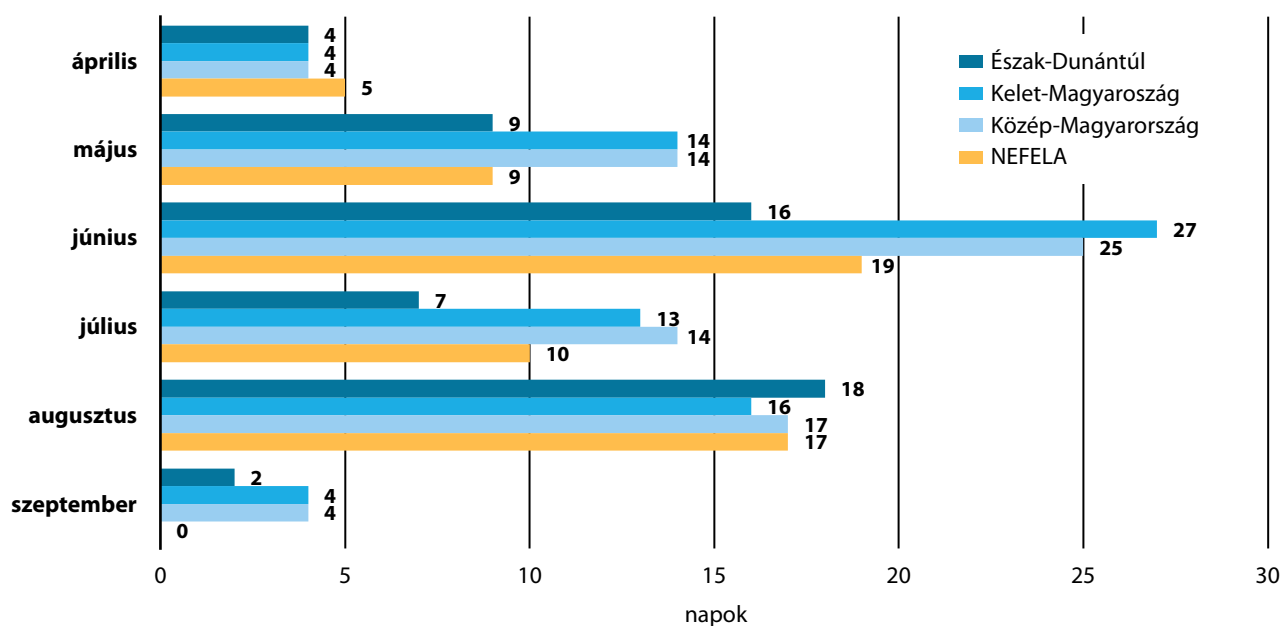
A riasztási időszak 2021-ben április 15-től szeptember 30-ig tartott. A bekapcsolt generátorórák adatsorából az előző évekhez hasonlóan ismét jól kirajzolódnak a régiók közötti különbségek. A középső és keleti régiókban számottevően több védekezésre volt szükség a vizsgált időszakban az ország nyugati országrészéhez képest (75. ábra).

.....
Jelentős JÉGER-fejlesztések történtek a működési stabilitás, a költség-hatékonyság növelése érdekében.
.....

.....
A középső és keleti régiókban számottevően több védekezésre volt szükség, mint a nyugati országrészben.
.....

75. ábra

BEKAPCSOLÁSI NAPOK SZÁMA A 2021. ÉVI VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON BELÜL

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2020. évi szakmai beszámolója

A működtetett technológia célja a jégkár mérséklése, azt azonban teljes mértékben nem tudja a JÉGER kiküszöbölni. A fokozott védekezés ellenére az ország egyes területein előfordultak jégesőkárok. A rendelkezésre álló adatokból egyértelműen nem állapítható meg a jégkármentesítő rendszer hatása, ugyanakkor a jégesőkár előfordulásának gyakorisága 2018–2021 közötti időszakban egyik évben sem érte el a 2015–2017. évi értékeket, illetve a jégesőkár aránya is jelentősen csökkent az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül (15. táblázat).

15. táblázat: ZIVATARHOZ TARTOZÓ KÁROK ALAKULÁSA, 2015–2021

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jégesőkár, előfordulások száma	51 768	48 152	71 628	22 524	37 367	32 188	39 220
Jégesőkár aránya az összes káreseményen belül, százalék	25,5	36,6	37,0	12,6	12,6	6,2	8,5

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2021. évi szakmai beszámolója

AZ IV. PILLÉR EREDMÉNYEI

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerhez (továbbiakban MKBR) 2021-ben összesen 160 termelő csatlakozott, amelyből 24 termelő vonta vissza csatlakozási kérelmét, így összesen 136 ügyféllel¹⁰ indult az MKBR működése. A csatlakozási kérelmek visszavonásának legfőbb oka, hogy a termelők nem feleltek meg a csatlakozási feltételeknek, amely meg nem felelés csak a belépést követő adatelemzésekből derült ki. Az „A” módszer szerint 47 (34,6 százalék), a „B” módszer szerint 66 (48,5 százalék), míg a „C” módszer szerint 23 (16,9 százalék) termelő és cég vállalta a jövedelemkimutatást.

.....
A krízisbiztosítási rendszer
működése
136 ügyféllel indult.
.....

A csatlakozott ügyfelek elsősorban Bács-Kiskun (27,9 százalék), Szabolcs-Szatmár-Bereg (17,6 százalék) és Hajdú-Bihar (12,5 százalék) megyéből jelentkeztek (76. ábra), jellemzően szakosodott baromfitartók, sertéstartók, szántóföldi növénytermesztők, gyümölcsstermesztők és vegyes gazdaságok. Heves, Fejér, Vas és Zala megyéből nem történt csatlakozás az MKBR-hez.

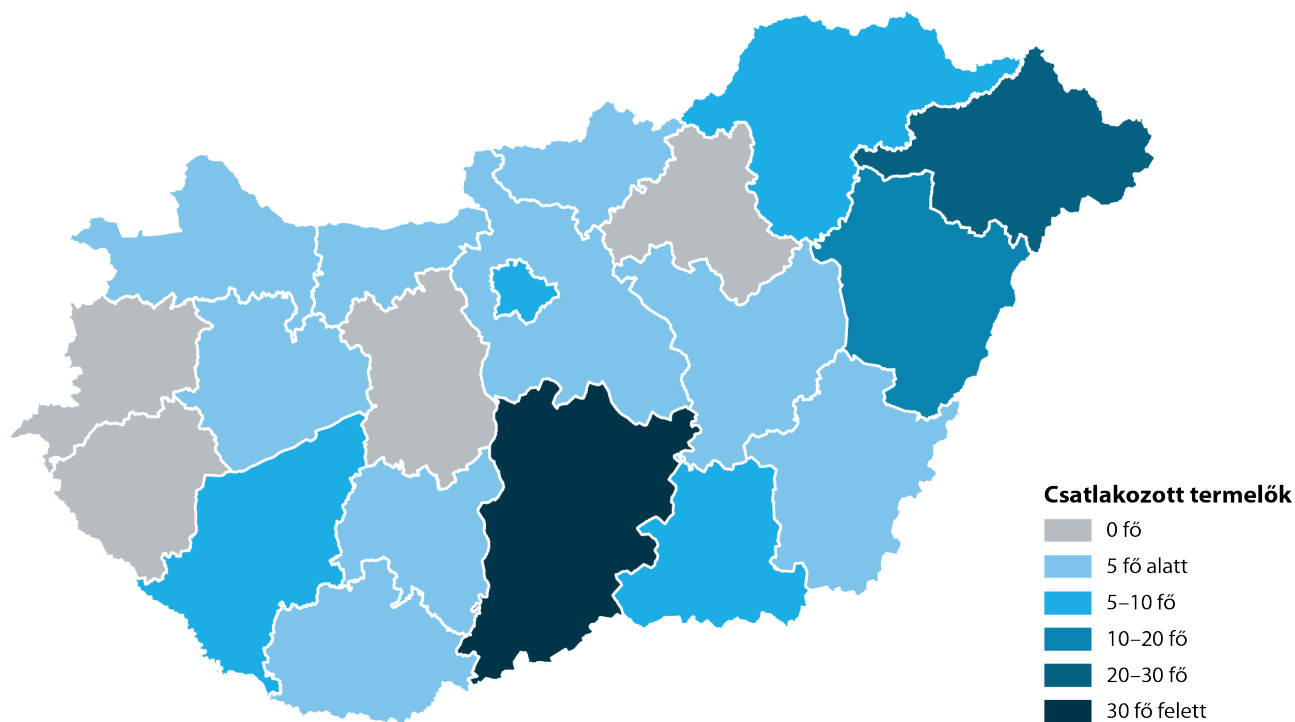
.....
A legtöbben Bács-Kiskun
megyéből csatlakoztak
a krízisbiztosítási
rendszerhez.
.....

A krízisbiztosítás bevezetését követő második évben (2022-ben) összesen 59 további termelő csatlakozott. Az új belépők alacsony száma több (köztük feltételezett) okra vezethető vissza, melyek közül kiemelését érdemel, hogy a termelők a 2021–2022-ben bekövetkezett dinamikus inputár-emelkedés miatt fellépő költségnövekedés mellett újabb költséget (krízisbiztosítási hozzájárulás) nem tudtak/akartak elviselni, illetve hogy számos olyan ellenőrzést vezettek be az MKBR-be, ami már előre jelezte, hogy az ügyfél bizonyos feltételeknek nem felel meg. Összeségében „A” módszer szerint 34 (57,6 százalék), a „B” módszer szerint 15 (25,4 százalék), míg a „C” módszer szerint 10 (16,9 százalék) termelő és cég csatlakozott 2022-ben.

¹⁰ Ügyfélnek azon csatlakozott termelők tekinthetők, akik határozatot kaptak csatlakozásukról és megfizették a krízisbiztosítási hozzájárulás összegét.

76. ábra

A MEZŐGAZDASÁGI KRÍZISBIZTOSÍTÁSI RENDSZERHEZ 2021-BEN CSATLAKOZOTT TERMELŐK ÉS CÉGEK MEGOSZLÁSA MEGYEI BONTÁSBAN

Forrás: A MÁK adatai alapján készült az AKI Tesztüzemi Információs Osztályán

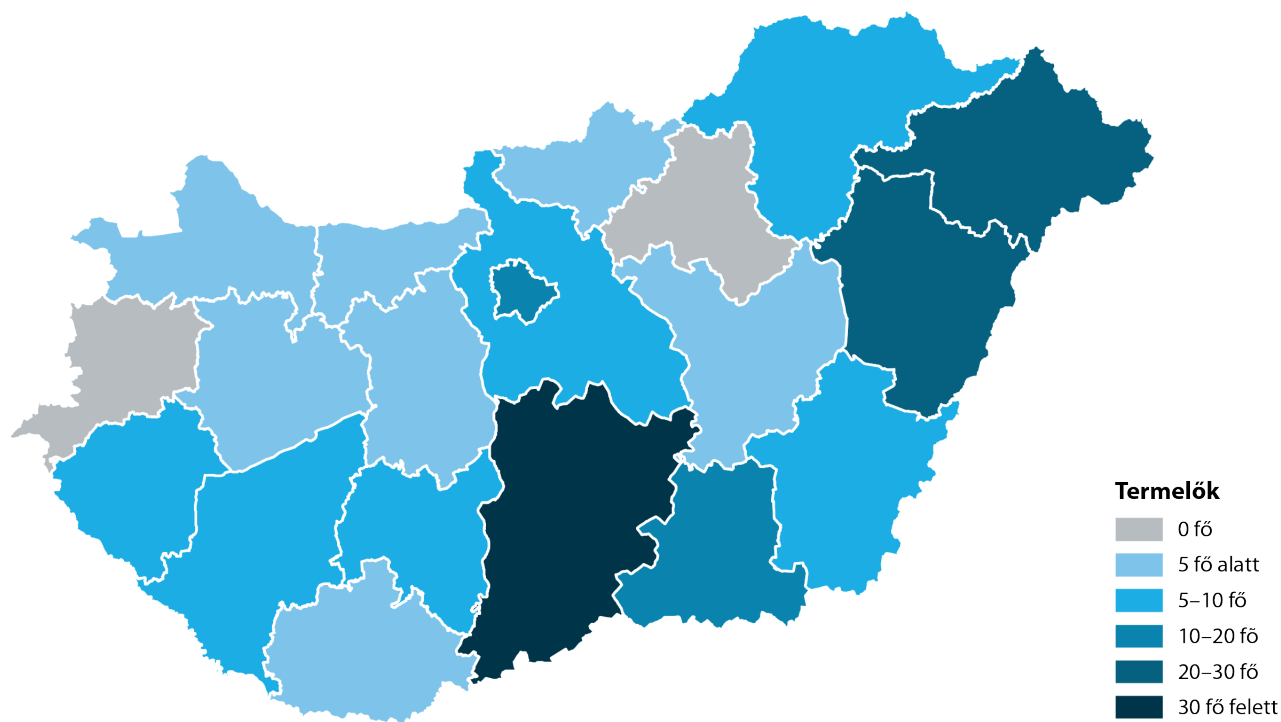
A csatlakozott termelők többsége Bács-Kiskun (16,9 százalék), Hajdú-Bihar (15,3 százalék), Zala (13,6 százalék), Csongrád-Csanád (11,9 százalék) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (10,2 százalék) megyéből jelentkezett, továbbá a benyújtott (adattisztítás nélküli) adatok alapján jellemzően szakosodott baromfitartók, sertéstartók és gyümölcsstermesztők léptek be a rendszerbe. Az MKBR második évében Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Heves, Komárom-Esztergom, Veszprém, Vas, Somogy és Baranya megyéből nem történt csatlakozás a rendszerhez.

Az új belépőkkel együtt 2022-ben összesen 195 termelő volt tagja az MKBR-nek, amelyek jövedelemszámítási módszertan szerinti megoszlása a következő volt:

- „A” módszer 81 üzem (41,5 százalék),
- „B” módszer 81 üzem (41,5 százalék),
- „C” módszer 33 üzem (16,9 százalék).

A csatlakozott ügyfelek többsége Bács-Kiskun (24,6 százalék), Szabolcs-Szatmár-Bereg (15,4 százalék) és Hajdú-Bihar (13,3 százalék) megyében tevékenykedett (77. ábra), jellemzően szakosodott baromfitartók, sertéstartók, szántóföldi növénytermesztők, gyümölcsstermesztők és vegyes gazdaságok voltak. Heves és Vas megyéből továbbra sem történt csatlakozás az MKBR-hez.

77. ábra

A MEZŐGAZDASÁGI KRÍZISBIZTOSÍTÁSI RENDSZERHEZ 2021-BEN ÉS 2022-BEN CSATLAKOZOTT TERMELŐK ÉS CÉGEK MEGOSZTLÁSA MEGYEI BONTÁSBAN

Forrás: A MÁK adatai alapján készült az AKI Tesztüzemi Információs Osztályán

A „B” és „C” módszer esetén – figyelemmel az adatkör kiterjedtségére, összetettségére – a hibák többsége a készletgazdálkodás hiányos, téves rögzítésére vezethető vissza, amely okok a hiánypótlási időszak meghosszabbítását tették szükségessé. Előfordult továbbá, hogy a hiánypótlásokat követően – figyelmetlenség miatt – az ügyfelek negatív előjelű referenciajövédelmet mutattak ki a csatlakozási évében, így nettó befizetővé váltak és kompenzációs igényt sem nyújthattak be. További fontos, rendszerszintű követelmény, amelyet néhány csatlakozási kérelmet benyújtó gazdálkodó nem vett figyelembe, hogy a krízisbiztosítási szerv honlapján közzétett (közlemény szerinti) listán szereplő valamennyi mezőgazdasági termékkel lehetséges csak részt venni a rendszerben. Ez azt jelenti, hogy a termelő nem biztosíthatja kizárólag az állati termékek termeléséből elért jövédelmét, ha állattenyésztési tevékenység mellett növénytermesztéssel is foglalkozik. Illetve egy állat gazdaságba történő bekerülése esetén a készletgazdálkodásban jól ismert átminősítések útján kell azt a megfelelő korcsoportba besorolni (ebben segítséget nyújt az AKI által készített kitöltési útmutató, mely a MÁK oldalán elérhető). Jellemző hiba volt továbbá, hogy az egyes kategóriamegnevezéseket nem termelési fázisoknak tekintették az ügyfelek, hanem korcsoportnak. Az MKBR-ben például „Borjú választásig (maximum 6 hónapos korig)” alatt borjúnevelést kell érteni. Ez esetben ezen a soron a szaporulat és az átminősített állat súlya nem lehet azonos. A rendszerszintű követelmények fontossága abban rejlik, hogy a kompenzációs összeg helyes megállapítása csak így lehetséges. Ellenkező esetben a hiányos/hibás átlaglétszám miatt a termelő esetleg nem a megfelelő hozzájárulás összegét fizeti meg csökkentve ezzel a kockázati alapot (a tag a kockázati alap részesedésének csak 30 százalékát adja, a maradék 70 százalékát az EU biztosítja, amely adott esetben így nem hívható le), továbbá nem valós referencia-jövédelemadatok és elemzések készülnek a gazdaságról. Végül előfordulhat az is, hogy számos tovaryűző hatás miatt a tag elveszíti a kompenzációra való jogosultságot.

A MÁK az ügyfelek referencijövedelmének megállapításáról szóló határozatok kiküldését megkezdte. Számos esetben adategyeztetés hiányában a referencijövedelem megállapítása nem volt lehetséges, illetve néhány ügyfél esetén jövedelemeltérítést kellett alkalmazni kiugró bevételek miatt. Ilyen kiugró bevételforrás például a jelentős mértékű kártalanítás vagy kárenyhítő juttatás, amely torzíthatja a referencijövedelmet. Amennyiben ezek is figyelembe lennének véve a referencijövedelem megállapításakor, akkor a támogatásból származó többletbevétel okozta jövedelemcsökkenést kompenzálná az MKBR, ami kettős finanszírozást jelentene. A jövedelemeltérítésre a 68/2020. (XII. 23.) AM rendelet 6. § (16) bekezdése ad lehetőséget, mely szerint ha a kiszámított referencijövedelem nem az agrárgazdasági elemzésekkel foglalkozó intézet (AKI) által készített modellszámítások alapján vélelmezett mezőgazdasági jövedelem legalacsonyabb és legmagasabb értéke közé (jövedelemintervallumba) esik, valamint az adminisztratív és a helyszíni ellenőrzés nem tár fel nem megfelelőséget, akkor a referencijövedelmet az agrárgazdasági elemzésekkel foglalkozó intézet által megadott legközelebbi intervallumértékkel kell figyelembe venni.

A csatlakozott termelők és cégek jelentős része (16. táblázat) baromfitartó (27,2 százalék), gyümölcsstermesztő (19,0 százalék), sertéstartó (18,5 százalék) és szántóföldi növénytermesztő (14,9 százalék). Összességében a csatlakozási kérelmet benyújtók 48,7 százaléka állattartó, 39,0 százaléka növénytermesztő, 11,3 százaléka vegyes gazdaság és 1,0 százaléka – jelenlegi adatszolgáltatás alapján – nem sorolható be termelési irány szerint (a hiánypótlások lezárása után nyílik lehetőség ezeknek a tagoknak a kategorizálására). Ezen arányok alapján – véleményünk szerint – a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer betöltheti majd azon fontos szerepét, hogy a növénytermesztők mellet már az állattartók számára is rendelkezésére áll egy törvényi és rendeleti szinten megfogalmazott, állam által működtetett biztonsági háló, amely a biztosítás és a támogatás elemeit ötvözve a természeti, a gazdasági és a piaci kockázatok ellen jelent átfogó kockázatkezelési eszközt. Arra is fontos felhívni a figyelmet, hogy két csatlakozási lehetőséggel ekkora érdeklődés mutatkozott az új eszköz iránt. Az összetett szabályozás és adatszolgáltatás, illetve a jelentős szakmai ellenőrzés komoly kihívás elé állítja a termelőket, akiknek készletgazdálkodásukról pontos és valós adatokkal kell rendelkezniük. A csatlakozási kedv növekedést az első kifizetések után várjuk, mert véleményünk szerint a termelők belépési hajlandósága várhatóan a kedvezők példák láttán fog növekedni.

Ahogy a 16. táblázatban látható, a „A” módszer esetében jellemzően állattartó, „C” módszer esetében jellemzően növénytermesztő és „B” módszer esetében közel azonos arányban mindkét termelési iránnyal foglalkozó gazdálkodók csatlakoztak. A „B” és „C” módszer szerinti jövedelemszámítás kategóriájában előfordulnak kizárólag méhészettel foglalkozó termelők is, akik a vegyes gazdaságok közé soroltunk. Növényházi kertészet termelési iránnyal foglalkozó termelők (2 üzem) 2022-ben csatlakoztak először Csongrád-Csanád megyéből. A növényházi és szántóföldi kertészettel foglalkozó ügyfelek alacsony száma mögött vélhetően az áll, hogy a többi termelési iránytól eltérően magas az egy hektárra eső krízisbiztosítási hozzájárulási kötelezettség, amihez képest elmarad a gazdasági és piaci kockázat, továbbá az ebből eredő jövedelemingadozás kockázata. A legtöbb baromfitartó Békés és Bács-Kiskun megyéből, a legtöbb gyümölcsstermesztő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből, a legtöbb sertéstartó Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Zala megyéből és Budapestről, a legtöbb szántóföldi növénytermesztő Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Csongrád-Csanád megyéből csatlakozott a MKBR-hez.

16. táblázat: A MEZŐGAZDASÁGI KRÍZISBIZTOSÍTÁSI RENDSZERHEZ CSATLAKOZOTT TAGOK MEGOSZLÁSA TERMELÉSI IRÁNY ÉS MÓDSZER SZERINT

Termelési irány	Módszer			Összesen	Részarány
	A	B	C		
Baromfitartók	23	30	-	53	27,2%
Sertéstartók	31	4	1	36	18,5%
Húsmarha- és juhtartók	1	2	1	4	2,1%
Tejtermelő tehenészetek	1	1	-	2	1,0%
Állattartók összesen	56	37	2	95	48,7%
Szántóföldi növénytermesztők	8	12	9	29	14,9%
Gyümölcstermesztők	11	15	11	37	19,0%
Szőlőtermesztők	-	3	2	5	2,6%
Növényházi kertészet	-	1	1	2	1,0%
Szántóföldi kertészet	-	1	3	3	1,5%
Növénytermesztők (részösszeg)	19	32	25	76	39,0%
Vegyes gazdaságok	6	11	5	22	11,3%
Nem besorolható	-	1	1	2	1,0%
Összesen	81	81	33	195	100,0%
Részarány	41,5%	41,5%	16,9%	100,0%	-

A csatlakozott termelők több mint egynegyede baromfitartó.

Megjegyzés: A termelési irányok a Tesztüzemi Rendszerben használat kategóriák. A tagok a rendszer algoritmus alapján lettek kategorizálva.

Forrás: A MÁK adatai alapján készült az AKI Tesztüzemi Információs Osztályán

A standard termelési érték (Tesztüzemi Rendszerben használt STÉ-kategóriák) szerinti megoszlás alapján a tagok 32,8 százaléka kis (STÉ-1), 25,1 százaléka közepes (STÉ-2) és 41,5 százaléka nagy (STÉ-3) üzemmérettel rendelkezik (17. táblázat). Az „A” módszerben a tagok 54,3 százaléka nagy, míg a „B” módszerben a tagok 48,1 százaléka kis üzemmérettel rendelkezik. „C” módszer esetében kis és nagy üzemméretű tagok száma közel azonos.

A tagok 41,5 százaléka nagy, 32,8 százaléka kis üzemmérettel rendelkezik.

17. táblázat: A MEZŐGAZDASÁGI KRÍZISBIZTOSÍTÁSI RENDSZERHEZ CSATLAKOZOTT TAGOK MEGOSZLÁSA STANDARD TERMELÉSI ÉRTÉK (STÉ) SZERINT

Módszer	STÉ-1	STÉ-2	STÉ-3	Nem besorolható	Összesen	Részarány
	A: ≤150 000 euró B-C: ≤30 000 euró	A: >150 000 euró- 600 000 euró B-C: >30 000 euró- 80 000 euró	A: >600 000 euró B-C: >80 000 euró			
„A”	11	26	44	0	81	41,5%
„B”	39	16	25	1	81	41,5%
„C”	13	7	12	1	33	16,9%
Összesen	63	49	81	2	195	100,0%
Részarány	32,8%	25,1%	41,5%	1,0%	100,0%	-

Forrás: A MÁK adatai alapján készült az AKI Tesztüzemi Információs Osztályán

MELLÉKLETEK

1. melléklet:	A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény összefoglalója	95
2. melléklet:	A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2021-ben	99
3. melléklet:	A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2020-ban	100
4. melléklet:	Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák	101
5. melléklet:	Téli fagykára kifizetett kárenyhítő juttatás járasonként 2021-ben	108
6. melléklet:	Felhőszakadásra kifizetett kárenyhítő juttatás járasonkénti alakulása 2021-ben	108
7. melléklet:	Őszi fagykára kifizetett kárenyhítő juttatás összege járasonként 2021-ben	109
8. melléklet:	Őszi fagykára kifizetett biztosítói kártérítési összegek járasonként 2021-ben (díjtámogatott és kiegészítő)	109
9. melléklet:	Téli fagykára kifizetett biztosítói kártérítési összegek járasonként 2021-ben (díjtámogatott és kiegészítő)	110
10. melléklet:	„A” típusú biztosítással lefedett területek 2021-ben	110
11. melléklet:	„B” típusú biztosítással lefedett területek 2021-ben	111
12. melléklet:	„C” típusú biztosítással lefedett területek 2021-ben	111
13. melléklet:	„A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2021-ben	112
14. melléklet:	„B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2021-ben	112
15. melléklet:	„C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2021-ben	113
16. melléklet:	Magyarország járási rendszere	113

1. melléklet: A MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉST ÉRINTŐ IDŐJÁRÁSI ÉS MÁS TERMÉSZETI KOCKÁZATOK KEZELÉSÉRŐL SZÓLÓ 2011. ÉVI CLXVIII. TÖRVÉNY ÖSSZEFOGLALÓJA

A magyar mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer négy pillérre épül. Az I. pillért az állami támogatást is tartalmazó agrárkárenyhítési rendszer jelenti, amely a növénytermesztés legfontosabb természeti és időjárás kockázatait kezeli (18. táblázat).

18. táblázat: AZ I. ÉS II. PILLÉR JELLEMZŐINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Megnevezés	I. pillér	II. pillér
Kockázatok köre	jégeső; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; belvíz	jégeső; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás ^{a)}
Lefedett növénykultúrák köre	szántóföldi növény, szántóföldi zöldség, ültetvény, üvegházi és fóliás termesztésben is	biztosítási típusonként eltérő
Rendszer választhatósága	mérethatár felett kötelező mérethatár alatt önkéntes	szabadon választható
Díj megállapításának módja	művelési áganként	biztosítási típusonként, kockázati besorolásonként
Viszontbiztosítás módja	–	üzleti
Kárfelmérés alapja	helyszíni szemle és statisztikai kockázatelemzés	kárszakértői szemle
Adminisztráció jellege	állami	magán
Üzleti konstrukció jellege	minden ügyfélre azonos	biztosítási típusonként eltérő

^{a)} A tűz 2021-ben kikerült a díjtámogatásban részesíthető kárnemek közül.

Megjegyzés: A módozatban releváns kultúrák jegyzékét és a hasznosítási kódot a VP3-17.1.1-16 Felhívás 2. számú melléklete tartalmazza.

Forrás: Az AKI Pénzügykutatási Osztályon készült saját szerkesztés

Az I. pillérben a mezőgazdasági termelők az egységes kérelemben bejelentett területek után kárenyhítési hozzájárulást fizetnek, bizonyos méret felett kötelező csatlakozni, illetve önkéntes belépésre is nyílik lehetőség. A kockázatközösséghez történő önkéntes csatlakozás feltételei: minden olyan mezőgazdasági termelőnek, aki az egységes kérelmében bejelentett területek alapján ugyan nem minősül kötelezően csatlakozó tagnak, de van olyan bejelentett területe, amellyel a kockázatközösséghez csatlakozhat, az egységes kérelmében nyilatkozatot kell tennie a csatlakozási szándékáról (kíván-e csatlakozni vagy nem). A csatlakozást választók három-éves időtartamra vállalnak tagságot, tehát a tárgyévét követő két évben nem mondhatják fel tagsági viszonyukat.

A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek a 2012-ben megreformált agrárkárenyhítési rendszernek. Erre a termelői körre is ugyanazon – Európai Bizottság által engedélyezett – szabályok vonatkoznak, mint az agrárkárenyhítésben régebb óta részt vevő gazdákra azzal az eltéréssel, hogy ez a termelői kör nem igényelhet aszálykár után kárenyhítő juttatást, valamint a termesztőberendezésben okozott kárra nem terjed ki a rendszer. Üvegházban vagy magas (hozzáférhető) termesztőberendezésben termesztett olyan növények tartoznak ide, amelyek tenyészidejük teljes vagy túlnyomó részében üvegház, illetve stabil vagy mobil magas (üveg, illetve merev vagy rugalmas műanyag) termesztőberendezés alatt növekednek. Nem tartozik ide a talaj fóliatakarása, az ember számára hozzáférhetetlen üvegbúra vagy fóliaalagút, és az üvegfedelű hordozható keret használata sem.

A kockázatkezelési közösségnek minden olyan mezőgazdasági termelő kötelezően tagja, aki az egységes kérelmében az alábbiaknak megfelelő termőterületet jelent be:

- legalább 10 ha szántóföldi kultúrák (kivéve szántóföldi zöldség) termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 1 ha ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 10 ha szántóföldi kultúrák, szántóföldi zöldség és ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére és ültetvényművelésre szolgáló terület,
- üvegházi és fóliás termesztés esetében a kötelező tagságra vonatkozó területi limithatár szántóföldi zöldségek esetében legalább 5, ültetvények esetében legalább 1, együttesen pedig legalább 5 hektár.

A károenyhítési hozzájárulás mértéke a 2021. évet megelőzően művelési módtól függetlenül (üvegházi, fóliás vagy hagyományos termesztéstechnológiával) szántóföldi zöldség és ültetvények esetében 3000 Ft/ha, egyéb szántóföldi kultúrák esetében 1000 Ft/ha volt évenként. A károenyhítési hozzájárulás mértéke – amint azt a Szabályozás és módszertan fejezetben említettük – 2021-ben másfélszeresére emelkedett.

A károenyhítő juttatás igénybevételének jogosultsági feltétele módosult 2019-ben. A 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek (ami a tárgyévi hozamérték és a referencia-hozamérték különbsége, azaz termelésiérték-kiesés) már nem üzemi szinten, hanem növénykultúra szinten kell teljesülnie. A megváltozott szabályozás alapján károenyhítő juttatásra akkor jogosult a termelő, ha az elemi káreseménnyel érintett növénykultúrában 30 százalékot meghaladó hozamcsökkenés következik be, és a károsodott növénykultúra hozamérték-csökkenése meghaladja a 15 százalékot. Ily módon a korábbiaktól eltérően nem érvényesül a nem károsodott növénykultúrák hozamérték-növelő hatása, és már egy növénykultúrában bekövetkezett kár után is jogosultságot lehet szerezni a károenyhítő juttatásra. A módosítások következtében a termelők szélesebb köre részesülhet kifizetésben.

Az Mkk. törvényt a 2020. évi LII. törvény 13. §-a több ponton is módosította, illetve kiegészítette azt. A törvény hatálybalépését követően bővült a jövedelemcsökkenés, a mezőgazdasági jövedelem, mezőgazdasági termék, referenciajövedelem, valamint mezőgazdasági tevékenység fogalmakkal. Továbbá az európai parlamenti és tanácsi rendeletek alapján került meghatározásra a mezőgazdasági termelő fogalma. Ezen fogalmak bevezetésére a krízisbiztosítási rendszer miatt volt szükség.

Az agrárkároenyhítési rendszer keretében figyelembe vehető káresemények köre 2015-től kilenc káreseményt fed le: aszálykár, belvízkár, jégesőkár, tavaszi, őszi és téli fagykár, vihar-kár, felhőszakadaskár, valamint a mezőgazdasági árvíz-kár. Fontos megemlíteni, hogy belvízkár után öt egymást követő évben legfeljebb három alkalommal vehető igénybe károenyhítő juttatás.

A károenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig terjedhet. Az egyébként járó károenyhítő juttatás teljes összegére azok a termelők jogosultak, akik az üzemi szintű referencia-hozamértéknek legalább felére rendelkeznek – az adott károenyhítési évre vonatkozóan – az adott növénykultúrára jellemző mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel, 2020-tól pedig a biztosításnak az egységes kérelemben bejelentett terület legalább felére kiterjedőnek kell lennie. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is teljesíthetik a termelők. Ennek hiányában az uniós szabályok alapján a számított károenyhítő juttatásnak csak

a felére jogosultak. A 2020. évi LII. törvény alapján 2020-tól csak tűzbiztosítás kötésével ez a feltétel nem teljesíthető.

A Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR) 2014. november 1-jén kezdte meg működését. Az MKR keretében a kockázatközösség tagjai online elérhető elektronikus bizonylatok alkalmazásával nyújthatják be kárbejelentéseiket, kárenyhítő juttatás iránti kérelmeket, illetve elektronikus felületet használhatnak a biztosítások megkötéséhez szükséges területadatok összeállításához.

Az MKR része az úgynevezett kármegállapítást támogató szervekkel kialakított adatszolgáltatási rendszer, amelynek keretében egy központi rendszerbe adatok érkeznek az Országos Meteorológiai Szolgálattól, az Országos Vízügyi Igazgatóságtól, a Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.-től, továbbá az Agrárközgazdasági Intézetétől. A rendszerhez kapcsolódik a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által működtetett, az agrárkár-megállapító szervek eljárását segítő Kármegállapítási Munkafolyamatot Támogató Rendszer (KMTR), amelyben lehetőség van mind a helyszíni szemlét támogató adatok figyelembevételére, mind arra, hogy egyértelmű adatok alapján a kárbejelentésre adminisztratív úton szülessen döntés.

A II. pillér, a díjtámogatott agrárbiztosítási rendszer 2012 óta működik. Ennek keretében a gazdálkodók az adott évi keretösszeg erejéig a támogatott növénybiztosítások díjának meghatározott százalékát (2020-tól akár 70 százalékát) utólagos támogatásként visszakapják. A mezőgazdasági növénybiztosítások díjtámogatása 2014. december 31-ig az EMGA-szabályok alapján társfinanszírozott programként működött, majd a 2015. átmeneti évet követően a Közös Agrárpolitika reformjának eredményeként a 2014–2020-ig terjedő időszakban már a Vidékfejlesztési Programból (EMVA) volt fedezhető szintén társfinanszírozással¹¹. A mezőgazdasági növénybiztosítások díjtámogatás tehát 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre, ennek következtében kismértékben módosultak a támogatási feltételek. A szabályozás módosulása következtében a mezőgazdasági nagyvállalkozások ismét igényelhetik a díjtámogatást, valamint a díjtámogatás igényét újra az egységes kérelem felületen kell benyújtani.

A Pályázati Felhívás 2018. november 14-i módosítása eredményeképpen egyszerűsítették a biztosítási típusokat. Az „A” csomagbiztosítás által lefedett növénykultúrák 2019-től kiegészítésre kerültek a csonthéjas gyümölcsökkel, a „B” típusú biztosítás köthető az ültetvény- és zöldségkultúrákra, szántóföldi zöldségre, és a „B” típusból a „C” típusba kerültek a kalászosok, így valamennyi szántóföldi növény a „C” biztosítás keretében biztosítható (az „A”-ban megjelölt szántóföldi növények mellett). A „B” és a „C” típusú biztosítás növényei között nem lehetséges átfedés. A „B” típusú biztosítás 2019-től a korábbi öt helyett már kilenc veszélynemre köthető.

A mezőgazdasági díjtámogatás feltételeiben és mértékében 2020-ban is történtek változások. A kárküszöb 30 százalékról 20 százalékra csökkent, tehát a 2020. évtől már a 20 százalékot meghaladó hozamcsökkenést térítő biztosítási szerződések is támogathatók. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség (megfizetett éves nettó biztosítási díj) 65 százaléka helyett annak 70 százalékára emelkedett. Mindemellett a korábbi 5-ről 7 milliárd forintra nőtt a keretösszeg (ami 2021-ben tovább emelkedett 11 milliárd forintra).

A termelők akkor részesülhetnek a megkötött mezőgazdasági biztosítás díj 70 (2020 előtt 65) százalékos támogatásában, ha elegendő forrás áll rendelkezésre. Amennyiben a rendel-

¹¹ A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatási program a magyar Vidékfejlesztési Program (VP) terhére 2015-ben még nem indult el, ezért az agrártárca – átmeneti jelleggel, a VP-ből való finanszírozási feltételek megteremtéséig – a díjtámogatási programot a 702/2014/EU bizottsági rendelet szerinti mezőgazdasági csoportmentesség alapján, teljes mértékben központi költségvetési finanszírozással hirdette meg. A 2012–2015 közötti időszakban a 19/2014. FM rendelet alapján történt a szabályozás, ezt követően a VP pályázati felhívása, valamint a VP irányító hatóságainak közleményei az irányadóak.

kezésre álló forrást a támogatási igény meghaladja, akkor visszaosztás válik szükségessé, amely az egyes biztosítási típusok esetében meghatározott sorrendben és arányban történik¹² (19. táblázat).

19. táblázat: A TÁMOGATÁSINTENZITÁS CSÖKKENTÉSÉNEK SORRENDJE ÉS SZÁZALÉKOS VÁLTOZÁSA A DÍJTÁMOGATOTT BIZTOSÍTÁSOKNÁL A 2012–2021 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

Támogatásintenzitás csökkenésének sorrendje és mértéke	2012–2015	2016–2021
„C”	30 százalékgig	40 százalékgig
„B”	40 százalékgig	40 százalékgig
„A”	50 százalékgig	55 százalékgig
Mindhárom típus esetén arányosan	nincs alsó korlát	„A” típusnál 41,25 százalékgig „B” és „C” típusnál 30 százalékgig

Forrás: Az EMVA Irányító Hatóság közleménye a VP3-17.1.1-16 Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című pályázati felhívás kapcsán a támogatás intenzitásáról

¹² A korábbi évekhez képest 2016-ban lényeges változás következett be, amelynek értelmében létezik a díjtámogatásnak garantált szintje, amely „B” és „C” típus esetében 30 százalék, „A” típusnál 41,25 százalék (19. táblázat). Kismértékben módosult a visszaosztás számításának menete is, mellyel a „C” típusú biztosítások támogatásintenzitása kedvezőbbé vált. A „C” típusú biztosítások támogatási intenzitása első körben nem 30 százalékgig, hanem csak 40 százalékgig csökken, majd a „B” típusú következik ugyancsak 40 százalékgig, végül az „A” típusú 55 százalékgig. Amennyiben további mérséklés szükséges, a háromféle biztosítás támogatásintenzitása arányosan csökken legfeljebb a már említett garantált szintekig.

2. melléklet: A „B” ÉS „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE VESZÉLYNEMENKÉNT ÉS FŐBB NÖVÉNYCSOPORTONKÉNT 2021-BEN

Megnevezés	Biztosított terület 2021-ben, ha				Díjbevétel 2021-ben, millió HUF			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Aszály	2	–	–	2	0,0	–	–	0,0
Felhőszakadás	850	528	5 612	6 990	2,0	2,7	29,0	33,7
Jégeső	3 634	6 636	50 627	60 897	21,8	490,3	1 309,6	1 821,7
Mezőgazdasági árvíz	25	7	294	325	0,0	0,0	2,2	2,3
Őszi fagy	3 054	–	–	3 054	16,7	–	–	16,7
Tavaszi fagy	27	2	414	443	0,1	0,1	3,9	4,1
Téli fagy	32	–	355	387	0,1	–	2,4	2,5
Vihar	1 512	2 825	18 277	22 614	6,0	67,6	159,7	233,3
„B” típusú biztosítások összesen	3 634	9 603	50 697	63 934	30,0	560,8	1 523,5	2 114,3
„C” típusú biztosítások								
Aszály	2 845	–	–	2 845	13,6	–	–	13,6
Felhőszakadás	7 647	–	–	7 647	14,5	–	–	14,5
Jégeső	1 049 198	–	–	1 049 198	4 812,0	–	–	4 812,0
Mezőgazdasági árvíz	2 817	–	–	2 817	1,7	–	–	1,7
Őszi fagy	14 749	–	–	14 749	35,7	–	–	35,7
Tavaszi fagy	1 227	–	–	1 227	2,7	–	–	2,7
Téli fagy	5 367	–	–	5 367	19,8	–	–	19,8
Vihar	236 215	–	–	236 215	1 033,8	–	–	1 033,8
„C” típusú biztosítások összesen	1 052 203	–	–	1 052 203	5 933,7	–	–	5 933,7

Megjegyzés: A tavaszi és az őszi takarmányborsó, a mezei borsó és a takarmánykáposzta a hasznosítási kódok alapján az egyéb szántóföldi növények közé tartozik, de köthető rá „B” biztosítás.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

3. melléklet: A „B” ÉS „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE VESZÉLYNEMENKÉNT ÉS FŐBB NÖVÉNYCSOPORTONKÉNT 2020-BAN

Megnevezés	Biztosított terület 2020-ban, ha				Díjbevétel 2020-ban, millió HUF			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Aszály	31	–	39	70	0,0	–	0,2	0,2
Felhőszakadás	675	1 168	2 041	3 884	1,1	6,8	14,4	22,3
Jégeső	4 577	8 484	49 447	62 509	19,5	523,4	1 098,2	1 641,1
Mezőgazdasági árvíz	–	6	61	68	–	0,0	0,1	0,1
Őszi fagy	–	–	3 788	3 788	–	–	21,2	21,2
Tavaszi fagy	26	384	366	776	0,0	52,3	1,9	54,2
Téli fagy	46	46	411	502	0,1	0,2	3,7	4,0
Tűz	3 259	6 639	20 911	30 808	0,3	7,1	7,6	15,1
Vihar	1 538	3 129	14 678	19 345	6,3	73,3	93,0	172,6
„B” típusú biztosítások összesen	4 577	12 335	49 520	66 433	27,4	663,1	1 240,3	1 930,8
„C” típusú biztosítások								
Aszály	1 963	–	–	1 963	9,8	–	–	9,8
Felhőszakadás	3 570	–	–	3 570	5,2	–	–	5,2
Jégeső	1 048 748	–	–	1 048 748	3 554,2	–	–	3 554,2
Mezőgazdasági árvíz	917	–	–	917	0,7	–	–	0,7
Őszi fagy	10 972	–	–	10 972	24,1	–	–	24,1
Tavaszi fagy	930	–	–	930	1,7	–	–	1,7
Téli fagy	5 344	–	–	5 344	19,0	–	–	19,0
Tűz	690 006	–	–	690 006	88,9	–	–	88,9
Vihar	246 406	–	–	246 406	838,0	–	–	838,0
„C” típusú biztosítások összesen	1 062 101	–	–	1 062 101	4 630,4	–	–	4 630,4

Megjegyzés: A tavaszi és az őszi takarmányborsó, a mezei borsó és a takarmánykáposzta a hasznosítási kódok alapján az egyéb szántóföldi növények közé tartozik, de köthető rá „B” biztosítás.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

4. melléklet: AZ ELEMZÉSEINK SORÁN ALKALMAZOTT NÖVÉNYKATEGÓRIÁK

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
ABE01	Abesszin (etiópai) mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF02	Angyalgyökér	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF03	Kamilla	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF05	Digitalis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF06	Tárnics	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF07	Izóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF08	Jázmin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF09	Levendula	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF10	Majoranna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF11	Menta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF12	Meténg	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF13	Utifű (Psyllium)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF14	Sáfrány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF15	Körömvirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF17	Macskagyökérfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF18	Tárkony	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF19	Fűszerkömény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF20	Citromfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF21	Bazsalikom	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF22	Rozmaring	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF23	Lestyán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF24	Szöszös ökörfarkkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF25	Anyarozs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF26	Kapor	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF28	Ánizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF29	Borsikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF30	Koriander	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF31	Máriatövis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF32	Kerti kakukkfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF33	Sáfrányos szeklice	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF35	Orvosi zsálya	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF36	Kerti ruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF37	Ánizsizsóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF38	Ánizsmenta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF39	Bíbor kasvirág (Echinacea)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF40	Cickafark	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF41	Oregánó (szurokfű)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF44	Borágó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF47	Gyermekláncfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF48	Jázminpakóca (stevia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
BUR01	Burgonya	Szántóföldi zöldség	Burgonya
CUK01	Cukorrépa	Szántóföldi kultúra	Cukorrépa
DBU01	Dohány- Burley	Szántóföldi kultúra	Dohány

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
DVI02	Dohány- Virginia	Szántóföldi kultúra	Dohány
EFU01	Energiafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR01	Lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR02	Lucerna erjesztett takarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR03	Lucerna zöldtakarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR04	Komlós lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR05	Sárkerek lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR06	Tarkavirágú lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR09	Vöröshere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR10	Bíborhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR11	Fehérhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR12	Korcshere (svédhere)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR13	Perzsahere (fonákhere)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR14	Alexandriai here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR15	Lódi lóhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR23	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR24	Fehérvirágú somkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR25	Takarmánybaltacim	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR27	Szarvaskerep	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR28	Nyúlzapuka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR29	Szeradella	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR30	Koronás baltavirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR32	Réparepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR33	Tifon	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR34	Tarlórépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR35	Takarmányrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR36	Csicsóka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR37	Murokrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR38	Tarka koronafürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR39	Görög széna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR40	Keleti kecskeruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR41	Mézontófü (Facélia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR56	Füves lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR57	Füves here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR58	Takarmánymályva	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR59	Szilfium	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR60	Lósóska	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FRU01	Görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU02	Tökre oltott görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU03	Sárgadinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU04	Földieper (szamóca)	Ültetvény	Szamóca
FRU05	Ribiszke	Ültetvény	Ribiszke
FRU08	Málna	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU09	Piszke	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU11	Szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
FRU12	Tüske nélküli szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU13	Yosta (rikö)	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU14	Homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU15	Fekete bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU16	Egyéb bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU17	Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU18	Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG01	Hagyományos gyümölcsös alma	Ültetvény	Alma
HAG03	Hagyományos gyümölcsös őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
HAG04	Hagyományos gyümölcsös kajszibarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajszibarack
HAG06	Hagyományos gyümölcsös szilva	Ültetvény	Szilva
HAG07	Hagyományos gyümölcsös naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG08	Hagyományos gyümölcsös dió	Ültetvény	Dió
HAG09	Hagyományos gyümölcsös mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG10	Hagyományos gyümölcsös mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG11	Hagyományos gyümölcsös szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG12	Hagyományos gyümölcsös vegyes	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG15	Hagyományos gyümölcsös körte	Ültetvény	Körte
HAG16	Hagyományos gyümölcsös meggy	Ültetvény	Meggy
HAG17	Hagyományos gyümölcsös cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
HAG18	Hagyományos gyümölcsös birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG19	Hagyományos gyümölcsös nektarin	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG20	Hagyományos gyümölcsös bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG21	Hagyományos gyümölcsös homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG22	Hagyományos gyümölcsös áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG23	Hagyományos gyümölcsös berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG24	Hagyományos gyümölcsös fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG25	Hagyományos gyümölcsös fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG26	Hagyományos gyümölcsös fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
IND01	Szójabab	Szántóföldi kultúra	Szója
IND03	Őszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
IND04	Tavaszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
IND06	Szezám	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND07	Olajlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND08	Rostlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND09	Földimogyoró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND11	Fehér mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND12	Fekete mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND13	Ricinus	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND14	Mák (tavaszi)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND15	Retek	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND16	Olajreték	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND18	Takarmányreték	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND19	Négermag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
IND20	Vadrepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND21	Gomborka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND22	Cikória	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND23	Napraforgó	Szántóföldi kultúra	Napraforgó
IND24	Hibrid napraforgó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND25	Mák (őszi)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL01	Őszi búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL02	Tavaszi búza	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL04	Őszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
KAL05	Tavaszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
KAL06	Őszi tönkölybúza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL07	Tavaszi tönkölybúza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL08	Őszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL09	Tavaszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL10	Őszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL11	Tavaszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL12	Őszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL13	Tavaszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL15	Rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
KAL16	Évelő rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
KAL17	Őszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL18	Tavaszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL19	Tavaszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
KAL20	Őszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
KAL21	Kukorica	Szántóföldi kultúra	Kukorica
KAL22	Pattogatni való kukorica	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
KAL23	Csemegekukorica	Szántóföldi zöldség	Csemegekukorica
KAL24	Silókukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL25	Hibrid kukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL26	Tavaszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL27	Őszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL28	Pohánka (Hajdina)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL29	Mohar	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL30	Cukorcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL31	Seprűcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL32	Szemescirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL33	Silócirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL34	Szudáni cirokfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL35	Indián rizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL36	Termesztett köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL37	Indiai köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL38	Fénymag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL39	Fekete zab (homoki zab)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEN01	Kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEV01	Keverék kultúra	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

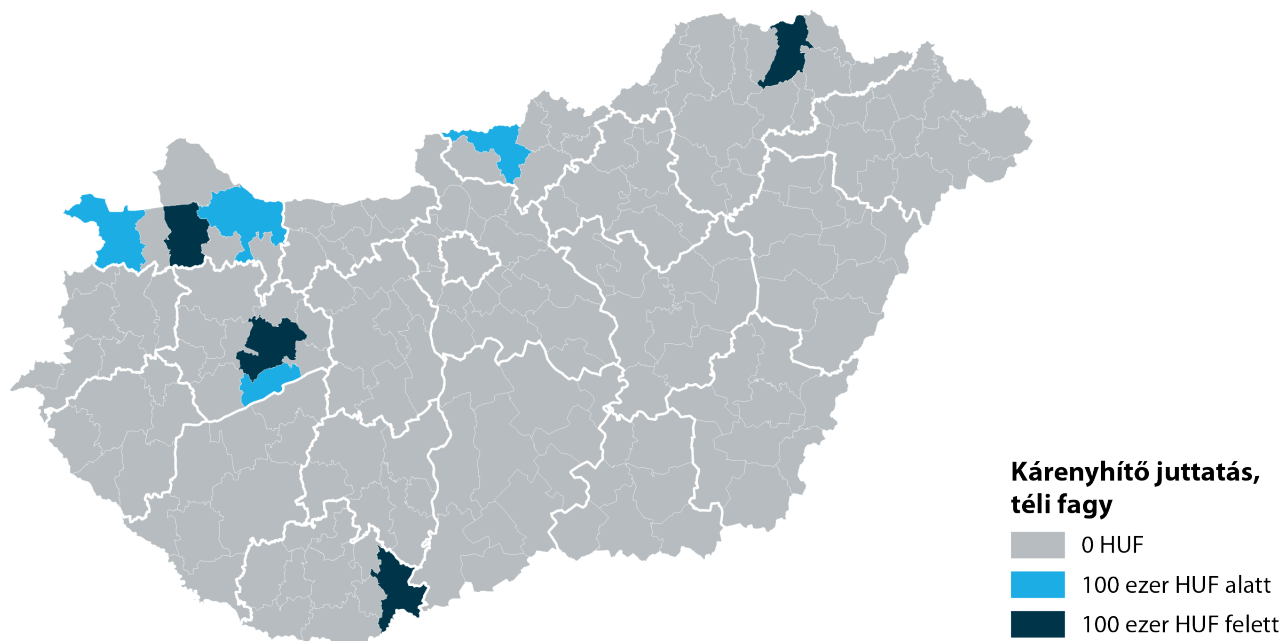

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
KOM01	Komló	Ültetvény	Egyéb szántóföldi növény
PAZ01	Ebtippan	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ02	Óriás tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ03	Fehér tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ04	Cérnatippan	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ05	Francia perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ06	Csenkeszperje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ07	Olasz perje (szálcás perje)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ08	Angol perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ09	Hibrid perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ10	Ligeti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ11	Réti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ12	Mocsári perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ13	Sovány perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ14	Csomós ebír	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ15	Nádképű csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ16	Juhcsenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ17	Réti csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ18	Vörös csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ19	Gumós komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ20	Réti komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ21	Veresnadrág csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ22	Magyar rozsnok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ23	Zöld pántlikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL01	Cukorborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL02	Mezei borsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL03	Őszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL04	Őszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL05	Szárazborsó (Sárgaborsó)	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL06	Tavaszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL07	Tavaszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL09	Lóbab (Disznóbab)	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL11	Futóbab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL12	Szárazbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL13	Zöldbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL14	Homoki bab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL15	Fehérvirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL16	Fehérvirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL18	Sárgavirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL19	Sárgavirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL21	Kékvirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL22	Kékvirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL24	Lencse	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL25	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
PIL26	Szöszbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL27	Pannonbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL29	Csicseriborsó	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL30	Szegletes lednek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
RIZ03	Rizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
SZI01	Sziki kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
ULT01	Alma	Ültetvény	Alma
ULT03	Őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
ULT04	Kajszibarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajszibarack
ULT05	Nektarin	Ültetvény	Őszibarack
ULT06	Szilva	Ültetvény	Szilva
ULT07	Naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT08	Dió	Ültetvény	Dió
ULT09	Mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT10	Mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT11	Szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT12	Vegyes gyümölcsös	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT15	Körte	Ültetvény	Körte
ULT16	Meggy	Ültetvény	Meggy
ULT17	Cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
ULT18	Birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT19	Minőségi borszőlő ültetvény	Ültetvény	Borszőlő
ULT20	Egyéb borszőlő szőlőültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT21	Füge	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT26	Csipkebogyó	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT27	Kivi	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT29	Csemegeszőlő ültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT30	Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT31	Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT32	Fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT33	Datolyaszilva	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
VEG01	Karfiol	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG02	Brokkoli	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG03	Bimbóskel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG04	Fejes káposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG05	Kelkáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG06	Vöröskáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG07	Takarmánykáposzta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
VEG08	Karalábé	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG09	Kínai kel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG10	Zeller	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG11	Póréhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG12	Őszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG13	Tavaszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG14	Csemegehagyma	Szántóföldi zöldség	Vörshagyma

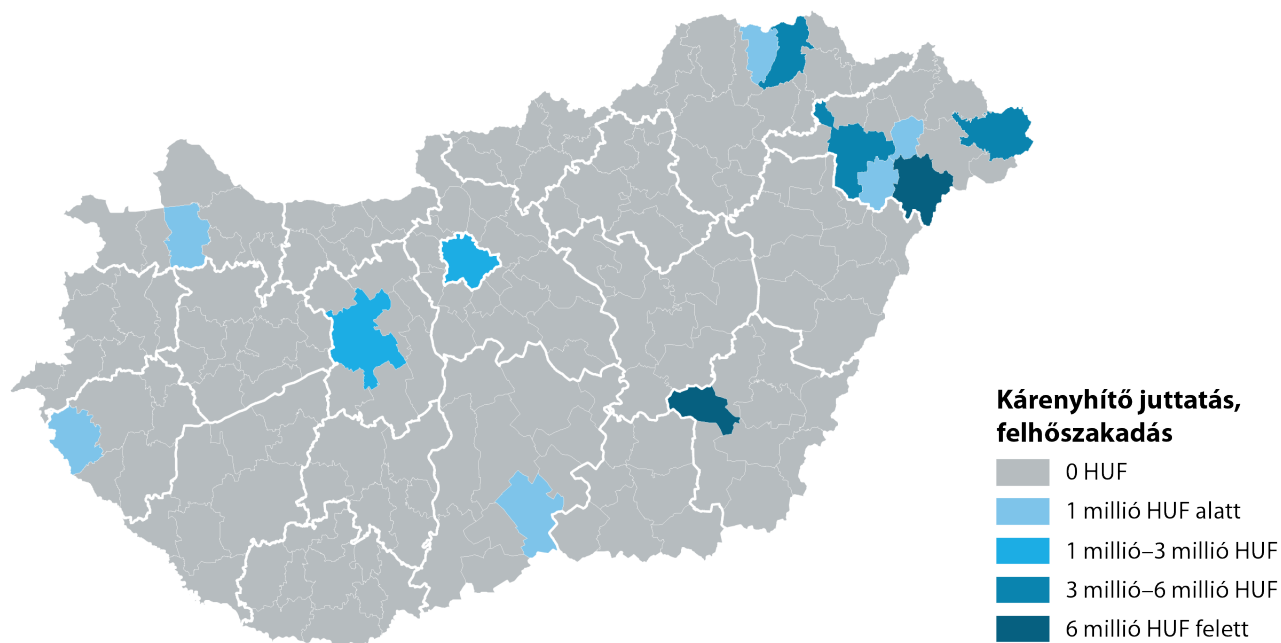
Hasznosítási kód 2020	Növénykultúra	MKR kategória	Növénykategória
VEG15	Őszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG17	Lilahagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG18	Metélőhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG19	Fejes saláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG20	Endívia	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG21	Sóska	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG22	Spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG23	Spárga	Szántóföldi zöldség	Spárga
VEG24	Articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG25	Spanyol articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG26	Petrezselyemgyökér (fehérrépa)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG27	Petrezselyemlevél	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG29	Rebarbara	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG30	Édeskömény (közönséges)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG31	Galambegysaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG32	Zsázsa	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG33	Paradicsom	Szántóföldi zöldség	Paradicsom
VEG34	Uborka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG35	Padlizsán (tojásgyümölcs)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG36	Főzőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG37	Sütőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG38	Káposztatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG39	Olajtök	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG40	Csillagtök/patiszon	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG41	Spárgatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG42	Cukkini	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG43	Paprika	Szántóföldi zöldség	Paprika
VEG44	Fűszerpaprika	Szántóföldi zöldség	Fűszerpaprika
VEG45	Sárgarépa	Szántóföldi zöldség	Sárgarépa
VEG46	Cékla	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG47	Feketegyökér	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG48	Torma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG49	Pasztinák	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG50	Újzélandi spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG51	Mezei csibehúr	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG53	Tavaszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG54	Batáta (édesburgonya)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG55	Borsmustár (rukkola)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG56	Fűszer (édes) édeskömény vagy római édeskömény	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG57	Olasz édeskömény vagy gumós édeskömény	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség

5. melléklet: TÉLI FAGYKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTÓ JUTTATÁS ÖSSZEGE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

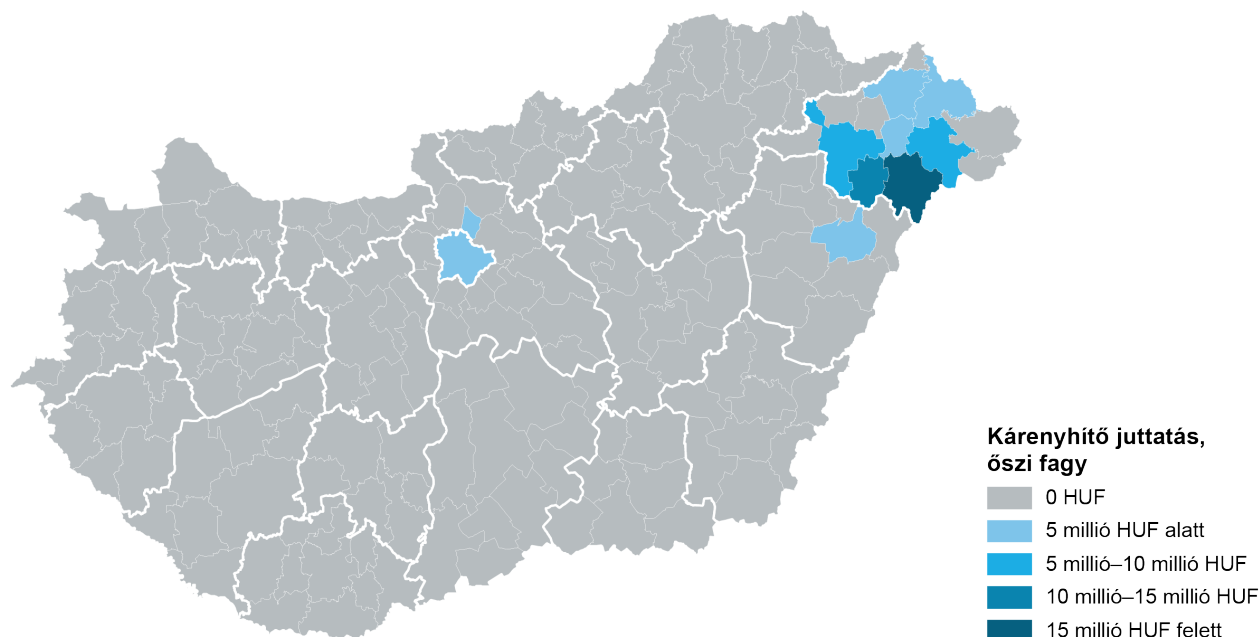
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

6. melléklet: FELHŐSZAKADÁSRA KIFIZETETT KÁRENYHÍTÓ JUTTATÁS JÁRÁSONKÉNTI ALAKULÁSA 2021-BEN

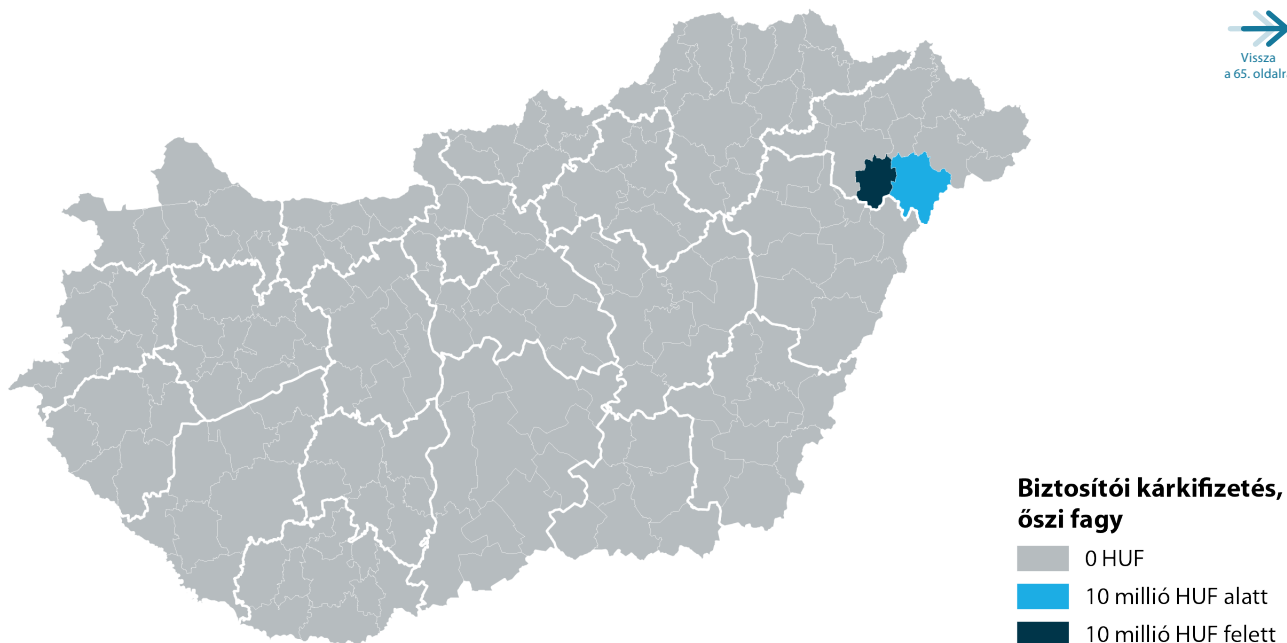
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

7. melléklet: ŐSZI FAGYKÁRRÁ KIFIZETETT KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS ÖSSZEGE JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN

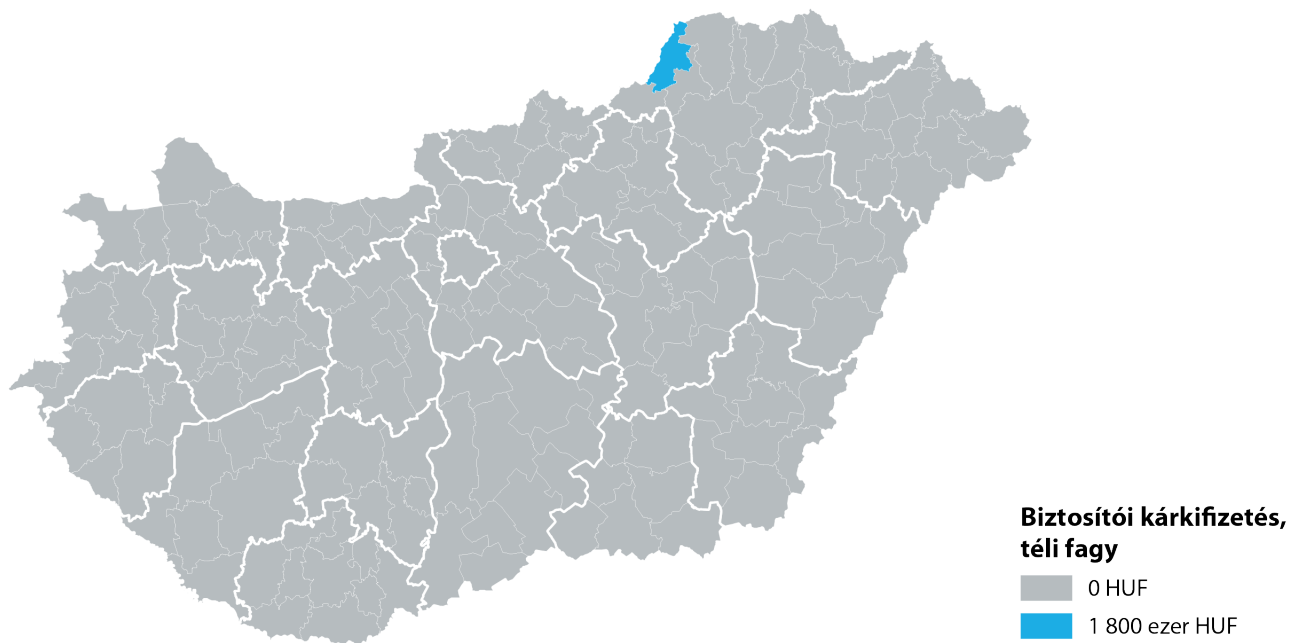
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

8. melléklet: ŐSZI FAGYKÁRRÁ KIFIZETETT BIZTOSÍTÓI KÁRTÉRÍTÉSI ÖSSZEGEK JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

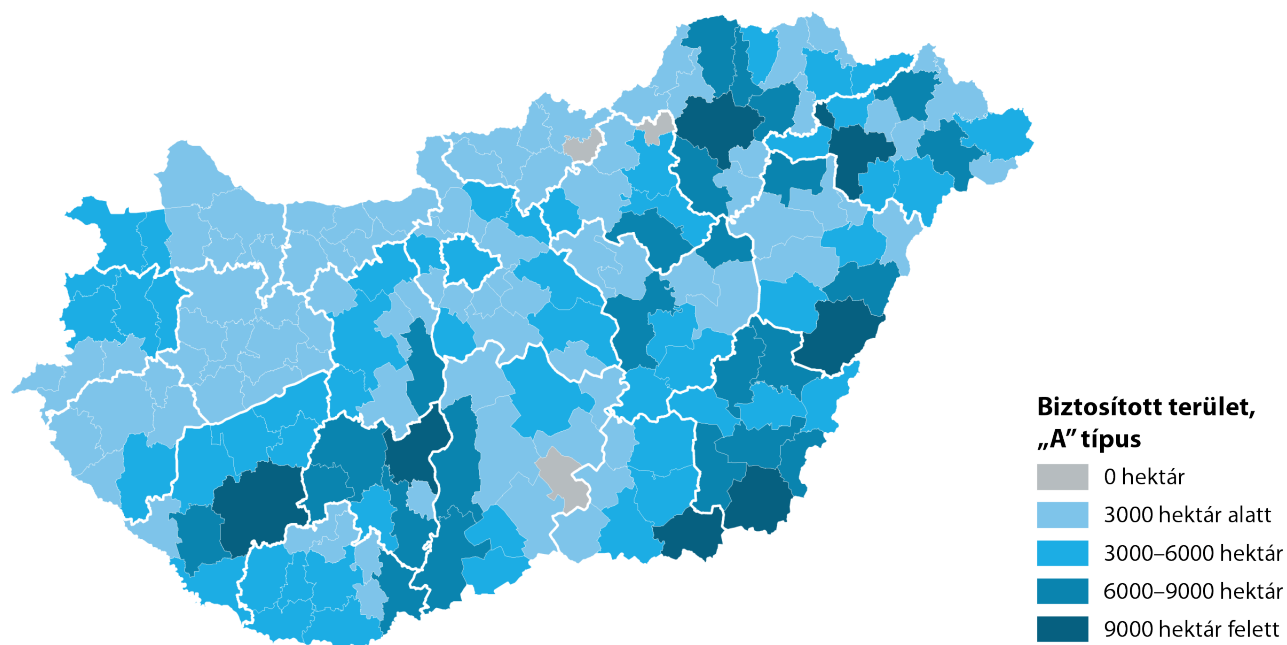
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

9. melléklet: TÉLI FAGYKÁRRÁ KIFIZETETT BIZTOSÍTÓI KÁRTÉRÍTÉSI ÖSSZEGEK JÁRÁSONKÉNT 2021-BEN (DÍJTÁMOGATOTT ÉS KIEGÉSZÍTŐ)

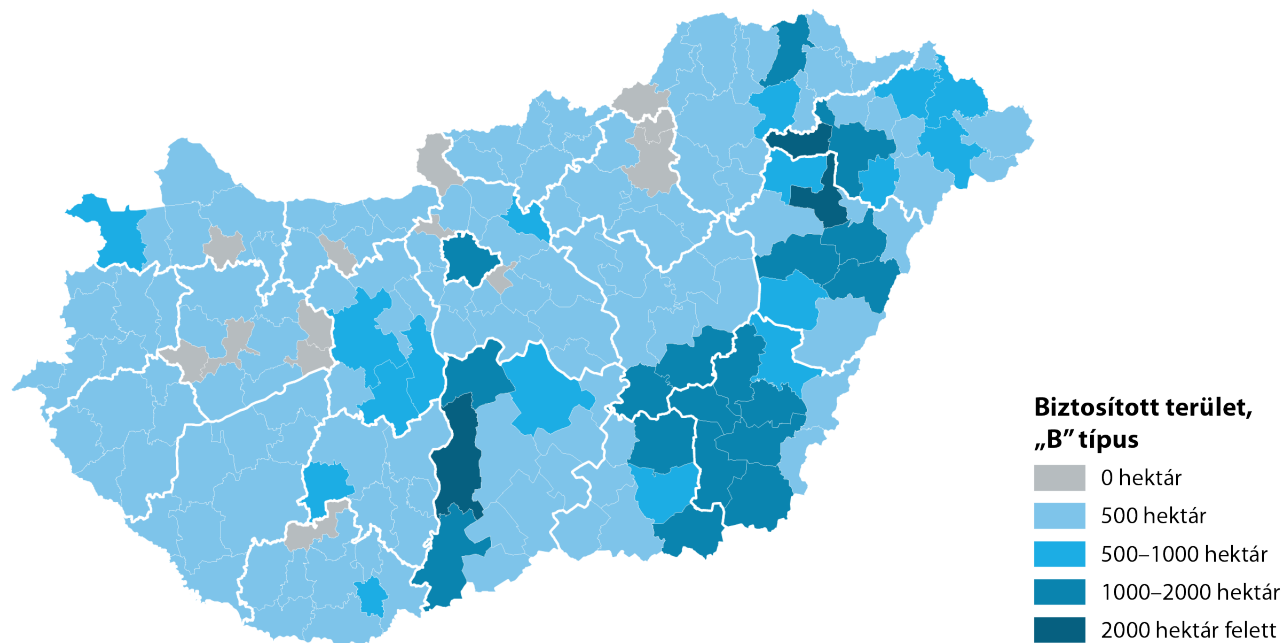
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

10. melléklet: „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT TERÜLETEK 2021-BEN

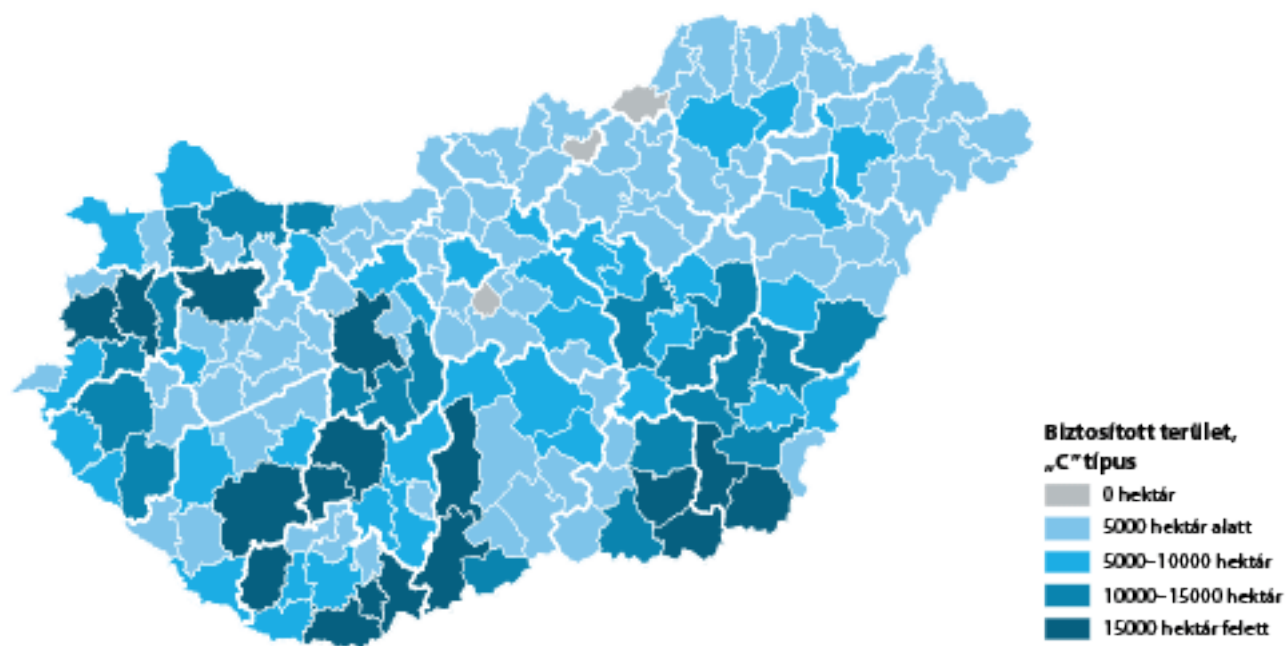
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

11. melléklet: „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT TERÜLETEK 2021-BEN

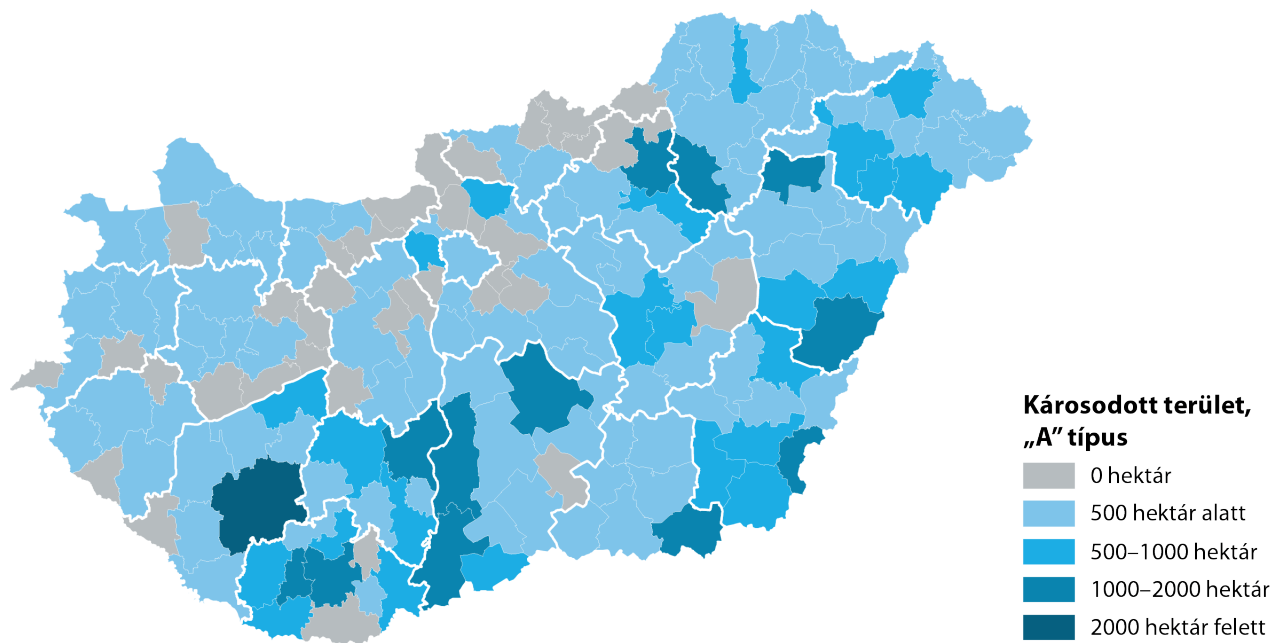
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

12. melléklet: „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT TERÜLETEK 2021-BEN

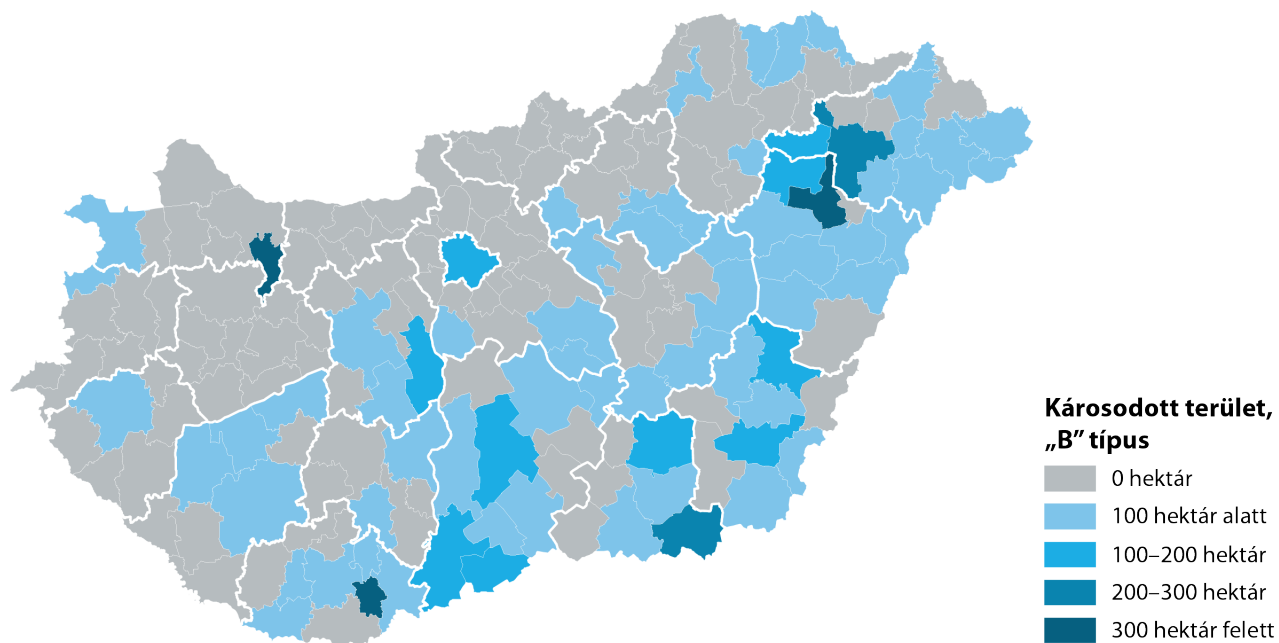
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

13. melléklet: „A” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT KÁROSODOTT TERÜLETEK 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

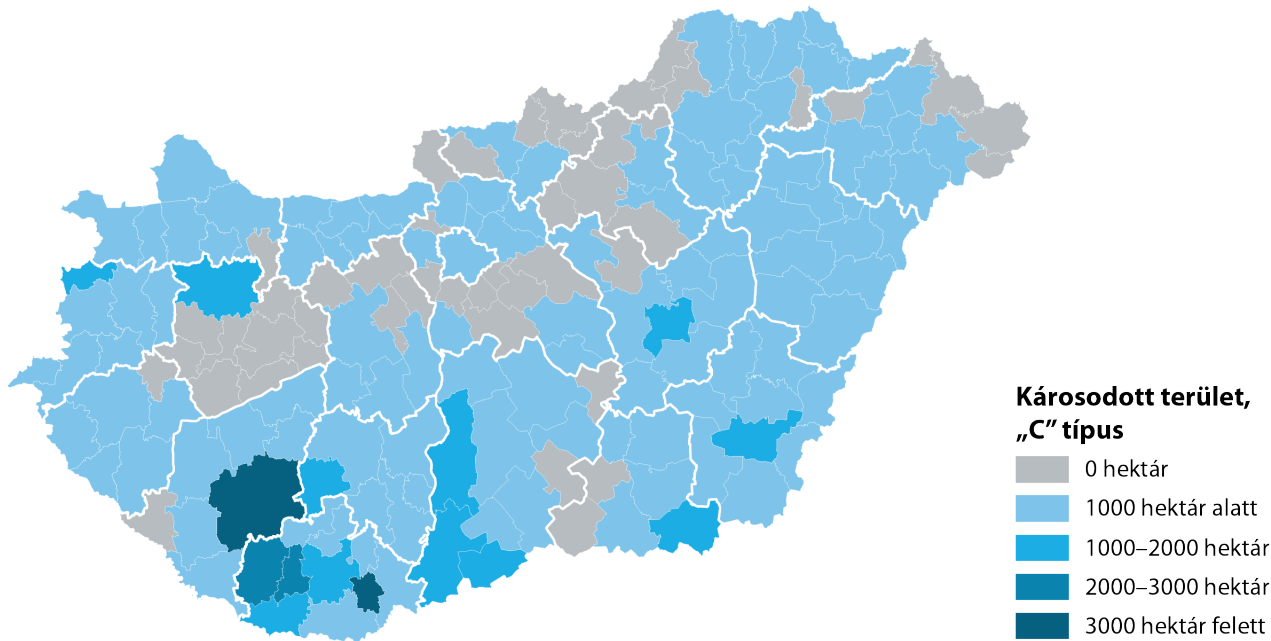
14. melléklet: „B” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT KÁROSODOTT TERÜLETEK 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

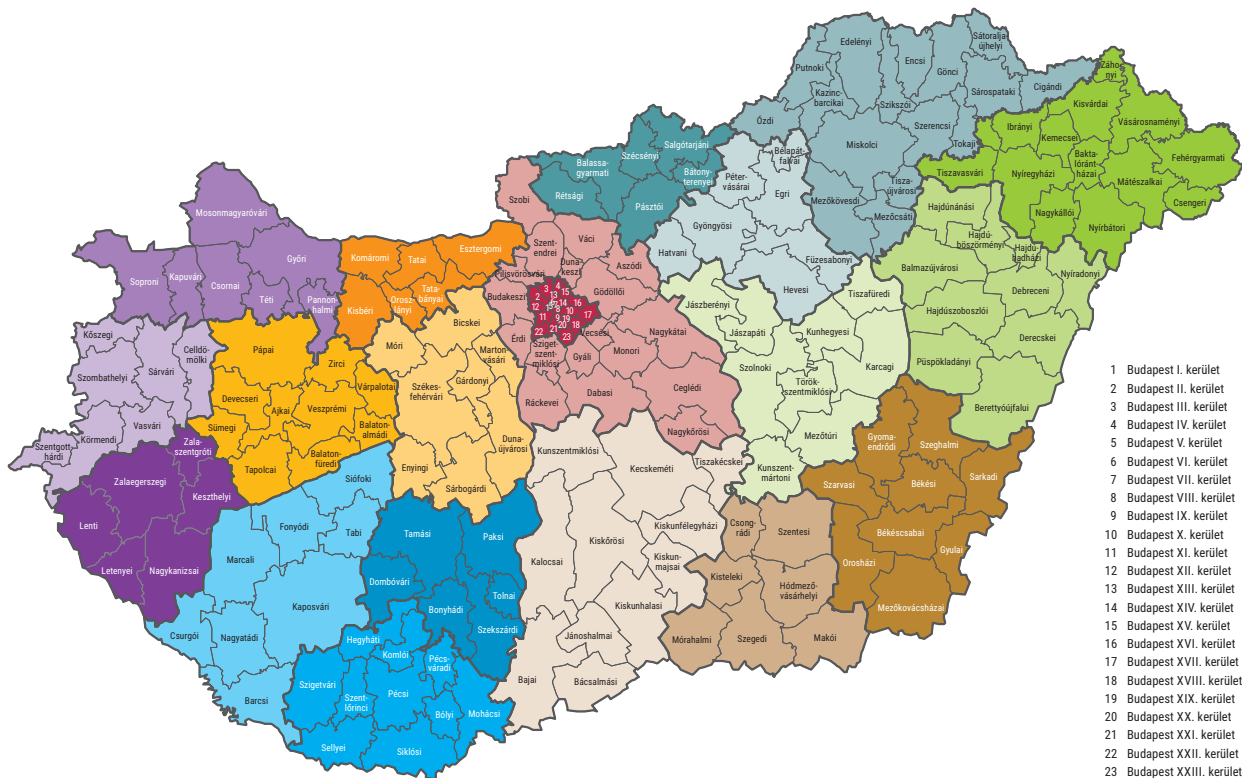

15. melléklet: „C” TÍPUSÚ BIZTOSÍTÁSSAL LEFEDETT KÁROSODOTT TERÜLETEK 2021-BEN

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

16. melléklet: MAGYARORSZÁG JÁRÁSI RENDSZERE

Forrás: https://www.ksh.hu/teruletiatlasz_jarasok

HIVATKOZÁSOK JEGYZÉKE

1. Magyar Államkincstár - Mezőgazdasági krízisbiztosítás / Kockázatkezelési rendszer IV. pillér:
<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/tamogatasok-listazo/-/tamogatas/9159855>
2. Magyar Államkincstár - Mezőgazdasági krízisbiztosítás / Kockázatkezelési rendszer IV. pillér (Közlemények):
<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/tamogatasok-listazo/-/tamogatas/9159855/kozlemeny>
3. 2011. évi CLXVIII. törvény a mezőgazdasági termelést érintő időjárasi és más természeti kockázatok kezeléséről:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100168.tv>
4. 542/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet a krízisbiztosítási hozzájárulás mértékének megállapításáról:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000542.kor>
5. 68/2020. (XII. 23.) AM rendelet a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer működésének részletes szabályairól:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000068.am>
6. <https://www.nak.hu/ek-2021/103286-karenyhitessel-kapcsolatos-aktualitasok-2>.
7. OMSZ: Éghajlati visszatekintő, 2021
https://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/eghajlati_visszatekinto/elmult_evek_idojarasa/
8. OMSZ: Újabb fagykáros tavasz után aszályos nyár – 2021-es év agrometeorológiai áttekintése
https://www.met.hu/ismeret-tar/erdekessegek_tanulmanyok/index.php?id=3139&hir=Ujabb_fagykaros_tavasz_utan_aszalyos_nyar_%E2%80%93_2021-es_ev_agrometeorologiai_attekintese
9. Főbb növénykultúrák terméseredményei, 2021:
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/fobbnoveny/2021/index.html>

